

Bruhat Bengaluru
Mahanagara Palike

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ವಿವರ ಕೈಪಿಡಿ ಭಾಗ 1: ಅವಲೋಕನ

ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ
ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ

ನವೆಂಬರ್, 2017

Bruhat Bengaluru
Mahanagara Palike

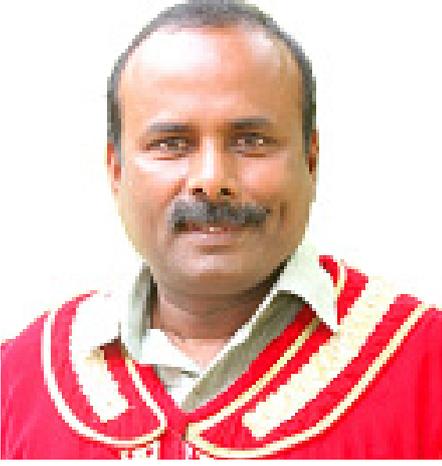

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ವಿವರ ಕೈಪಿಡಿ ಭಾಗ 1: ಅವಲೋಕನ

ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ
ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ

ನವೆಂಬರ್, 2017

ಮುನ್ನುಡಿ

ಶ್ರೀ. ಸಿ.ಕೆ.ಸಂಪತ್ ರಾಜ್,
ಮಹಾಪೌರರು

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವುದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನದ 74ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುವುದರೊಂದಿಗೆ ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಇದರ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದರ ಜೊತೆ ಪ್ರತಿ ವಾರ್ಡ್ ಹಂತದಲ್ಲ ಸಂಯುಕ್ತ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜರಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಎಲ್ಲಾ ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿಗಳು ವಾರ್ಡ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಟರ್‌ಗಳ ಸಮರ್ಥ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ತರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಬಲವಾಗಿ ನಂಬುತ್ತೇನೆ. ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಲೇವಾರಿ ಹಾಗೂ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಹಾಗೂ ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯನ್ನು ತರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿಗಳ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯಿಂದ ಪ್ರತಿ ವಾರ್ಡ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲ ಸಮರ್ಥ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆಯೆಂಬ ಭರವಸೆ ಇದೆ ಹಾಗೂ ಇದರಿಂದ ಗುರುತಿಸಬಹುದಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ವಾರ್ಡ್‌ಗಳ ಶುಚಿತ್ವ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಲೇವಾರಿಯಲ್ಲಿ ತರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿಗಳ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರನ್ನು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಬಿ.ಬಿ.ಎಂ.ಪಿ ವತಿಯಿಂದ ಸುಂದರ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲಾ ಸಹಕಾರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತೇನೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಭರವಸೆ ನೀಡುತ್ತೇನೆ.

ನವೆಂಬರ್, 2017

ಶ್ರೀಮತಿ. ಪದ್ಮಾವತಿ ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿ
ಉಪ ಮಹಾಪೌರರು.

ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿಗಳ ಮೂಲಕ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತದ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡಲು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯ. ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ವಾರ್ಡ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಸಮಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿ ನೀಡಿ ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಬೆಂಬಲಿಸುವುದನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ.

ವಾರ್ಡ್ ನಾಗರಿಕರಲ್ಲಿ ಮೂಲದಲ್ಲೆಯೇ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಂಗಡಣೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ಕುರಿತು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದನ್ನು ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನನಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿಯ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಬ್ಲಾಕ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ದೈನಂದಿನ ಕಾರ್ಯಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ವೇತನ ಪಾವತಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸುವುದಾಗಿ ನನಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ. ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಾಣೆಯ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರು, ಚಿಂದಿ ಆಯುವ ವರ್ಗದ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಶೌಚಾಲಯ, ಬಟ್ಟೆ ಬದಲವಾಣಿ ಕೊಠಡಿಗಳು, ಸಾಧನಾ ಸಲಕರಣೆಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರೇ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ ಅವುಗಳ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ತಲುಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯತತ್ಪರಾಗುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇವೆ.

ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ವಾರ್ಡ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಕ್ರೋಪ್ಲಾನ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವ ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿಗಳು ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ನವಂಬರ್ 2017

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಮಂಜುನಾಥ ಪ್ರಸಾಧ್,
ಆಯುಕ್ತರು

ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯು ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಲೇವಾರಿ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೈಕ್ರೋ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿರುವುದು ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಮೈಲಿಗಲ್ಲಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯು ನಗರದ ವಾರ್ಡ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಸುಸ್ಥಿರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ.

ಎಲ್ಲಾ ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿಗಳು ಆಯಾಯ ವಾರ್ಡ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಟರ್‌ಗಳ ಸಮರ್ಥ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದಾದ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ತರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇನೆ. ಮೈಕ್ರೋ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಲೇವಾರಿ ಹಾಗೂ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಹಾಗೂ ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯನ್ನು ತರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಈ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುರಿಯನ್ನು ತಲುಪಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಮೈಕ್ರೋ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಎಲ್ಲಾ ಅಗತ್ಯ ಬೆಂಬಲ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸಲು ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ವಾರ್ಡ್ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಈ ಕೈಪಿಡಿಯು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕೈಪಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ, ನಿಯಮ, ಮಾನ್ಯ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನಿರ್ದೇಶನಗಳು, ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಇದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೈಪಿಡಿಯಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಭರವಸೆಯಿದೆ.

ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ವಾರ್ಡ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜಿ.ಐ.ಎಸ್. ನಕ್ಷೆಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಹಾಳಾದ ರಸ್ತೆಗಳು, ವಾಹನಗಳು, ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ವಿವರವನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಈ ಕೈಪಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ದಿನನಿತ್ಯದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದ ಮಾನಕಗಳು ಮತ್ತು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ವಿವರವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಈ ಕೈಪಿಡಿಯು ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ, ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಸೇವಾಕರ್ತೃಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಬಲವಾಗಿ ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯು ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ನಿಭಾಯಿಸಲು ಬದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ನವೆಂಬರ್, 2017

ಪರಿಚಯ

ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿಭಾಯಿಸಲು ಹಾಗೂ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾರಿಯ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪಾಲಕೆಯ ಪ್ರಯತ್ನವು 2012ನೇ ಸಾಲಿನಿಂದ ಆರಂಭಗೊಂಡಿದ್ದು, ಇದು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ, ಪರಿಣಿತ ಸಮಿತಿ, ಸಕ್ರಿಯ ನಾಗರಿಕ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಮತ್ತು ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಂದಿಚೆಗೆ ಪಾಲಕೆಯು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದು, ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ವಿವಿಧ ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ತತ್ವರಿತ ನಗರೀಕರಣದ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ತಂತ್ರ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಕ್ಲೀನ್ ಬೆಂಗಳೂರು 2017ರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ

ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ರವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ, ಕ್ಲೀನ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಫೆಬ್ರವರಿ 1, 2017 ರಂದು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಸ್ವಚ್ಛ ಮತ್ತು ಹಸಿರು ನಗರವನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ನೀಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯೊಂದಿಗೆ, ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಅಂತರ್ಗತ ಮತ್ತು ನೂತನ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಸುಸ್ಥಿರ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರವನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಈ ಯೋಜನೆಯ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ.

2012 ರಿಂದ 2016ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮಾದರಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದು, ಇದರಿಂದ ಪಾಲಕೆಯ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ನೂತನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಯಶ್ವಿಯಾಗಿದೆ.

- 1) ಮೂಲದಲ್ಲೆಯೇ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಹಸಿ, ಒಣ ಮತ್ತು ಗೃಹ ಹಾನಿಕಾರ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿರುವ ಮೊದಲ ನಗರ.
- 2) ಪ್ರತಿದಿನ 2300 ಮೆ.ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸುವ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮೊದಲ ನಗರ
- 3) ವಾರ್ಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಒಣತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಕೇಂದ್ರ (ಡಿಡಬ್ಲ್ಯೂಸಿಸಿ)ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುವ ಮೊದಲ ನಗರವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- 4) ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದಕರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ತಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಸಂಸ್ಕರಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, / ನೊಂದಾಯಿತ ಸೇವಾದಾರರಿಂದ (ಎಂಪ್ಯಾನಲ್) / ಸೇವಾ ಪೂರೈಕೆದಾರರ ಮೂಲಕ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿರುವ ಮೊದಲನೇ ನಗರ.
- 5) ವಾರ್ಡ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಕೆಲವು ವಾರ್ಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹಸಿತ್ಯಾಜ್ಯದಿಂದ ಗೊಬ್ಬರ ತಯಾರಿಸುವ (ಕಾಂಪೋಸ್ಟಿಂಗ್), ಬಯೋಮೆಥನೈಜೇಷನ್ ಘಟಕ ಹಾಗೂ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸಲು ಶ್ರೇಡರ್ಸ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಮೂಲಕ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಾಗಣೆಯ ದೂರವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಿದ ಮೊದಲ ನಗರ.
- 6) ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕೈಚೀಲ, ಲೋಟ, ಚಮಚೆ ಹಾಗೂ ಇತರೆಗಳ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಷೇಧಿಸಿರುವ ಮೊದಲ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ.
- 7) ಚಂದಿ ಆಯುವವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿ ನೀಡಿ, ಒಣತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಿಯೋಜಿಸಿಕೊಂಡ ಮೊದಲ ನಗರವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- 8) ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವ ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಲು ಜೈವಿಕ ಶೋಧಕಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿರುವ ಮೊದಲ ನಗರ.
- 9) ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತುತವಾರ್ಡ್‌ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೈಕ್ರೋಪ್ಲಾನ್‌ನ್ನು ರಚಿಸಿರುವ ಮತ್ತು ವಾರ್ಡ್‌ಸಮಿತಿಗಳಿಂದ ವಾರ್ಡ್‌ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಲೇವಾರಿ ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿರುವ ಮೊದಲ ನಗರವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಗೌರವಾನ್ವಿತ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಬಿ.ಪಾಟೀಲ್ ಮತ್ತು ಬಿ.ವಿ ನಾಗರತ್ನ

ದಿನಾಂಕ: 10/11/2017

ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಪಿ 24-739/2017 ರ ನಿರ್ದೇಶನಗಳಂತೆ,

ಈ ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿಯ ಹಿಂದಿನ ನಿರ್ದೇಶನಗಳಂತೆ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ದಿನಾಂಕ 04-09-2017 ರ ಆದೇಶದಂತೆ ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯದ ಕುರಿತು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಾರರಾದ -ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯ ನುರಿತ ವಕೀಲರು ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿಯು ರಚನೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ದಿನಾಂಕ: 31-10-2017 ರ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣಾ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದರಂತೆ ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿಗಳು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುತ್ತವೆ.

ಅರ್ಜಿದಾರರು ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿಗಳ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ ಕುರಿತು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿರುವ ಕುರಿತು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲಿಗೆ ವಾರ್ಡ್‌ವಾರು ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ತಯಾರಿಸಿರುವ ಮ್ಯಾಕ್ಯೂಲನ್‌ನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರತಿ ವಾರ್ಡ್‌ನ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಈ ಹಿಂದೆ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಈ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಹೊರಡಿಸಿದ ನಿರ್ದೇಶನಗಳ ಅನುಸಾರ (ಅಂದರೆ ದಿ: 17-12-2015, 23-06-2016 ಮತ್ತು ಬೇರೆ ದಿನಾಂಕಗಳಲ್ಲಿ) ತಯಾರಿಸುವುದು.

ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿಯು ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ನೀಡಿರುವ ನಿರ್ದೇಶನಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಮುನ್ಸಿಪಲ್ ಕಾಯ್ದೆ 1976 ಸೆಕ್ಷನ್ 13 ಖ (೨) ಪ್ರಕಾರ ಆಯಾ ವಾರ್ಡ್‌ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಪಾಲಿಕೆಯು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ನೀಡಲಾದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿಗೆ ನೀಡುವುದು ಮತ್ತು ಇದಲ್ಲದೇ ವಾರ್ಡ್‌ವಾರು ತಯಾರಿಸಲಾಗಿರುವ ಮ್ಯಾಕ್ಯೂಲನ್‌ನ್ನು ಕೂಡ ಇಂದಿನಿಂದ ಹತ್ತು ದಿನಗಳಿಗಾಗಿ ಒದಗಿಸುವುದು. ತದನಂತರ ಪಾಲಿಕೆಯು ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿಯ ಸಭೆಗಳು ದಿ: 30-11-2017 ರಂದು ಅಥವಾ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ವಾರ್ಡ್ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಜರುಗಿಸಿರುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿಗಳು ಕರ್ನಾಟಕ ಮುನ್ಸಿಪಲ್ ಕಾಯ್ದೆ 1976 ಸೆಕ್ಷನ್ 13 ಖ (೨) ಪ್ರಕಾರ ಅದರಲ್ಲೂ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿಯಮ 2016 ರ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ನಂಬರುತ್ತೇವೆ.

ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿಯು ತಮ್ಮ ವಾರ್ಡ್ ಕಾರ್ಯಾಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಪಾಲಿಕೆಗೆ ಸದರಿ ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯಿಸಿರುವ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವುದೆಂದು ನಂಬಿದ್ದು, ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿಯ ನಿರ್ಧಾರಗಳ ವರದಿಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಆರಂಭಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳ ಕುರಿತು ಪಾಲಿಕೆಯು ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಕೋಷ್ಟಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಪಾಲಿಕೆಯ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರ ಪಡಿಸುವುದು.

ಅರ್ಜಿದಾರರು ಪಾಲಿಕೆಯು ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಸಮೀಪವಿರುವ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಹತ್ತಿರದ ಬಾಗಲೂರು, ಮಿಟ್ಟಗಾನಹಳ್ಳಿ, ಬೆಳ್ಳಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ವರದಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಅರ್ಜಿದಾರರ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಸಮೀಪದ ಹಳ್ಳಿಗಳ ನಿವಾಸಿಗಳ ಗಂಭೀರವಾದ ಅನಾರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದು, ಇತರೇ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೂ ಸಹ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಪಾಲಿಕೆಯ ನುರಿತ ವಕೀಲರು, ಪಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿಯು ರಚನೆಗೊಂಡಿದ್ದು, ಪಾಲಿಕೆಯು ವಾರ್ಡ್‌ವಾರು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಕುರಿತಂತೆ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುವ ಘಟಕಗಳ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು.

ಫನ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಸದರಿ ಅಭ್ಯಾಸವು ಪ್ರಮುಖ ಆಧ್ಯತೆಯ ಕಾರ್ಯವಾಗಿರುವುದಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದು, ಈ ಕುರಿತು ಕಾರ್ಯಾಯೋಜನೆಯನ್ನು ವಿವಿಧ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಮುಂದಿನ ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ವಿಚಾರಣೆಯ ದಿನಾಂಕದೊಳಗಾಗಿ ಅರ್ಜಿದಾರರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವುದು.

ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ದಿನಾಂಕ: 08-12-2017 ರಂದು ಪುನಃ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ,

ಈ ಆದೇಶದ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಪಾಲಿಕೆಯ ನುರಿತ ವಕೀಲರಿಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲಾಗುವುದು.

ಪರಿವಿಡಿ

ಮುನ್ನುಡಿ	5
ಪರಿಚಯ.....	10
1. ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಕೈಹಿಡಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ರೀತಿ	15
1.1. ಕೈಹಿಡಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಅದರ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ	15
1.2. ಕೈಹಿಡಿಯ ರಚನೆ	16

ವಿಭಾಗ ಎ: ಅವಲೋಕನ

2. ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು	19
2.1. ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು	19
2.2. 3R ವಿಧಾನ	20
2.3. ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದಕರು ಮತ್ತು ವಿಧ	21
2.4. ತ್ಯಾಜ್ಯ ವರ್ಗ.....	22
2.5. ತಾಂತ್ರಿಕ ಅಂಶಗಳು.....	23
2.6. ಕೇಂದ್ರ, ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಪಾತ್ರ	26
2.7. ನಿಯಮ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ	26
3. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ	27
3.1. ಹಿನ್ನೆಲೆ	27
3.2. ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆ	28
3.3. ನಗರದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ	29
3.4. ಸಂಸ್ಥೆಯ ರಚನೆ	38

ವಿಭಾಗ ಬಿ : ಸಂಗ್ರಹಣೆ

4. ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಆಜ್ಞಾಪನೆ	41
4.1. ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ವಿಧೇಯಕಗಳು	41
4.2. ಮಾನ್ಯ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನಿರ್ದೇಶನಗಳು	179
4.3. ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಯ್ದೆ	217

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ:

ಕೈಪಿಡಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ರೀತಿ

1.1. ಕೈಪಿಡಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಅದರ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ:

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯು ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಸರಳೀಕರಣಗೊಳಿಸಲು ಮಾಹಿತಿ ಕೈಪಿಡಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕೈಪಿಡಿಯು ಕೆಳಕಂಡ ಅಂಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

- ಭಾರತೀಯ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ/ ವೇಗವಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು.
- ಕ್ಲೀನ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಎಂಬ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಈ ಗುರಿಯನ್ನು ತಲುಪಲು ಸಾಗಬೇಕಾದ ದಾರಿ.
- ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂತ್ರಾಲಯ, ಕ್ಲೀನ್ ಭಾರತ ಮಿಷನ್, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಪ್ರಮುಖ ದಾಖಲೆಗಳು/ನಿರ್ದೇಶನಗಳು/ ಸುತ್ತೋಲೆ ಇತ್ಯಾಧಿಗಳ ವಿವರಗಳು.
- ವಾರ್ಡ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ವಿವರಗಳು ಮತ್ತು ವಿಷಯಗಳು ಅಲ್ಲದೇ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಸಮರ್ಥ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ನೆರವು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದ ವಿವರಗಳು.

1.2. ಕೈಪಿಡಿಯ ರಚನೆ

ಈ ಕೈಪಿಡಿಯು ಕೆಳಕಂಡ ರಚನೆ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ವಿವಿಧ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುಂಪುಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು/ವಿಳಾಸಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಭಾಗ-1:

ಈ ವಿಭಾಗವು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಅವಕಾಶಗಳು ಮತ್ತು ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದು ಪಾಲುದಾರಿಕೆಯ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ನಗರದ ಕ್ಲೀನ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಇತರ ನಿಯಮಗಳು, ನಿಯಂತ್ರಣಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಈ ಕೈಪಿಡಿಯು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ನಗರದ ಕ್ಲೀನ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಗುರಿಯನ್ನು ತಲುಪಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನೀಡಲು ಈ ಕೈಪಿಡಿಯು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕೈಪಿಡಿಯನ್ನು ಎರಡು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ವಿಭಾಗ-ಎ:

ಈ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು, ಸರ್ಕಾರದ ವಿವಿಧ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಸೇವಾಕರ್ತೃಗಳು ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರು ಇವರು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕೈಪಿಡಿಯು ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳು, ಅಧಿನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶಿತ ಸುಸ್ಥಿರ ಘನ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.

ವಿಭಾಗ-ಬಿ:

ಈ ವಿಭಾಗವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಧಿನಿಯಮ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಾನ್ಯ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನಿರ್ದೇಶನಗಳು, ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶಗಳು, ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನ ಅಧಿಸೂಚನೆಗಳು ಮತ್ತು ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ಕೈಪಿಡಿಯು ಭಾಗವು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ, ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ, ನಿಯೋಜಿತ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ,

ಖಾಸಗಿ ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ, ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ವಿಷಯ ತಜ್ಞರಿಗೆ, ಸರ್ಕಾರವು ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಡಿಸಿದ ವಿವಿಧ ಕಾಯ್ದೆಗಳು, ಆದೇಶಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಭಾಗ-2:

ಇದನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ತಯಾರಿಸಲಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಇದು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು, ಸೇವಾಕರ್ತೃ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಶುಚಿ ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುವಂತೆ ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೂರು ಪ್ರಮುಖ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ವಾರ್ಡ್ ಮೈಕ್ರೋ ಯೋಜನೆ, ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳು. ಈ ವಿಭಾಗವು ಪ್ರತಿ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳ ಸಮಗ್ರ ವಿವರಗಳು, ಸಂಸ್ಕರಣಾ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಬಡಾವಣೆಯ ರೂಪರೇಖೆ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವಿಕಾಸದ ಅಳವಡಿಕೆ ಮತ್ತು ವಾರ್ಡ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸುಸ್ಥಿರ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬೇಕಾದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಗತ್ಯ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ವಿಭಾಗ ಎ
ಅವಲೋಕನ

ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು

2.1. ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು

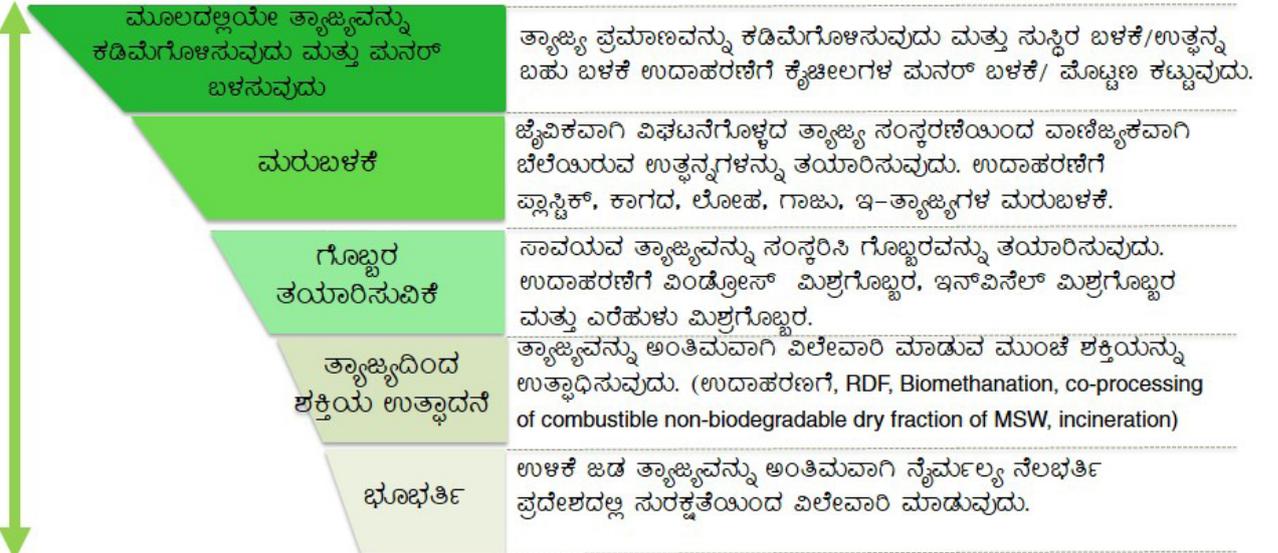
ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಎಂದರೆ ಮಾನವನ ದಿನನಿತ್ಯದ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಲಾಗುವ ಕಸ ಅಥವಾ ತ್ಯಾಜ್ಯ.

ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಅಧಿನಿಯಮ 2016 ರಂತೆ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಎಂದರೆ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಗೃಹ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಘನ ಅಥವಾ ಅರೆ ಘನ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತು, ನೈರ್ಮಲ್ಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ವಾಣಿಜ್ಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಸಂಸ್ಥೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ವಾಸಯೋಗ್ಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ರಸ್ತೆ ಗುಡಿಸುವಿಕೆಯಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಚರಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾದ ಅಥವಾ ತೆಗೆದ ಹೂಳು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟುವುದು ಮತ್ತು ಉರುಳಿಸುವಿಕೆಯಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಅಪಾಯಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿದ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಜೈವಿಕ ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ ಇವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

“ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ತತ್ವಗಳು ಮತ್ತು ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಷಯವಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ, ಅರ್ಥ ಶಾಸ್ತ್ರ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಸೌಂದರ್ಯ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಪರಿಸರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ”.

ಸಮಗ್ರ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಕ್ರಮಾನುಗತ (Hierarchy) ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು, ಪುನರ್ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವುದಾಗಿದೆ.

ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆ

ಕಡಿಮೆ ಆದ್ಯತೆ

ಚಿತ್ರ-2 : ISWM ಕ್ರಮಾನುಗತ¹

1. ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಅಧಿನಿಯಮ, 2016

2.2. 3R ವಿಧಾನ

3R ವಿಧಾನವು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದನಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮಗೊಳಿಸುವ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಇದು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದಕರು, ಸೇವೆ ಒದಗಿಸುವವರು, ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು, ನಿಯಂತ್ರಕರು, ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯ ಅಥವಾ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಜನರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. 3R ವಿಧಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವುದರಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಬಹುದು, ಇದರಿಂದಾಗಿ ಉಂಟಾಗಬಹುದಾದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ಉಂಟಾಗುವ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

2.2.1. ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವುದು (Reduce)

ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದನಾ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ, ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಲು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಯಾವುದನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತೇವೆಯೋ ಮತ್ತು ಯಾವುದನ್ನು ಬಳಸುತ್ತೇವೆಯೋ ಇವುಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಇದರ ಹಿಂದೆ ಇರುವ ತರ್ಕವು ಅತ್ಯಂತ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸರಳವಾಗಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಕಡಿಮೆ ತ್ಯಾಜ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಪುನರ್ ಬಳಸಲು ಅಥವಾ ಮರು ಬಳಕೆಗೆ ಕಡಿಮೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ತ್ಯಾಜ್ಯ ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದು ಯಾವುದನ್ನು ಬಳಸುವುದು ಮತ್ತು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಬಳಸುವುದು ಎಂಬುದರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದೆ.

2.2.2. ಮರುಬಳಕೆ (Reuse)

ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮರುಬಳಸಲು ಕಲಿಯುವುದು ಅಥವಾ ಇತರೆ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಅದನ್ನು ಪುನರಾವರ್ತನೆಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಯಾವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅದೇ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತೇವೆಯೋ ಇದು ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಹಂತವಾಗಿದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಬಳಸಿದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮದೇ ಬಳಕೆಗೆ ಪುನರ್ ಬಳಸುವುದು ಅಥವಾ ಇತರರ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ನೀಡಬಹುದು.

2.2.3. ಪುನರ್‌ಬಳಕೆ (Recycle)

ಪುನರ್ ಬಳಕೆಯು ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ ಹಂತವಾಗಿದೆ. ಪುನರ್ ಬಳಸುವುದು ಎಂದರೆ ಯಾವುದೇ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೊಸ ವಸ್ತುವನ್ನಾಗಿ ರೂಪಗೊಳಿಸುವುದು. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿ ಅತೀ ಹೆಚ್ಚು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪುನರ್ ಬಳಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

2.3. ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದಕರು ಮತ್ತು ವಿಧ²

ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ವಿಧಾನಗಳ ಮೇಲೆ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ವಿವಿಧ ಪ್ರವರ್ಗಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಬಹುದು. ಇವುಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ:

ಉತ್ಪಾದಕರು	ಪ್ರವರ್ಗ/ತ್ಯಾಜ್ಯದ ವಿಧ
ಗೃಹ ಬಳಕೆ	ಮನೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ - ಅಡಿಗೇಮನೆ, ಮನೆಯನ್ನು ಶುಚಿಗೊಳಿಸುವುದರಿಂದ ಹಳೆಯ ಪೇಪರ್‌ಗಳು, ಪೊಟ್ಟಣಗಳು, ಬಾಟಲ್‌ಗಳು, ಗಾಜಿನ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಅಲಂಕಾರಿಕ ವಸ್ತುಗಳು, ಕೈತೋಟದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ.
ವಾಣಿಜ್ಯ	ವ್ಯಾಪಾರ ಆವರಣ, ಅಂಗಡಿಗಳು, ಕಛೇರಿಗಳು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ, ದಿನಸಿ ಅಂಗಡಿಗಳಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ತ್ಯಾಜ್ಯ (ಪೇಪರ್, ಪೊಟ್ಟಣ ಕಟ್ಟುವ ವಸ್ತು, ಹಾಳಾದ ವಸ್ತು, ತಿರಸ್ಕೃತ ವಸ್ತು), ಜೈವಿಕ, ಅಜೈವಿಕ, ರಾಸಾಯನಿಕ ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಅಪಾಯಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತುಗಳು.
ಸಂಸ್ಥೆಗಳು	ಶಾಲೆಗಳು, ಕಾಲೇಜುಗಳು, ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು, ದೊಡ್ಡ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ರೆಸ್ಟೋರೆಂಟ್‌ಗಳು, ತರಕಾರಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು, ಹಣ್ಣು, ಮೀನು ಇತ್ಯಾದಿ. ಸಮುದಾಯ ಭವನಗಳು, ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ಥಳಗಳು, ಸಮಾರಂಭ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ.
ರಸ್ತೆ ಗುಡಿಸುವುದು	ಪಾದಚಾರಿಗಳು ಅನಗತ್ಯವಾಗಿ ಕಸವನ್ನು ಎಸೆಯುವುದು, ಉಗುಳುವುದು, ವಾಹನಗಳ ಸಂದಣಿ, ಬೀದಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ರಸ್ತೆ ಬದಿಯ ಮರಗಳ ಎಲೆಗಳು, ಚರಂಡಿ ಶುಚಿಗೊಳಿಸುವಾಗ ಬರುವ ಹೂಳು ಇತ್ಯಾದಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ.
ಕೈಗಾರಿಕೆ / ವ್ಯಾಪಾರ	ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವಾಗ ಹಾಗೂ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ತ್ಯಾಜ್ಯ.
ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣ/ ಭಗ್ನಾವಶೇಷ	ಮಣ್ಣು, ಒಡೆದ ಇಟ್ಟಿಗೆಗಳು, ಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಮರದ ದಿಮ್ಮಿಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಪ್ರಾಣಿಗಳ ದೇಹದ ಭಾಗಗಳು, ಅಂಗಗಳು, ಅಂಗಾಂಶ, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮೃತ ದೇಹ, ಸೋಂಕು ಸಹಿತ ರಕ್ತ, ಹತ್ತಿ, ದೇಹದ ದ್ರವಗಳು, ಪಶು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಣು ಜೀವಿ, ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಗಳಿಂದ, ಪ್ರಾಣಿಮನೆ, ಇವುಗಳಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ತ್ಯಾಜ್ಯ. ಲೋಹಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಚೂಪಾದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸೂಜಿ, ಸಿರಂಜುಗಳು, ಬ್ಲೇಡುಗಳು, ಸೂಜಿಯ ತುದಿಯ ಭಾಗ, ಗಾಜು ಇತ್ಯಾದಿ. ಇವುಗಳು ಉಂಟು ಮಾಡಬಹುದಾದ ಗಾಯ. ಇದು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಅಥವಾ ಉಪಯೋಗಿಸದೇ ಇರುವ ಚೂಪಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
ಜೈವಿಕ ವೈದ್ಯಕೀಯ	ಪ್ರಾಣಿಗಳ ದೇಹದ ಭಾಗಗಳು, ಅಂಗಗಳು, ಅಂಗಾಂಶ, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮೃತ ದೇಹ, ಸೋಂಕು ಸಹಿತ ರಕ್ತ, ಹತ್ತಿ, ದೇಹದ ದ್ರವಗಳು, ಪಶು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಣು ಜೀವಿ, ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಗಳಿಂದ, ಪ್ರಾಣಿಮನೆ, ಇವುಗಳಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ತ್ಯಾಜ್ಯ. ಲೋಹಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಚೂಪಾದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸೂಜಿ, ಸಿರಂಜುಗಳು, ಬ್ಲೇಡುಗಳು, ಸೂಜಿಯ ತುದಿಯ ಭಾಗ, ಗಾಜು ಇತ್ಯಾದಿ. ಇವುಗಳು ಉಂಟು ಮಾಡಬಹುದಾದ ಗಾಯ. ಇದು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಅಥವಾ ಉಪಯೋಗಿಸದೇ ಇರುವ ಚೂಪಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
ಅಪಾಯಕಾರಿ	ಅಪಾಯಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಅಧಿನಿಯಮ 1989 ರಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾದ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಮಾನವನ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ಸಂಭವನೀಯ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುವ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಬ್ಯಾಟರಿಗಳು, ಶುಚಿ ಮಾಡುವ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳು, ಕೀಟ ನಾಶಕ ಇತ್ಯಾದಿ.
ಕೊಳಚೆ ನೀರು	ಕೊಳಚೆ ನೀರು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಮಾನವನ ದೈನಂದಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ಘನ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ದ್ರವ ತ್ಯಾಜ್ಯ. ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತೊಳೆದ ನೀರು, ಮೂತ್ರ, ಮಲ, ಬಟ್ಟೆ ತೊಳೆಯುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಇತರ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 1 : ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದಕರು ಮತ್ತು ವಿಧ

2. ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಅಧಿನಿಯಮ, 2016

2.4. ತ್ಯಾಜ್ಯ ವರ್ಗ

ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ 2016 ರಂತೆ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಮೂಲದಲ್ಲಯೇ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವುದು. ತದನಂತರ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು, ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸುವುದು. ಇದರ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ತ್ಯಾಜ್ಯ ವರ್ಗ	ವಿವರಗಳು / ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ
ಜೈವಿಕ ವಿಘಟನೆ ಹೊಂದುವ ತ್ಯಾಜ್ಯ (ಹಸಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ)	ಅಂದರೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಣು ಜೀವಿಗಳಿಂದ ಸಾವಯವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಕರಗಿಸಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಸ್ತುವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದು.
ಒಣ ತ್ಯಾಜ್ಯ	ಅಂದರೆ ಜೈವಿಕವಾಗಿ ಕರಗಬಹುದಾದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತುವಲ್ಲದೇ ಇತರ ವಸ್ತುಗಳಾದ ರಸ್ತೆಯ ಧೂಳು, ಪುನರ್ ಬಳಸುವ ಮತ್ತು ಪುನರ್ ಬಳಸಲಾಗದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಹಾಗೂ ದಹಿಸಬಹುದಾದ ತ್ಯಾಜ್ಯ.
ನೈರ್ಮಲ್ಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ	ಅಂದರೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಡೈಪರ್‌ಗಳು, ನ್ಯಾಪ್‌ಕಿನ್ಸ್‌ಗಳು, ಕೈಗವಸು, ಕಾಂಡೋಮ್‌ಗಳು, ಮೇಲು ಹೊದಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಸಮಾನ ತ್ಯಾಜ್ಯ.
ಗೃಹ ಬಳಕೆಯ ಅಪಾಯಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ	ಅಂದರೆ ಮನೆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಪೈಂಟ್ ಡಬ್ಬಗಳು, ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕ/ ಕೀಟ ನಾಶಕ ಬಾಟಲಗಳು, ಸಿ.ಎಫ್.ಎಲ್ ಬಲ್ಲಗಳು, ಟ್ಯೂಬ್‌ಲೈಟ್‌ಗಳು, ಅವಧಿ ಮೀರಿದ ಔಷಧಿಗಳು, ಮುರಿದ ಪಾದರಸ ಧರ್ಮಾಮೀಟರ್‌ಗಳು, ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಬ್ಯಾಟರಿಗಳು, ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಸೂಜಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಿರಂಜುಗಳು ಮತ್ತು ಸೋಂಕಿತ ಹತ್ತಿ ಇತ್ಯಾದಿ.
ನಿರುಪಯುಕ್ತ ತ್ಯಾಜ್ಯ	ಸುಲಭವಾಗಿ ವಿಘಟನೆಗೊಳ್ಳದ, ಪುನರ್ ಬಳಸಲಾಗದ ಅಥವಾ ದಹಿಸಲಾಗದ ರಸ್ತೆಗಳ ಕಸ ಅಥವಾ ಧೂಳು ಮತ್ತು ಚರಂಡಿಗಳಿಂದ ಹೊರ ತೆಗೆದ ಧೂಳು.

ಕೋಷ್ಟಕ 2: ತ್ಯಾಜ್ಯದ ವರ್ಗಗಳ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ

2.5. ತಾಂತ್ರಿಕ ಅಂಶಗಳು

2.5.1. ಮೂಲದಲ್ಲೆಯೇ ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವುದು:

ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಲು ಇರುವ ಅವಕಾಶಗಳು

ಸಂಯೋಜಿತ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವುದು (ಮೂಲದಲ್ಲೆಯೇ ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಮರುಬಳಕೆ ಮಾಡುವುದು), ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದನಾ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಲು ಇರುವ ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ದಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಈ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮತ್ತು ಈ ತ್ಯಾಜ್ಯದಿಂದ ಉಂಟಾಗಬಹುದಾದ ಪರಿಸರ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಲು ಇದು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ಈ ಗುರಿಯನ್ನು ತಲುಪಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಕೆಲವು ಮಾರ್ಗಗಳೆಂದರೆ ಪೊಟ್ಟಣ ಕಟ್ಟುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು, ಪುನರ್ ತುಂಬುವ ಡಬ್ಬಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗಿಸುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವುದು. ಮರುಬಳಸುವ ಅಥವಾ ಪುನರ್ ಬಳಸುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಪಾನೀಯ ಪ್ಯಾಕೇಜ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಠೇವಣಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಮತ್ತು ಇದರ ಸಮರ್ಥ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಿಕೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಮಧ್ಯ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವುದು.

ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಲು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಅಥವಾ ಬೆಂಬಲಿಸಲು ಕೆಳಕಂಡ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಬಹುದು.

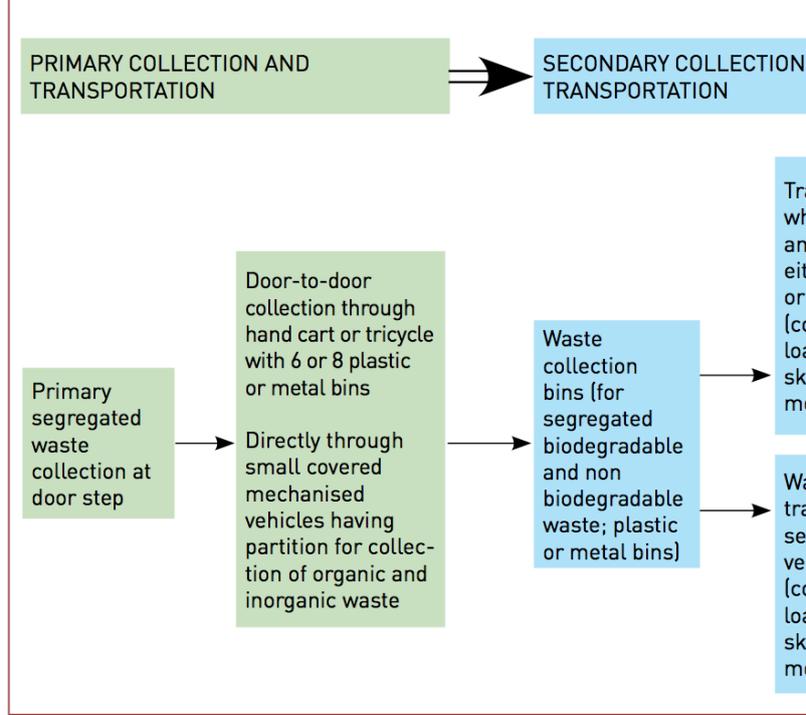
- ವಿಸ್ತೃತ ನಿರ್ಮಾಪಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ (Extended producer responsibility)
- ಸ್ವಯಂ ಪ್ರೇರಿತ ಕ್ರಿಯೆಯ ಪ್ರಚಾರ
- ಅಧಿನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು.
- ಪರಿಸರ ಪಟ್ಟಿಯ ಮಾನಕಗಳು (Eco-labeling standards)

ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತಿವೆ.

- ಜಾಗೃತಿ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು.
- ಮೂಲದಲ್ಲೆಯೇ ಕಡಿಮೆ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಕ್ರಮಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಇವುಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
- ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಷೇಧಿಸುವುದು.
- ಉತ್ಪನ್ನ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಮತ್ತು ಹಸಿರು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದು. ಗ್ರಾಹಕ ಬಹುಮಾನ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಹಾಯಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ಸೂಪರ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಮತ್ತು ರಿಟೈಲ್ ಅಂಗಡಿಗಳು, ವಸ್ತು ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ಪುನರ್ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು, “ಎಸೆದಂತೆ ಪಾವತಿಸುವುದು” (Pay as you throw).

2.5.2. ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಕ್ರಮಗಳು

ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಫನಲ್ಯಾಜಿ ವಸ್ತುವನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರು ಅಥವಾ ನಿಯಮಿಸಲಾದ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರು/ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳು ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವವರೆಗೂ ಎಲ್ಲ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲಯೇ ವಿಂಗಡಿಸಿದ ರೀತ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು. ಈ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿಂಗಡಣೆಯೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಚಿತ್ರ-4: ಮನೆಮನೆಯಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಗತಿನಕ್ಷೆ (ಫ್ಲೋಚಾರ್ಟ್)

2.5.2.1. ಮೂಲದಲ್ಲಯೇ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವುದು

ಬೇರ್ಪಡಿಸಲಾದ ಹಸಿ ಮತ್ತು ಒಣ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು. ಈ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತುವನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಪುನರ್ ಬಳಸಬಹುದಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸುವುದರಿಂದ ಗರಿಷ್ಠ ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಕೆಳಕಂಡಂತಿಲ್ಲ ಮೂಲಭೂತ ವಿಂಗಡಣೆಯಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ರೀತಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಮೂರು ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು.

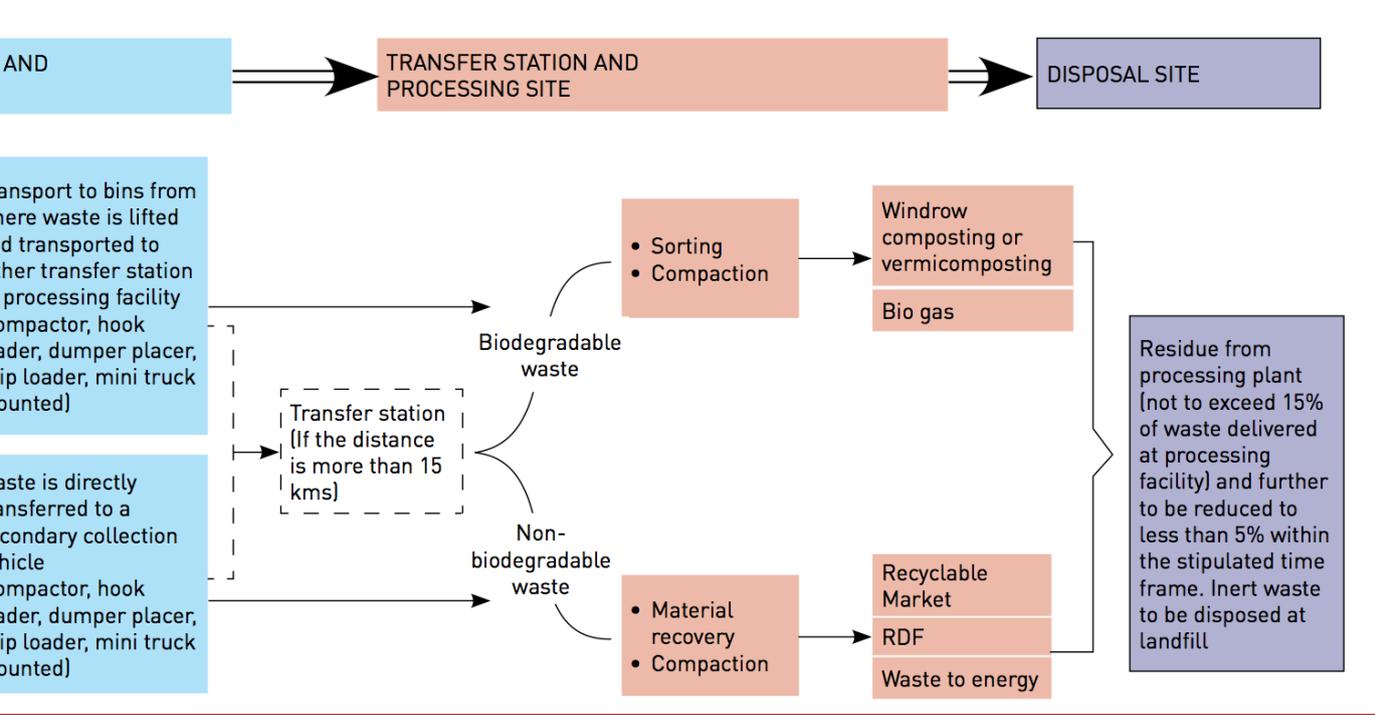
- ಹಸಿ (ಹಸಿರು ಬಣ್ಣ).
- ಒಣ (ಬಳ/ನೀಲ ಬಣ್ಣ) ಮತ್ತು
- ಗೃಹ ಅಪಾಯಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ (ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣ)

ಈ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಮೂರು ಬಣ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

2.5.2.2. ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಾಗಾಣಿಕೆ

ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಮನೆಗಳು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ, ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರೆ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸ್ಥಳಗಳಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯೆನ್ನುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಹೀಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸಾಗಾಣ ಸ್ಥಳ ಅಥವಾ ನೇರವಾಗಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಘಟಕಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕ್ರಮವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಗರ/ಪಟ್ಟಣದ ಗಾತ್ರ ಮತ್ತು ಹಾಲ ಇರುವ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದೆ.

ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಎರಡನೇಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ, ಸಮುದಾಯ ಬಸಿಗಳು, ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಕ ತೂಟ್ಟುಗಳು ಅಥವಾ ವರ್ಗಾವಣೆ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಂದ ಕಸವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಈ ಕಸವನ್ನು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಕೊನೆಯ ಹಂತದ ವಿಲೇವಾರಿ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸಾಗಾಣ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

2.5.2.3. ರಸ್ತೆ ಗುಡಿಸುವುದು

ರಸ್ತೆಯನ್ನು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಗುಡಿಸಿ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುವುದು ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಪೌರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಸೇವೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ನಗರ/ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಶುಚಿಯಾಗಿ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಥವಾ ಯಾಂತ್ರೀಕೃತ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಶುಚಿಗೊಳಿಸಲು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಹಲವಾರು ಉಪಕರಣಗಳು ಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಮನೆಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ರಸ್ತೆ ಗುಡಿಸುವಿಕೆಯಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಚರಂಡಿಗಳಿಂದ ಬರುವ ಹೂಳಿನೊಂದಿಗೆ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡದಿರುವುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಮನೆಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾದ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಪುನರ್ ಬಳಸುವ ಆಯ್ಕೆಗಳೆಲ್ಲ ಇದು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಅಡೆತಡೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.

2.5.2.4. ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ

ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಾನದಂಡಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇದು ಆಯಾಯ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದ್ದು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡ ನಂತರ ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿಗೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

- ವಿಂಡ್ರೋಸ್ ಗೊಬ್ಬರ
- ಎರೆಹುಳು ಗೊಬ್ಬರ
- ಬಯೋ ಮೆಥನೈಸೇಷನ್ ಘಟಕ
- ರೆಪ್ರೊಸ್ಟ್ ಡಿರೈವಿಡ್ ಫ್ಯೂಯಲ್ (RDF)
- ಭಸ್ಮೀಕರಣ (Incineration)
- ಸಂಯೋಜಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು (Integrated system)
- ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಭೂ ತುಂಬುವಿಕೆ

2.6. ಕೇಂದ್ರ, ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಪಾತ್ರ

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಫನರ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಸಹ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಫನರ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಲೇವಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದಾದ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು, ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವುದು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ. ಫನರ್ಯಾಜ್ಯ ಅಧಿನಿಯಮ 2016 ರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ಕೆಳಕಂಡ ಸಂಭಂದಿಸಿದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು ಈ ಅಧಿನಿಯಮವನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

2.6.1. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ

- ಕೇಂದ್ರ ಪರಿಸರ, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಮಂತ್ರಾಲಯ (ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪುನರ್ ವಿಮರ್ಶಿಸುವುದು).
- ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂತ್ರಾಲಯ (ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪುನರ್ ವಿಮರ್ಶಿಸುವುದು).
- ರಾಸಾಯನಿಕ ಮತ್ತು ರಸ ಗೊಬ್ಬರ ಮಂತ್ರಾಲಯದ ರಸ ಗೊಬ್ಬರ ಇಲಾಖೆ (ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅಂಕ್ - ರಿಯಾಯಿತಿ).
- ಕೃಷಿ ಮಂತ್ರಾಲಯ (ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅಂಕ್ - ರಿಯಾಯಿತಿ).
- ವಿದ್ಯುತ್ ಮಂತ್ರಾಲಯ (ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅಂಕ್ - ರಿಯಾಯಿತಿ).
- ಹೊಸ ಮತ್ತು ಪುನರ್ ಬಳಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ಮಂತ್ರಾಲಯ (ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅಂಕ್ - ರಿಯಾಯಿತಿ).
- ಕೇಂದ್ರ ಮಾನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ (ಮಾಪನ ಮಾಡುವುದು)

2.6.2. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ

- ಉಸ್ತುವಾರಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಒಕ್ಕೂಟ ಪ್ರದೇಶಗಳು (ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪುನರ್ ವಿಮರ್ಶಿಸುವುದು).
- ರಾಜ್ಯ ಮಾನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಮಾನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಮಿತಿ (ಮಾಪನ ಮಾಡುವುದು)

2.6.3. ಜಿಲ್ಲೆ ಅಥವಾ ಪ್ರದೇಶ

- ಜಿಲ್ಲಾ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಅಥವಾ ಜಿಲ್ಲಾ ದಂಡಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಥವಾ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು (ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪುನರ್ ವಿಮರ್ಶಿಸುವುದು).

2.6.4. ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು

- ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು (ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವಿಕೆ).

2.7. ನಿಯಮ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಹಲವಾರು ಕಾಯಿದೆ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣಗಳಿಗೆ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಯ್ದೆ/ನಿಯಮ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯ ಅಂತರ್ಜಾಲ- www.bbmp.gov.in/BBMPSWM ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ.

- ಫನರ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016.
- ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ (ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನಾ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ) ನಿಯಮಗಳು, 2016.
- ಕಟ್ಟಡ ಭಗ್ನಾವಶೇಷಗಳು ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016.
- ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ (ನಿರ್ವಹಣಾ) ನಿಯಮಗಳು, 2016.
- ಕ್ಲೀನ್ ಭಾರತ ಮಿಷನ್ (ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ), 2016.
- ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಫನರ್ಯಾಜ್ಯ ಕೈಪಿಡಿ, 2016.

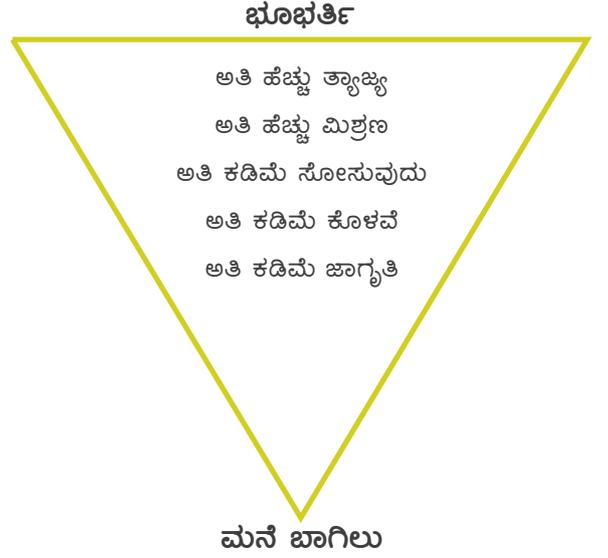
ಬೆಂಗಳೂರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

3.1. ಹಿನ್ನೆಲೆ

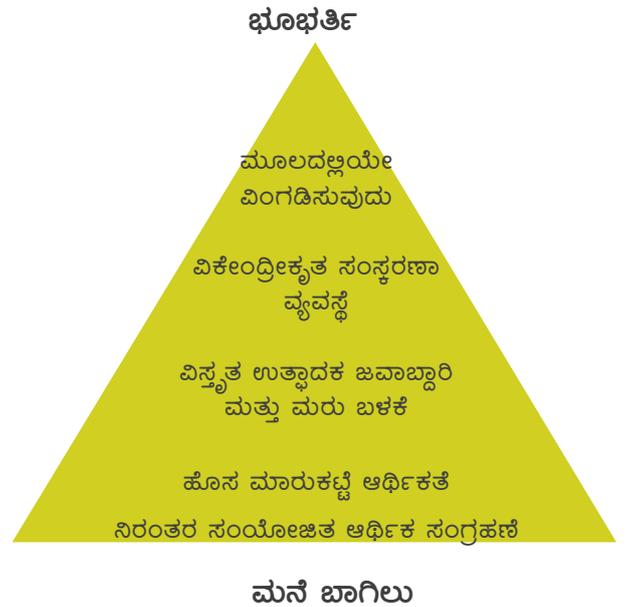
ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಬೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶವು ಸುಮಾರು 800 ಚದರ ಕಿ.ಮೀ. ಇದ್ದು, ಈ ಒಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು 198 ವಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಒಟ್ಟು ಜನ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಒಂದು ಕೋಟಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರವು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಆಧಾರದಲ್ಲ 3ನೇ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಕಳೆದ 20 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಗರೀಕರಣದ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ದ್ವಿಗುಣಗೊಂಡಿದೆ. ಅಂದರೆ 1991ರಲ್ಲಿ 41.3 ಲಕ್ಷ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು 2011 ರ ವೇಳೆಗೆ 84.2 ಲಕ್ಷರಷ್ಟಾಗಿದೆ (ಸೆನ್‌ಸೆಸ್ 2011). ನಗರವು ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದರೂ ನಗರದಲ್ಲೇ, ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಎಡವಿದೆ. ಇದು ಇತರ ಪರಿಸರ ಸಂಬಂಧಿ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದೆ.

2012 ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮಾನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಯು ಮಾವಳ್ಳಿಪುರ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕವನ್ನು ಮುಚ್ಚುವ ಆದೇಶ ಹಾಗೂ ಮಂಡೂರು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕದ ಸುತ್ತಾಮುತ್ತಲಿನ ಗ್ರಾಮದ ಜನರ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮಾನ್ಯ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಆದೇಶ ಮತ್ತು ತಜ್ಞ ಸಮಿತಿಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಅನುಸಾರ ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯು ಸುಸ್ಥಿರ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಯಿತು. ಹೊಸ ಯೋಜನೆಯು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ತಲೆಕೆಳಗಾದ ಪಿರಮಿಡ್ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲ ಭೂಭರ್ತಿ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದ ಯೋಜನೆಗೆ ಬದಲಾವಣೆ ನಾಂದಿ ಹಾಡಿತು.

ಭೂಭರ್ತಿ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು

ಪಿರಮಿಡ್‌ನ್ನು ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿಸುವುದು

ಚಿತ್ರ-5: ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಪಿರಮಿಡ್‌ನ್ನು ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿಸುವುದು

3.2. ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆ

ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯು 2016 ರಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಕಾರ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣದ ಅನುಸಾರ ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯ ವಲಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ದಿನ, ಪ್ರತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ 564 ಗ್ರಾಂ ನಷ್ಟು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ (ಕೋಷ್ಟಕ-3 ನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ). ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರವು ದಿನಂಪ್ರತಿ ಅಂದಾಜು 5760 ಟನ್‌ನಷ್ಟು ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶೇ.64 ರಷ್ಟು ಹಸಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಶೇ.28 ರಷ್ಟು ಒಣ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಶೇ.3 ರಷ್ಟು ಗೃಹ ಅಪಾಯಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಶೇ.6 ರಷ್ಟು ಜಡ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ (ಕೋಷ್ಟಕ-4 ನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು).

ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆ (2016)*	10,207,063
ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆ (ಕಿ.ಗ್ರಾಂ/ವ್ಯಕ್ತಿ/ದಿನ)	0.564
ಒಟ್ಟು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆ (ದಿನ ಪ್ರತಿ ಟನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ) (ಅಂದಾಜು)	5760

ಕೋಷ್ಟಕ-3: ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆ
 * ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್-2031

ವರ್ಗ	ಒಟ್ಟು	ಹಸಿ	ಒಣ	ಗೃಹ ಅಪಾಯಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ	ತಿರಸ್ಕೃತ/ಜಡ
ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆ (ಸಣ್ಣ ಮನೆಗಳು, ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆ ಗುಡಿಸುವಿಕೆಯಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ತ್ಯಾಜ್ಯ)	4278.12	2669.04	1175.87	149.03	284.18
ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆ (ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಉತ್ಪಾದಕರು)*	1480.05	1018.15	423.03	12.07	66.82
ಒಟ್ಟು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆ	5758.17	3687.19	1598.90	161.10	351.00
ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದನಾ ಹರಿವಿನ ರೀತಿ ಶೇಕಡೆವಾರು		64%	28%	3%	6%

ಕೋಷ್ಟಕ-4: ಉತ್ಪಾದನಾ ರೀತಿಯ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಹರಿವಿನ ರೀತಿಯ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿರುವ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ವಿಂಗಡಣೆ.
 * ಮಾನ್ಯ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಮತ್ತು ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಅಧಿಸೂಚನೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಯ ಅನ್ವಯ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.
 ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಈ ವಿವರಗಳು ಕಾಲ ಮತ್ತು ವೇಗದ ಅಧ್ಯಯನ 2015 (Time and Motion Study-2015) ರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಈ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾದ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಾಗಾಣದ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೇಲೆ ಅನುಮೋದಿಸಲಾಗಿದೆ.

3.3. ನಗರದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ

ನಗರವು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಮೂರು ಭಾಗಗಳ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ತಂತ್ರ-1:

ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳ ಹರಿವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಗೊಳಿಸುವುದು.

ತಂತ್ರ-2:

ಹೆಚ್ಚು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದಕರು, ತ್ಯಾಜ್ಯದ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಅವರೇ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ತಂತ್ರ-3:

ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಮತ್ತು ನಿಭಾಯಿಸಲು ವಾರ್ಡ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದು.

ಈ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ಪ್ಯಾರಾಗ್ರಾಫ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

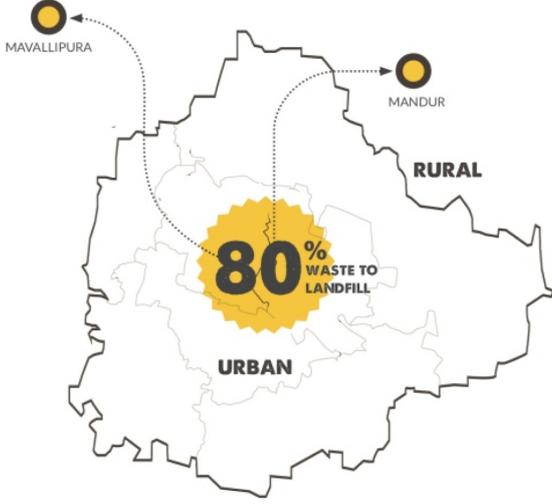
3.3.1. ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ರೀತ್ಯಾ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕ, ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ನಿಭಾವಣಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ನಗರವು ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಒಂದೇ ಹರಿವಿನ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಮತ್ತು ಭೂಭರ್ತಿ ವಿಲೇವಾರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಬಹು ಹರಿವಿನ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಗೊಂಡಿದೆ.

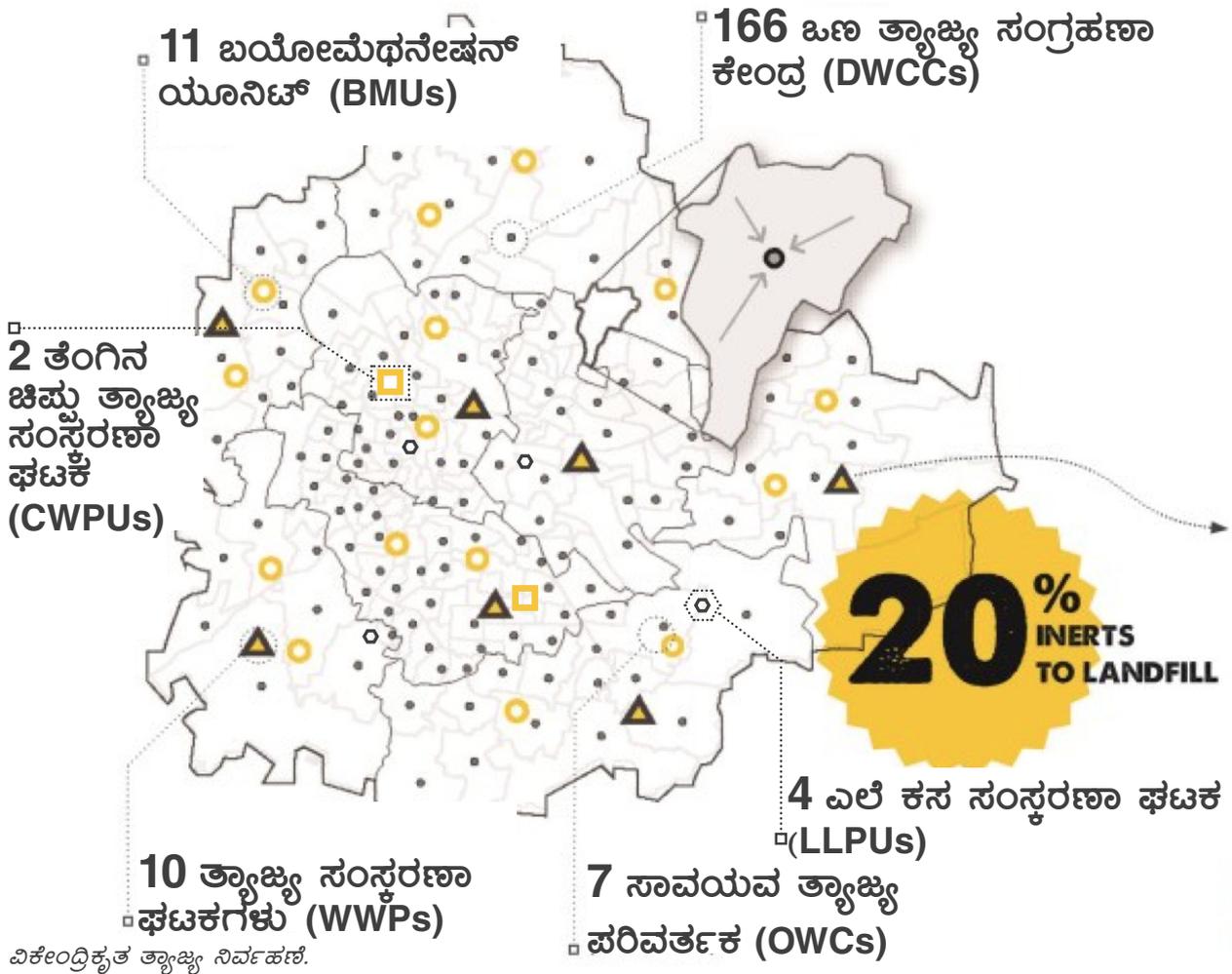
ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳ ಉತ್ಪಾದನಾ ಹರಿವು ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸ್ಥಳಗಳು (ವಾರ್ಡ್/ವಿಭಾಗ/ವಲಯ ಮತ್ತು ನಗರಮಟ್ಟ), ಸಂಸ್ಕರಣಾ ವಿಧಾನ/ಸಂಸ್ಕರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯು ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತುಗಳ ವಿವಿಧ ಹರಿವು ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ವಿವಿಧ ಘಟಕಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ-5 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಚಿತ್ರ ರೂಪದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರ-5 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಘಟಕದ ವಿಧ	ವಿವರಣೆ
ಒಣ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಕೇಂದ್ರ	ಒಣ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಕೇಂದ್ರವು ನಗರದಲ್ಲ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಒಣ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಒಣ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಮಾತ್ರ ಮೀಸಲಾಗಿರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕೇಂದ್ರವು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆ ತರುವ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆ ತರುವ ಒಣ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳಾದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್, ಕಾಗದ, ಗಾಜು ಮತ್ತು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಖರೀದಿಸುವ, ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ, ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲಾ ಮೂಲ ಭೂತ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
ಒಟ್ಟು ಗೂಡಿಸುವಿಕೆ (ಅಗ್ರಿಗೇಟರ್)	ಒಟ್ಟು ಗೂಡಿಸುವಿಕೆ / ಅಗ್ರಿಗೇಟರ್ ಕೇಂದ್ರವು ಒಣ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯಿರುವ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಕೇಂದ್ರ.
ಬಯೋಮೆಥನೇಷನ್ ಘಟಕ	ಬಯೋಮೆಥನೇಷನ್ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ವಿಧಾನವು ನಿಯಂತ್ರಿತ ಉಷ್ಣತೆ, ಪಿಹೆಚ್, ತೇವಾಂಶ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಆಮ್ಲಜನಕವಿಲ್ಲದ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಣು ಜೀವಿಗಳಿಂದ ಕರಗಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಈ ಘಟಕದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಘಟಕದ ಒಳಗೆ ಹಾಕಲಾಗುವ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರಮಾಣ ಇದರ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಸಮಯವನ್ನು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ನದರಿ ಘಟಕದಲ್ಲ ವಿಂಗಡಿಸಿದ ಹಸಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಳಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೋಬೆಲ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ. ಈ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕದಲ್ಲ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಜೈವಿಕ ಇಂಧನವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಈ ಇಂಧನವನ್ನು ಉರುವಲಾಗಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲ ಬೀದಿ ದೀಪಗಳಲ್ಲ ಮತ್ತು ವಾಹನಗಳಲ್ಲ ಬಳಸಬಹುದಾಗಿದೆ.
ಸಾವಯವ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಪರಿವರ್ತಕ	ಸಾವಯವ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಪರಿವರ್ತಕ ಘಟಕವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಮ್ಲಜನಕಯುಕ್ತ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಣು ಜೀವಿಗಳು ಒಣ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತುವನ್ನು ವಿಭಜನೆಗೊಳಿಸಿ ಮಿಶ್ರ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಮೂಲ ತತ್ವದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಿಸಿದೆ. ಇದು ಜೈವಿಕ ಯಾಂತ್ರಿಕೃತ ವಿಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ವಾಸನೆ ರಹಿತ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತದೆ.
ಎಲೆ ಕಸ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕ	ಉದ್ಯಾನವನ ಮತ್ತು ಹತ್ತಿರದ ಬೀದಿಯ ಮರಗಳ ಎಲೆ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಕಸಗಳನ್ನು ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ತೊಟ್ಟುಗಳಲ್ಲ ಆಮ್ಲಜನಕಯುಕ್ತ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಣು ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮರದ ಕೊಂಬೆಗಳು ಮತ್ತು ತೊಗಟೆಗಳನ್ನು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿ ಎಲೆಗಳ ಜೊತೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಈ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ತದನಂತರ ಜರಡಿಯಾಡುವ ಉಪಕರಣದಲ್ಲ ಜರಡಿಯಾಡಿ ಅತಿ ಸಣ್ಣ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ತಯಾರಿಸಲಾದ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ತೋಟಗಳಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
ತೆಂಗಿನ ಚಿಪ್ಪು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕ	ತೆಂಗಿನ ಚಿಪ್ಪು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕವು ತೆಂಗಿನ ಕಾಯ ಮತ್ತು ಕಬ್ಬಿನ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಭೇದಕಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಸಣ್ಣದಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿ ಒಣಗಿಸಿ ಬ್ರಿಕೆಟ್‌ಗಳಾಗಿ ಒಟ್ಟುಗೂಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಈ ರೀತಿ ತಯಾರಿಸಲಾದ ಉತ್ಪನ್ನ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಉಂಡೆಗಳನ್ನು ಉರುವಲಾಗಿ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಕಡೆ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
ನೈರ್ಮಲ್ಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕ	ವಿಂಗಡಿಸಲಾದ ಗೃಹ ಅಪಾಯಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಒಣ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಘಟಕಗಳಲ್ಲ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಹಾಲ ಇರುವ ಜೈವಿಕ ವೈದ್ಯಕೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕಗಳಲ್ಲ ಸಂಸ್ಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಇನ್ಸಿನರೇಟರ್, ಆಟೋಕ್ಲೇವ್, ಭೇದಕಗಳು ಮತ್ತು ಕಲುಷಿತ ನೀರು ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು, ಈ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕಗಳು	ಈ ಸಂಯೋಜಿತ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕಗಳು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಫನ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತುವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉಳಕೆಯ ಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಿ ಬೇರ್ಪಡಿಸುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಈ ವಿಧಾನದಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಪುನರ್ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು/ಅಥವಾ ಶಕ್ತಿಯ ಪುನರ್ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಹರಿವಿನಿಂದ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸ ಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸಾವಯವ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಮ್ಲಜನಕಯುಕ್ತ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ಪುನರ್ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾವಯವವಲ್ಲದ ಫನ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತುವನ್ನು (ಒಣ ತ್ಯಾಜ್ಯ) ಪುನರ್ ಬಳಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ (ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಬಳಸಿ ಅಥವಾ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದ ನಂತರ) ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವಿಕೆಯ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಲಾಗುತ್ತದೆ. ಉಳಿದ ಜಡ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಗೊಬ್ಬರವನ್ನಾಗಿಸಿದ ನಂತರ ಉಳಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಭೂಭರ್ತಿ ಮಾಡಲು ಕಳುಹಿಸಲಾಗುವುದು.
ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಭೂಭರ್ತಿ	ಉಳಕೆಯ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಜಡ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಸುರಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲ ಭೂಭರ್ತಿಯ ಮೂಲಕ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲ ಅಂತರ್ಜಲ ಮಾಲಿನ್ಯ, ಭೂ ಜಲ ಮಾಲಿನ್ಯ, ಗಾಳಿಯ ಧೂಳು, ಗಾಳಿಯಲ್ಲ ತೇಲಾಡುವ ಎಲೆ ಕಸ, ಕೆಟ್ಟ ವಾಸನೆ, ಅಗ್ನಿ ಅವಘಡ, ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ತೊಂದರೆ, ಪಕ್ಷಿಗಳ ಕಾಟ, ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿ ಮತ್ತು ಇಲಗಳ ಹಸಿರು ಮನೆ ಅನಿಲದ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆ, ಜಾರುವ ಮಣ್ಣನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲಾ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ತ್ಯಾಜ್ಯ ಹರಿವು	ಪ್ರಮಾಣ	ಹಾಲಿ ಇರುವ ಘಟಕಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉದ್ದೇಶಿತ ಘಟಕಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
ಒಣ ತ್ಯಾಜ್ಯ	ವಾರ್ಡ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ದಿನಂ ಪ್ರತಿ 10 ಟನ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ.	166	32
ಒಣ ತ್ಯಾಜ್ಯ	ವಲಯವಾರು	1	17
ಹಸಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ	ವಿಭಾಗವಾರು, ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ತರಕಾರಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ತ್ಯಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.	11	5
ಹಸಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ	ಅಧೀನ ವಲಯವಾರು	7	57
ಎಲೆಗಳು/ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ	ವಾರ್ಡ್-1 ರಂತೆ ಉದ್ಯಾನವನಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ	4	194
ತೆಂಗಿನ ಚಿಪ್ಪು ತ್ಯಾಜ್ಯ	ವಲಯವಾರು	2	6
ಗೃಹ ಅಪಾಯ ಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ	ನಗರ ಪ್ರದೇಶವಾರು	3	NA
ಎಲ್ಲಾ ತ್ಯಾಜ್ಯ	ವಲಯ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣವಾರು	9	5
ತಿರಸ್ಕೃತ ಮತ್ತು ಜಡ ತ್ಯಾಜ್ಯ	ನಗರ ಪ್ರದೇಶವಾರು	3	NA

ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ.

ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ.

ಚಿತ್ರ-5: ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಭೂಭರ್ತಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ವಿವಿಧ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ.

ಚಿತ್ರ-6: ಬಿ.ಎ. ಡ್ರೈ ವ್ಯಾಜ್ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಕೇಂದ್ರ (DWCC)
ವಾರ್ಡ್ ಸಂಖ್ಯೆ: 44

ಚಿತ್ರ-7: ಬಯೋಮೆಥೇನೇಷನ್ ಘಟಕ
ವಾರ್ಡ್ ಸಂಖ್ಯೆ: 139

ಚಿತ್ರ-7: ಸಾವಯವ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಪರಿವರ್ತಕ
ವಾರ್ಡ್ ಸಂಖ್ಯೆ: 168

ಚಿತ್ರ-8: ಎಲೆ ಕಸ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕ
ವಾರ್ಡ್ ಸಂಖ್ಯೆ: 151

ಚಿತ್ರ-10: ತೆಂಗಿನ ಚಿಪ್ಪು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕ
ವಾರ್ಡ್ ಸಂಖ್ಯೆ: 168

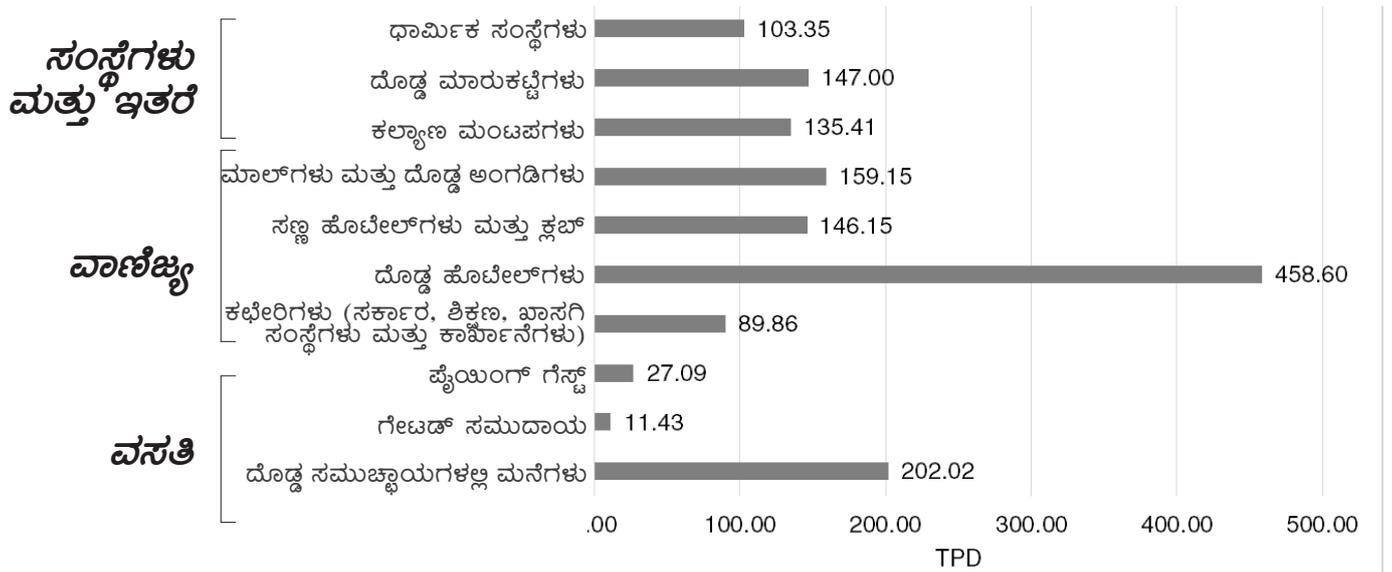
ಚಿತ್ರ-11: ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕಗಳು

3.3.2. ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದಕರ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ

ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದಕರು, ನಗರದ ಒಟ್ಟು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದನಾ ಪ್ರಮಾಣದ ಶೇ. 25 ರಷ್ಟು ಇದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಇವರನ್ನು ದಿನಂ ಪ್ರತಿ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗುವ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಪ್ರಮಾಣದ ಚಕ್ರದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಗೃಹ ಬಳಕೆಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದಕರಾದ 50 ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಮನೆಗಳಿರುವ ವಸತಿ ಸಮುಚ್ಚಯ ಮತ್ತು 10 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ ಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ವಾಣಿಜ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಾದ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ರೆಸ್ಟೋರೆಂಟುಗಳು, ಕ್ಲಬ್‌ಗಳು, ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು, ವಿವಾಹ ಮಂಟಪಗಳು, ಮಾಲ್‌ಗಳು, ವ್ಯಾಪಾರ ಸಮುಚ್ಚಯಗಳು, ಸಮುದಾಯ ಭವನಗಳು, ದೇವಸ್ಥಾನ, ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಕಛೇರಿಗಳು, ರೈಲ್ವೆ ನಿಲ್ದಾಣ, ಬಸ್ ನಿಲ್ದಾಣ ಮತ್ತು ಇತರ ವಾಣಿಜ್ಯ ಅಥವಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ/ಸ್ಥಳಗಳು. ಇವುಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವುದು ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗೆ ಕಠಿಣ ಸವಾಲಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ.

ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಉತ್ಪಾದಕರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಲು ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯ ಪೋರ್ಟಲ್ ಅನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ ಮತ್ತು “ಕಸ ವಿಲೇವಾರಿ ಸೇವಾದಾರರು” ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದಕರಿಗೆ ಸೇವಾದಾರರೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ದಿನಾಂಕ: 25.7.2013 ರಂದು ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಹೊರಡಿಸಿರುವ ಅಧಿಸೂಚನೆಯಂತೆ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದಕರು ತಮ್ಮ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ, ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲೆಯೇ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯವರು ಗುರುತಿಸಿರುವ ಎಂಪಾನೆಲ್ಡ್ ಸೇವಾದಾರರ ಮೂಲಕ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಮಾನವನ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯಾಗದಂತೆ ವಿಲೇವಾರಿ

ಚಿತ್ರ-12: ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪಾದಕರು ಮತ್ತು ಅವರ ಕೊಡುಗೆಯ ವಿವರಗಳು

3.3.3. ವಾರ್ಡ್ ಮೈಕ್ರೋ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು

ಮೈಕ್ರೋ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಯಲಹಂಕ ವಲಯದಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಿ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಈಗ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಗರದಾದ್ಯಂತ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮೈಕ್ರೋ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಘನ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಗುಂಪುಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸುವುದು ಅಂದರೆ ಪ್ರತಿ ವಾರ್ಡ್ ಅನ್ನು 750 ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನಾಗಿ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ಬ್ಲಾಕ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದು. ಈ ರೀತಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಬ್ಲಾಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವುದು. ಈ ವಿಧಾನವು ಕೆಳಕಂಡ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

- ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯಿಂದ ವಾರ್ಡ್‌ವಾರು ಬ್ಲಾಕ್ ನಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಹಾಗೂ ಈ ನಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಲಭ್ಯಗೊಳಿಸುವುದು.
- ಪ್ರತಿ ಬ್ಲಾಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ಲಯಿಚ್ಚೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ಆಸಕ್ತಿಯಿರುವ ಶುಚಿಮಿತ್ರರನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು (ಪ್ರತಿ ಬ್ಲಾಕ್‌ಗೆ ಇಬ್ಬರಂತೆ). ಈ ಶುಚಿಮಿತ್ರರು ಮನೆಯಿಂದ ಮನೆಗೆ ತೆರಳಿ ವಿಂಗಡಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಮೂಲದಲ್ಲೆಯೇ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸುವ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
- ಪ್ರತಿ ಬ್ಲಾಕ್‌ಗೂ ಚಾಲಕನ ಸಹಿತ ಆಟೋ ಟಿಪ್ಪರ್ ಅನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಈ ವಾಹನದ ವಿವರಗಳು ಮತ್ತು ಚಾಲಕನ ವಿವರಗಳನ್ನು ಬ್ಲಾಕ್‌ನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ನೀಡುವುದು. ಈ ವಾಹನದಲ್ಲಿ ಜಿ.ಪಿ.ಎಸ್. ಟ್ರ್ಯಾಕಿಂಗ್ ಸಿಸ್ಟಮ್‌ನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ನಿಗದಿತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸುವುದು.
- ಒಣ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ವಾರಕ್ಕೆ ಎರಡು ಬಾರಿ ಪ್ರತಿ ಬ್ಲಾಕ್‌ನಿಂದಲೂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಈ ರೀತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾದ ಒಣ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಒಣ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಸಾಗಿಸುವುದು.
- ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಗುಡಿಸಿ ಶುಚಿಗೊಳಿಸುವುದು.
- ಶುಚಿಮಿತ್ರರು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಫೋನ್ ಅಪ್ಪ ಮೂಲಕ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು.
- ಮೈಕ್ರೋ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಫೆಬ್-2017 ರಲ್ಲಿ ನಗರವ್ಯಾಪಕ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

6,000-38,000 ಮನೆಗಳು

750 ಮನೆಗಳು + ಸಣ್ಣ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು + ರಸ್ತೆ

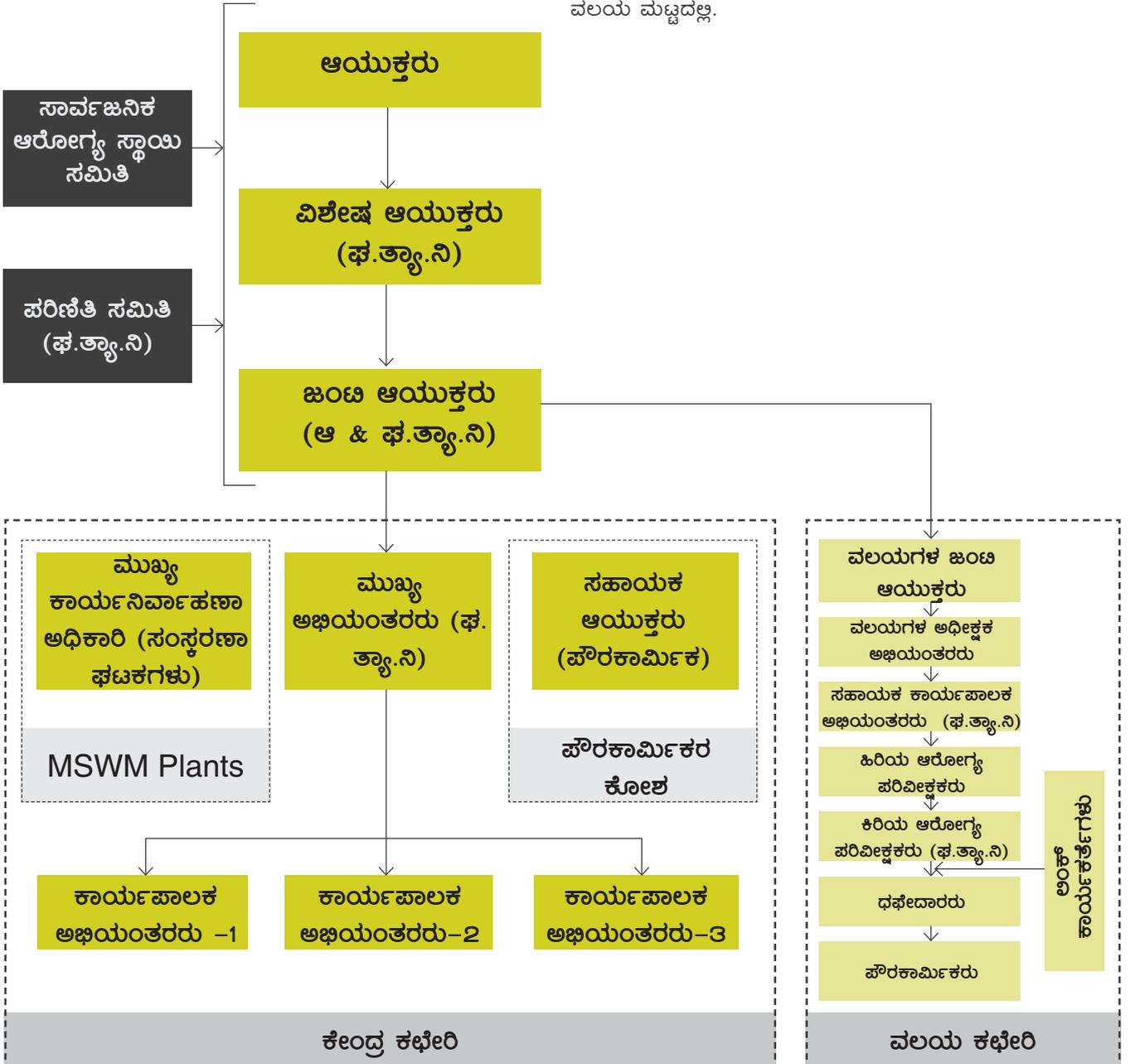
ಚಿತ್ರ-13: ಬ್ಲಾಕ್ ಪ್ರಮಾಣ: ವಾರ್ಡ್‌ನ ಅಂತ್ಯದ ಸಣ್ಣತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಭಾಗ

3.4. ಸಂಸ್ಥೆಯ ರಚನೆ

3.4.1. ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೋಶ

ಫನ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಯೋಜಿಸಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯು ಫನ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೋಶವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪರಿಸರದ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ

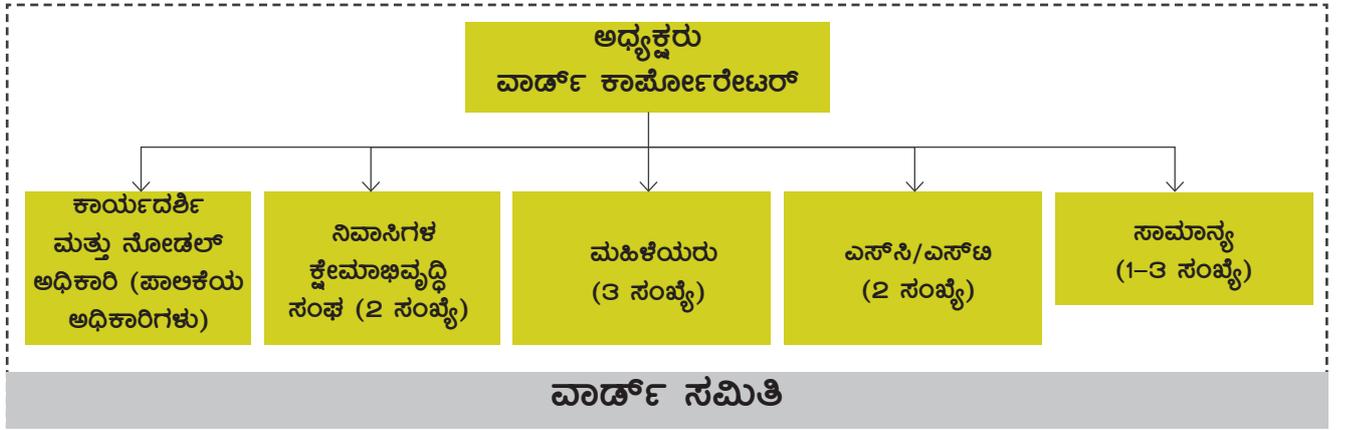
ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸೇವೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಈ ಸಂಯೋಜಿತ, ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಈ ಕೋಶದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಫನ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೋಶವು ಎರಡು ಹಂತದಲ್ಲ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. 1) ಕೇಂದ್ರ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು 2) ವಲಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ.

ಚಿತ್ರ-14: ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯು ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೋಶ

3.4.2. ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿಗಳು

ಕರ್ನಾಟಕ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಕಾಯ್ದೆ, 2011 ರ ಭಾಗ-3 ರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯ ಪ್ರತಿ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿಯ ರಚನೆಯನ್ನು ಚಿತ್ರ 15 ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭಾಗ-ಬಿ ನಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ ಅಧಿನಿಯಮಗಳನ್ನು (4.1 ಪರಾಮರ್ಶಿಸುವುದು) ಮತ್ತು ಕಾಯ್ದೆ (4.3 ಅನ್ನು ಪರಾಮರ್ಶಿಸುವುದು) ಲಗತ್ತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಚಿತ್ರ-15: ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿಯ ರಚನೆ

3.4.3. ನಾಗರೀಕ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯು ನಾಗರೀಕ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ವಿಧಾನವನ್ನು ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸಿದೆ ಹಾಗೂ ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕೆಳಹಂತದಲ್ಲ ಮತ್ತು ಮೇಲುಸ್ತರದಲ್ಲ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಯೋಜಿಸಿ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ನಾಗರೀಕ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯು ಪ್ರತಿ ಹಂತದಲ್ಲೂ ಸಿವಿಕ್ ವಾರ್ಡ್‌ನಗಳ ಮೂಲಕ (ಮಾಸ್ಟರ್ ತರಬೇತುದಾರರು, ವಿಭಾಗೀಯ ಸಂಯೋಜಕರು, ವಾರ್ಡ್ ಸಂಯೋಜಕರು ಮತ್ತು ಶುಚಿ ಮಿತ್ರರು) ಈ ಯೋಜನೆಯ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಜಬಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಚಿತ್ರ -16 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ವಲಯ (8) ವಲಯಕ್ಕೆ 1-2	ಮಾಸ್ಟರ್ ತರಬೇತಿದಾರರು (ತರಬೇತಿ)
ವಲಯ(27) ವಲಯಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬರು	ವಿಭಾಗೀಯ ಸಂಯೋಜಕರು (ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಂತದಲ್ಲ ಯೋಜನೆ)
ವಾರ್ಡ್ (198) ವಾರ್ಡ್‌ಗೆ 1-2	ವಾರ್ಡ್ ನಿಯೋಜಕರು (ಉಸ್ತುವಾರಿ ಮಾಡುವುದು)
ಬ್ಲಾಕ್ (4018) ಬ್ಲಾಕ್‌ಗೆ 1-2	ಶುಚಿ ಮಿತ್ರರು (ಮನೆ ಮನೆಯಿಂದ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದು)

ಚಿತ್ರ-16: ನಾಗರೀಕ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ರಚನೆ

ವಿಭಾಗ ಬಿ
ಸಂಗ್ರಹಣೆ

ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಆಜ್ಞಾಪನೆ

4.1. ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ವಿಧೇಯಕಗಳು

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲ ಘನ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹೊರ ತರಲಾದ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ವಿಧೇಯಕಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧೇಯಕಗಳನ್ನು ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ವಿವರಿಸಿದೆ ಹಾಗು ಮುಂದುವರೆದಂತೆ ಈ ವಿಭಾಗದಲ್ಲ ಲಗತ್ತಿಸಿದೆ.

- 4.1.1. ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿ ನಿಯಮಗಳು
- 4.1.2. ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016.
- 4.1.3. ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ (ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನಾ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ) ನಿಯಮಗಳು, 2016.
- 4.1.4. ಕಟ್ಟಡ ಭಗ್ನಅವಶೇಷಗಳು ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016.
- 4.1.5. ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ (ನಿರ್ವಹಣಾ) ನಿಯಮಗಳು, 2016.

4.1.1. ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿ ನಿಯಮಗಳು

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಪತ್ರ

ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾದುದು

ಬಿಶೇಷ ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರ

ಭಾಗ-IVA	ಬೆಂಗಳೂರು, ಬುಧವಾರ, ಜೂನ್ ೨೨, ೨೦೧೬ (ಅಷಾಢ ೧, ಶಕ ವರ್ಷ ೧೯೩೮)	ನಂ. ೮೫೬
Part-IVA	Bengaluru, Wednesday, June 22, 2016 (Ashada 1, Shaka Varsha 1938)	No. 856

URBAN DEVELOPMENT SECRETARIAT

NOTIFICATION

No. UDD 507 MNY 2012, Bengaluru, Dated: 22-6-2016

Whereas, the draft of the Karnataka Municipal Corporations (Ward Committee) Rules, 2015 was published as required by sub-section (1) of section 421 of the Karnataka Municipal Corporations Act, 1976 (Karnataka Act 14 of 1977) in Notification No.UDD 507 MNY 2012, dated: 26.05.2015 in Part-IVA of the Extra-ordinary Gazette, No.612 dated: 26.05.2015 inviting objections and suggestions from all persons likely to be affected thereby from thirty days from the date of its publication in the official Gazette.

And whereas, the said Gazette was made available to the public on 26.05.2015.

And whereas, the objections and suggestions received have been considered by the State Government.

Now, therefore, in exercise of the powers conferred by section 13K read with section 421 of the Karnataka Municipal Corporations Act, 1976 (Karnataka Act 14 of 1977), the Government of Karnataka hereby makes the following rules, namely:-

RULES

1. Title and commencement.- (1) These rules may be called the Karnataka Municipal Corporations (Ward Committee) Rules, 2016.

(2) They shall come into force from the date of their publication in the official Gazette.

2. Definitions.- In these rules, unless the context otherwise requires,-

- "Act" means the Karnataka Municipal Corporations Act, 1976 (Karnataka Act 14 of 1977);
- "Chairperson" means Chairperson of the ward committee.
- "Clear day" means days excluding Sundays and public holidays;
- "Member" means a member of the Ward Committee;

- (e) "Secretary" means an officer designated by the Commissioner under sub-section (4) of section 13H of the Act.
- (f) "Section" means section of the Act;
- (g) "Urgency" means urgency due to natural calamities, outbreak of deceases or fire.

3. Functions of the Ward Committee.- (1) The Ward Committee shall discharge the functions as specified in section 13-I of the Act.

Provided that, the Ward Committees may recommend to the Corporation for the disciplinary action on those officers who fail to carry out the resolutions of the Ward Committee which are in accordance with rules subject to availability of funds.

4. Functions of the Secretary.-(1) The Secretary shall,-

- (a) be responsible for preparing the agenda of the meeting in consultation with chairperson and also sign the agenda to be transacted in the meeting;
- (b) issue notice to the members and officers for the upcoming meeting including special invitees, if any;
- (c) have custody of all papers and documents connected with the proceedings of the meeting of the Ward Committee;
- (d) attend every meeting of the Ward Committee and take part in the proceedings but shall not be entitled to vote;
- (e) furnish his opinion or any clarification in respect of any resolution or any question that arises in the meeting;
- (f) forward all resolutions of the Ward Committee to the Concerned Authorities for necessary action.
- (g) shall ensure follow-up action on all resolutions of the ward committee and provide an Action Taken Report at every Ward Committee meeting on the resolutions passed at the previous meeting.
- (h) be responsible for the protection of the property that belongs to the Corporation.
- (i) Provide the necessary information to the ward committee, if the ward committee desires, on all Government schemes which fall in the ambit of the function of the Ward Committee.
- (j) endeavour to furnish the information related to the ward
- (k) committee in the public domain.

(2) The Commissioner shall make available to the Ward Committee through the Secretary the following information, namely:-

- (i) Decisions of the Standing Committee;
- (ii) Decisions or resolutions of the Council;
- (iii) ward-wise budgetary allocation made, if any, by the Corporation or any of the Standing Committee;
- (iv) copy of the Ward maps,
- (v) details of the Corporation properties ward-wise,

- (vi) information on revenue streams; and
- (vii) information which is needed for the proper functioning of the ward committee as per section 13-I.

5. Calling of the ward committee meeting and Preparation of Agenda for the meeting.-

(1) The Chairperson of the Ward Committee shall endeavour to fix a particular day in a month for the meeting and shall be made known to the public. However, the meeting of the ward committee shall not be held on the day of the council meeting or on the day of meeting of any standing committee of the Corporation.

(2) In case the Chairman fails to call a meeting in a month, or if one third of the Ward Committee members feel the need to call for a meeting, the Chairperson shall, on the requisition in writing of not less than one third of the members of the Ward Committee, convene a meeting of the Ward Committee provided the requisition calls attention to the fact that a monthly meeting has not been called or specifies the purpose for which the meeting is to be held.

(3) The meeting shall not be held unless a clear Seven Clear days notice along with the agenda for the meeting is circulated in advance to all the members. However, in case of urgency the meetings shall be convened within 48 hours by serving proper notice or communication to all the members.

(4) Every notice of the meeting shall be issued by the Secretary of the Committee. The notice shall be exhibited in all prominent public offices with the ward such as Water Supply Office, Electric Supply Office, Public Health Centres, etc.

(5) Steps are to be taken to ensure that a Link is created on the Corporation website for each ward and all meeting notices and agenda for the meetings are published on it in the timely manner.

(6) In cases of Urgency the reasons may be explicitly mentioned in the Urgent meeting notices.

(7) Members may give suggestions to the secretary on the meeting agenda one week prior to the issuing of meeting notice. The Secretary shall bring the suggestions to the notice of the chairperson.

6. Procedure for transaction of business of the Ward Committee.- (1) The Chairperson in consultation with the Commissioner keeping in view of the public participation choose a suitable place of the meeting. The place of the meeting as far as possible shall be in the ward office premises or place adjacent to the ward office of the concerned ward. If the ward office premises are insufficient for this purpose, alternative venues such as Government schools or public spaces proximal to the ward office, may be utilized.

(2) Any citizen may approach the chairperson or any of the member for addressing any issues related to public and ward development. If there no improvement, then it is open for such citizen to file a complaint before the commissioner giving all particulars and also explaining in the action on the part of the chairperson and the members.

(3) Quorum for conducting the Ward meeting shall be 1/3 of the total members of the Committee.

(4) No member shall take part in the discussion of any question coming up for consideration at the meeting if, the question is one in which he has any direct or indirect pecuniary interest by himself or his Partner.

(5) All the meetings of the Ward Committee shall be open to the public.

(6) Minutes of the meeting shall be recorded. Videography of the meeting may be allowed for the public also.

(7) Links shall be created on the Corporation website for each ward and all notices and minutes of the meetings shall be published in a timely manner.

(8) The Chairperson shall establish a Disaster Management Cell at Ward Level.

7. Accounts and Audit of the Ward Committee.- (1) The accounts of all receipts and expenditure of the Ward Committee for the purpose of conduct meetings and discharge of their function shall be given by the Financial rules made under section 151 of the Act.

(2) Annual Reports shall be prepared by the Secretaries of the respective wards for every financial year and submit the same to the Commissioner before the month of August of the succeeding Financial year.

8. Repeal and savings.- The Karnataka Municipal Corporations (Ward Committee) Rules, 1997 shall be repealed with immediate effect.

Provided that such repeal shall not affect, the previous operation of the said rules or anything duly done or any action taken thereunder; or any right, privilege, obligation or liability acquired, accrued or incurred under the said rules.

By Order and in the name of the Governor of Karnataka,

N.Narasimhamurthy
Under Secretary to Government (I/c)
Urban Development Department

4.1.2. ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016

भारत का राजपत्र
The Gazette of India

असाधारण

EXTRAORDINARY

भाग II—खण्ड 3—उप-खण्ड (ii)

PART II—Section 3—Sub-section (ii)

प्राधिकार से प्रकाशित

PUBLISHED BY AUTHORITY

सं. 861]

नई दिल्ली, शुक्रवार, अप्रैल 8, 2016/चैत्र 19, 1938

No. 861]

NEW DELHI, FRIDAY, APRIL 8, 2016/CHAITRA 19, 1938

ಪರಿಸರ, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಸಚಿವಾಲಯ
ಅಧಿಸೂಚನೆ

ನವದೆಹಲಿ, ಲನೇ ಏಪ್ರಿಲ್ ೨೦೧೬

ಎಸ್. ಒ. ೧೩೫೭(ಇ) -ಅದೇನೆಂದರೆ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಪರಿಸರ, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಧಿಸೂಚನೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಗೆಜೆಟ್ ಭಾಗ- ೨, ಸಂಖ್ಯೆ ಜಿ.ಎಸ್.ಆರ್. ೪೫೧, ದಿನಾಂಕ ೩ನೇ ಜೂನ್ ೨೦೧೫ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾದ ಕರಡು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನಾ ನಿಯಮಗಳು-೨೦೧೫ ಅನ್ನು ಕಲಂ೩(೧)ರಡಿ ಅದೇ ದಿನಾಂಕದಂದು ಸದರಿ ಅಧಿಸೂಚನೆ ಪ್ರಕಟವಾದ, ರದ್ದುಗೊಳಿಸಲಾದ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ (ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನಾ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ) ನಿಯಮಗಳು-೨೦೦೦ ರ ಬದಲಾಗಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನಾ ನಿಯಮಗಳು-೨೦೧೬ರ ಕುರಿತಾಗಿ, ದಿನದಿಂದ ಅರವತ್ತು ದಿನಗಳ ಒಳಗಾಗಿ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಅಥವಾ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಬಾಧಿತರಾಗಬಹುದಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಆಹ್ವಾನಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮತ್ತು ಅದೇನೆಂದರೆ, ಸದರಿ ಗೆಜೆಟಿನ ಯಥಾ ನಕಲನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ೩ನೇ ಜೂನ್ ೨೦೧೫ರಂದು ಲಭಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಮತ್ತು ಅದೇನೆಂದರೆ, ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ಅವಧಿಯ ಒಳಗಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾದ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಅಥವಾ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಪರಿಗಣಿಸುವುದು.

ಈಗ, ಆದುದರಿಂದ, ಕಲಂ ೩,೩ ಮತ್ತು ೨೫, ಪರಿಸರ (ಸಂರಕ್ಷಣಾ) ಅಧಿನಿಯಮ,೧೯೮೬ (೧೯೮೬ರ ೨೫) ಮತ್ತು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಲಾದ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ (ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನಾ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ) ನಿಯಮಗಳು - ೨೦೦೦ರಲ್ಲಿ ಪ್ರದತ್ತವಾದ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಿ, ಆ ತೆರನಾಗಿ ರದ್ದುಗೊಳಿಸುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾದ ಅಥವಾ ಮಾಡದಿರುವ ಸಂಬಂಧಿತ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿನಾಯಿಸಿ, ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನೆಗಾಗಿ ಈ ಮುಂದಿನ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಮಾಡಿರುವುದು, ಅವು -

೧. ಕಿರು ಶೀರ್ಷಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾರಂಭ - (೧) ಈ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನಾ ನಿಯಮಗಳು-೨೦೧೬ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು.

(೨) ಅಧಿಕೃತ ಗೆಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಅವು ಜಾರಿಗೆ ಬರುವುದು.

೨. ಅನ್ವಯಿಕೆ - ಪರಿಸರ (ಸಂರಕ್ಷಣಾ) ಅಧಿನಿಯಮ, ೧೯೮೬ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾಗಿರುವ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನಿಯಮಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಆವೃತ್ತವಾಗಿರುವ ಕೈಗಾರಿಕಾ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಅಪಾಯಕರ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ರಾಸಾಯನಿಕ, ಜೈವಿಕ ಔಷಧೀಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಈ - ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಸೀಸ ಆವೃತ್ತ ಬ್ಯಾಟರಿಗಳು ಮತ್ತು ವಿಕಿರಣಶೀಲ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ವಿನಾಯಿಸಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆ, ನಗರ ಸಮೂಹಗಳಲ್ಲಿನ ಶಾಖೆಗಳು, ಬಾರತದ ಮಹಾನಿಬಂಧಕರು ಮತ್ತು ಜನಗಣತಿ ಆಯುಕ್ತರಿಂದ ಘೋಷಿತವಾಗಿರುವ ಖಾನೇಶುಮಾರಿ ಪಟ್ಟಣಗಳು(census towns), ಅಧಿಸೂಚಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು, ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಸಹಾತುಗಳು, ಭಾರತೀಯ ರೈಲ್ವೆ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳು, ವಿಮಾನನಿಲ್ದಾಣಗಳು, ವಾಯುನೆಲೆಗೂ, ಬಂದು ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಿಗಳು, ಸೈನಿಕ ನೆಲೆಗಳು, ವಿಶೇಷ ಆರ್ಥಿಕ ವಲಯಗಳು, ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿತ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಅಧಿಸೂಚಿಸಬಹುದಾದ ಯಾತ್ರಾ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತಾ ಸ್ಥಳಗಳು ಮತ್ತು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಬಹುದಾದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗೃಹೀಕ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಇತರ ವಾಣೀತರ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಈ ನಿಯಮಗಳು ಅನ್ವಯಿಸುವುದು.

೩. ಪರಿಭಾಷೆಗಳು - (೧) ಈ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ, ಸಂದರ್ಭವು ಅನ್ಯಥಾ ಅಗತ್ಯಪಡಿಸಿದ ವಿನಾ, - (೧) 'ವಾಯುಜೀವಕ ಗೊಬ್ಬರಸುವಿಕೆ' (aerobic composting) ಅಂದರೆ ಆವೃಜನಕದ ಉಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕವಸ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿ ಕರಗುವಿಕೆ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ನಿಯಂತ್ರಿತ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವಾಗಿರುವುದು.

(೨) ಅವಾಯುಜೀವಕ ಅರಗುವಿಕೆ (anaerobic digestion) ಅಂದರೆ ಆವೃಜನಕದ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕವಸ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿ ಕರಗುವಿಕೆ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ನಿಯಂತ್ರಿತ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವಾಗಿರುವುದು.

(೩) ಅಧಿಷ್ಠಾನವಿಕೆ (authorisation) ಅಂದರೆ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಿಸಲು ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರುವ ಸೌಲಭ್ಯವೊಂದರ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಕನಿಗೆ ಅಥವಾ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಇತರ ಯಾವುದೇ ನಿಯೋಗಿಗೆ (agency) ರಾಜ್ಯ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಮಿತಿಯು ನೀಡಿರುವ ಅನುಮತಿ ಆಗಿರುವುದು.

(೪) ಜೈವ ಶೀಘ್ರಲೇಖಕರಣ(biodegradable waste) ಅಂದರೆ ಸರಳ ಸ್ಥಿರ ಸಂಯೋಗದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳನ್ನು ಕರಗಿಸಬಹುದಾದ ಯಾವುದೇ ಜೈವಿಕವಸ್ತು.

(೫) ಜೈವಿಕ ಮೀಥೇನಿಕರಣ(bio-methanation)ಅಂದರೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿ ಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ, ಮೀಥೇನ್ ಸಿರಿಯ ಜೈವಿಕ ಅನಿಲವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲು, ಜೈವಿಕವಸ್ತುವನ್ನು ಜೀವರಸಾಯನಿಕ ಅರಗಿಸುವಿಕೆ ಒಳಗೊಂಡಿರುವಂತಹ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವಾಗಿರುವುದು.

(೬)ಬ್ರಾಂಡ್ ಮಾಲೀಕ (brand owner)ಅಂದರೆ ನೋದಾಯಿತ ಬ್ರಾಂಡ್ ಚೀಟಿ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಕಂಪೆನಿ ಆಗಿರುವುದು.

(೭) ಕಾಪು ವಲಯ(buffer zone)ಅಂದರೆ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯದ ಸುತ್ತ, ಸ್ಥಾಪಿತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ೫ ಅಡಿಪಿ ಮೀರದಂತೆ, ಪೋಷಿಸಲಿರುವ ಯಾವುದೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗದಿರುವ ವಲಯ. ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಇಟ್ಟು ಮತ್ತು ಮಂಜೂರಾದ ಪ್ರದೇಶ ಒಳಗೆ ಇದನ್ನು ಪೋಷಿಸಲಾಗುವುದು.

(೮)ಭಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಜನಕರು (bulk waste generator) ಅಂದರೆ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಸರಾಸರಿ ೧೦೦ ಕೆಜಿಗಿಂತ ಮೀರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಅನುಭವ ಹೊಂದಿರುವ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಇಲಾಖೆಗಳು ಅಥವಾ ಉದ್ಯಮಗಳು, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಇಲಾಖೆಗಳು ಅಥವಾ ಉದ್ಯಮಗಳು, ಸ್ಥಳೀಯ ನಿಕಾಯಗಳು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದ ಉದ್ಯಮಗಳು ಅಥವಾ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪೆನಿಗಳು, ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು, ನರ್ಸಿಂಗ್ ಹೋಂಗಳು, ಶಾಲೆಗಳು, ಕಾಲೇಜುಗಳು, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು, ಇತರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳು, ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ವಾಣಿಜ್ಯ

ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು, ಪೂಜಾ ಸ್ಥಳಗಳು, ಕ್ರೀಡಾಂಗಣಗಳು ಮತ್ತು ಆಟೋಟ ಸಮುಚ್ಚಯಗಳು ಆಗಿರುವುದು.

(೯)ವಿನಿಯಮಗಳು(bye-laws)ಅಂದರೆ ಸ್ಥಳೀಯ ನಿಕಾಯಗಳು, ಖಾನೇಶುಮಾರಿ ಪಟ್ಟಣಗಳು (census towns) ಹಾಗೂ ಅಧಿಸೂಚಿತ ಉಪನಗರಗಳು ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ನಿಯಮಗಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಜಾರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಸಲು ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ವಿಧಾಯಕ ರೂಪರೇಷೆಗಳಾಗಿರುವುದು.

(೧೦) ಖಾನೇಶುಮಾರಿ ಪಟ್ಟಣಗಳು (census towns) ಬಾರತದ ಮಹಾನಿಬಂಧಕರು ಮತ್ತು ಜನಗಣತಿ ಆಯುಕ್ತರಿಂದ ಪರಿಭಾಷಿಸಿರುವ ನಗರ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿರುವುದು.

(೧೧) ದಹಿಸಬಹುದಾದ ತ್ಯಾಜ್ಯ(combustible waste) 1500 kcal/kg ಗಿಂತಮೀರಿದ ಕನಿಷ್ಠ ಕ್ಯಾಲರಿ ಮೌಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ, ಮತ್ತು ಕ್ಲೋರಿನೇಟೆಡ್ ವಸ್ತುಗಳಾದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್, ಮರದ ತಿರುಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ವಿನಾಯಿಸಿ, ಕರಗಲಾಗದ, ಮರುಬಳಸಲಾಗದ, ಮರು ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗದ, ಅಪಯಕಾರಿಯಲ್ಲದ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವಾಗಿರುವುದು.

(೧೨) ಕಾಂಪೋಸ್ಟಿಂಗ್(composting) ಜೈವಿಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಯವಾಗಿ ಕರಗಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ನಿಯಂತ್ರಿತ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವಾಗಿರುವುದು.

(೧೩) ಗುತ್ತಿಗೆದಾರ(contractor) ಸೇವಾ ನೀಡಿಕಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇವೆ ಅಥವಾ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಗುತ್ತಿಗೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿರುವುದು.

(೧೪) ಸಹ- ಸಂಸ್ಕರಿಸುವಿಕೆ(co-processing)ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಾ ಪದಾರ್ಥವಾಗಿ ಅಥವಾ ಇಂಧನ ಮೂಲವಾಗಿಅಥವಾ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಖನಿಜ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪಳೆಯುಕೆ ಉರುವಲು ಎರಡನ್ನೂ ಬದಲಿಸುವ ಅಥವಾ ಸಂಪೂರಕವಾಗಿ ಬಳಸುವ ಜೈವಿಕವಾಗಿ ಕರಗಿಸಲಾಗದಂತಹ ಮತ್ತು ಮರುಬಳಸಲಾಗದಂತಹ, 1500k/cal ಗಿಂತ ಮೀರಿದ ಕ್ಯಾಲರಿ ಮೌಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ, ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವಾಗಿರುವುದು.

(೧೫)ವಿಕೇಂದ್ರಿತ ಸಂಸ್ಕರಿಸುವಿಕೆ(decentralised processing) ಅಂದರೆ ಸಂಸ್ಕರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಥವಾ ವಿಲೇವಾರಿಗಾಗಿ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳ ಸಾಗಣೆಯನ್ನು ಕನಿಷ್ಠಗೊಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಜೈವಿಕವಾಗಿ ಕರಗಿಸಬಲ್ಲ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಗರಿಷ್ಠ ಸಂಸ್ಕರಣೆಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಉಗಮದ ಮೂಲಕ್ಕೆ ತೀರಾ ಸನಿಹವಾಗಿರುವ ಮರುಬಳಸಬಹುದಾಗಿರುವುದನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಾಗಿದೆ.

(೧೬)ವಿಲೇವಾರಿ(disposal) ಅಂದರೆ ಅಂತಃಜಲ, ಮೇಲ್ಜಲ, ಸುತ್ತಲಿನ ಗಾಳಿ ಕಲುಷಿತವಾಗುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿ ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಿಗಳ ಸೆಳೆಯುವಿಕೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಅನುಬಂಧ -೧ರಲ್ಲಿ ವಿಶದಪಡಿಸಿರುವಂತೆ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಂಸ್ಕರಣದ ನಂತರದ ಉಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಬೀಜಿ ಜಡ ಕಸಗಳುಮತ್ತು ನೆಲದ ಮೇಲಣ ಚರಂಡಿಯಲ್ಲಿನ ಹೂಳುಗಳ ಅಂತಿಮ ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷಿತ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವಿಕೆಯಾಗಿರುವುದು.

(೧೭) ಗೃಹಿಕ ಅಪಯಾಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ (domestic hazardous waste) ಅಂದರೆ ಮನೆಯ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಬೇಡದ ಬಣ್ಣದ ಡಬ್ಬಗಳು, ಕೀಟನಾಶಕ ಡಬ್ಬಗಳು, ಸಿಎಫ್‌ಎಲ್ ಬಲ್ಬ್‌ಗಳು, ಟ್ಯೂಬ್ ಲೈಟ್‌ಗಳು, ಅವಧಿಮೀರಿದ ಔಷಧಿಗಳು, ಮುರಿದ ಪಾದರಸದ ಧರ್ಮಾಮೇಟರ್‌ಗಳು, ಬಳಸಿದ ಬ್ಯಾಟರಿಗಳು, ಬಳಸಿದ ಸೂಜಿ ಮತ್ತು ಸಿರಿಂಜ್‌ಗಳು, ಮತ್ತು ಕಲುಷಿತ ಮಾನಕಗಳು, ಮುಂತಾದವುಗಳಾಗಿರುವುದು.

(೧೮) ಮನೆಮನೆಯಿಂದ ಸಂಗ್ರಹ(door to door collection) ಅಂದರೆ ಮನೆ,ಅಂಗಡಿ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆ, ಕಛೇರಿ, ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಅಥವಾ ಇತರ ಯಾವುದೇ ನಿವಾಸೇತರ ಪ್ರಾಂಗಣಗಳಿಂದ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಗೃಹ ಸೊಸೈಟಿಯ ನೆಲ ಅಂತಸ್ತಿನ, ಬಹುಮಹಡಿ ಕಟ್ಟಡ ಅಥವಾ ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನ, ಬ್ಯುಹತ್ ವಾಸ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಅಥವಾ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಸಂಕೀರ್ಣದ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಂಗಣಗಳ ಪ್ರವೇಶ ದ್ವಾರದಲ್ಲ ಅಥವಾ ನಿಗದಿತ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು ಸೇರಿರುವುದು.

(೧೯) ಒಣತ್ಯಾಜ್ಯ (dry waste)ಅಂದರೆ ಜೈವಿಕವಾಗಿ ಕರಗಿಸಬಹುದಾದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಬೀದಿ ಜಡ ಕಸಗಳ ಹೊರತಾದ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳಾಗಿರುವುದು ಮತ್ತು ಮರುಬಳಸಬಹುದಾದ ಮತ್ತು ಮರುಬಳಸಲಾಗದ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ದಹಿಸಬಹುದಾದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ನ್ಯಾಪ್‌ಕಿನ್ ಮತ್ತು ಡೈಪರ್ಸ್ ಮುಂತಾದವುಗಳಾಗಿರುವುದು.

(೨೦) ಸುರಿ ನಿವೇಶನಗಳು(dump sites) ಅಂದರೆ ನಿರ್ಮಲ ಭೂ ಭರ್ತಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದ ಯೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಲೇವಾರಿಗಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಬಳಸುವ ಭೂಮಿಯಾಗಿರುವುದು.

(೨೧) ವಿಸ್ತೃತ ಉತ್ಪಾದಕರ ಹೊಣೆ (extended producer responsibility (EPR))ಅಂದರೆ ಪೊಟ್ಟಣೀಕೃತ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಜೀವಿತಾವಧಿ ಮುಗಿಯುವವರೆಗೆ ಪೊಟ್ಟಣೀಕೃತ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಾದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್, ಟನ್, ಗ್ಲಾಸ್ ಮತ್ತು ಪದರಿತ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವಿಕೆಯು ಯಾವುದೇ ಉತ್ಪಾದಕನ ಹೊಣೆಯಾಗಿರುವುದು.

(೨೨) ಸೌಲಭ್ಯ (facility) ಅಂದರೆ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಅಂದರೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆ, ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ದಾಸ್ತಾನು, ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ಮರುಬಳಕೆ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ, ಉಪಚಾರ ಅಥವಾ ಸುರಕ್ಷಿತ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವ ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿರುವುದು.

(೨೩) ದಂಡ (fine) ಅಂದರೆ ಈ ನಿಯಮಗಳು ಅಥವಾ ವಿನಿಯಮಗಳೆಲ್ಲ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ನಿರ್ದೇಶಗಳ ಅಪಾಲನೆಗಾಗಿ ವಿನಿಯಮಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಜನಕರಿಗೆ ಅಥವಾ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ನಿರ್ವಾಹಕರಿಗೆ ವಿಧಿಸುವ ಜುಲ್ಮಾನೆಯಾಗಿರುವುದು.

(೨೪) ಪ್ರಪತ್ರ (Form) ಅಂದರೆ ಈ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಅನುಬಂಧಿತವಾಗಿರುವ ಪ್ರಪತ್ರಗಳಾಗಿರುವುದು.

(೨೫) ನಿರ್ವಹಣೆ (handling) ಅಂದರೆ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯಗಳ ವಿಂಗಡನೆ, ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆ, ಪದಾರ್ಥಗಳ ವಶ, ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ಪೂರಕ ದಾಸ್ತಾನು, ಚೂರಾಗಿಸುವಿಕೆ, ಉಂಡೆ ಮಾಡುವಿಕೆ, ಜಜ್ಜುವಿಕೆ, ಪೇರಿಸುವಿಕೆ, ಇಳಿಸುವಿಕೆ, ಸಾಗಣೆ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಾಗಿರುವುದು.

(೨೬) ಜಡಗಳು (inerts) ಅಂದರೆ ಜೈವಿಕವಾಗಿ ಕರಗಿಸಲಾಗದ ಮರುಬಳಸಬಹುದಾದ ಅಥವಾ ದಹಿಸಬಹುದಾದ ಬೀದಿ ಕಸ ಅಥವಾ ನೆಲದ ಮೇಲಣ ಚರಂಡಿಯಿಂದ ತೆಗೆದ ಧೂಳು ಮತ್ತು ಹೂಳುಗಳಂತಹ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳಾಗಿರುವುದು.

(೨೭) ಭಸ್ಮೀಕರಣ (incineration) ಅಂದರೆ ಅತಿಯಾದ ಉಷ್ಣತೆಯ ಕಾವಿನಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕರಗಿಸಲು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸುಡುವಿಕೆ ಅಥವಾ ದಹಿಸುವಿಕೆ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಏರ್ಪಾಟಿತ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವಾಗಿರುವುದು.

(೨೮) ಅನೌಪಚಾರಿಕಾ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಹಕ (informal waste collector) ಅಂದರೆ ಮರುಬಳಸಬಹುದಾದ ವಸ್ತುಗಳ ವಿಂಗಡನೆ, ಮಾರಾಟ ಮತ್ತು ಖರೀದಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಥವಾ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮಾರಾಟಗಾರರು ಸೇರಿರುವರು.

(೨೯) ಕ್ಷಾಲಕ (leachate) ಅಂದರೆ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಅಥವಾ ಇತರ ಮಾಧ್ಯಮದ ಮುಖಾಂತರ ಬಸಿದು ಹೋಗುವ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಕರಗಿದ ಸಾರ ಅಥವಾ ತೇಲು ದ್ರವ್ಯದ (suspended material) ದ್ರವವಾಗಿರುವುದು.

(೩೦) ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ (local body) ಈ ನಿಯಮಗಳ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಅಂದರೆ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಶನ್, ನಗರ ನಿಗಮ, ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್, ನಗರಪಾಲಿಕೆ, ನಗರಪಾಲಿಕಾಪರಿಷತ್, ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಬೋರ್ಡ್,ನಗರ ಪಂಚಾಯತ್ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತ್, ಖಾನೇಶುಮಾರಿ ಪಟ್ಟಣಗಳು (census towns), ಅಧಿಸೂಚಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಭಾರತದ ರಾಜ್ಯಗಳೆಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳೆಲ್ಲ ಯಾವುದೇ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಬಹುದಾದ ಅಧಿಸೂಚಿತ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉಪನಗರಗಳು ಸೇರಿತವಾಗಿರುವುದು.

(೩೧) ವಸ್ತು ವಶ ಸೌಲಭ್ಯ (materials recovery facility (MRF) ಅಂದರೆ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರದಾಯಿಸುವ ಅಥವಾ ಅದರ ಸಂಸ್ಕರಣೆಗೆ ಅಥವಾ ವಿಲೇವಾರಿಗೆ ಒಯ್ಯುವ ಮೊದಲು ನಿಯಮ ೨ರಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿರುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೆಯು ನಿಯೋಜಿಸಿರುವ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಆಯುವವರ ಅಧಿಕೃತ

ಅನೌಪಚಾರಿಕ ವಲಯ, ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಮರುಬಳಕೆದಾರರು ಅಥವಾ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಪಡೆಯಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ನಾನಾ ಅಂಗಭಾಗಗಳಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವ, ವಿಂಗಡಿಸುವ ಮತ್ತು ಮರುಬಳಸಬಹುದಾದವುಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲಿಸಲು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಥವಾ ನಿಯಮ ೨ರಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿತವಾಗಿರುವ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಥವಾ ಅವುಗಳಿಂದ ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆದಿರುವ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಥವಾ ಏಜೆನ್ಸಿಯ ಮೂಲಕ ಕಾಂಪೋಸ್ಟಿಕರಿಸಲಾಗದ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಬಹುದಾದ ಸೌಲಭ್ಯವಾಗಿರುವುದು.

(೩.೨) ಜೈವಿಕವಾಗಿ ಕರಗಿಸಲಾಗದ ತ್ಯಾಜ್ಯ (non-biodegradable waste) ಅಂದರೆ ಸರಳ ಸ್ಥಿರ ಸಂಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳಿಂದ ಕರಗಿಸಲಾಗದ ಯಾವುದೇ ತ್ಯಾಜ್ಯವಾಗಿರುವುದು.

(೩.೩) ಸೌಲಭ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ (operator of a facility) ಅಂದರೆ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಅಥವಾ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ನೇಮಿತವಾಗಿರುವ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಥೆ ಅಥವಾ ಏಜೆನ್ಸಿ ಸೇರಿತಾಗಿರುವುದು.

(೩.೪) ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಂಗ್ರಹಣೆ (primary collection) ಅಂದರೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ವನ್ನು ಮನೆ, ಅಂಗಡಿ, ಕಛೇರಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಯಾವುದೇ ವಾಸೇತರ ಪ್ರಾಂಗಣಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿರುವ ಯಾವುದೇ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಸ್ಥಳ ಅಥವಾ ಇತರ ಯಾವುದೇ ನೆಲೆಯಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು, ಎತ್ತುವುದು ಮತ್ತು ತೆಗೆದು ಹಾಕುವುದಾಗಿರುವುದು.

(೩.೫) ಸಂಸ್ಕರಣಾ (processing) ಅಂದರೆ ಮರುಬಳಕೆ, ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಥವಾ ಹೊಸ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿ ರೂಪಾಂತರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಯಾವುದೇ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವಿಕೆಯಾಗಿರುವುದು.

(೩.೬) ಮರುಬಳಕೆ (recycling) ಅಂದರೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ಜೈವಿಕವಾಗಿ ಕರಗಿಸಲಾಗದ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಹೊಸ ಪದಾರ್ಥವಾಗಿ ಅಥವಾ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿ ಅಥವಾ ಹೊಸ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಾಗಿ, ಅಸಲೇ ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ ಅನುರೂಪವಾಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವಾಗಿರಬಹುದು, ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಕಚ್ಚಾ ಪದಾರ್ಥವಾಗಿ ರೂಪಾಂತರಿಸುವ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವಾಗಿರುವುದು.

(೩.೭) ಪುನರಾಭಿವೃದ್ಧಿ (redevelopment) ಅಂದರೆ ಹಾಲೇ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಮೂಲಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಶಿಥಿಲವಾಗಿರುವಾಗ ಅದೇ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ವಾಸದ ಅಥವಾ ವಾಣಿಜ್ಯ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಮರು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದಾಗಿದೆ.

(೩.೮) ಶೇಖರಿತ ತಿರಸ್ಕೃತ ಇಂಧನ (refused derived fuel (RDF) ಅಂದರೆ ಕ್ಲೋರಿನೇಟೆಡ್ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಹೊರತಾದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್, ಮರ, ತಿರುಳು ಅಥವಾ ಜೈವಿಕ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ರೀತಿಯ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಒಣಗಿಸಿ, ಚೂರಾಗಿಸಿ, ನಿರ್ಜಲಿಸಿ ಮತ್ತು ಫನೀಕರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಣ್ಣ ಉಂಡೆ ಅಥವಾ ತುಪ್ಪಳದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ದಹಿಸಬಹುದಾದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ತುಣುಕಿನಿಂದ ಬರುವ ಇಂಧನವಾಗಿರುವುದು.

(೩.೯) ಉಳಿಕೆ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ (residual solid waste) ಅಂದರೆ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಂದ ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಅಥವಾ ಮುಂದುವರಿದ ಸಂಸ್ಕರಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲದಿರುವಂತಹ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ತಿರಸ್ಕೃತಿಗಳು ಸೇರಿತಾಗಿರುವುದು.

(೪೦) ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಭೂ ಭರ್ತಿ (sanitary land filling) ಅಂದರೆ ಅಂತಃಜಲ, ಮೇಲ್ಮಲದ ಮಾಲಿನ್ಯ ಮತ್ತು ಹಾರು ಧೂಳು ಗಾಳಿ, ಕಸಕಡ್ಡಿ ಆವೃತ್ತ ಸುಳಿಗಾಳಿ, ದುರ್ವಾಸನೆ, ಅಗ್ನಿಭಾದೆ, ಪ್ರಾಣಿ ಉಪಟಳ, ಪಕ್ಷಿಉಪಟಳ, ಕೀಟ ಅಥವಾ ದಂಶಕ(rodents), ಹಸಿರುಮನೆ ಅನಿಲ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆ, ನಿತ್ಯ ಜೈವಿಕ ಮಲನಕಾರಕ ರೊಚ್ಚಿ ಅಸ್ಥಿರತೆ ಮತ್ತು ಸವೆತದ ವಿರುದ್ಧ ನಿವಾರಣಾ ಕ್ರಮಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾದ ಸೌಲಭ್ಯದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ ಮೇಲಣ ಉಳಿಕೆ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಜಡ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯಗಳ ಅಂತಿಮ ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷಿತ ವಿಲೇವಾರಿಯಾಗಿರುವುದು.

(೪೧) ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ (sanitary waste) ಅಂದರೆ ಬಳಸಿದ ಡೈಫರ್, ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಟವೆಲ್ ಅಥವಾ ನ್ಯಾಪ್‌ಕಿನ್, ಟ್ಯಾಪ್‌ನ್, ಕಾಂಡೋಮ್ಸ್, ನಿರೋಧರಾಹಿತ್ಯ ಹಾಳೆಗಳು (incontinence sheets) ಹಾಗೂ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಅದೇಬಗೆಯ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳಾಗಿರುವುದು.

(೪೨) ಅನುಬಂಧ (Schedule) ಅಂದರೆ ಈ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಲಗತ್ತಾಗಿರುವ ಅನುಬಂಧವಾಗಿರುವುದು.

(೪೩) ಪೂರಕ ದಾಸ್ತಾನು (secondary storage) ಅಂದರೆ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಅಥವಾ ವಿಲೇವಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯದತ್ತ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಮುಂದಿನ ಸಾಗಣೆಗಾಗಿ ಪೂರಕ ತ್ಯಾಜ್ಯ ದಾಸ್ತಾನು ಕೋಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಎಂಆರ್‌ಎಫ್ಸ್ ಅಥವಾ ತೊಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಬಳಕೆ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣವಾಗಿರುವುದು.

(೪೪) ಪ್ರತ್ಯೇಕೀಕರಣ (segregation) ಅಂದರೆ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ನಾನಾ ಅಂಗಭಾಗಗಳ ವಿಂಗಡನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆಯಾಗಿರುವುದು ಅವು ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಹೈನು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸೇರಿದಂತೆ ಜೈವಿಕವಾಗಿ ಕರಗಿಸಬಹುದಾದ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳು, ಮರುಬಳಸಬಹುದಾದ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಮರುಬಳಸಲಾಗದ ದಹಿಸಬಹುದಾದ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ನೈರ್ಮಲ್ಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಮರುಬಳಸಲಾಗದ ಜಡ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಗೃಹ ಅಭಾಯಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಜೈವಿಕವಾಗಿ ಕರಗಿಸಲಾಗದ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳು.

(೪೫) ಸೇವಾ ನೀಡಿಕಾಧಾರ (service provider) ಅಂದರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉಪಯೋಗಿ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಅಚಿದರೆ ನೀರು, ಚರಂಡಿ, ವಿದ್ಯುತ್, ದೂರವಾಣಿ, ರಸ್ತೆ, ಒಳಚರಂಡಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವಾಗಿರುವುದು.

(೪೬) ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ (solid waste) ಅಂದರೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಮತ್ತು ನಿಯಮ ೨ರಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿರುವ ಇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಡಿಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿರುವ ಘನ ಅಥವಾ ಅರೆ-ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ, ನೈರ್ಮಲ್ಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ವಾಣಿಜ್ಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಆಹಾರ ಉಪಚಾರಕ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಇತರ ವಾಸೇತರ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಬೀದಿ ಕಸಗಳು, ನೆಲ ಚರಂಡಿಯಿಚಿದ ತೆಗೆದ ಅಥವಾ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಹೋಳು, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಹೈನು ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಕೈಗಾರಿಕಾ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಜೈವಿಕ ಔಷಧಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಜೈವಿಕ ಔಷಧಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಮತ್ತು ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಬ್ಯಾಟರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ವಿಕಿರಣ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳು ಸೇರಿರುವುದು.

(೪೭) ವಿಂಗಡನೆ (sorting) ಅಂದರೆ ಮರುಬಳಕೆಗೆ ಅನುಕೂಲಿಸಲು ಸಮುಚಿತವಾಗಬಹುದಾದ ಮಿಶ್ರಿತ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ಮರುಬಳಸಬಹುದಾದ ನಾನಾ ಅಂಗಭಾಗಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ ಕಾಗದ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್, ಕಾರ್ಡ್‌ಬೋರ್ಡ್, ಲೋಹ, ಗ್ಲಾಸ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವುದಾಗಿದೆ.

(೪೮) ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸುವಿಕೆ (stabilising) ಅಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಕ್ಷಾಲಕ (leachate) ಅಥವಾ ಅಸಹ್ಯಕರ ವಾಸನೆ ಹುಟ್ಟಿಸದ ಸ್ಥಿರ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ ಅನ್ವಯಕ್ಕೆ, ಮಣ್ಣು ಸವೆತ ಹತೋಟಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಣ್ಣು ಪರಿಹಾರಕರಣಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಜೈವಿಕವಾಗಿ ಕರಗಿಸಬಹುದಾದ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳು ಜೈವಿಕವಾಗಿ ಕರಗಿಸುವುದಾಗಿದೆ.

(೪೯) ಬೀದಿ ವ್ಯಾಪಾರಿ (street vendor) ಅಂದರೆ ಪದಾರ್ಥಗಳು, ಸರಕುಗಳು, ಜಿನಿಸುಗಳು, ಆಹಾರದ ಐಟಂಗಳು ಅಥವಾ ನಿತ್ಯೋಪಯೋಗಿ ಮಾರಿಕೆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಿಕರಿ ಮಾಡಲು ಅಥವಾ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿರುವ ಸೂರಿನಿಂದ ಅಥವಾ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸಾಗುತ್ತಾರಂತೆ, ಬೀದಿ, ಒಳದಾರಿ, ಪಾದಾಚಾರಿಮಾರ್ಗ, ಕಾಲುದಾರಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ಯಾನ ಅಥವಾ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳ ಅಥವಾ ಖಾಸಗಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಂಚಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರ, ತಿರುಗು ವ್ಯಾಪಾರ, ನೆಲೆಕುಂತ ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಅಥವಾ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದಂತಹ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮ್ಯ ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ, ಸೇವೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿರುವ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿರುವನು; ಮತ್ತು "ಬೀದಿ ವ್ಯಾಪಾರ" ಪದಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ವ್ಯಾಕರಣ ಏರಿಕತೆ ಹಾಗೂ ಸಜಾತಿ ಧ್ವನಿಯೊಂದಿಗೆ ಅದೇ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸುವುದು.

(೫೦) ಸುಳವು ಶುಲ್ಕ (tipping fee) ಅಂದರೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯದ ಅಥವಾ ಭೂಭರ್ತಿಯಲ್ಲಿ (landfill) ಉಳಕೆ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಲೇವಾರಿಗಾಗಿ ರಿಯಾಯಿತಿದಾರನಿಗೆ ಅಥವಾ

ನಿರ್ವಾಹಕನಿಗೆ ಪಾವತಿಸಲು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಿದ ರಾಜ್ಯದ ಯಾವುದೇ ಏಜೆನ್ಸಿಯು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವ ಶುಲ್ಕ ಅಥವಾ ಬೆಂಬಲ ದರ ಆಗಿರುವುದು.

(೫೧) ಹಸ್ತಾಂತರ ನಿಲ್ದಾಣ (transfer station) ಅಂದರೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಿಸಲು ಅಥವಾ ವಿಲೇವಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಮುಚ್ಚಿಕೆ ವಾಹನಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕಂಟೇನರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಮತ್ತು ಭಾರೀ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಾಗಿಸಲು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಸೌಲಭ್ಯವಾಗಿರುವುದು.

(೫೨) ಸಾಗಣೆ (transportation) ಅಂದರೆ ದುರ್ವಾಸನೆ, ಕಸ ಚಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅಸಹ್ಯಕರ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾದ ಮತ್ತು ಮುಚ್ಚಿಕೆಯ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಒಚಿದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಉಪಚರಿಸಿದ, ಭಾಗಶಃ ಉಪಚರಿಸಿದ ಅಥವಾ ಉಪಚರಿಸದ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಾಗಿಸುವುದಾಗಿದೆ.

(೫೩) ಉಪಚಾರ (treatment) ಅಂದರೆ ಯಾವುದೇ ತ್ಯಾಜ್ಯದ, ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಮತ್ತು ಹಾನಿ ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಭೌತಿಕ, ರಾಸಾಯನಿಕ ಅಥವಾ ಜೈವಿಕ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಸಂಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಲು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ವಿಧಾನವಾಗಿರುವುದು.

(೫೪) ಬಳಕೆದಾರರ ಶುಲ್ಕ (user fee) ಅಂದರೆ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ನಿಯಮ ೨ ರಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿರುವ ಯಾವುದೇ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ವಿಧಿಸಲಾದ ಶುಲ್ಕವಾಗಿರುವುದು.

(೫೫) ಎರೆ ಗೊಬ್ಬರ (vermi composting) ಅಂದರೆ ಎರೆ ಹುಳು ಬಳಸಿ ಜೈವಿಕವಾಗಿ ಕರಗಿಸಬಹುದಾದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಗೊಬ್ಬರವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವಾಗಿರುವುದು.

(೫೬) ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದಕರು (waste generator) ಅಂದರೆ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವಂತಹ ಪ್ರತಿಯೋರ್ವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಮೂಹ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಾಸದ ಪ್ರಾಂಗಣ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ರೈಲ್ವೆ, ರಕ್ಷಣಾ ಸಂಸ್ಥೆಯೂ ಸೇರಿದಂತೆ ವಾಸೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸೇರಿರುವುದು.

(೫೭) ತ್ಯಾಜ್ಯ ಶ್ರೇಣಿ (waste hierarchy) ಅಂದರೆ ನಿವಾರಣೆ ಅತಿ ಆದ್ಯತೆಯಾಗಿ ಮತ್ತು ಭೂಭರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಕಟ್ಟಕಡೆಯ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ನಿವಾರಣೆ, ಇಳಕೆ, ಮರುಬಳಕೆ, ಪುನರ್ವ್ಯವಹಾರ, ವಶ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಿ ಆದ್ಯತಾ ಕ್ರಮವಿರಿಸುವುದು.

(೫೮) ತ್ಯಾಜ್ಯ ಆಯುವವರು (waste picker) ಅಂದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಮೂಹವು ತಮ್ಮ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಮರುಬಳಸಬಹುದಾದವುಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಅಥವಾ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಮಾರಾಟಕ್ಕಾಗಿ ಮರುಬಳಸಬಹುದಾದ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವ್ಯವಹಾರವಾದ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮೂಲದಿಂದ ಅಂದರೆ ಬೀದಿ, ತೊಟ್ಟಿ, ಪದಾರ್ಥ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಲೇವಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಅನೌಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ನಿರತರಾಗಿರುವವರು.

(೨) ಇಲ್ಲಿ ಬಳಸಿರುವ ಪದಗಳು ಮತ್ತು ವಾಕ್ಯರಣೆಗಳನ್ನು ಪರಿಭಾಷಿಸದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆದರೆ ಪರಿಸರ(ಸಂರಕ್ಷಣಾ) ಅಧಿನಿಯಮ, ೧೯೮೬ ಜಲ(ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿವಾರಣೆ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ) ಅಧಿನಿಯಮ, ೧೯೮೬, ಜಲ(ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿವಾರಣೆ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ) ಕರ ಅಧಿನಿಯಮ, ೧೯೭೭, ಮತ್ತು ವಾಯು (ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿವಾರಣೆ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ) ಅಧಿನಿಯಮ, ೧೯೮೧ರಲ್ಲಿ ಪರಿಭಾಷಿಸಿ ಆಯಾಯಾ ಅಧಿನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡಿರುವ ಅರ್ಥವನ್ನೇ ಹೊಂದುವುದು.

೪. ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದಕರ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು - ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದಕನು -

(ಎ) ತಾನು ಉತ್ಪತ್ತಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ಮೂರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಜೈವಿಕವಾಗಿ ಕರಗಿಸಬಹುದಾದ, ಜೈವಿಕವಾಗಿ ಕರಗಿಸಲಾಗದ ಮತ್ತು ಗೃಹಿಕ ಅಪಾಯಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಡಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿರಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು ನೀಡಿದ ನಿರ್ದೇಶನ ಅಥವಾ ಅಧಿಸೂಚನೆಗಳು ಅನುಸಾರ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಅಧಿಕೃತ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಆಯುವವರಿಗೆ ಅಥವಾ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ನೀಡಬೇಕು.

(ಬ) ಬಳಸಿದ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳಾದ ಡೈಫರ್, ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಪ್ಯಾಪ್ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಇದರ ತಯಾರಕರು ಅಥವಾ ಬ್ರಾಂಡ್ ಮಾಲೀಕರು ಒದಗಿಸಿರುವ ಪೊಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದವರು ಸೂಚಿಸಿದಂತಹ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಭದ್ರವಾಗಿ ಸುತ್ತಬೀಕು ಮತ್ತು ಒಣ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಅಥವಾ ಜೈವಿಕವಾಗಿ ಕರಗಿಸಲಾಗದ ತ್ಯಾಜ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಿಟ್ಟ ತೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕು.

(ಸಿ) ನಿರ್ಮಿತಿ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮಗೊಳಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು, ಸೃಜಿತವಾದಗಲೆಲ್ಲಾ, ತನ್ನ ಪ್ರಾಂಗಣದಲ್ಲೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ನಿರ್ಮಿತಿ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮಗೊಳಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು ೨೦೧೩ ಅನುಸಾರ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಬೇಕು.

(ಡಿ) ತನ್ನ ಪ್ರಾಂಗಣದಲ್ಲ ಸೃಜಿತವಾದ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೈತೋಟ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ತನ್ನ ಪ್ರಾಂಗಣದಲ್ಲೇ ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದವರು ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನೀಡುವಂತಹ ನಿರ್ದೇಶನದಂತೆ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಬೇಕು.

(೨) ಯಾವುದೇ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದಕನು ತಾನು ಉತ್ಪತ್ತಿಸಿದ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ, ತೆರೆದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ, ತನ್ನ ಪ್ರಾಂಗಣದಿಂದಾಚೆಗೆ ಅಥವಾ ಚರಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ನೀರಿನ ಒಡಲಿಗೆ ಎಸೆಯಕೂಡದು, ಸುಡಕೂಡದು ಅಥವಾ ಹೂಳಕೂಡದು.

(ಓ) ಎಲ್ಲಾ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದಕರು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ವಿನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿದಂತೆ ಬಳಕೆದಾರರ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಪಾವತಿಸಬೇಕು.

(ಏ) ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠ ಮೂರು ದಿನ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ತಿಳಿಸದೆಯೇ ಯಾವುದೇ ಪರವಾನಿಗೆ ರಹಿತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಒಂದುನೂರು ಜನರಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಸೇರುವಂತಹ ಸಮಾರಂಭ ಅಥವಾ ಕೂಟವನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಕೂಡದು ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಕೂಟದ ಸಂಘಟಕರು ಮೂಲದಲ್ಲೇ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದವರು ಹೆಸರಿಸಿದಂತಹ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಅಥವಾ ಏಜೆನ್ಸಿಯವರಿಗೆ ನೀಡುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಬೇಕು.

(ಞ) ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಬೀದಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಯು ತನ್ನ ವ್ಯವಹಾರಣಾ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವಂತಹ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ ಆಹಾರ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ವಿಲೆತಟ್ಟೆ, ಲೋಟ, ಕ್ಯಾನ್, ಹೊದಿಕೆ, ತೆಂಗಿನ ಚಿಪ್ಪು, ಮಿಕ್ಕುಳದ ಆಹಾರ, ತರಕಾರಿ, ಹಣ್ಣುಹಂಪಲು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ದಾಸ್ತಾನಿರಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಂತಹ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದವರು ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದಂತಹ ತ್ಯಾಜ್ಯ ದಾಸ್ತಾನು ಡಿಪೋ ಅಥವಾ ಕಂಟೇನರ್ ಅಥವಾ ವಾಹನದಲ್ಲಿ ಜಮೆ ಮಾಡಬೇಕು.

(೩) ಎಲ್ಲಾ ನಿವಾಸಿಗರ ಕ್ಷೇಮಾಭ್ಯುದಯ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ಗಳು, ಈ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಒಳಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದೊಂದಿಗಿನ ಪಾಲುದಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ನಿಯಮಗಳು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದಂತೆ ಉತ್ಪಾದಕರಿಂದ ಮೂಲದಲ್ಲೇ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಅನುಕೂಲಿಸಿ ಅಧಿಕೃತ ಆಯುವವರಿಗೆ ಅಥವಾ ಅಧಿಕೃತ ಮರುಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಮರುಬಳಸಬಹುದಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಜೈವಿಕವಾಗಿ ಕರಗಿಸಬಹುದಾದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಾಂಗಣದ ಒಳಗೆ ಕಾಂಪೋಸ್ಟೀಕರಿಸುವ ಅಥವಾ ಜೈವಿಕ ಮೀಥೇನಿಕರಣದ ಮೂಲಕ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿ, ಉಪಚರಿಸಿ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಉಳಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದವರು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದಂತೆ ಸಂಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಅಥವಾ ಏಜೆನ್ಸಿಯವರಿಗೆ ನೀಡಬೇಕು.

(೪) 5,000 sqm ಪ್ರದೇಶ ಹೊಂದಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಕಣಿವೆ(gated) ಸಮುದಾಯಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಈ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಒಳಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದೊಂದಿಗಿನ ಪಾಲುದಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ನಿಯಮಗಳು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದಂತೆ ಉತ್ಪಾದಕರಿಂದ ಮೂಲದಲ್ಲೇ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಅನುಕೂಲಿಸಿ ಅಧಿಕೃತ ಆಯುವವರಿಗೆ ಅಥವಾ ಅಧಿಕೃತ ಮರುಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಮರುಬಳಸಬಹುದಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಜೈವಿಕವಾಗಿ ಕರಗಿಸಬಹುದಾದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಾಂಗಣದ ಒಳಗೆ ಕಾಂಪೋಸ್ಟೀಕರಿಸುವ ಅಥವಾ ಜೈವಿಕ ಮೀಥೇನಿಕರಣದ ಮೂಲಕ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿ, ಉಪಚರಿಸಿ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಉಳಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದವರು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದಂತೆ ಸಂಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಅಥವಾ ಏಜೆನ್ಸಿಯವರಿಗೆ ನೀಡಬೇಕು.

(ಲ) ಎಲ್ಲಾ ಹೋಟೆಲ್ ಮತ್ತು ರೆಸ್ಟೋರೆಂಟ್‌ಗಳು ಈ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಒಳಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದೊಂದಿಗಿನ ಪಾಲುದಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ನಿಯಮಗಳು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದಂತೆ ಉತ್ಪಾದಕರಿಂದ ಮೂಲದಲ್ಲೇ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಅನುಕೂಲಿಸಿ ಅಧಿಕೃತ ಆಯುವವರಿಗೆ ಅಥವಾ ಅಧಿಕೃತ ಮರುಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಮರುಬಳಸಬಹುದಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಜೈವಿಕವಾಗಿ ಕರಗಿಸಬಹುದಾದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಾಂಗಣದ ಒಳಗೆ ಕಾಂಪೋಸ್ಟೀಕರಿಸುವ ಅಥವಾ ಜೈವಿಕ ಮೀಥೇನಿಕರಣದ ಮೂಲಕ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿ, ಉಪಚರಿಸಿ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಉಳಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದವರು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದಂತೆ ಸಂಗ್ರಹಕರಿಗೆ ಅಥವಾ ಏಜೆನ್ಸಿಯವರಿಗೆ ನೀಡಬೇಕು.

೫. ಪರಿಸರ, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಸಚಿವಾಲಯದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು -(೧) ದೇಶದಲ್ಲ ಈ ನಿಯಮಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನ ಕುರಿತಾದ ಎಲ್ಲಾ ನಿಗಾವಣೆಗೆ ಪರಿಸರ, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಸಚಿವಾಲಯವು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರುವುದು. ಪರಿಸರ, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಸಚಿವಾಲಯದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಜಂಟಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ಹುದ್ದೆಗೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಈ ಮುಂದಿನ ಸಲಹೆಗಾರರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಕೇಂದ್ರ ನಿಗಾವಣೆ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಇದು ರಚಿಸಬೇಕು, ಅವು

(೧) ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ

(೨) ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯ

(೩) ರಾಸಾಯನಿಕ ಮತ್ತು ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯ

(೪) ಕೃಷಿಸಚಿವಾಲಯ

(೫) ಕೇಂದ್ರ ಮಾಅನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ

(೬) ಆವರ್ತನೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮೂರು ರಾಜ್ಯ ಮಾಅನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಗಳು ಅಥವಾ ಮಾಅನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಮಿತಿಗಳು

(೭) ಆವರ್ತನೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮೂರು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಗಳು

(೮) ಆವರ್ತನೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಎರಡು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಗಳು

(೯) ಆವರ್ತನೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು

(೧೦) ಆವರ್ತನೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಖಾನೇಶೂಮಾರಿ ಪಟ್ಟಣಗಳು

(೧೧) ಎಫ್‌ಐ‌ಸಿಸಿಐ, ಸಿಐಐ

(೧೨) ಇಬ್ಬರು ವಿಷಯ ತಜ್ಞರು.

(೨) ಈ ಕೇಂದ್ರ ನಿಗಾವಣೆ ಸಮಿತಿಯು ಕನಿಷ್ಠ ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದು ಬಾರಿ ಸಭೆ ಸೇರಬೇಕು ಮತ್ತು ಈ ನಿಯಮಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಪುನಾವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಸಚಿವಾಲಯವು ಇತರ ತಜ್ಞರನ್ನು ಕೋ- ಆಪ್ಟ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮೂರು ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದು ಬಾರಿ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನವೀಕರಿಸಬೇಕು.

೬. ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು -(೧) ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಕಾರ್ಯಾಂಗದೊಂದಿಗೆ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯವು ಸಮನ್ವಯಿಸಬೇಕು -

(ಎ) ಸಚಿವಾಲಯ ಮತ್ತು ಬಾಹ್ಯ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳಿಂದ ವಿತ್ತೀಯ ನೆರವಿತ್ತ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳ ಜಾರಿ ಮತ್ತು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿನ ಉತ್ತಮೀಕೆಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಕ್ರಮೋಪಾಯಗಳ ಅವಧಿವಾರು ಪುನಾವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು) ಕನಿಷ್ಠ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಮಾಡಬೇಕು.

(ಬಿ) ಈ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಆರು ತಿಂಗಳ ಒಳಗಾಗಿ ಹಿತಾಸಕ್ತರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಇಂಧನೀಕರಿಸುವ ಕುರಿತಾಗಿ ನೀತಿಯೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಬಗೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೀತಿ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು;

(ಸಿ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನೀತಿ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯನಗರ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ನೀತಿ ಆಧರಿಸಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕುರಿತಾದ ರಾಜ್ಯ ನೀತಿ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲಸಬೇಕು;

(ಡಿ) ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ವಲಯದಲ್ಲಿನ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಪ್ರವರ್ತಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳಿಗೆ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಚುರಪಡಿಸಬೇಕು;

(ಇ) ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಹಿತಾಸಕ್ತರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವರ್ಧನೆ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ಮತ್ತು

(ಎಫ್) ಕಾಲಮಿತಿ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟಗಳನ್ನು ಸಾಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅನುಕೂಲಿಸಲು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕುರಿತಾಗಿ ರಾಜ್ಯ, ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳಿಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.

೭. ಗೊಬ್ಬರಗಳಇಲಾಖೆ, ರಾಸಾಯನಿಕ ಮತ್ತು ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಸಚಿವಾಲಯ ದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು -

(೧)ಗೊಬ್ಬರಗಳಇಲಾಖೆಯು ಸಮುಚಿತತಾಂತ್ರಿಕತೆಯ ಮೂಲಕ -

(ಎ)ನಗರ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಕುರಿತಾಗಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನೆರವು ಒದಗಿಸುವುದು; ಮತ್ತು

(ಬಿ)ಕಂಪೆನಿಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಾಗಿ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಲಭಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಗೊಬ್ಬರ ಕಂಪೆನಿಗಳಿಂದ ೩ ರಿಂದ ೪ ಚೀಲಗಳು : ೩ ರಿಂದ ೭ ಚೀಲಗಳ ಅನುಪಾತದಲ್ಲಿ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರದೊಂದಿಗೆ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್‌ನ ಸಹ-ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪ್ರವರ್ತಿಸುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಬೇಕು.

೮. ಕೃಷಿಸಚಿವಾಲಯ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದಕರ್ತವ್ಯಗಳು -ಕೃಷಿಸಚಿವಾಲಯವು ಸಮುಚಿತತಾಂತ್ರಿಕತೆಯ ಮೂಲಕ -

(ಎ) ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್‌ನ ತಯಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟಕ್ಕಾಗಿ ಗೊಬ್ಬರ ನಿಯಂತ್ರಣ ಆದೇಶದಲ್ಲಿ ನಮ್ಯತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು;

(ಬಿ) ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಪ್ರಚುರಪಡಿಸಬೇಕು;

(ಸಿ)ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು ಅಥವಾ ಅವರ ಅಧಿಕೃತ ಎಜೆನ್ಸಿಗಳು ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್‌ನ ಗುಣಮಟ್ಟ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಪ್ರಯೋಗಾಲಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು; ಮತ್ತು

(ಡಿ) ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್‌ನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸುವಾಗ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್‌ನ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರದೊಂದಿಗೆ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್‌ನ ಬಳಕೆಯ ಅನುಪಾತವನ್ನು ಪೋಷಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕು.

೯. ಇಂಧನ ಸಚಿವಾಲಯದಕರ್ತವ್ಯಗಳು -ಇಂಧನ ಸಚಿವಾಲಯವು ಸಮುಚಿತತಾಂತ್ರಿಕತೆಯ ಮೂಲಕ -

(ಎ) ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಆಧರಿಸಿಇಂಧನ ಸ್ಥಾವರಗಳ ತ್ಯಾಜ್ಯದಿಂದ ಉತ್ಪಾದಿತವಾದ ವಿದ್ಯುತ್‌ಗಾಗಿ ತೆರಿಗೆ ಅಥವಾ ದರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕು.

(ಬಿ) ವಿತರಣಾ ಕಂಪೆನಿಯು ಅಂತಹ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಆಧಾರಿತ ಇಂಧನ ಸ್ಥಾವರಗಳಿಂದ ಉತ್ಪಾದಿತವಾದ ವಿದ್ಯುತ್‌ನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಖರೀದಿಸಬೇಕು.

೧೦. ಹೊಸ ಮತ್ತು ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ಮೂಲಗಳು ಸಚಿವಾಲಯದಕರ್ತವ್ಯಗಳು -ಹೊಸ ಮತ್ತು

ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಇಂಧನ ಮೂಲಗಳು ಸಚಿವಾಲಯವು ಸಮುಚಿತತಾಂತ್ರಿಕತೆಯ ಮೂಲಕ -

(ಎ) ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಆಧಾರಿತ ಇಂಧನ ಸ್ಥಾವರಗಳಿಗಾಗಿ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುಕೂಲಿಸಬೇಕು; ಮತ್ತು

(ಬಿ) ಅಂತಹ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಆಧಾರಿತ ಇಂಧನ ಸ್ಥಾವರಗಳಿಗಾಗಿ ಸಮುಚಿತ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಅಥವಾ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.

೧೧. ರಾಜ್ಯದ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಭಾರ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು -(೧)

ರಾಜ್ಯದ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಆಡಳಿತದ ಆಯುಕ್ತರು ಅಥವಾ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ನಿರ್ದೇಶಕರ ಮುಖಾಂತರ -

(ಎ) ಈ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಒಂದು ವರ್ಷ ಮೀರದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಆಯುವವರು, ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರತವಾಗಿರುವ ಅದೇ ತರಹದ ಗುಂಪುಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಹಿತಾಸಕ್ತರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ರಾಜ್ಯ ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ನೀತಿ ಮತ್ತು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಈ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ, ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕುರಿತಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೀತಿ ಮತ್ತು ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಗರ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ನೀತಿಗೆ ಅನುರೂಪವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕು;

(ಬಿ) ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕುರಿತಾದ ರಾಜ್ಯ ನೀತಿ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಾಗ ಭೂಭರ್ತಿಗೆ ಹೋಗುವ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಡಿತಗೊಳಿಸುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯನ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಲು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಇಳಕೆಗೆ, ಮರುಬಳಕೆಗೆ, ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ; ವಶಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ನಾನಾ ಅಂಗಭಾಗಗಳ ಪ್ರಶಸ್ತ ಬಳಕೆಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಬೇಕು.

(ಸಿ) ರಾಜ್ಯ ನೀತಿ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಆಯುವವರ ಅನೌಪಚಾರಿಕಾ ವಲಯ, ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಹಕರು ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯ ತಗ್ಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಮರುಬಳಕೆಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಯು ವಹಿಸಿದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಆಯುವವರ ಅಥವಾ ಅನೌಪಚಾರಿಕಾ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ಐಕ್ಯಗೊಳಿಸಲು ವಿಸ್ತೃತ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು;

(ಡಿ) ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು ಈ ನಿಯಮಗಳ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಬೇಕು.

(ಇ) ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ, ನಗರಗಳ ಸಮೂಹಕ್ಕಾಗಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯದ ಅಥವಾ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭೂಭರ್ತಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವಂತಹ ನಗರಗಳನ್ನು ವಿನಾಯಿಸಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಗರದ ಸಮಗ್ರ ಯೋಜನೆಯು ಮುನ್ನೇರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುವಂತೆ ರಾಜ್ಯದ ನಗರ ಯೋಜನಾ ಇಲಾಖೆಗೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸಬೇಕು.; ಮತ್ತು

(ಎಫ್) ಒಂದು ವರ್ಷದ ಒಳಗಾಗಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯಗಳ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಯೋಗ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಮಹಾನಗರ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಯೋಜನಾ ಸಮಿತಿಗಳು ಅಥವಾ ನಗರ ಯೋಜನಾ ಇಲಾಖೆ ಮುಖಾಂತರ ರಾಜ್ಯದ ಅಥವಾ, ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ, ನಗರಗಳ ಸಮಗ್ರ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ (ಭೂಮಿ ಬಳಕೆ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ) ಅವನ್ನು ಸೇರ್ಪಡಿಸಬೇಕು;

(ಹೆಚ್) ೨೦೦ ವಾಸಗೃಹಗಳು ಅಥವಾ ೫೦೦ ಚದರ ಮೀಟರ್ ಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ ಪ್ರದೇಶ ಹೊಂದಿರುವ ಸಮೂಹ ವಸತಿ ಅಥವಾ ವಾಣಿಜ್ಯ, ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಅಥವಾ ಇತರ ಯಾವುದೇ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಮುಚ್ಚಯಗಳಿಗಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆಗೆ, ದಾಸ್ತಾನು, ವಿಕೇಂದ್ರಿತ ಸಂಸ್ಕರಣೆಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಜಾಗವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುವಂತೆ ರಾಜ್ಯದ ನಗರ ಯೋಜನಾ ಇಲಾಖೆಗೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸಬೇಕು.

(ಐ) ವಶಪಡಿಸುವಿಕೆಗೆ ಮತ್ತು ಮರುಬಳಕೆ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಕನಿಷ್ಠ ಫ್ಲಾಟನ ಒಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದ ಶೇಕಡಾ ೫ರಷ್ಟು ಅಥವಾ ಕನಿಷ್ಠ ಐದು ಫ್ಲಾಟ್‌ಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಶೆಡ್‌ಗಳನ್ನು ಮೀಸಲಿರುವಂತೆ ವಿಶೇಷ ಆರ್ಥಿಕ ವಲಯ, ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪ್ರದೇಶ, ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉದ್ಯಾನದ ಪ್ರವರ್ತಕರಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸಬೇಕು;

(ಜೆ) ವೆಚ್ಚ ಹಂಚಿಕೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸೌಲಭ್ಯದಿಂದ ೫೦ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ (ಅಥವಾ ಅಧಿಕ) ದೂರದೊಳಗೆ ಬರುವ ನಗರಗಳ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣಗಳ ಸಮೂಹಕ್ಕಾಗಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಭೂಭರ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಅನುಕೂಲಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಭೂಭರ್ತಿಯ ವೃತ್ತಿಪರ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಬೇಕು;

- (ಕೆ)ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ, ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಾಗಣೆ ಅಥವಾ ಮೂಲದಲ್ಲೇ ಅಂತಹ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸಲು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳಿಗೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವರ್ಧನೆಗಾಗಿ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಬೇಕು;
- (ಎಲ್) ದಿನ ನಿತ್ಯ ಐದು ಟನ್‌ಗಿಂತಲೂ ಜಾಸ್ತಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಿಸಲು ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ಕಾಪು ವಲಯವನ್ನು ಅಧಿಸೂಚಿಸಬೇಕು; ಮತ್ತು
- (ಎಂ) ತ್ಯಾಜ್ಯ ಆಯುವವರ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ನೋಂದಣಿ ಕುರಿತು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಬೇಕು.

೧೨. ಜಿಲ್ಲಾ ದಂಡಾಧಿಕಾರಿ ಅಥವಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಲೆಕ್ಟರ್ ಅಥವಾ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು -ಜಿಲ್ಲಾ ದಂಡಾಧಿಕಾರಿ

ಅಥವಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಲೆಕ್ಟರ್ ಅಥವಾ, ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ, ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯು -

- (ಎ) ಒಂದು ವರ್ಷದ ಒಳಗಾಗಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯಗಳ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಯಮ ೧೧ ಖಂಡ (ಎಫ್) ಅನುಸಾರ ರಾಜ್ಯ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಭಾರ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯೊಂದಿಗೆ ಸನಿಹವಾಗಿ ಸಮನ್ವಯಿಸಿ ತನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲಿಸಬೇಕು;
- (ಬಿ) ತ್ಯಾಜ್ಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ, ಉಪಚಾರ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ ಕುರಿತಾಗಿ ಕನಿಷ್ಠ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳ ನೆರವೇರಿಕೆಯನ್ನು ಪುನಾವಿಮರ್ಶಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಆಡಳಿತದ ಆಯುಕ್ತರು ಅಥವಾ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳ ನಿರ್ದೇಶಕರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಭಾರ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಜೊತೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ತಿದ್ದುಪಾಟು ಕ್ರಮೋಪಾಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

೧೩. ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಅಥವಾ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯ

ಪ್ರಭಾರ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು -ಈ ನಿಯಮಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಭಾರ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಂತೆ ಅದೇ ಪ್ರಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಯು ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಅಥವಾ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಭಾರ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯು ಹೊಂದಿರುವರು.

೧೪. ಕೇಂದ್ರ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು -ಕೇಂದ್ರ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಯು -

- (ಎ) ಈ ನಿಯಮಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿರುವ ಮಾನಕಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿ ರಾಜ್ಯ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ಮತ್ತು ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಮಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಮನ್ವಯಿಸಬೇಕು;
- (ಬಿ) ಎಲ್ಲಾ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಲ, ಸುತ್ತಿಲಿನ ಗಾಳಿ, ಶಬ್ದ ಮಾಲನ್ಯ ಕ್ಷಾಲಕಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನಕಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು;
- (ಸಿ) ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಅಥವಾ ಉಪಚಾರಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳಿಗಾಗಿ ಪರಿಸಾರಿಕ ಮಾನಕ ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪುನಾಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯವಿರುವಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಅವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಬೇಕು;
- (ಡಿ) ಕನಿಷ್ಠ ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದು ಬಾರಿ ರಾಜ್ಯ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ಮತ್ತು ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಮಿತಿ ಮುಖಾಂತರ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಅಥವಾ ಉಪಚಾರಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳಿಗಾಗಿ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿರುವ ಪರಿಸಾರಿಕ ಮಾನಕಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಪುನಾಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವು ನಿಗಾವಣೆ ಮಾಡಿರುವ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಕಲಿಸಬೇಕು;
- (ಇ) ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಂಸ್ಕರಣೆ, ಮರುಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಉಪಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಬಳಕೆ ಕುರಿತಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ಮತ್ತು ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಮಿತಿಯ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳನ್ನು ಪುನಾಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ೬ ತಿಂಗಳ ಒಳಗಾಗಿ ಅವುಗಳಿಗಾಗಿ ನೆರವೇರಿಕಾ ಮಾನಕ, ಉತ್ಪನ್ನ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಬೇಕು;

(ಎಫ್) ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳಿಂದ ಈ ನಿಯಮಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ಮತ್ತು ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಮಿತಿಯ ಮುಖಾಂತರ ನಿಗಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು;

(ಜಿ) ರಾಜ್ಯ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ಮತ್ತು ಸಮಿತಿಗಳಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ವರದಿಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಈ ನಿಯಮಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನ ಕುರಿತಾದ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಪರಿಸರ, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಸಚಿವಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ವರದಿಯನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಭೂಮಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕು;

(ಹೆಚ್) ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಐದು ಟನ್‌ಗಳಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ವಿವಿಧ ಗಾತ್ರಗಳಿಗಾಗಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಸರಹದ್ದಿನಾಚೆಯಿಂದ ಯಾವುದೇ ವಸತಿ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಅಥವಾ ಇತರ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಮಿತಿ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಿ ಕಾಪು ವಲಯವನ್ನು ಪೋಷಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕು;

(ಐ) ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿಯ ಪರಿಸಾರಿಕಾ ಅಂಶಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ಈ ನಿಯಮಗಳ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಲು, ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ, ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕು; ಮತ್ತು

(ಜೆ) ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಅಂತರಾಜ್ಯ ಸಾಗಣೆ ಕುರಿತಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಬೇಕು.

೧೫. ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಮತ್ತು ನಗರ ಸಮೂಹಗಳಲ್ಲಿನ ಖಾನೇಶುಮಾರಿ ಪಟ್ಟಣಗಳ (census towns) ನಗರ ಸಮೂಹಗಳಿಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ನ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಳು - ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ಗಳು -

(ಎ) ಈ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಆರು ತಿಂಗಳ ಒಳಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ನೀತಿ ಮತ್ತು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ತಂತ್ರಗಳ ಅನುಸಾರ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶ ಕಾರ್ಯಾಂಗದ ಆಯಾಯಾ ಇಲಾಖೆಗೆ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆದ ಎಜೆನ್ಸಿಗೆ ಯಥಾ ನಕಲನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು.

(ಬಿ) ಕೊಳಚೆಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ವಸಹಾತು, ವಾಣಿಜ್ಯ, ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಇತರ ವಾಸೇತರ ಪ್ರಾಂಶುಗಳ ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಮನೆಗಳಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಬಾಗಿಲಿನಿಂದಲೇ ಮತ್ತು ಬಹುಮಹಡಿ ಕಟ್ಟಡಗಳು, ಬೃಹತ್ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಮುಚ್ಚಯಗಳು, ಮಾಲ್‌ಗಳು, ವಸತಿ ಸಮುಚ್ಚಯಗಳು, ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ದ್ವಾರದಲ್ಲೇ ಅಥವಾ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಬೇಕು;

(ಸಿ) ತ್ಯಾಜ್ಯ ಆಯುವವರ ಅಥವಾ ಅನೌಪಚಾರಿಕಾ ಆಯುವವರ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಮನೆಮನೆಯಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಭಾಗೀದಾರಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಕೂಲಿಸಲು ಈ ಅಧಿಕೃತ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಆಯುವವರ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣಾಕಾರರನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು;

(ಡಿ) ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳ ರಚನೆಗೆ ಅನುಕೂಲಿಸಬೇಕು. ಗುರುತಿನ ಚೀಟಿ ನೀಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಆಬಳಕೆ ಮನೆಮನೆಯಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕು;

(ಇ) ಈ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಒಳಗಾಗಿ ಈ ನಿಯಮಗಳ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಸೇರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ವಿನಿಯಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನವಾಗುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಬೇಕು;

(ಎಫ್) ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಮುಚಿತವೆನಿಸುವಂತಹ ಬಳಕೆದಾರರ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಸ್ವತಃ ಅಥವಾ ಅಧಿಕೃತ ಎಜೆನ್ಸಿಯ ಮುಖಾಂತರ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದಕರಿಂದ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು;

(ಜಿ) ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಚೆಲ್ಲಾಡದಂತೆ ಅಂದರೆ ಯಾವುದೇ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಅಂದರೆ ಕಾಗದ, ನೀರಿನ ಬಾಟಲ, ಮದ್ಯ ಬಾಟಲ, ಲಘು ಪಾನೀಯದ ಕ್ಯಾನ್, ಟೆಟ್ರಾ ಪೊಟ್ಟಣ, ಹಣ್ಣಿನ ಸಿಪ್ಪೆ, ಹೊದಿಕೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ತೆರೆದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ, ಚರಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ, ತ್ಯಾಜ್ಯ ಒಡಲಿನಲ್ಲಿ ಎಸೆಯದಂತೆ ಅಥವಾ

ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡದಂತೆ ಅಥವಾ ಸುಡದಂತೆ ಅಥವಾ ಹೂಕದಂತೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದಕರಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಈ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದಂತೆ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಮೂಲದಲ್ಲೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಆಯುವವರಿಗೆ ಅಥವಾ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಾಕರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು;

(ಹೆಚ್)ತ್ಯಾಜ್ಯದಿಂದ ಮರುಬಳಸಬಹುದಾದವುಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಲು ಅನೌಪಚಾರಿಕಾ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಆಯುವವರಿಗೆ ಅಥವಾ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಾಕರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸಲು ಮರುಬಳಸಬಹುದಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಸ್ಥಳಾವಕಾಶದೊಂದಿಗೆ ಪದಾರ್ಥ ವಶ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಪೂರಕ ದಾಸ್ತಾನು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಆಯುವವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಮರುಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಅಂತಹ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಅಂದರೆ ಕಾಗದ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್, ಲೋಹ, ಗ್ಲಾಸ್, ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮೂಲಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಪದಾರ್ಥ ವಶ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕೆ ಸುಲಭ ಪ್ರವೇಶಾವಕಾಶ ಒದಗಿಸಬೇಕು; ಜೈವಿಕವಾಗಿ ಕರಗಿಸಬಹುದಾದ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳ ದಾಸ್ತಾನಿಗೆ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣ ಬಳಿದ, ಮರುಬಳಸಬಹುದಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳ ದಾಸ್ತಾನಿಗೆ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣ ಬಳಿದ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳ ದಾಸ್ತಾನಿಗೆ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣ ಬಳಿದ ಡಬ್ಬಗಳಿರಿಸಬೇಕು;

(ಐ) ಗೃಹಿಕ ಅಪಾಯಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಜಮೆ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷಿತ ವಿಲೇವಾರಿಗಾಗಿ ಈ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಗೃಹಿಕ ಅಪಾಯಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಜಮೆ ಮಾಡುವಂತೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದಕರಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶನ ಕೊಡಬೇಕು. ಅಂತಹ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ನಗರ ಅಥವಾ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ, ಇಪ್ಪತ್ತು ಚದರ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಅಥವಾ ಅದರ ಭಾಗಾಂಶಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕೇಂದ್ರದಂತೆ, ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಗೃಹಿಕ ಅಪಾಯಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಸಮಯವನ್ನು ಅಧಿಸೂಚಿಸಬೇಕು;

(ಜೆ) ಅಪಾಯಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಲೇವಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕೆ ಅಥವಾ, ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ, ರಾಜ್ಯ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಮಿತಿಯು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದಂತೆ ಗೃಹಿಕ ಅಪಾಯಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸುರಕ್ಷಿತ ದಾಸ್ತಾನು ಮತ್ತು ಸಾಗಣೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಬೇಕು;

(ಕೆ) ಬೀದಿ ಗುಡಿಸುವಿಕೆಯಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮರದ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಸುಡದಂತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಾಕರಿಗೆ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆದ ಎಜೆನ್ಸಿಗೆ ನೀಡಬೇಕು ಎಂದು ಬೀದಿ ಗುಡಿಸುವವರಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸಬೇಕು;

(ಎಲ್) ತ್ಯಾಜ್ಯ ಆಯುವವರಿಗೆ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಾಕರಿಗೆ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕುರಿತಾಗಿ ತರಬೇತಿ ನೀಡಬೇಕು;

(ಎಂ) ದಿನವಹಿಯ ಮೇಲೆ ತರಕಾರಿ, ಹಣ್ಣುಹಂಪಲು, ಹೂವು, ಮಾಂಸ, ಕೋಳಿಮನೆ ಮತ್ತು ಮೀನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಶೈಚಿ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಸೂಕ್ತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಸನಿಹದಲ್ಲಿ ವಿಕೇಂದ್ರಿತ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಸ್ಥಾವರವನ್ನು ಅಥವಾ ಜೈವಿಕ ಮೀಥೇನಿಕರಣ ಸ್ಥಾವರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಮುಂದಾಗಬೇಕು;

(ಎನ್)ಜನ ಸಾಂದ್ರತೆ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಆಧರಿಸಿ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ, ಅಥವಾ ದಿನ ಬಿಟ್ಟು ದಿನ ಅಥವಾ ವಾರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಾರಿ ಬೀದಿಗಳಿಂದ, ಓಣಿಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಒಳಓಣಿಗಳಿಂದ,

(ಒ) ಅಂತಹ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವಂತೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸಲು ಸಾಗಣೆ ವಾಹನಗಳು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗದಿದ್ದ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಬೀದಿ ಕಸ ಮತ್ತು ನೆಲ ಚರಂಡಿಯಿಂದ ತೆಗೆದ ಹೂಕನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ದಾಸ್ತಾನಿರಿಸಲು ಹೊದಿಕೆಯುಳ್ಳ ಪೂರಕ ದಾಸ್ತಾನು ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ನಿರ್ಧರಿಸಿದಂತೆ ನಿಯತ ಮಧ್ಯಂತರದಲ್ಲಿ ಆ ತೆರನಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಬೇಕು;

(ಪಿ)ತೋಟಗಾರಿಕಾ, ಉದ್ಯಾನವನ ಮತ್ತು ಕೈತೋಟಗಳ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಉದ್ಯಾನವನ ಮತ್ತು ಕೈತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸಬೇಕು;

(ಕ್ಯೂ) ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ಜೈವಿಕವಾಗಿ ಕರಗಿಸಬಹುದಾದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಸ್ಥಾವರವನ್ನು ಜೈವಿಕ ಮೀಥೇನಿಕರಣ ಸ್ಥಾವರ ಅಥವಾ ಅಂತಹ ಯಾವುದೇ ಸೌಲಭ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಸಾಗಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂತಹ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ಸಂಸ್ಕರಿಸಲು ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಬೇಕು;

(ಆರ್) ಜೈವಿಕವಾಗಿ ಕರಗಿಸಲಾಗದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಯಾಯಾ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯ ಅಥವಾ ಪದಾರ್ಥ ವಶ ಸೌಲಭ್ಯ ಅಥವಾ ಪೂರಕ ದಾಸ್ತಾನು ಸೌಲಭ್ಯವಿರುವೆಡೆ ಸಾಗಿಸಬೇಕು;

(ಎಸ್) ನಿರ್ಮಿತಿ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, ೨೦೧೬ರ ಉಪಬಂಧಗಳ ಅನುಸಾರನಿರ್ಮಿತಿ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಾಗಣೆ ಮಾಡಬೇಕು;

(ಉ) ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಬಾಗಿಯಾಗಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯದ ಸುತ್ತಲಿನ ವಾಸನೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ಶುಚಿ ಸ್ಥಿತಿ ಪೋಷಣೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಗೃಹ ಕಾಂಪೋಸ್ಟಿಕರಣ, ಜೈವಿಕ ಅನಿಲ ಉತ್ಪಾದನೆ, ವಿಕೇಂದ್ರಿತ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯನ್ನು ಪ್ರವರ್ತಿಸಬೇಕು;

(ಯು) ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಮರೆಯಾಗಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಪೋಷಿಸುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಉದ್ಯಾನವನ, ಕೈತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಕ್ಷೇತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಇತರ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಗಲೆಲ್ಲಾ ಕಾಂಪೋಸ್ಟನ್ನು ಬಳಸಬೇಕು. ಅನೌಪಚಾರಿಕಾ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮರುಬಳಕೆ ವಲಯದ ಮರುಬಳಕೆ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕು;

(ವಿ) ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಮತ್ತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಯುಕ್ತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ನಾನಾ ಅಂಗಭಾಗಗಳ ಪ್ರಶಸ್ತ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಸ್ವತಃ ಅಥವಾ ಖಾಸಗಿ ವಲಯದ ಭಾಗಿತ್ವದೊಂದಿಗೆ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಎಜೆನ್ಸಿಯ ಮುಖಾಂತರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯದ ನಿರ್ಮಿತಿ, ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮತ್ತು ಪೋಷಣೆಗೆ ಅನುಕೂಲಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯವು ನೀಡಿರುವ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ಗೊತ್ತು ಪಡಿಸಿರುವ ಮಾನಕಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಸಾಗಣೆ ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ಪರಿಸಾರಿಕ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಲು ವಿಕೇಂದ್ರಿತ ಸಂಸ್ಕರಣೆಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಬೇಕು, ಅಂದರೆ -

(ಎ) ಜೈವಿಕ ಮೀಥೇನಿಕರಣ, ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿ ಕಾಂಪೋಸ್ಟಿಕರಣ, ಎರೆಗೊಬ್ಬರ, ಅವಾಯುಜೀವಕ(anaerobic digestion) ಅಥವಾ ಜೈವಿಕವಾಗಿ ಕರಗಿಸಬಹುದಾದ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳ ಜೈವಿಕ ಸ್ಥಿರೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಸಮುಚಿತ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು;

(ಬಿ) ದಹಿಸಬಹುದಾದ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ತುಣುಕಿಗಾಗಿ ಶೇಖರಿತ ತಿರಸ್ಕೃತ ಇಂಧನವು ಸೇರಿದಂತೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಸ್ಕರಣೆಗೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಅಥವಾ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಆಧಾರಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರ ಅಥವಾ ಸಿಮೆಂಟ್ ಒಲೆಗೊಡುಗಳಿಗೆ ಕಚ್ಚಾಸಾಮಗ್ರಿಯಾಗಿ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಬೇಕು;

(ಡಬ್ಲ್ಯೂ) ಈ ನಿಯಮಗಳಡಿ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿರುವ ವಿಧಾನದಲ್ಲ ಉಳಿಕೆ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳ ವಿಲೇವಾರಿಗಾಗಿ ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಭೂಭರ್ತಿಯ ನಿರ್ಮಿತಿ, ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮತ್ತು ಪೋಷಣೆಯನ್ನು ಸ್ವತಃ ಅಥವಾ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಎಜೆನ್ಸಿಯ ಮುಖಾಂತರ ಮತ್ತು ಅನುಬಂಧ - ೧ ರಂತೆ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ಮೂಲ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು;

(ಎಕ್ಸ್) ಈ ನಿಯಮಗಳ ಅನುಸಾರ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಆಜ್ಞಾಧಾರಕ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಅವಶ್ಯಕ ನಿಧಿಗಳ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಿದ ನಂತರ ಮಾತ್ರ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದವಿವೇಚನಾ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ನಿಧಿಗಳ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ವಾರ್ಷಿಕ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸೇವೆಗಳ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮತ್ತು ಪೋಷಣೆಯ ಜೊತೆಜೊತೆಗೆ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆಗಾಗಿ ನಿಧಿಗಳಿಗೆ ವಿಫಲ ಮುನ್ನೇರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು;

(ವೈ) ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ, ರಾಜ್ಯ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಮಿತಿಬಂದ ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಭೂಭರ್ತಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಒಮ್ಮೆ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಬಾಹುಳ್ಳವು ದಿನವಹಿ ಐದು ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ಮೀರಿದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆ, ಉಪಚಾರ ಅಥವಾ ವಿಲೇವಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆಗಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ಮಂಜೂರಾತಿಗಾಗಿ ಪ್ರಪತ್ರ-೧ರಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು;

(ಜಡ್) ಅಧಿಕಾರದ ಊರ್ಜಿತತೆಯು ತೀರುವ ಕನಿಷ್ಠ ಅರವತ್ತು ದಿನಗಳ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ನವೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು;

(ಜಡ್ ಎ) ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಆಡಳಿತದ ಆಯುಕ್ತರು ಅಥವಾ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಅಥವಾ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಮುಂಬರುವ ವರ್ಷದ ೩೦ನೇ ಏಪ್ರಿಲ್‌ರಂದು ಅಥವಾ ಮೊದಲು ಪ್ರಪತ್ರ -೪ರಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು;

(ಜಡ್ ಬ) ಆಬಳಕ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯ ಅಥವಾ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಅಥವಾ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಭಾರ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಮತ್ತು ಆಯಾಯಾ ರಾಜ್ಯ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಮಿತಿಗೆ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ೩೧ನೇ ಮೇಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕು;

(ಜಡ್ ಸಿ) ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಅಥವಾ ವಿಲೇವಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಪೂರಕ ಸಾಗಣೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಮೆನೆಯಿಂದಮನೆಗೆ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಅಮಿಶ್ರಿತ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಾಗಣೆಗಾಗಿ ಗುತ್ತಿಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರು ಸೇರಿದಂತೆ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಸುಶಿಕ್ಷಿತಗೊಳಿಸಬೇಕು;

(ಜಡ್ ಡಿ) ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವಾಗ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಪ್ರತಿಫಲನ ನಡುವಂಗಿ, ಕೈಗವಸು, ಮಳೆಕೋಟು, ಸಮುಚಿತ ಪಾದರಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಮೊಗವಾಡವು ಸೇರಿದಂತೆ ವೈಯುಕ್ತಿಕ ಸುರಕ್ಷಾ ಸಾಧನ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಪಡೆಯು ಅವನ್ನು ಬಳಸುವುದನ್ನು ನಿರ್ವಾಹಕನು ಖಚಿತಪಡಿಸಬೇಕು;

(ಜಡ್ ಇ) ಸಮೂಹ ವಸತಿ ಸೊಸೈಟಿಯ ಅಥವಾ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಮುಚ್ಚಯದ ಕಟ್ಟಡ ನಕಾಶೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುವಾಗ ಕಟ್ಟಡ ನಕಾಶೆಯಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ಪ್ರತ್ಯೇಕೀಕರಣ ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳ ದಾಸ್ತಾನಿಗಾಗಿ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಮುನ್ನೇರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಬೇಕು;

(ಜಡ್ ಎಫ್) ವಿನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕಸ ಚೆಲ್ಲಾಡುವ ಅಥವಾ ಈ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಲು ವಿಫಲರಾಗುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ದಂಡವಿಧಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನದಂಡ ರೂಪಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ರೂಪಿಸಿದ ವಿನಿಯಮಗಳ ಅನುಸಾರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ದಂಡವಿಧಿಸಲು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಾಯೋಜಿಸಬೇಕು;

(ಜಡ್ ಜಿ) ಮಾಹಿತಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಂವಹನ ಆಂದೋಲನದ ಮೂಲಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಸೃಜಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದಕರಿಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳ ಮೇಲೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಬೇಕು, ಅವು -

(೧) ಕಸ ಚೆಲ್ಲಾಡದಿರುವಿಕೆ;

(೨) ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪತ್ತಿ ತಗ್ಗಿಸುವುದು;

(೩) ಶಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಮರುಬಳಕೆ;

(೪) ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕವಾಗಿ ಕರಗಿಸಬಹುದಾದ, ಜೈವಿಕವಾಗಿ ಕರಗಿಸಲಾಗದ (ಮರುಬಳಸಬಹುದಾದ ಮತ್ತು ದಹಿಸಬಹುದಾದ) ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಗೃಹಿಕ ಅಪಾಯಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದು;

(೫) ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಕಾಂಪೋಸ್ಟೀಕರಣ, ಎರೆಗೊಬ್ಬರ, ಜೈವಿಕ ಅನಿಲ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಅಥವಾ ಸಮುದಾಯಿಕ ಹಂತದ ಕಾಂಪೋಸ್ಟೀಕರಣ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದು;

(೬) ಬಳಸಿದ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಬ್ರಾಂಡ್ ಮಾಲೀಕರು ಒದಗಿಸಿರುವ ಪೊಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದವರು ಸೂಚಿಸಿದಂತಹ ಸೂಕ್ತ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಭದ್ರವಾಗಿ ಸುತ್ತಬೇಕು ಮತ್ತು ಜೈವಿಕವಾಗಿ ಕರಗಿಸಲಾಗದ ತ್ಯಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಿಟ್ಟಿರುವ ತೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕು;

(೭) ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಮೂಲದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಡಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಬೇಕು;

(೮) ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಆಯುವವರಿಗೆ, ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಅಥವಾ ಮರುಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಅಥವಾ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಹಕ ಎಜೆನ್ಸಿಯವರಿಗೆ ನೀಡಬೇಕು; ಮತ್ತು

(೯) ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಸುಸ್ಥಿರತೆಗಾಗಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದವರಿಗೆ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದವರಿಂದ ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆದ ಇತರ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಬಳಕೆದಾರರ ಮಾಸಿಕ ಶುಲ್ಕ ಅಥವಾ ಆಕರಗಳನ್ನು ಪಾವತಿಸಬೇಕು.

(ಜಡ್ ಹೆಚ್) ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಭೂಭರ್ತಿಯ, ಸ್ಥಾಪನೆಗಾಗಿ ನಿಯಮ ೨೩ರಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿರುವ ಕಾಲಮಿತಿಯು ತೀರಿದ ಕೂಡಲೇ ಮತ್ತು, ಕಾರ್ಯಶೀಲತೆಯು ಮುಗಿದ ಬಳಿಕ ಭೂಭರ್ತಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಅಥವಾ ಮಿಶ್ರಿತ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸುರಿಯುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು;

(ಜಡ್ ಐ) ಬಳಕೆಮಾಡಲಾಗದ, ಮರುಬಳಸಲಾಗದ, ಜೈವಿಕವಾಗಿ ಕರಗಿಸಲಾಗದ ದಹಿಸಲಾಗದ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಷ್ಠಂದಿಸಲಾಗದ ಜಡ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣಾಪೂರ್ವ ತಿರಸ್ಕೃತಿಗಳು ಮಾತ್ರ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯದಿಂದ ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಭೂಭರ್ತಿಗೆ ಹೋಗಲು ಅವಕಾಶಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಭೂಭರ್ತಿಯ ನಿವೇಶನವು ಅನುಬಂಧ-೧ರಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕು, ಆದರೆ, ಭೂಭರ್ತಿಗೆ ಶೂನ್ಯ

ತ್ಯಾಜ್ಯ ಕಳುಹಿಸುವ ಆಶಿತ ಧೈಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ತಿರಸ್ಕೃತಿಗಳ ಮರುಬಳಕೆಗೆ ಅಥವಾ ಪುನರ್ಬಳಕೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು;

(ಜಡ್ ಜಿ) ಎಲ್ಲಾ ತೆರೆದ ಸುರಿ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಹಾಲೀ ಕಾರ್ಯಶೀಲವಾಗಿರುವ ಸುರಿ ನಿವೇಶನಗಳ ಅವುಗಳ ಬಯೋ-ಮೈನಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಬಯೋ-ರೆಮೆಡಿಯೇಶನ್‌ಗೆ ಅವುಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸಾಧುವೋ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಬಯೋ-ಮೈನ್ ಮತ್ತು ಬಯೋ-ರೆಮೆಡಿಯೇಟ್‌ಗೆ ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು;

(ಜಡ್ ಕೆ) ಸುರಿ ನಿವೇಶನಗಳ ಬಯೋ-ಮೈನಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಬಯೋ-ರೆಮೆಡಿಯೇಶನ್‌ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಾನಿ ತಡೆಯಲು ಭೂಭರ್ತಿ ಐರಡೆ(capping) ನಿಯಮಗಳ ಪ್ರಕಾರ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಮುಚ್ಚಬೇಕು.

೧೭. ರಾಜ್ಯ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಮಿತಿಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು -(೧)ರಾಜ್ಯ

ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಮಿತಿಯು -

(ಎ) ಸಂಬಂಧಿತ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಆಡಳಿತದ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಭಾರ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯೊಂದಿಗೆ ಆಪ್ತ ಸಮನ್ವಯದೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸಂಬಂಧಿತ ಕ್ಷೇತ್ರವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳ ಮುಖಾಂತರ ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಕನಿಷ್ಠ ವರ್ಷಕ್ಕೆರಡು ಬಾರಿ ಈ ನಿಯಮಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಪುನಾವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು;

(ಬಿ) ಅನುಬಂಧ -೧ರಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿದಂತೆ ಪರಿಸಾರಿಕ ಮಾನಕಗಳ ಮತ್ತು ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಪಾಲನೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅನುಬಂಧ -೨ರಲ್ಲಿನ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ ನಿವೇಶನಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ನಿಗಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು;

(ಸಿ) ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಿದ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಎಜೆನ್ಸಿಯಿಂದ ಪ್ರಪತ್ರ ೧ರಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಅಧಿಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ (authorisation) ಮಾಡಿದ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಪರಿಭಾವಿಸಿದಂತಹ ವಿಚಾರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು;

(ಡಿ) ಅಧಿಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ (authorisation) ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವಾಗ ಆಯಾಯಾ ಅಧಿನಿಯಮಗಳಡಿ ಸಮ್ಮತಿಯ ಅಗತ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಎಜೆನ್ಸಿಗಳ ಅಂದರೆ ರಾಜ್ಯ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ, ನಗರ ಯೋಜನಾ ಇಲಾಖೆ, ಜಿಲ್ಲಾ ಯೋಜನಾ ಸಮಿತಿ ಅಥವಾ ಮಹಾನಗರ ಪ್ರದೇಶ ಯೋಜನಾ ಸಮಿತಿ, ಅನ್ವಯಸಬಹುದಾದಂತೆ, ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣ, ವಾಯುನೆಲೆ, ಅಂತರಜಲ ಮಂಡಳಿ, ರೈಲ್ವೆ, ವಿದ್ಯುತ್ ವಿತರಣಾ ಕಂಪೆನಿ, ಹೆದ್ದಾರಿ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಂಗತ ಎಜೆನ್ಸಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಸಲು ನಾಲ್ಕು ವಾರಗಳ ಕಾಲಮಿತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು;

(ಇ) ಪಾಲನಾ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಬಹುದಾದಂತೆ, ಇತರ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಅನುಬಂಧ -೧ ಮತ್ತು ೨ರಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿದಂತಹ ಪರಿಸಾರಿಕ ಮಾನಕಗಳನ್ನು ನಿಬಂಧಿಸಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಸೌಲಭ್ಯದ ನಿರ್ವಾಹಕರಿಗೆ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಿದ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಎಜೆನ್ಸಿಗೆ ಪ್ರಪತ್ರ ೨ರಲ್ಲಿ ಅರವತ್ತು ದಿನಗಳ ಒಳಗಾಗಿ ಅಧಿಷ್ಠಾನವನ್ನು (authorisation) ನೀಡಬೇಕು;

(ಎಫ್) ಸಮ್ಮತಿಗಳ ಊರ್ಜಿತತೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಸದರಿ ಅಧಿಷ್ಠಾನದ (authorisation) ಊರ್ಜಿತತೆಯನ್ನು ಸರಿಹೊಂದಿಸಬೇಕು;

(ಜಿ) ನಿಬಂಧಿಸಿದ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಅನುಸಾರ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಒಮ್ಮೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ಸೌಲಭ್ಯದ ನಿರ್ವಾಹಕ ವಿಫಲನಾದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಖಂಡ(ಎ) ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಿರುವ ಅಧಿಷ್ಠಾನವನ್ನು (authorisation) ಅಮಾನತ್ತಿನಲ್ಲಿರಿಸಬೇಕು ಅಥವಾ ರದ್ದುಗೊಳಿಸಬೇಕು;

ಪರಂತು, ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ, ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ನಿರ್ವಾಹಕನಿಗೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆ(notice) ನೀಡದೆಯೇ ಅಂತಹ ಯಾವುದೇ ಅಧಿಷ್ಠಾನವನ್ನು (authorisation) ಅಮಾನತ್ತಿನಲ್ಲಿನಿಬಾರದು ಅಥವಾ ರದ್ದುಗೊಳಿಸಬಾರದು; ಮತ್ತು

(ಹೆಚ್) ನವೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಯೋಗ್ಯತೆ ಆಧರಿಸಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು, ಅಧಿಷ್ಠಾನದಲ್ಲ (authorisation), ಸಮ್ಮತಿಗಳಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಪರಿಸರ ಅನುಮತಿಯಿಲ್ಲ ನಿರೂಪಿಸಿರುವ ಮಾನಕಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಸೌಲಭ್ಯದ ನಿರ್ವಾಹಕನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿರುವನನ್ನುವ ನಿಬಂಧನೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಮುಂದಿನ ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಅಧಿಷ್ಠಾನವನ್ನು (authorisation) ನವೀಕರಿಸಬೇಕು.

(೨) ರಾಜ್ಯ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಮಿತಿಯು ಅರ್ಜಿದಾರನಿಗೆ ಸುನಾವಣೆಗೆ ಯುಕ್ತ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದ ಬಳಿಕ ಮತ್ತು ಅದರ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಬರಹದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಿ ಅಧಿಷ್ಠಾನವನ್ನು (authorisation) ಮಂಜೂರಾತಿಯನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ನವೀಕರಿಸಬಹುದು.

(೩) ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಮಾನಕಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ರಾಜ್ಯ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಮಿತಿಯು, ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ, ಗೊತ್ತುಪಡಿಸದಿರುವಾಗ ನಿರೂಪಿತ ಮಾನಕಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಯ ಮೊರೆ ಹೋಗಬೇಕು.

(೪) ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿರುವ ಮಾನಕಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಅನುಮೋದಿತ ಸಾದರ ಉಪಚಾರಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಅಧಿಷ್ಠಾನದಲ್ಲ (authorisation) ನಿಬಂಧಿಸಿದ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಮತ್ತು ಈ ನಿಯಮಗಳಡಿಯಲ್ಲಿನ ಅನುಬಂಧ ೧ ಮತ್ತು ೨ರಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ ಮಾನಕಗಳ ಪಾಲನೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಮಿತಿಯು, ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ, ಸಮುಚಿತವೆನಿಸಿದಾಗ ಆದರೆ ವರ್ಷಕ್ಕೊಂದು ಬಾರಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದಂತೆ ನಿಗಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.

(೫) ಅಪಾಯಕರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಜಮೆ ಸೌಲಭ್ಯವಿರುವೆಡೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದಕರು ಜಮೆ ಮಾಡಿರುವ ಗೃಹಿಕ ಅಪಾಯಕರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸುರಕ್ಷಿತ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿಗಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಮಿತಿಯು ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ನೀಡಬಹುದು.

(೬) ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಅಂತರ-ರಾಜ್ಯ ಸಾಗಣೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಮಿತಿಯು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬೇಕು.

೧೨. ವಿಲೇ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ನ್ಯಾಪ್‌ಕಿನ್ ಮತ್ತು ಡೈಫರ್ಸ್‌ಗಳ ತಯಾರಕರು ಅಥವಾ

ಬ್ರಾಂಡ್ ಮಾಲೀಕರ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು -(೧) ವಿಲೇಮಾಡಬಹುದಾದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಅಂದರೆ ಟನ್, ಗ್ಲಾಸ್, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಪೊಟ್ಟಣ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಎಲ್ಲಾ ತಯಾರಕರು ಅಥವಾ ಅಂತಹ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವಂತಹ ಬ್ರಾಂಡ್ ಮಾಲೀಕರು ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆಗಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ಹಣಕಾಸು ನೆರವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು.

(೨) ಜೈವಿಕವಾಗಿ ಕರಗಿಸಲಾಗದಂತಹ ಪೊಟ್ಟಣ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಅಥವಾ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮಾಡುವಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ಬ್ರಾಂಡ್ ಮಾಲೀಕರು ತಮ್ಮ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದ ಪೊಟ್ಟಣತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಮರಳಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

(೩) ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ನ್ಯಾಪ್‌ಕಿನ್ ಮತ್ತು ಡೈಫರ್ಸ್ ತಯಾರಕರು ಅಥವಾ ಬ್ರಾಂಡ್ ಮಾಲೀಕರು ಅಥವಾ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಕಂಪೆನಿಗಳು ತಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಮರುಬಳಸಬಹುದಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸಬೇಕು ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಪೊಟ್ಟಣದ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರತಿ ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ನ್ಯಾಪ್‌ಕಿನ್ ಮತ್ತು ಡೈಫರ್ಸ್ ನ ವಿಲೇವಾರಿಗಾಗಿ ಚೀಲ ಅಥವಾ ಹೊದಿಕೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.

(೪) ತಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಸುತ್ತಲು ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಲು ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಅಂತಹ ತಯಾರಕರು ಅಥವಾ ಬ್ರಾಂಡ್ ಮಾಲೀಕರು ಅಥವಾ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಕಂಪೆನಿಗಳು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಬೇಕು.

೧೮. ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಆಧಾರಿತ ಇಂಧನ ಸ್ಥಾವರಗಳಿಗೆ ಶೇಖರಿಸಿದ ತಿರಸ್ಕೃತ ಇಂಧನ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯದಿಂದ ಒಂದು ನೂರು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಘಟಕಗಳ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು - ಇಂಧನ ಬಳಸುವ ಮತ್ತು ಶೇಖರಿಸಿದ ತಿರಸ್ಕೃತ ಇಂಧನ ಆಧಾರಿತ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾವರದಿಂದ ಒಂದುನೂರು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಒಳಗಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಘಟಕಗಳು ತಮ್ಮ ಇಂಧನ ಅಗತ್ಯತೆಗಳ ಕನಿಷ್ಠ ಶೇಕಡಾ ಐದುರಷ್ಟನ್ನು ಆ ತೆರನಾಗಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಶೇಖರಿಸಿದ ತಿರಸ್ಕೃತ ಇಂಧನವನ್ನು ಈ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಆರು ತಿಂಗಳ ಒಳಗಾಗಿ ಬದಲಿಸಬೇಕು.

೧೯. ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಮತ್ತು ಉಪಚಾರ ಸೌಲಭ್ಯ ಅಣಿಗೊಳಿಸುವ ಸಂಬಂಧಕರ್ತವ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಮಾನದಂಡ -(೧) ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಉಪಚಾರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗಾಗಿ ಯೋಗ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಭೂಮಿ ವರ್ಗಾವಣೆಯ ಪ್ರಭಾರ ಇಲಾಖೆಗೆ ಇರುವುದು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಆಡಳಿತವು ಅಂತಹ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಅಧಿಸೂಚಿಸಬೇಕು.

(೨) ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತತ್ಸಂಬಂಧ ಕೇಂದ್ರ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಯು ನೀಡಿರುವ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ ಮತ್ತು ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯವು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುವ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕುರಿತಾದ ಕೈಪಿಡಿಯ ಅನುಸಾರ ಸೌಲಭ್ಯದ ನಿರ್ವಾಹಕರು ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು.

(೩) ರಾಜ್ಯ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಮಿತಿಯು ಅಗತ್ಯ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಸೌಲಭ್ಯದ ನಿರ್ವಾಹಕರು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

(೪) ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಉಪಚಾರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಪರಿಸಾರಿಕ ಮಾನಕಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಮಿತಿಯು ನಿಗಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.

(೫) ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಯು ನೀಡಿರುವ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ ಮತ್ತು ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯವು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕುರಿತಾದ ಕೈಪಿಡಿಯ ಅನುಸಾರ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಉಪಚಾರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಸುರಕ್ಷಿತ ಮತ್ತು ಪರಿಸಾರಿಕ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ನಿರ್ವಾಹಕರು ಜವಾಬ್ದಾರರಾಗಿರುವರು.

(೬) ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಉಪಚಾರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ನಿರ್ವಾಹಕರು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಒಂನೇ ಏಪ್ರಿಲ್‌ಗೆ ಪ್ರಪತ್ತ ಒರಲ್ಲ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಮಿತಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು.

೨೦. ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಮಾನದಂಡ ಮತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕ್ರಮಗಳು - ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳ ಕರ್ತವ್ಯ ಮತ್ತು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಳು, ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಖಂಡಗಳೊಂದಿಗೆ, ನಿಯಮ ೧೫ರಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿದಂತಿರುವುದು, ಅವು ಇಂತಿವೆ-

(ಎ) ಗುಡ್ಡಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಮತ್ತು ಜಡ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯ ದಿಂದ ಉಳಿಕೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ಬೇಲ ಹಾಕಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸಾಗಣೆ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಭೂಭರ್ತಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗಾಗಿ ೨೫ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಒಳಗೆ ಸೂಕ್ತ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಗುಡ್ಡಗಾಡು ತಪ್ಪಲನ ಸಮತಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬೇಕು. ಸಾಗಣೆ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಉಳಿಕೆ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಈ ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಭೂಭರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಬೇಕು.

(ಬಿ) ಅಂತಹ ಭೂಮಿ ದೊರಕದಿರುವ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಜಡ ಮತ್ತು ಉಳಿಕೆ ತ್ಯಾಜ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಭೂಭರ್ತಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು.

(ಸಿ) ವಿನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು ರೂಪಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕರು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಬಿಸಾಡುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಗುಡ್ಡಗಾಡು ತಪ್ಪಲನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಅಂದರೆ ಕಾಗದ, ನೀರಿನ ಬಾಟಲ, ಮದ್ಯ ಬಾಟಲ, ಲಘುಪಾನೀಯ ಕ್ಯಾನ್, ಟೆಟ್ರಾಪ್ಯಾಕ್, ಇತರ ಯಾವುದೇ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಅಥವಾ ಕಾಗದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡದಂತೆ ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ನಿಷ್ಕೂರವಾದ ನಿರ್ದೇಶನ ನೀಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಬದಲಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಇರಿಸಿರುವ ಕಸತೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಜಮೆ ಮಾಡಲು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸಬೇಕು.

(ಡಿ) ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುವ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿನ ಪ್ರವೇಶ ದ್ವಾರದಲ್ಲ ಜೊತೆಜೊತೆಗೆ ಅವರು ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಹೋಟೆಲ್, ಅತಿಥಿಗೃಹ ಅಥವಾ ಅಂತಹ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಜಾಹೀರಾತನ್ನು ಹಾಕುವ ಮೂಲಕ ವಿನಿಯಮಗಳಡಿಯಲ್ಲಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

(ಇ) ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಸುಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸಲು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಆಕರಗಳನ್ನು(charge) ಪ್ರವೇಶ ದ್ವಾರದಲ್ಲ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡಬಹುದು.

(ಎಫ್) ವಿಕೇಂದ್ರಿತ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಭೂಮಿ ವರ್ಗಾವಣೆ ಹಂಚಿಕೆಯ ಪ್ರಭಾರ ಇಲಾಖೆಯು ಗುಡ್ಡಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಅಂತಹ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಸ್ಥಳದಲ್ಲ ಪ್ರಶಸ್ತ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಪಾವಟಿಕೆ ಉದ್ಯಾನ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

೨೧. ಇಂಧನ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯ ತ್ಯಾಜ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನದಂಡ - (೧) 1500 K/cal/kg ಅಥವಾ ಅಧಿಕಕ್ಕಾಲರಿ ಮೌಲ್ಯವುಳ್ಳ ಮರುಬಳಕೆ ಮಾಡಲಾಗದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಭೂಭರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಕೂಡದು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಶೇಖರಿತ ತಿರಸ್ಕೃತ ಇಂಧನ ಮುಖಾಂತರ ಅಥವಾ ಶೇಖರಿತ ತಿರಸ್ಕೃತ ಇಂಧನ ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕಚ್ಚಾಸಾಮಗ್ರಿಯಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಬಳಸಬೇಕು.

(೨) ಅಧಿಕ ಕ್ಯಾಲರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಸಿಮೆಂಟ್ ಅಥವಾ ಥರ್ಮಲ್ ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ-ಸಂಸ್ಕರಿಸಲು ಬಳಸಬೇಕು.

(ಓ) ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ನಿರ್ವಹಣೆ ನಿರ್ವಾಹಕರು ಅಥವಾ ಅವರಿಂದ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ಎಜೆನ್ಸಿಯವರು ದಿನವಹಿ ಐದು ಟನ್‌ಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ತ್ಯಾಜ್ಯದಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಅಧಿಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ (authorisation) ರಾಜ್ಯ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಮಿತಿಗೆ, ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ, ಪ್ರಪತ್ರ ೧ರಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು.

(೪) ತ್ಯಾಜ್ಯದಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಕೋರಿದ ಅಂತಹ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ದಿನದಿಂದ ಅರವತ್ತು ದಿನಗಳ ಒಳಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಮಿತಿಯು ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕು.

೨೨. ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಲಮಿತಿ - ಈ ನಿಯಮಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು, ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ, ಅಗತ್ಯ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ವತಃ ನೇರವಾಗಿ ಅಥವಾ ಎಜೆನ್ಸಿಗಳನ್ನು ನಿಯೋಜನೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಈ ಕೆಳಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿದ ಕಾಲಮಿತಿಯ ಒಳಗೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಬೇಕು -

ಕ್ರ.ಸಂ (೧)	ಚಟುವಟಿಕೆ	ಈ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಕಾಲಮಿತಿ
೧	ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಸೂಕ್ತ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು	೧ ವರ್ಷ
೨	೦.೫ ಮಿಲಿಯನ್ ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳ ಸೂಕ್ತ ಸಮೂಹಗಳಾಗಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಭೂಭರ್ತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಮತ್ತು ೦.೫ ಮಿಲಿಯನ್ ಗಿಂತ ಅಧಿಕ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಭೂಭರ್ತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಅಥವಾ ಸ್ವಂತ ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಭೂಭರ್ತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಸೂಕ್ತ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು	೧ ವರ್ಷ
೩	ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಭೂಭರ್ತಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಸೂಕ್ತ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು	೨ ವರ್ಷ

೪	ಮೂಲದಲ್ಲೇ ಜೈವಿಕವಾಗಿ ಕರಗಿಸಬಹುದಾದ, ಮರುಬಳಸಬಹುದಾದ, ದಹಿಸಬಹುದಾದ, ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಗೃಹಿಕ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಮತ್ತು ಜಡ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದಕರು ಚಾಲನೆಗೆ ತರುವುದು.	೨ ವರ್ಷ
೫	ಮನೆಯಿಂದಮನೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಅಥವಾ ವಿಲೇವಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯದಡೆಗೆ ಮುಚ್ಚಿಗೊಂಬುವ ವಾಹನದಲ್ಲ ಅದರ ಸಾಗಣೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುವುದು.	೨ ವರ್ಷ
೬	ನಿರ್ಮಿತಿ ಮತ್ತು ನೆಲಸಮ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ದಾಸ್ತಾನು, ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಾಗಣೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುವುದು.	೨ ವರ್ಷ
೭	೧೦೦,೦೦೦ ಅಥವಾ ಅಧಿಕ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು.	೨ ವರ್ಷ
೮	೧೦೦,೦೦೦ ಅಥವಾ ಕಡಿಮೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಖಾನೇಷುಮಾರಿ ಪಟ್ಟಣಗಳು(census towns) ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು.	೩ ವರ್ಷ
೯	ನಿಯಮಗಳಡಿ ಅನುಮತಿಸಿದಂತೆ ಉಪಚರಿಸಲಾಗದ ಜಡ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳು ಸ್ಥೆರಿದಂತೆ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯದಿಂದ ಅಂತಹ ಉಳಿಕೆ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ವಿಲೇವಾರಿಗಾಗಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಅಥವಾ ಸ್ವಂತ ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಭೂಭರ್ತಿಯನ್ನು ಒಂದು ಅಥವಾ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳಿಗಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು.	೩ ವರ್ಷ
೧೦	ನಿಯಮಗಳಡಿ ಅನುಮತಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳ ವಿಲೇವಾರಿಗಾಗಿ.೫ ಮಿಲಿಯನ್ ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಖಾನೇಷುಮಾರಿ ಪಟ್ಟಣಗಳು(census towns) ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಅಥವಾ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಭೂಭರ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು.	೩ ವರ್ಷ
೧೧	ಹಳೆಯ ಮತ್ತು ಪರಿತ್ಯಜಿಸಿದ ಸುರಿ ನಿವೇಶನಗಳ ಬಯೋ-ರೆಮೆಡಿಯೇಶನ್ ಅಥವಾ ಜರಡೆ (capping) ಮಾಡುವುದು.	೫ ವರ್ಷ

೨೩. ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಸಲಹಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ –ಸಂಬಂಧಿತ ರಾಜ್ಯ ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶ ಆಡಳಿತದ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳ ಪ್ರತಿ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಭಾರಾಧಿಕಾರಿಯು ಈ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅಧಿಸೂಚಿಸಿದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಆರು ತಿಂಗಳ ಒಳಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಸಲಹಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ರಚಿಸಬೇಕು, ಅವು –

ಕ್ರ.ಸಂ (೧)	ಹುದ್ದೆ	ಸದಸ್ಯರು
೧	ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯದ ಸ್ಥಳೀಯ ಸ್ವಯಂ ಸರ್ಕಾರ ಇಲಾಖೆ	ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಪದನಿಮಿತ್ತ
೨	ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಜಂಟಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಹುದ್ದೆಗೆ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದ ಪಂಚಾಯತ್ ಅಥವಾ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ	ಸದಸ್ಯರು, ಪದನಿಮಿತ್ತ

	ಇಲಾಖೆಯ ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿನಿಧಿ	
೩	ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿನಿಧಿ	ಸದಸ್ಯರು, ಪದನಿಮಿತ್ತ
೪	ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಪರಿಸರ, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಸಚಿವಾಲಯದಿಂದ ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿನಿಧಿ	ಸದಸ್ಯರು, ಪದನಿಮಿತ್ತ
೫	ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯದಿಂದ ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿನಿಧಿ	ಸದಸ್ಯರು, ಪದನಿಮಿತ್ತ
೬	ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯದಿಂದ ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿನಿಧಿ	ಸದಸ್ಯರು, ಪದನಿಮಿತ್ತ
೭	ಕೇಂದ್ರ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಯಿಂದ ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿನಿಧಿ	ಸದಸ್ಯರು, ಪದನಿಮಿತ್ತ
೮	ರಾಜ್ಯ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಯಿಂದ ಅಥವಾ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಮಿತಿಯಿಂದ ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿನಿಧಿ	ಸದಸ್ಯರು, ಪದನಿಮಿತ್ತ
೯	ಭಾರತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆ ಅಥವಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿನಿಧಿ	ಸದಸ್ಯರು, ಪದನಿಮಿತ್ತ
೧೦	ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ನಗರ ಯೋಜಕರು	ಸದಸ್ಯರು
೧೧	ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಮೂರು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು	ಸದಸ್ಯರು
೧೨	ಖಾನೇಷುಮಾರಿ ಪಟ್ಟಣಗಳು(census towns) ಅಥವಾ ನಗರ ಸಮೂಹಗಳಿಂದ, ಆವರ್ತನೆ ಮೇರೆಗೆ, ಇಬ್ಬರು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು	ಸದಸ್ಯರು
೧೩	ತ್ಯಾಜ್ಯ ಆಯುವವರಿಗಾಗಿ ಅಥವಾ ಅನೌಪಚಾರಿಕಾ ಮರುಬಳಕೆದಾರರಿಗಾಗಿ ಅಥವಾ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರತವಾಗಿರುವ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆ ಅಥವಾ ನಾಗರಿಕ ಸೊಸೈಟಿಯಿಂದ ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿನಿಧಿ	ಸದಸ್ಯರು
೧೪	ರಾಜ್ಯ ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿನಿಧಿ	ಸದಸ್ಯರು
೧೫	ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮರುಬಳಕೆ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿನಿಧಿ	ಸದಸ್ಯರು
೧೬	ಇಬ್ಬರು ವಿಷಯ ತಜ್ಞರು	ಸದಸ್ಯರು
೧೭	ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ತಲಾ ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯನ್ನು ಕೋ-ಆಪ್ತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು	ಸದಸ್ಯರು

(೨) ಈ ನಿಯಮಗಳು, ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕುರಿತಾದ ರಾಜ್ಯ ನೀತಿ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪುನಾವಿಮರ್ಶಿಸಲು ಮತ್ತು ಈ ನಿಯಮಗಳ ತ್ವರಿತ ಮತ್ತು ಸಮುಚಿತ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮೋಪಾಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಲು ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಸಲಹಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಕನಿಷ್ಠ ಪ್ರತಿ ಆರು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಸಭೆ ಸೇರಬೇಕು.

(೩) ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ಪುನಾವಿಮರ್ಶೆಯ ಯಥಾ ನಕಲನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಮಿತಿಗೆ ರವಾನಿಸಬೇಕು.

೨೪. ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ - (೧) ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ನಿರ್ವಾಹಕರು ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ೩೦ನೇ ಏಪ್ರಿಲ್ ರಂದು ಅಥವಾ ಮೊದಲು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು.

(೨) ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ಪ್ರಪತ್ತಿ ಕಿರಣ ರಾಜ್ಯ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಮಿತಿ ಮತ್ತು ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿತ ರಾಜ್ಯ ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶದ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಭಾರ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಇತರಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಆಡಳಿತದ ನಿರ್ದೇಶಕರಿಗೆ ಅಥವಾ ಮುನಿಸಿಪಲ್

ಆಡಳಿತದ ಆಯುಕ್ತರಿಗೆ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳ ಪ್ರಭಾರಾಧಿಕಾರಿಗೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ೩೦ನೇ ಜೂನ್ ರಂದು ಅಥವಾ ಮೊದಲು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು.

(೩) ಈ ನಿಯಮಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮತ್ತು ಪಾಲನದ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿ ರಾಜ್ಯ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಮಿತಿಯು, ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರ, ಕ್ರೋಢಿಕ್ಯೂತ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಗೆ ಮತ್ತು ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ೩೦ನೇ ಜುಲೈ ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಪ್ರಪತ್ರ ಖರೀದಿ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು.

(೪) ಕೇಂದ್ರ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಯು ದೇಶದಲ್ಲ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳಿಂದ ಈ ನಿಯಮಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಕುರಿತಾಗಿ ಕ್ರೋಢಿಕ್ಯೂತ ವಾರ್ಷಿಕ ಪುನಾವಿಮರ್ಶಿತ ವರದಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಶಿಫಾರಸುಗಳ ಸಂಗಡ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಸಚಿವಾಲಯಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ೩೦ನೇ ಆಗಸ್ಟ್ ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ರವಾನಿಸಬೇಕು.

(೫) ಕೇಂದ್ರ ನಿಗಾವಣೆ ಸಮಿತಿಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಸಚಿವಾಲಯವು ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ಪುನಾವಿಮರ್ಶಿಸಬೇಕು.

೨೫. ಅಪಘಾತ ವರದಿ - ಯಾವುದೇ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಅಥವಾ ಉಪಚಾರ ಅಥವಾ ವಿಲೇವಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯದಲ್ಲ ಅಥವಾ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದಲ್ಲ ಅಪಘಾತವಾದ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲ ಸೌಲಭ್ಯದ ಪ್ರಭಾರಾಧಿಕಾರಿಯು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಪತ್ರ ಖರೀದಿ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಅದನ್ನು ಪುನಾವಿಮರ್ಶಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯದ ಪ್ರಭಾರಾಧಿಕಾರಿಗೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು, ಒಮ್ಮೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ, ನೀಡಬೇಕು.

ಅನುಬಂಧ - ೧

[ನಿಯಮ ೧೫(ಡಬ್ಲ್ಯೂ), (ಜಡ್-ಐ), ೧೬(೧)(ಬಿ), ೧೬(೪) ನೋಡುವುದು]

ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಭೂಭರ್ತಿಗಾಗಿ ನಿಬಂಧನೆಗಳು

(ಎ) ನಿವೇಶನ ಆಯ್ಕೆಗೆ ಮಾನದಂಡ -

(೧) ಭೂಮಿ ವರ್ಗಾವಣೆ ಹಂಚಿಕೆ ವ್ಯವಹರಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಇಲಾಖೆಯು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಉಪಚಾರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಸೂಕ್ತ ನಿವೇಶನವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಂತಹ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಅಧಿಸೂಚಿಸಬೇಕು.

(೨) ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಭೂಭರ್ತಿನಿವೇಶನವನ್ನು, ಹಂತವಾರು ವಿಧಾನದಲ್ಲ ಮುಚ್ಚುಗಡೆ ಯೋಜನೆ ಸಹಿತ, ನಿರ್ಮಿತಿ ಯೋಜನೆಯ ಸಮರ್ಪಕ ದಾಖಲಾಕರಣದೊಂದಿಗೆ ಯೋಜಿಸಿ, ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಹೊಸ ಭೂಭರ್ತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲ ಹಾಲೇ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಾದಲ್ಲ ಅಂತಹ ಹಾಲೇ ಭೂಭರ್ತಿಯ ಮುಚ್ಚುಗಡೆ ಯೋಜನೆಯು ಹೊಸ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದ ಪ್ರಸ್ತಾವದ ಭಾಗವಾಗಿ ರೂಪಿತವಾಗಬೇಕು.

(೩) ಸಮೀಪದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದಲ್ಲ, ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಭೂಭರ್ತಿಯ ಸಮಗ್ರ ಭಾಗವಾಗಿ ಯೋಜಿಸಬೇಕು.

(೪) ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಚಿವಾಲಯದ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಯ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಅನುಸಾರ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು.

(೫) ಹಾಲೇ ಭೂಭರ್ತಿಯ, ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತ ಅಧಿಕ ಕಾಲ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವಂತಹ, ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಈ ಅನುಬಂಧದಲ್ಲ ನೀಡಿರುವ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಅನುಸಾರ ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಬೇಕು.

(೬) ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನವು ಕನಿಷ್ಠ ೨೦-೨೫ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ದೀರ್ಘಕಾಲಭಾಳುವಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಜಲನೆಲೆ(water logging) ಮತ್ತು ದುರ್ಬಳಕೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು 'ಭೂಭರ್ತಿ ಕೋಶಗಳನ್ನು' ಹಂತವಾರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬೇಕು.

(೭) ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನವು ನದಿಯಿಂದ ೧೦೦ ಮೀಟರ್, ಕೊಳದಿಂದ ೨೦೦ ಮೀಟರ್, ಹೆದ್ದಾರಿ, ವಾಸಸ್ಥಾನ, ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಉದ್ಯಾನವನ ಮತ್ತು ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಬಾವಿಯಿಂದ ೨೦೦ ಮೀಟರ್ ದೂರದಲ್ಲರಬೇಕು ಮತ್ತು

ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣ/ವಾಯುನೆಲೆಯಿಂದ ೨೦ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರದಲ್ಲರಬೇಕು. ಆದರೆ, ವಿಶೇಷ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ, ನಾಗರಿಕ ವಾಯುಯಾನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ/ವಾಯುದಳದಿಂದ ನಿರಾಪೇಕ್ಷಣಾ ಪತ್ರ ಪಡೆದ ಬಳಿಕ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನವನ್ನು ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣ ಅಥವಾ ವಾಯುನೆಲೆಯಿಂದ ೧೦ ಮತ್ತು ೨೦ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರದಲ್ಲ ಸ್ಥಾಪಿಸಬಹುದು. ಕಳೆದ ೧೦೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಿದಂತೆ ನೆರೆ ಬಯಲನ ಒಳಗೆ, ಕಡಲ ವಲಯ ವಿಧಾಯಕ (zone of coastal regulation), ಜೌಗುಭೂಮಿ, ವಿಷಮ ವಾಸ ಪ್ರದೇಶ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪರಿಸಾರಿಕ ದುರ್ಬಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ (sensitive eco-fragile areas) ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನವನ್ನು ಅನುಮತಿಸಕೂಡದು.

(೮) ನಗರ ಯೋಜನಾ ಇಲಾಖೆಯ ಭೂ ಬಳಕೆ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಭೂಭರ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ವಿಲೇವಾರಿಗಾಗಿ ನಿವೇಶನಗಳು ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿರಬೇಕು.

(೯) ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯದ ಸುತ್ತಮುತ್ತ, ದಿನವಹಿ ಐದು ಟನ್ಗೆ ಮೀರಿದ ಸ್ಥಾಪನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುವ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿರಹಿತ ಕಾಪುವಲಯವನ್ನು (buffer zone)ಪೋಷಿಸಬೇಕು. ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯದ ಒಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದ ಒಳಗೆ ಇದನ್ನು ಪೋಷಿಸಬೇಕು. ಸಂಬಂಧಿತ ರಾಜ್ಯ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಪ್ರಕರಣವಾರು ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕಾಪುವಲಯವನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಬೇಕು.

(೧೦) ಜೈವಿಕ ಔಷಧ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು,೨೦೧೬ರ ಪ್ರಕಾರ, ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾದಂತೆ, ಜೈವಿಕ ಔಷಧ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಪಾಯಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಅಪಾಯಕಾರಿ ಮತ್ತು ಇತರ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳ (ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಗಡಿಯಾಚೆಯ ಸಾಗಣೆ) ನಿಯಮಗಳು,೨೦೧೬, ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾದಂತೆ, ಪ್ರಕಾರ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು. ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ(ನಿರ್ವಹಣೆ) ನಿಯಮಗಳು,೨೦೧೬, ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾದಂತೆ, ಅನುಸಾರ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು.

(೧೧)ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯು ಕಾರ್ಯವಿಹೀನವಾದ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತುರ್ತುಸ್ಥಿತಿ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ವಿಕೋಪಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ತ್ಯಾಜ್ಯ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ಘನತ್ಯಾಜ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ದಾಸ್ತಾನು ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು.

(ಬಿ) ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಭೂಭರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಮಾನದಂಡಗಳು -

(೧) ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಬೇಲ ಅಥವಾ ಪಾಗಾರ ಹಾಕಬೇಕು ಮತ್ತು ಒಳಬರುವ ವಾಹನಗಳ ನಿಗಾವಹಿಸಲು, ಅನಧಿಕೃತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಬೀಡಾಡಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ನುಸುಳದಂತೆ ತಡೆಯಲು ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಗೇಟ್‌ನ್ನು ಅಳವಡಿಸಬೇಕು.

(೨) ವಾಹನಗಳ ಚಲನೆಯಿಂದಾಗಿ ಧೂಳು ಕಣಗಳು ಏಳುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಅಥವಾ ನೆಲ್ಕಟ್ಟನ್ನು ಬಳಸಾರು (approach) ಮತ್ತು/ಆಂತರಿಕ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ವಾಹನ ಮತ್ತು ಯಂತ್ರಗಳ ಮುಕ್ತ ಚಲನೆ ಖಚಿತಪಡಿಸುವಂತೆ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಬೇಕು.

(೩) ದಾಖಲೆ ಪೋಷಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಭರ್ತಿಗಾಗಿ ತಂದಿರುವ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿಗಾವಣೆಗೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಪರಿವೀಕ್ಷಣೆ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನವು ಹೊಂದಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಮಾಲನ್ಯ ನಿಗಾವಣೆ ಯಂತ್ರವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಉಪಕರಣ ಮತ್ತು ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಇಡಲು ಮನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಸೌಲಭ್ಯದ ನಿರ್ವಾಹಕನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ, ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಿದ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಪೋಷಿಸಬೇಕು.

(೪) ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಕ್ಕೆ ತಂದಿರುವ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣವನ್ನು ಅಳತೆ ಮಾಡಲು ತೂಕ ಸೇತುವೆಯನ್ನು (weigh bridge), ಅಗ್ನಿ ಸುರಕ್ಷಾ ಉಪಕರಣ ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯವಿರಬಹುದಾದ ಇತರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಮುನ್ನೇಪಾಖಡು ಮಾಡಬೇಕು.

(೫) ನಿತ್ಯೋಪಯೋಗಿಗಳಾದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಮತ್ತು ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು (ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗಾಗಿ ತೊಳೆಯುವ/ ಸ್ನಾನದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮೊದಲುಗೊಂಡು) ಮತ್ತು ರಾತ್ರಿ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಭೂಭರ್ತಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸುಲಭಗೊಳಿಸಲು ಬೆಳಕಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.

(೬) ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಆರೋಗ್ಯ ತಪಾಸಣೆಯೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಸುರಕ್ಷಾ ಮುನ್ನೇಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

(2) ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಒಯ್ಯುವ ಸಾರಿಗೆ ವಾಹನಗಳ ನಿಲುಗಡೆಗೆ, ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಲು, ತೊಳೆಯಲು ಮುನ್ನೇರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ತೆರನಾಗಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದ ನೀರನ್ನು, ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ಮಾನಕಗಳನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಲು, ಉಪಚರಿಸಬೇಕು

(ಸಿ)ಭೂಭರ್ತಿ ಜಾಲನೆ ಮತ್ತು ಭೂಭರ್ತಿಯು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಮುಚ್ಚುಗಡೆಗಾಗಿ ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗೆ ಮಾನದಂಡ

(೧) ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಅತಿಸಾಂದ್ರತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಭಾರವಾದ ದಮ್ಮಸು ಯಂತ್ರವನ್ನು(compacting) ಬಳಸಿ ತೆಳು ಪದರಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಭೂಭರ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಅತಿ ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಭಾರವಾದ ದಮ್ಮಸು ಯಂತ್ರವನ್ನು(compacting) ಬಳಸಬಾರದು, ಪರ್ಯಾಯ ಕ್ರಮೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

(೨)ಕಾಂಪೋಸ್ಟಿಕರಣ ಅಥವಾ ಮರುಬಳಕೆ ಅಥವಾ ವಿದ್ಯುತ್ ಮರುಪಡೆಯಲು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವವರೆಗೆ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಭೂಭರ್ತಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿದಿನದ ಕೆಲಸ ಮುಗಿದಾಗ ಭೂಭರ್ತಿಕೋಶವನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ ೧೦ಸಿಎಂ ಮಣ್ಣು, ಜಡ ಭಗ್ನಾವಶೇಷ(inert debris) ಅಥವಾ ನಿರ್ಮಿತಿ ಸಾಮಗ್ರಿಯೊಂದಿಗೆ ಮುಚ್ಚಬೇಕು.

(೩) ಮಳೆಗಾಲ ಆರಂಭವಾಗುವ ಮೊದಲು ೪೦-೬೫ ಸಿಎಂ ದಪ್ಪದ ಮಣ್ಣನ್ನು ಮಧ್ಯವಾರು ಹೊದಿಕೆಯಾಗಿ ಸಮರ್ಪಕ ಒತ್ತಿನೊಂದಿಗೆ ಭೂಭರ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕಬೇಕು ಮತ್ತು ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸೋಸಿ ಹೋಗುವುದನ್ನು ತಡೆಯಲು ಜೋಡಿಸಬೇಕು. ಭೂಭರ್ತಿಯ ಕ್ರಿಯಾ ಕೋಶದಿಂದ ಓಡಿಹೋಗುವುದನ್ನು ಮಾರ್ಗಾಂತರಿಸಲು ಸಮರ್ಪಕ ಒಳಚರಂಡಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು.

(೪) ಭೂಭರ್ತಿಯು ಮುಗಿದ ನಂತರ ಸೋಸಿ ಹೋಗುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಸವೆತವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಲು ಅಂತಿಮ ಕವಚವನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಬೇಕು.ಈ ಅಂತಿಮ ಕವಚವು ಈ ಮುಂದಿನ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ತೃಪ್ತಿಗೊಳಿಸಬೇಕು -

(ಎ) ಅಂತಿಮ ಕವಚವು ಒಳನುಸುಳುವಿಕೆಯ ಗುಣಾಂಕವು 1×10^{-7} cm/secಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯುಳ್ಳ ಮಣ್ಣಿನ ೬೦ ಸಿಎಂನ ಆವೆ ಅಥವಾ ಹದಯುತ ಮಣ್ಣನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಮಣ್ಣಿನ ಪದರ ತಡೆಯಾಗಿ ಇರಬೇಕು.

(ಬಿ) ೧೫ ಸಿಎಂನ ಒಳಚರಂಡಿಯ ಪದರವು ಮಣ್ಣಿನ ಪದರ ತಡೆಯಾಗಿ ಮೇಲರಬೇಕು.

(ಸಿ)ಒಳಚರಂಡಿಯ ಪದರದ ಮೇಲೆ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಸ್ಯ ಬೆಳೆಯಲು ಮತ್ತು ಸವೆತ ತಗ್ಗಿಸಲು ೪೫ ಸಿಎಂನ ಸಸ್ಯೀಯ ಪದರವಿರಬೇಕು.

(ಡಿ) ಮಾಅನ್ಯ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಮಾನದಂಡ

(೧)ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದಿಂದ ನೆಲದ ಓಡು ನೀರು ಮಾರ್ಗಾಂತರವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಕ್ಷಾಲಕವು ನೆಲದ ಓಡು ನೀರಿನೊಂದಿಗೆ ಮಿಶ್ರಣವಾಗದ ಹಾಗೆ ಬರುವುದನ್ನು ಬಿಸಿಗಾಲುವೆಯನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು. ಕ್ಷಾಲಕ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಲು ಮತ್ತು ನೆಲಜಲದ ಮಾಅನ್ಯವನ್ನು ತಡೆಯಲು ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಹ ಮತ್ತು ಜೌಗು ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬರುವುದನ್ನು ಹೊರಹರಿಸಿದ ಬಿಸಿಗಾಲುವೆಯ ಮಾರ್ಗಾಂತರಕ್ಕಾಗಿ ಮುನ್ನೇರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು.

(೨)ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಲೇವಾರಿ ಪ್ರದೇಶದ ತಳ ಮತ್ತು ಗೋಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನುಸುಳಲಾಗದ ಪದರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿರಬೇಕು. ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಉಳಕೆಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಮಿಶ್ರಿತ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಅಥವಾ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಕಲುಷಿತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ತ್ಯಾಜ್ಯ (ಅಂದರೆ ವಾಯುದ್ರವ (aerosols), ಬಿಳುಪುಕಾರಿಗಳು(bleaches), ಪಾಲಿಷ್‌ಗಳು, ಬ್ಯಾಟರಿಗಳು, ತ್ಯಾಜ್ಯ ಎಣ್ಣೆಗಳು, ಬಣ್ಣ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು, ಮತ್ತು ಕೀಟನಾಶಕಗಳು) ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಭೂಭರ್ತಿಗಾಗಿ 1×10^{-7} cm/sec ಗಿಂತ ಅಧಿಕವಾಗಿರದ ಒಳನುಸುಳುವಿಕೆಯ ಗುಣಾಂಕವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ೧.೫ಎಂಎಂನಷ್ಟು ಅತ್ಯಧಿಕ ಸಾಂದ್ರತೆಯ ಪಾಲಿಥೀನೀನ್(HDPE) ಭೂ-ಪೊರೆ(geo-membrane) ಅಥವಾ ಭೂ-ಸಂಶ್ಲೇಷಿತ ಪದರಗಳು(geo-synthetic liners) ಅಥವಾ ಸಮಾನ ಮಣ್ಣಿನ ೬೦ ಸಿಎಂನ (ಆವೆ ಅಥವಾ ಹದಯುತ) ಮಣ್ಣನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಲೇಪನವುಳ್ಳ ಸಂಯುಕ್ತ ತಡೆಯ ಪದರವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು.

(೩)ಕ್ಷಾಲಕಗಳ, ಅದರ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯೂ ಸೇರಿದಂತೆ, ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಉಪಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮುನ್ನೇರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಉಪಚರಿಸಿದ ಕ್ಷಾಲಕವನ್ನು ಅನುಮತಿಸಿರುವಂತೆ ಮರುಬಳಕೆ ಮಾಡಬೇಕು ಅಥವಾ

ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು, ಇಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ ಅನುಬಂಧ ೨ರಲಲ ನಿರೂಪಿಸಿರುವ ಮಾನಕಗಳನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿದ ನಂತರ ಚರಂಡಿಗೆ ಬಿಡಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ಕ್ಷಾಲಕವನ್ನು ತೆರೆದ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಬಿಡಕೂಡದು.

(೪) ಕ್ಷಾಲಕವು ಭೂಭರ್ತಿಯಿಂದ ಹರಿದು ಹೋಗಿ ಯಾವುದೇ ಚರಂಡಿ, ತೊರೆ, ನದಿ, ಸರೋವರ ಅಥವಾ ಕೊಳ ಪ್ರವೇಶಿಸದಂತೆ ತಡೆಯಲು ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಬೇಕು. ಕ್ಷಾಲಕ ಅಥವಾ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಜೊತೆಗೆ ಓಡುನೀರು ಬೆರೆತು ಹೋದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿತ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಮಿಶ್ರಿತ ನೀರನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಪಚರಿಸಬೇಕು.

(ಇ) ನೀರು ಗುಣಮಟ್ಟದ ನಿಗಾವಣೆಗಾಗಿ ಮಾನದಂಡ -

(೧) ಯಾವುದೇ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಮೊದಲು, ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಅಂತರ್ಜಲ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಅಂಕಿ-ಅಂಶದಮೂಲ ಅಳತೆಯ (baseline) ಅಂಕಿಅಂಶವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ಪರಾಮರ್ಶನೆಗಾಗಿ ದಾಖಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಂತರ್ಜಲ ಕಲುಷಿತವಾಗದಂತೆ ಖಚಿತಪಡಿಸಲು ವರ್ಷದವಿವಿಧ ಕಾಲಮಾನ ಸೇರಿದಂತೆ, ಅಂದರೆ ಬೇಸಿಗೆಕಾಲ, ಮಳೆಗಾಲ ಮತ್ತು ಮಳೆಗಾಲೋತ್ತರ, ನಿಯತವಾಗಿ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದ ೫೦ ಮೀಟರ್ ಆಜುಬಾಜಿನಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಲದ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು.

(೨) ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದ ಆಜುಬಾಜಿನಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಲದ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಮಾತ್ರ ಯಾವುದೇ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ (ಕುಡಿಯಲು ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿಯು ಸೇರಿದಂತೆ) ಬಳಕೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ನಿಗಾವಣೆ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಗುಣಮಟ್ಟಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ಅನ್ವಯಿಸುವುದು -

ಕ್ರ.ಸಂ	ಮಾನದಂಡ	ಐಎಸ್ ೧೦೫೦೦:೨೦೧೨ ಆವೃತ್ತಿ ೨.೨(೨೦೦೩-೦೬) ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಮಿತಿ (mg/l except for pH)
(೧)	(೨)	(೩)
	ಆರ್ಸೆನಿಕ್	0.01
	ಕ್ಯಾಡ್ಮಿಯಂ	0.01
	ಕ್ರೋಮಿಯಂ(as Cr6+)	0.05
	ಕಾಪರ್	0.05
	ಸೈನ್ಯೆಡ್	0.05
	ಲೆಡ್	0.05
	ಮರ್ಕ್ಯೂರಿ	0.001
	ನಿಕ್ಲಲ್	-
	ನೈಟ್ರೇಟ್	45.0
	ನೈಟ್ರೇಟ್ as NO3	6.5-8.5
	pH	0.3
	ಒಟ್ಟು ಕಾರ್ಬೊನೇಟ್ (as CaCO3))	300.0
	ಕ್ಲೋರೈಡ್ಸ್	250
	ಕರಗಿದ ಘನಗಳು(solids)	500
	ಪೆನೋಲಿಕ್ ಕಾಂಪೌಂಡ್ (asC6H5OH)	0.001
	ಜಿಂಕ್	5.0
	ಸಲ್ಫೇಟ್ ((as SO4)	200

(ಎಫ್) ಸುತ್ತಲಿನ ಗಾಳಿ ಗುಣಮಟ್ಟ ನಿಗಾವಣೆಗಾಗಿ ಮಾನದಂಡ -

(೧) ವಾಸನೆ ತಗ್ಗಿಸಲು, ಅನಿಲಗಳು ನಿವೇಶನದಿಂದಾಚೆ ಸಾಗದಂತೆ ತಡೆಯಲು, ಪುನರ್ವಸತಿ ಭೂಭರ್ತಿ ಮೇಲ್ಮೈನಲ್ಲಿ ನಾಟಿ ಮಾಡಿರುವ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದಲ್ಲ, ಅನಿಲ ಸಂಗ್ರಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಸೇರಿದಂತೆ, ಭೂಭರ್ತಿ ಅನಿಲ ನಿಯಂತ್ರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ಭೂಭರ್ತಿ ಅನಿಲ

ಸಂಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಅನಿಲ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಬಾವಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಹೊದಿಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಭೂ-ಪೊರೆಗಳನ್ನು (geomembranes)ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು.

(೨) ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿತ ಮೀಥೇನ್ ಅನಿಲದ ಸಾರತೆಯು ಇಳಿ ಸ್ಫೋಟಕ ಮಿತಿಯು (lower explosive limit (LEL)ಶೇಕಡಾ ೨೫ಕ್ಕಿಂತ ಅಧಿಕವಾಗಿರಬಾರದು.

(೩) ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹ ಸೌಲಭ್ಯದಿಂದ ಭೂಭರ್ತಿ ಅನಿಲವನ್ನು ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯತೆ ಅನುಸಾರ ನೇರ ಶಾಖ(thermal) ಅನ್ವಯಿಕೆಗಾಗಿ ಅಥವಾ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ ಭೂಭರ್ತಿ ಅನಿಲವನ್ನು ಸುಡಬೇಕು(ಉರಿಸಬೇಕು) ಮತ್ತು ವಾಯುಮಂಡಲಕ್ಕೆ ನೇರವಾಗಿ ನುಣುಚಿಕೊಂಡ ಹೋಗಲು ಅಥವಾ ಕಾನೂನುಬಾಹಿರ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಬಾರದು ಅಥವಾ ಒಮ್ಮೆ ಅದರ ಬಳಕೆಯು ಅಥವಾ ಉರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿರುವ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯ ಹರಿವಿಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

(೪) ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಲಿನ ಮತ್ತು ಸನಿಹದಲ್ಲಿ ಗಾಳಿಯ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣ ನಿಗಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಯು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿರುವ ಮಾನಕಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಲಿನ ಗಾಳಿಯ ಗುಣಮಟ್ಟ ಹೊಂದಿರಬೇಕು.

(ಜ) ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ನೆಡುತೋಷಿಗಾಗಿ ಮಾನದಂಡ -ಈ ಕೆಳಗಿನ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಮುಚ್ಚುಗಡೆಯಾಗಿರುವ ನಿವೇಶನದ ಮೇಲೆ ಸಸ್ಯೀಯ ಹೊದಿಕೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು -

(ಎ) ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ತಿನ್ನಲು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲದ ಬರ ಮತ್ತು ಅತೀ ತಾಪಮಾನವನ್ನು ತಾಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಸರ್ವಮತ್ತು ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ನೆಡಬೇಕು;

(ಬಿ)ಸಸ್ಯದ ಬೇರುಗಳು ೩೦ ಸಿಎಂಗಳಿಗಿಂತ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಭೇದಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗದಂತಹ ತಳಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಭೂಭರ್ತಿಯು ಸ್ಥಿರವಾಗುವವರೆಗೆ ಈ ನಿಬಂಧನೆಯು ಅನ್ವಯಿಸುವುದು;

(ಸಿ) ಕನಿಷ್ಠ ಪೋಷಕಾಂಶದ ಪೂರೈಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಅತಿಕಡಿಮೆ ಪೋಷಕಾಂಶದ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಹುಲುಸಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕು;

(ಡಿ) ಮಣ್ಣು ಸವೆತವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಲು ತಕ್ಕ ಸಾಂದ್ರತೆಯಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ನೆಡಬೇಕು;

(ಇ) ರಾಜ್ಯ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಮಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ಭೂಭರ್ತಿಯ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಹಸಿರು ವಲಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬೇಕು.

(ಹೆಚ್) ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ತರುವಾಯದ ಪಾಲನೆಗೆ ಮಾನದಂಡ - (೧) ಭೂಭರ್ತಿಯ ಮುಚ್ಚುಗಡೆಯ ತರುವಾಯದ ಪಾಲನೆಯನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಕಾಲಿಕ ಅಥವಾ ಪಾಲನಾ ಯೋಜನೆಯು ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು, ಅವು -

(ಎ) ಅಂತಿಮ ಹೊದಿಕೆಯ ದೃಢತೆ ಮತ್ತು ಕ್ಷಮತೆಯನ್ನು ಪೋಷಿಸಿ, ಅಂತಿಮ ಹೊದಿಕೆಯನ್ನು ಸವೆತದಿಂದ ಒತ್ತಿ ಹೋಗದಂತೆ ಮತ್ತು ಹರಿದು ಹೋಗದಂತೆ ಅಥವಾ ಅನ್ಯಥಾ ಹಾನಿಯಾಗದಂತೆ ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ತಡೆಯಬೇಕು;

(ಬಿ)ಅಗತ್ಯತೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕ್ಷಾಲಕ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿಗಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು;

(ಸಿ) ಭೂಭರ್ತಿಯ ಒಳಗೆ ಮತ್ತು ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಅಂತಃಜಲವನ್ನು ನಿಗಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು;

(ಡಿ) ಮಾನಕಗಳನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಲು ಭೂಭರ್ತಿ ಅನಿಲ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯನ್ನು ಪೋಷಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು.

(೨) ಮುಚ್ಚುಗಡೆಯ ನಿಗಾವಣೆಯ ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ ಅನಿಲೀಯ ಹೊರಸೂಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಕ್ಷಾಲಕ ಗುಣಮಟ್ಟದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯು ನಿರೂಪಿಸಿದ ಮಾನಕಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿರುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ದೃಢತೆಯನ್ನು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಬಳಿಕ ಮಾತ್ರ ಮುಚ್ಚುಗಡೆಯಾದ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಮನುಷ್ಯನ ವಸತಿಗೆ ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು.

(ಐ) ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಮುನ್ನೋರ್ಪಾಡಿನ ಮಾನದಂಡ - ಸಂಬಂಧಿತ ರಾಜ್ಯ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಮಿತಿಯ ಅನುಮೋದನೆಯೊಂದಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಅಂತಿಮ ವಿಲೇವಾರಿಗಾಗಿ ಸ್ಥಳ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಧಾನವನ್ನು ಗುಡ್ಡಗಾಡಿನಲ್ಲಿನ ನಗರ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ರೂಪಿಸಬೇಕು. ಜೈವಿಕವಾಗಿ ಕರಗಿಸಬಹುದಾದ ಜೀವ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ

ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು. ಮರುಬಳಸಬಹುದಾದ ಜೈವಿಕವಾಗಿ ಕರಗಿಸಲಾಗದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ನಿಯತವಾಗಿ ಮರುಬಳಕೆಗಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಜಡ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕವಾಗಿ ಕರಗಿಸಲಾಗದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಗುಡ್ಡಗಾಡಿನ ಸಮುಚಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಿಸಲು ಅಥವಾ ಭರ್ತಿ ಮಾಡಲು ಬಳಸಬೇಕು. ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಭೂಮಿ ಲಭಿಸಲು ಅಡೆತಡೆಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಿಸಲು ಅಥವಾ ಭರ್ತಿ ಮಾಡಲು ತ್ಯಾಜ್ಯವು ಸೂಕ್ತವಾಗಿರದಿದ್ದಾಗ ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭೂಭರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಬೇಕು.

(ಜೆ) ಹಳೆ ಸುರಿಗಳ (Dumps) ಮುಚ್ಚುಗಡೆ ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿ - ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸುರಿಗಳುತಮ್ಮ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ತಲುಪಿರುವಾಗ ಅಥವಾ ಹೊಸದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ನಂತರ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಅವು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾದಾಗ ಮತ್ತು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿದ ಭೂಭರ್ತಿಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಬೇಕು ಮತ್ತು ಪುನರ್ವಸತಿಗೊಳಿಸಬೇಕು -

(೧) ಬಯೋಮೈನಿಂಗ್ ಮೂಲಕ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಹೊಸ ಭೂಭರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಸಬೇಕು ಅಥವಾ ಈ ಕೆಳಗಿನ (೨) ರಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಬರಡೆ ಹಾಕಬೇಕು.

(೨) ಹಸಿರುಮನೆ ಅನಿಲಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಮತ್ತು ಉರಿಸುವಿಕೆಗೆ/ಬಳಕೆಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುವ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಹೊದಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಅಥವಾ ಭೂ-ಪೊರೆಯೊಂದಿಗೆ (geomembrane) ವರ್ಧಿತ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಹೊದಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಬರಡೆ ಹಾಕಬೇಕು.

(೩) ಬರಡೆಯನ್ನು ಈ ಮೇಲಿನ (೨) ರಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಕ್ರಮೋಪಾಯಗಳೊಂದಿಗೆ (ಆವೆ ಮತ್ತು ಕಳಪೆ ಕಲ್ಲು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ), ಅಂದರೆ ಕಲುಷಿತ ಅಂತಃಜಲ ಎತ್ತಲು ಮತ್ತು ಉಪಚರಿಸಲು ಜಲಬಂಧಿ ಗೋಡೆ (cut-off walls) ಮತ್ತು ಜಲ ನಿರ್ಗಮನ ಬಾವಿಗಳೊಂದಿಗೆ (extraction wells), ಹಾಕಬೇಕು.

(೪) ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹವಾದ ಹಂತಕ್ಕೆ ಪರಿಸಾರಿಕ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇತರ ಯಾವುದೇ ವಿಧಾನಗಳು.

ಅನುಬಂಧ - ೨

[ನಿಯಮ ೧೩(೧)(ಬಿ)(ಇ), ೧೩(೪) ನೋಡುವುದು]

ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಉಪಚಾರದ ಮಾನಕಗಳು

(ಎ) ಕಾಂಪೋಸ್ಟಿಂಗ್ ಮಾನಕಗಳು - ಜೈವಿಕವಾಗಿ ಕರಗಿಸಬಹುದಾದ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳ ಸಂಸ್ಕರಣೆಗಾಗಿ ಕಾಂಪೋಸ್ಟಿಂಗ್ ಒಂದು ಬಗೆಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವಾಗಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವುದು. ಕಾಂಪೋಸ್ಟಿಂಗ್ ನಿಂದ ಮಾಲಿನ್ಯ ತಡೆಯುವ ಸಲುವಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕು -

(ಎ) ಮುಂದಿನ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಬರುವ ಜೈವಿಕ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಬೇಕು. ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ ದಾಸ್ತಾನು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊದಿಕೆ ಮಾಡಿರಬೇಕು. ಒಮ್ಮೆ ಅಂತಹ ದಾಸ್ತಾನನ್ನು ತೆರೆದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಕಾಲಾಕ್ಷದ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಕಾಲಾಕ್ಷದ ಉಪಚಾರ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವ ಹರಿವು ನೆಲ ನೀರನ್ನು ಪದರದ ಬಸಿಗಾಲುವೆಯ ಸೌಲಭ್ಯದ ಸಹಿತ ನುಸುಳಲಾಗದ ತಳದೊಂದಿಗೆ ಅದನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು;

(ಬಿ) ವಾಸನೆಯ ರೇಜಿಗೆ, ನೋಣ, ದಂಶಕಗಳು (rodents) ಪಕ್ಷಿ ಕಾಟ ಮತ್ತು ಅಗ್ನಿ ಅವಗಡವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಲು ಅಗತ್ಯ ಮುನ್ನೇಚ್ಚರಿಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು;

(ಸಿ) ಸ್ಥಾವರದ ನಿಂತು ಹೋದಾಗ ಅಥವಾ ದುರಸ್ತಿಯ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ನಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗಾಂತರಿಸಲು ಏರ್ಪಾಟನ್ನು ಯೋಜಿಸಬೇಕು. ಸ್ಥಾವರವು ಅಣಿಯಾದಾಗ ಪುನಃ ಅದನ್ನು ಪುನರ್ ಸಂಸ್ಕರಿಸಬೇಕು;

(ಡಿ) ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣಾ ನಂತರ ತಿರಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ನಚುತ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯದಿಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಕಬೇಕು ಮತ್ತು ನಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ರಾಶಿಯಾಗಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಬಾರದು. ಮರುಬಳಸಬಹುದಾದವುಗಳನ್ನು ಸಮುಚಿತ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ರವಾನಿಸಬೇಕು. ಮರುಬಳಸಲಾಗದ

ಅತಿ ಕ್ಯಾಲರಿ ತುಣುಕುಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ವಿದ್ಯುತ್ ಅಥವಾ ಆರ್‌ಡಿಎಫ್ ಉತ್ಪಾದನೆಗಾಗಿ, ಸಿಮೆಂಟ್ ಸ್ಥಾವರಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ-ಸಂಸ್ಕರಣೆಗೆ ಅಥವಾ ಥರ್ಮಲ್ ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ಎಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಕರಣೆಗಳಿಂದ ಬಂದ ತಿರಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಕ್ಕೆ(ಗಳಿಗೆ) ಕಳುಹಿಸಬೇಕು;

(ಇ) ನುಸುಳಾಗದ ತಳದೊಂದಿಗೆ ಗವಾಕ್ಷಿ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಅಂತಹ ತಳವನ್ನು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಅಥವಾ 10-7 cm/secಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯ ವ್ಯಾಪ್ಯ ಗುಣಾಂಕ ಹೊಂದಿರುವ ೫೦ ಸಿಎಂ ದಪ್ಪದ ಸಾಂದ್ರಿತ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮಾಡಿರಬೇಕು. ತಳಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ ೧ ರಿಂದ ೨ರಷ್ಟು ಓಟವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಕ್ವಾಲಕ ಅಥವಾ ನೆಲಹರಿವಿನ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಾಗಿ ಪದರದ ಬಸಿಗಾಲುವೆಯಿಂದ ಸುತ್ತುಗಟ್ಟಿರಬೇಕು;

(ಎಫ್) ಸುತ್ತಲಿನ ಗಾಳಿ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿ ನಿಗಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸ್ಥಾವರದ ಗಡಿ ದಿಕ್ಕಿನ ಗಾಳಿಯೆಡೆಗಿನ ವಾಸನೆ ರೇಜಿಗಿಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು.

(ಜಿ) ಆದ್ರತೆಯ ಪೋಷಣೆಗಾಗಿ ಕ್ವಾಲಕವನ್ನು ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಸ್ಥಾವರದಲ್ಲ ಪುನಃ ಹರಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

(ಹೆಚ್) ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಉತ್ಪನ್ನವು, ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಧಿಸೂಚಿಸುವ, ಗೊಬ್ಬರ ನಿಯಂತ್ರಣ ಆದೇಶದಡಿ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿರುವ ಮಾನಕಗಳನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಬೇಕು.

(ಐ) ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್‌ನ ಸುರಕ್ಷಿತ ಅನ್ವಯಕೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್‌ನ ಗುಣಮಟ್ಟಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಬೇಕು, ಅವು -

ಮಾನದಂಡ	ಜೈವಿಕ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ (FCO 2009)	ಪಾಸ್ಟೇಟ್ ಸಿರಿಯ ಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರ (FCO 2013)
(೧)	(೨)	(೩)
ಆರ್‌ಸೆನಿಕ್ (mg/Kg)	10.00	10.00
ಕ್ಯಾಡಿಯಮ್ (mg/Kg)	5.00	5.00
ಕ್ರೋಮಿಯಂ (mg/Kg)	50.00	50.00
ಕಾಪರ್ (mg/Kg)	300.00	300.00
ಲೆಡ್ (mg/Kg)	100.00	100.00
ಮರ್ಕ್ಯೂರಿ (mg/Kg)	0.15	0.15
ನಿಕಲ್ (mg/Kg)	50.00	50.00
ಜಿಂಕ್ (mg/Kg)	1000.00	1000.00
ಸಿ/ಎನ್ ಅನುಪಾತ (C/N ratio)	<20	Less than 20:1
ಪಿಹೆಚ್ (pH)	6.5-7.5	(1:5 solution) maximum 6.7
ಆದ್ರತೆ ತೂಕದಿಂದ ಗರಿಷ್ಠ ಶೇಕಡಾ (Moisture, percent by weight, maximum)	15.0-25.0	25.0
ಭಾರಿ ಸಾಂದ್ರತೆ (Bulk density) (g/cm ³)	<1.0	Less than 1.6
ಒಟ್ಟು ಜೈವಿಕ ಇಂಗಾಲ, ತೂಕದಿಂದ ಗರಿಷ್ಠ ಶೇಕಡಾ (Total Organic Carbon, per cent by weight, minimum)	12.0	7.9
Total Nitrogen (as N), per cent by weight, minimum	0.8	0.4

ಒಟ್ಟು ಪಾಸ್‌ಫೇಟ್, ತೂಕದಿಂದ ಗರಿಷ್ಠ ಶೇಕಡಾ (Total Phosphate (as P2O5) percent byweight, minimum)	0.4	10.4
ಒಟ್ಟು ಪೊಟ್ಯಾಶಿಯಂ, ತೂಕದಿಂದ ಕನಿಷ್ಠ ಶೇಕಡಾ (Total Potassium (as K2O), percent byweight, minimum)	0.4	-
ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣ (Colour Dark)	brown to black	-
ವಾಸನೆ (Odour)	Absence of foul Odor	-
ಕಣಗಾತ್ರ (Particle size)	Minimum 90% material should pass through 4.0 mm IS sieve	Minimum 90% material should pass through 4.0 mm IS sieve
ವಾಹಕತೆ ಅಧಿಕವಲ್ಲದ (Conductivity (as dsm-1), not more than)	4.0	8.2

- ಮೇಲೆ ನಿರೂಪಿಸಿರುವ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮೀರಿರುವ ಮಾಂಪೋಸ್ಟ್‌ನ್ನು (ಅಂತಮ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು) ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಬಳಸಕೂಡದು. ಆದರೆ ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳೆ ಹೊರತು ಇತರ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಇದನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು.

(ಬಿ) ಉಪಚರಿಸಿದ ಕ್ಷಾಲಕಗಳ ಮಾನಕಗಳು - ಉಪಚರಿಸಿದ ಕ್ಷಾಲಕಗಳ ವಿಲೇವಾರಿಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮಾನಕಗಳನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಬೇಕು, ಅವು -

ಕ್ರ.ಸಂ	ಮಾನದಂಡ	ಮಾನಕಗಳು (ವಿಲೇವಾರಿಯ ವಿಧಾನ)		
		ಒಳಭೂಮಿಮೆ ಲೈನೀರು	ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚರಂಡಿ	ಭೂ ವಿಲೆ
(೧)	(೨)	(೩)	(೪)	(೫)
೧	ತೇಲು ಘನಗಳು (Suspended solids) mg/l, max	100	600	200
೨	ಕರಗಿದ ಘನಗಳು(ಅಜೈವಿಕ) (Dissolved solids (inorganic) mg/l, max.	2100	2100	2100
೩	ಪಿಹೆಚ್ ಮೌಲ್ಯ(pH value)	5.5 ರಿಂದ 9.0	5.5 ರಿಂದ 9.0	5.5 ರಿಂದ 9.0
೪	ಅಮೋಲಕಲ್ ನೈಟ್ರೋಜನ್ (as N) mg/l, max.	50	50	-
೫	ಒಟ್ಟು ಜೆಡಲ್ (Kjeldahl) (as N) mg/l, max.	100	-	-
೬	ಬಯೋ ಕೆಮಿಕಲ್ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ (3 days at 270 C) max.(mg/l)	30	350	100
೭	ಕೆಮಿಕಲ್ ಆಕ್ಸಿಜನ್ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್	250	-	-

	(3 days at 270 C) max.(mg/l)			
೮	ಆರ್ಸೆನಿಕ್ (as As) mg/l, max	0.2	0.2	0.2
೯	ಮರ್ ಕ್ಯೂರಿ (as Hg) mg/l, max	0.01	0.01	-
೧೦	ಲೆಡ್(as Pb) mg/l, max	0.1	0.1	-
೧೧	ಕ್ಯಾಡಿಯಂ (as Cd) mg/l, max	2.0	1.-0	
೧೨	ಒಟ್ಟು ಕ್ರೋಮಿಯಂ (as Cr) mg/l, max.	2.0	2.0	-
೧೩	ಕಾಪರ್ (as Cu) mg/l, max.	3.0	3.0	-
೧೪	ಜಿಂಕ್ (as Zn), mg/l, max.	5.0	15	-
೧೫	ನಿಕ್ಲಲ್ (as Ni), mg/l, max	3.0	3.0	-
೧೬	ಸೈನೈಡ್(as CN), mg/l, max.	0.2	0.2	0.2
೧೭	ಕ್ಲೋರೈಡ್ (as Cl), mg/l, max.	1000	1000	600
೧೮	ಫ್ಲೋರೈಡ್ (as F), mg/l, max	2.0	1.5	-
೧೯	ಫೆನೋಲಿಕ್ ಕಾಂಪೌಂಡ್ಸ್ (as C6H5OH) mg/l, max.	1.0	5.0	-

ಉಪಚರಿಸಿದ ಕ್ಷಾಲಕವನ್ನು ಭೂಮಿ ಮೇಲ್ಮೈನ ನೀರಿಗೆ ಬಿಡುವಾಗ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕೃತ ಜಲರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ದುರ್ಬಲ ನೀರಿನ ಪರಿಮಾಣದ ಲಭ್ಯತೆಗೆ ಆಧ್ಯ ಗಮನವೀಯಬೇಕು.

(ಸಿ) ಭಸ್ಮೀಕರಣದ ಮಾನದಂಡಗಳು- ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಉಪಚಾರ/ವಿಲೇವಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಸ್ಮೀಕರಣದಿಂದ/ಥರ್ಮಲ್ ತತ್ಪ್ರಜ್ಞಾನದಿಂದ ಬರುವ ಉತ್ಪನ್ನವು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಮಾನಕಗಳನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಬೇಕು, ಅವು - (Emission) -

ಮಾನದಂಡ	ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾನಕ	
	(೧)	(೨)
ಪಾರ್ಟಿಕ್ಯುಲೇಟ್ಸ್	50 mg/Nm ³	ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಸರಾಸರಿ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಮಾನಕವು ಸೂಚಿಸುವುದು.
ಹೆಚ್‌ಸಿಐ (HCl)	50 mg/Nm ³	ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಸರಾಸರಿ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಮಾನಕವು ಸೂಚಿಸುವುದು
ಎಸ್‌ಒ _೨ (SO ₂)	200 mg/Nm ³	ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಸರಾಸರಿ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಮಾನಕವು ಸೂಚಿಸುವುದು
ಸಿಒ(CO)	100 mg/Nm ³	ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಸರಾಸರಿ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಮಾನಕವು ಸೂಚಿಸುವುದು
	50 mg/Nm ³	ದಿನವಹಿ ಸರಾಸರಿ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಮಾನಕವು ಸೂಚಿಸುವುದು
ಒಟ್ಟು ಜೈವಿಕ ಇಂಗಾಲ (Total Organic Carbon)	20 mg/Nm ³	ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಸರಾಸರಿ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಮಾನಕವು ಸೂಚಿಸುವುದು
ಹೆಚ್‌ಎಫ್ (HF)	4 mg/Nm ³	ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಸರಾಸರಿ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಮಾನಕವು ಸೂಚಿಸುವುದು
NO _x (NO and NO ₂ expressed as NO ₂)	400 mg/Nm ³	ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಸರಾಸರಿ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಮಾನಕವು ಸೂಚಿಸುವುದು

ಒಟ್ಟು ಡೈಯೋಕ್ಸಿನ್ ಮತ್ತು ಫ್ಯೂರಾನ್ (Total dioxins and furans)	0.1 ng TEQ/Nm ³	ಒ-ಲ ಗಂಟೆಗಳ ಸ್ಯಾಂಪಲಿಂಗ್‌ನ್ನು ಮಾನಕವು ಸೂಚಿಸುವುದು. ಒಟ್ಟು ವಿಷದ ಸಮಾನ ಗುಣ ಲಭಿಸಲು ವಿಷ ಸಮಾನಗುಣ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ೧೭ ಸಂಬಂಧಿತ ಸಕುಲಗಳಿಗಾಗಿ(congeners) ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ದಯಮಾಡಿ ಪರಾಮರ್ಶಿಸಿ.
Cd + Th + their compounds	0.05 mg/Nm ³	ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ೩೦ ನಿಮಿಷ ಮತ್ತು ೮ ಗಂಟೆಗಳ ಸ್ಯಾಂಪಲಿಂಗ್ ಸಮಯವನ್ನು ಮಾನಕವು ಸೂಚಿಸುವುದು.
Hg and its compounds	0.05 mg/Nm ³	ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ೩೦ ನಿಮಿಷ ಮತ್ತು ೮ ಗಂಟೆಗಳ ಸ್ಯಾಂಪಲಿಂಗ್ ಸಮಯವನ್ನು ಮಾನಕವು ಸೂಚಿಸುವುದು.
Sb + As + Pb + Cr + Co + Cu + Mn + Ni + V + their compounds	0.5 mg/Nm ³	ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ೩೦ ನಿಮಿಷ ಮತ್ತು ೮ ಗಂಟೆಗಳ ಸ್ಯಾಂಪಲಿಂಗ್ ಸಮಯವನ್ನು ಮಾನಕವು ಸೂಚಿಸುವುದು.
ಒಪ್ಪಣೆ: ಒಣ ಬುನಾದಿಯ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲಾ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ೧೧% ಆಮ್ಲಜನಕಕ್ಕೆ (oxygen) ಸರಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ		

ಒಪ್ಪಣೆ:

- (ಎ) ಮೇಲಿನ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಿತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿದ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಾಧನಗಳನ್ನು, ಭಸ್ಮ ಕುಲುಮೆಯೊಂದಿಗೆ, ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು ಅಥವಾ ಮರುಅಣಿಗೊಳಿಸಬೇಕು
- (ಬಿ) ಭಸ್ಮೀಕರಿಸುವ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ಕೋರಿನೇಟೆಡ್ ಸೋಕುನಿವಾರಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಉಪಚರಿಸಬೇಕು.
- (ಸಿ) ಕೋರಿನೇಟೆಡ್ ಫ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ನ್ನು ಎರಡು ವರ್ಷದ ಒಳಗಾಗಿ ಭಸ್ಮೀಕರಿಸಿ ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು.
- (ಡಿ) ಭಸ್ಮೀಕರಿಸಿದ ಬೂದಿಯಲ್ಲಿನ ವಿಷ ಲೋಹಗಳ ಸಾರವು, ಒಮ್ಮೆ, ಅಪಾಯಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ(ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನೆ, ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಗಡಿಯಾಚಿನ ಸಾಗಣೆ) ನಿಯಮಗಳು, ೨೦೦೮ರಲ್ಲಿ, ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಸಿದಂತೆ, ನಿರೂಪಿಸಿದ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮೀರಿದಲ್ಲಿ ಬೂದಿಯನ್ನು ಅಪಾಯಕಾರಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉಪಚಾರ, ದಾಸ್ತಾನು ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು.
- (ಇ) ಭಸ್ಮೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಕೆಳದರ್ಜೆಯ ಸಲ್ಫರ್ ಇಂಧನ ಅಂದರೆ, LDO, LSHS, Diesel, bio-mass, coal, LNG, CNG, RDF ಮತ್ತು ಬಯೋ ಅನಿಲವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಳಸಬೇಕು.
- (ಎಫ್) ಕೆಳ ಅನಿಲದಲ್ಲಿನ CO₂ ಸಾರವು ೭%ಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿಯಿರಬಾರದು.
- (ಜಿ) ಪೂರಕ ದಹನ ಕೋಷ್ಠದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ತಾಪಮಾನ ಸಾಧಿಸಲು ಮತ್ತು ೨(ಎರಡು) ಸೆಕೆಂಡ್‌ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದ ಪೂರಕ ದಹನ ಕೋಷ್ಠದಲ್ಲಿ ಅನಿಲ ನಿಲು ವೇಳೆಯೊಂದಿಗೆ ಡ್ವಿ ಕೋಷ್ಠ(twin chamber) ಭಸ್ಮೀಕರಣದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಬೇಕು.
- (ಹೆಚ್) ಭಸ್ಮೀಕರಣ ಸ್ಥಾವರಗಳನ್ನು (ದಹನ ಕೋಷ್ಠಗಳು) ಕಿಟ್ಟದಲ್ಲಿನ ಒಟ್ಟು ಜೈವಿಕ ಇಂಗಾಲ (total Organic Carbon (TOC) ಮತ್ತು ೩%ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ತಳ ಬೂದಿ ಅಥವಾ ಒಣ ತೂಕದಲ್ಲಿ ೫%ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ದಗೆ ನಷ್ಟವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು, ಅಂತಹ ತಾಪಮಾನ, ಧಾರಣಾ ವೇಳೆ ಮತ್ತು ಏರಿಳಿತದೊಂದಿಗೆ, ಚಾಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು.
- (ಐ) ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನೀಡಿರುವ ಸಿಪಿಸಿಬಿ (CPCB) ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ನಿವೇಶನಗಳಿಂದ ಹೊರಸೂಸುವ ವಾಸನೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು.

ಪ್ರಪತ್ರ - ೧

[ನಿಯಮ ೧೫(ಒ)೧೭(೧) (ಸಿ), ೨೧ (ಒ) ನೋಡುವುದು]

ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆ/ಮರುಬಳಕೆ/ಉಪಚಾರ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿಗಾಗಿ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳ

ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಷ್ಠಾನ(authorisation) ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಜಿ

ಗೆ

ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ

ರಾಜ್ಯ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಮಿತಿ

ಇಂದಾ

ಮಾನ್ಯರೆ.

ಫನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಂಸ್ಕರಣೆ, ಮರುಬಳಕೆ, ಉಪಚಾರ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿಗಾಗಿ ಅಧಿಷ್ಠಾನ(authorisation) ಕೋರಿ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು,೨೦೧೬ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು/ನಾವು ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ/ವೆ.

೧.	ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ/ ನೇಮಿಸಿದ ಎಜೆನ್ಸಿ/ ಸೌಲಭ್ಯ ನಿರ್ವಾಹಕರ ಹೆಸರು	
೨	ಸಂಪರ್ಕ ವಿಳಾಸ..... ದೂರವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ..... ಫ್ಯಾಕ್ಸ್ ಸಂಖ್ಯೆ ಇ-ಮೇಲ್...	
೩	ನೋಡಲ್ ಅಧಿಕಾರಿ & ಹುದ್ದೆ (ಸಂಸ್ಕರಣೆ, ಮರುಬಳಕೆ, ಉಪಚಾರ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿಗಾಗಿ ಹೊಣೆಯಾಗಿರುವ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ/ಎಜೆನ್ಸಿಯ ಅಧಿಕಾರಯುತ ಅಧಿಕಾರಿ)	ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮರುಬಳಕೆ ಉಪಚಾರ ಭೂಭರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಲೇವಾರಿ
೪	ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಾಹಕ ಎಜೆನ್ಸಿಗಾಗಿ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಅಧಿಷ್ಠಾನ(authorisation) (ದಯಮಾಡಿ ಗುರುತು ಚಿನ್ನೆ ಹಾಕಿ)	
೫	ದಾಖಲೆಪತ್ರಗಳ ಯಥಾ ನಕಲುಗಳ ಲಗತ್ತು ನಿವೇಶನ ಅನುಮತಿ(ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ) ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಸಮ್ಮತಿ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಾಹಕ ಎಜೆನ್ಸಿ ನಡುವಿನ ಒಪ್ಪಂದ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮೇಲಣ ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಹುಟ್ಟುವಳಿ	
೬	ಫನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಂಸ್ಕರಣೆ/ಮರುಬಳಕೆ/ ಉಪಚಾರ (೧)ಪ್ರತಿದಿನ ಸಂಸ್ಕರಿಸುವ ಒಟ್ಟು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮರುಬಳಕೆ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣ ಉಪಚರಿಸುವ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣ ಭೂಭರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣ (೨) ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ (ಉತ್ಪನ್ನ ಬಳಕೆ) (೩)ವಿಲೇವಾರಿ ವಿಧಾನ (ವಿವರಗಳನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸುವುದು) ಕ್ವಾಲಕದ ಪರಿಮಾಣ ಕ್ವಾಲಕಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಚಾರಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ (೪) ಪರಿಸರ ಮಾಲನ್ಯ ನಿವಾರಿಸಲು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಮೋಪಾಯಗಳು (೫) ಸ್ಥಾವರದಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸುರಕ್ಷತೆಗೆ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಮೋಪಾಯಗಳು (೬) ಫನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಂಸ್ಕರಣೆ/ಮರುಬಳಕೆ/ ಉಪಚಾರ/ ವಿಲೇವಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯದ ವಿವರಗಳು(ಲಗತ್ತಿಸುವುದು)	
೭	ಫನತ್ಯಾಜ್ಯದ ವಿಲೇವಾರಿ	

	<p>ಗುರುತಿಸಿದ ನವೇಶನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಪ್ರತಿದಿನ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣ ನಿವೇಶನ ಆಯ್ಕೆಗೆ ಅನುಸರಿಸಿದ ವಿಧಾನ ಅಥವಾ ಮಾನದಂಡದ ವಿವರ (ಲಗತ್ತಿಸುವುದು) ಕಾರ್ಯಶೀಲವಾಗಿರುವ ಹಾಲೇ ನಿವೇಶನದ ವಿವರಗಳು ಭೂಭರ್ತಿಯ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಶೀಲತೆ ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯ ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸಲು ಕೈಗೊಂಡ ಕ್ರಮೋಪಾಯಗಳು</p>	
೮	ಇತರ ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿಗಳು	

ದಿನಾಂಕ:

ಸಹಿ

ಸ್ಥಳ:

ಹುದ್ದೆ

ಪ್ರಪತ್ರ - ೧

[ನಿಯಮ ೧೩(೧)(ಇ) ನೋಡುವುದು]

ಅಧಿಷ್ಠಾನ(authorisation) ನೀಡಿಕೆಗೆ ನಮೂನೆ

ಕಡತ ಸಂ.....

ದಿನಾಂಕ.....

ಗೆ

ಉಲ್ಲೇಖ: ನಿಮ್ಮ ಅರ್ಜಿ ಸಂ. ದಿನಾಂಕ.....

ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ಬಳಿಕರಾಜ್ಯ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಮಿತಿಯು ಈ ಮೂಲಕ ಆಡಳಿತ ಕಛೇರಿ ಹೊಂದಿರುವ ಸಂಸ್ಕರಣೆ/ಮರುಬಳಕೆ/ ಉಪಚಾರ/ ವಿಲೇವಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು.....ದಲ್ಲ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಅಧಿಷ್ಠಿಸಿದೆ. ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಂಸ್ಕರಣೆ,ಮರುಬಳಕೆ, ಉಪಚಾರ, ವಿಲೇವಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯದ ಚಾಲನೆಗೆ ಈ ಮೂಲಕ ಅಧಿಷ್ಠಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಧಿಷ್ಠಾನವು(authorisation) ಈ ಕೆಳಗೆ ನಿರೂಪಿಸಿರುವ ನಿಬಂಧನೆ ಮತ್ತು ಷರತ್ತುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಈ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯಿಸುವ ವಿಶದಪಡಿಸಿರುವುದಾದಂತಹ ಮತ್ತು ಈ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿನ ಅನುಬಂಧ ೧ ಮತ್ತು ೨ರಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿರುವ ಮಾನಕಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುವುದು.

ಅಧಿಷ್ಠಾನದಡಿ(authorisation) ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದಾದ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶದ ರಾಜ್ಯ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಮಿತಿಯು ರದ್ದು ಮಾಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಅಖತವಾಗಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು,೨೦೧೩ರ ಉಪಬಂಧಗಳ ಯಾವುದೇ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗೆ ಪರಿಸರ (ಸಂರಕ್ಷಣಾ)ಅಧಿನಿಯಮ,೧೯೮೬ (೧೯೮೬ರ೨೯)ರ ದಂಡನಾ ಉಪಬಂಧಗಳು ಅನ್ವಯವಾಗುವುದು.

(ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ)

ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶದ ರಾಜ್ಯ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಮಿತಿ
(ಸಹಿ ಮತ್ತು ಹುದ್ದೆ)

ಪ್ರಪತ್ರ - ೨

[ನಿಯಮ ೧೬(೬),೨೪(೧) ನೋಡುವುದು]

ಸೌಲಭ್ಯದ ನಿರ್ವಾಹಕನು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯ ನಮೂನೆ

೧.	ನಗರ/ಪಟ್ಟಣ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರು	
೨	ಜನಸಂಖ್ಯೆ	
೩	ಪ್ರದೇಶ ಚದರಕಿಲೋಮೀಟರ್‌ನಲ್ಲಿ	
೪	ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ವಿಳಾಸ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ..... ಫ್ಯಾಕ್ಸ್ ಸಂಖ್ಯೆ ಇ-ಮೇಲ್...	
೫	ಸೌಲಭ್ಯದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ವಿಳಾಸ	
೬	ಸೌಲಭ್ಯದ ಪ್ರಭಾರಾಧಿಕಾರಿಯ ಹೆಸರು	
೭	ನಗರ/ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ನಗರದಲ್ಲಿನ ವಾಣಿಜ್ಯ ಪ್ರಾಂಗಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ನಗರ/ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿನ ಚುನಾವಣಾ/ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	
೮	ಫನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣ ಪ್ರತಿದಿನ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಅಂದಾಜು ಪರಿಮಾಣ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನ ಸಂಗ್ರಹವಾಗುವ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣ ಪ್ರತಿದಿನ ಸಂಗ್ರಹವಾಗುವ ತಲಾವಾರು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣ ಭೂಭರ್ತಿಗೆ ವಿಲೇ ಮಾಡಿದ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣ	
೯	ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ (SWM) ಸೇವೆಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ದಾಸ್ತಾನು ಗೃಹ/ವಾಣಿಜ್ಯ/ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ತೊಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ, ಒಮ್ಮೆ ಹೌದಾದಲ್ಲಿ ಮನೆ ತೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ದಾಸ್ತಾನು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಯ ಶೇಕಡಾವಾರು..... ವಾಣಿಜ್ಯ/ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ತೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ದಾಸ್ತಾನು ವಾಣಿಜ್ಯ ಪ್ರಾಂಗಣಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಯ ಶೇಕಡಾವಾರು..... ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ಬೀಸಾಡಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವ ಮನೆಗಳ ಶೇಕಡಾವಾರು..... ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ಬೀಸಾಡಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವ ವಾಣಿಜ್ಯ ಪ್ರಾಂಗಣಗಳ ಶೇಕಡಾವಾರು..... ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಒಮ್ಮೆ ಹೌದಾದಲ್ಲಿ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ಪ್ರಾಂಗಣಗಳ ಶೇಕಡಾವಾರು.....	ಹೌದು/ಇಲ್ಲ % % % % ಹೌದು/ಇಲ್ಲ %
	ಮನೆಮನೆಯಿಂದ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ	
	ಫನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ನಗರ/ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಮನೆಮನೆಯಿಂದ (D2D) ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ	
	ಒಮ್ಮೆ ಹೌದಾದಲ್ಲಿ	
	ತ್ಯಾಜ್ಯದ D2D ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪ್ತಗೊಳಿಸಿದ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ವ್ಯಾಪ್ತಗೊಳಿಸಿದ ಮನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ರೆಸ್ಟೋರೆಂಟ್‌ಗಳು, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು/ಕಛೇರಿಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪ್ತಗೊಳಿಸಿದ ವಾಣಿಜ್ಯ ಪ್ರಾಂಗಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	

	<p>ವಾಸದ ಮತ್ತು ವಾಸೇತರ ಪ್ರಾಂಗಣಗಳ ಮನೆಮನೆಯಿಂದ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ, ಶೇಕಡಾವಾರು, ಮಾರ್ಗ - ಮೋಟಾರು ವಾಹನ..... ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಅಳವಡಿಕೆಯ ತ್ರಿಚಕ್ರ ಸೈಕಲ್/ ತಳ್ಳುಗಾಡಿ..... ಇತರ ಸಾಧನ.....</p>	<p style="text-align: center;">%</p> <p style="text-align: center;">%</p> <p style="text-align: center;">%</p>																																			
	<p>ಒಮ್ಮೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ವಿಧಾನ</p>																																				
	<p>ಬೀದಿಗಳ ಗುಡಿಸುವಿಕೆ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಬೇಕಿರುವ ನಗರದಲ್ಲಿನ ರಸ್ತೆ, ಬೀದಿ, ಓಣಿ, ಒಳದಾರಿಗಳ ಉದ್ದ</p>	<p>ಕಿ.ಮಿ.ಗಳಲ್ಲಿ</p>																																			
	<p>ಬೀದಿ ಗುಡಿಸುವ ಆವರ್ತನೆ (Frequency) ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತವಾಗುವ ಶೇಕಡಾವಾರು ಜನಸಂಖ್ಯೆ</p>	<table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>ಆ</td> <td>ದಿ</td> <td>ದಿ</td> <td>ವಾ</td> <td>ಆ</td> </tr> <tr> <td>ವ</td> <td>ನ</td> <td>ನ</td> <td>ರ</td> <td>ಗಾ</td> </tr> <tr> <td>ತ</td> <td>ನಿ</td> <td>ಬ</td> <td>ಕ</td> <td>ಗ</td> </tr> <tr> <td>ರ್</td> <td>ತ್ಯ</td> <td>ಟ್ಟು</td> <td>ರ</td> <td></td> </tr> <tr> <td>ನ</td> <td>ದಿ</td> <td>ಡಿ</td> <td>ಡು</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>ನ</td> <td>ಬಾ</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td>ರಿ</td> <td></td> </tr> </table>	ಆ	ದಿ	ದಿ	ವಾ	ಆ	ವ	ನ	ನ	ರ	ಗಾ	ತ	ನಿ	ಬ	ಕ	ಗ	ರ್	ತ್ಯ	ಟ್ಟು	ರ		ನ	ದಿ	ಡಿ	ಡು				ನ	ಬಾ					ರಿ	
ಆ	ದಿ	ದಿ	ವಾ	ಆ																																	
ವ	ನ	ನ	ರ	ಗಾ																																	
ತ	ನಿ	ಬ	ಕ	ಗ																																	
ರ್	ತ್ಯ	ಟ್ಟು	ರ																																		
ನ	ದಿ	ಡಿ	ಡು																																		
		ನ	ಬಾ																																		
			ರಿ																																		
		<p>ವ್ಯಾಪ್ತವಾಗುವ ಶೇಕಡಾವಾರು ಜನಸಂಖ್ಯೆ</p>																																			
	<p>ಬಳಸಿರುವ ಸಲಕರಣೆಗಳು ಕೈಯಿಂದ ಗುಡಿಸುವಿಕೆ ಯಂತ್ರದಿಂದ ಗುಡಿಸುವಿಕೆ ಸಪಾಯು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಉದ್ದನೆ ಹಿಡಿಯ ಪೊರಕೆ ಬಳಸುವರೆ ಪ್ರತಿ ಸಪಾಯು ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಾಗಿ ತ್ರಿಚಕ್ರ ಸೈಕಲ್/ ತಳ್ಳುಗಾಡಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆಯೆ ತ್ರಿಚಕ್ರ ಸೈಕಲ್/ ತಳ್ಳುಗಾಡಿಗೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಅಳವಡಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೆ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಸಲಕರಣೆಯು ಸಂಗ್ರಹಣೆ/ ತ್ಯಾಜ್ಯ ದಾಸ್ತಾನಿಗೆ ಬಳಸಿದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವುದೆ</p>	<p style="text-align: center;">%</p> <p style="text-align: center;">%</p> <p style="text-align: center;">%</p> <p style="text-align: center;">ಹೌದು/ಇಲ್ಲ</p> <p style="text-align: center;">ಹೌದು/ಇಲ್ಲ</p> <p style="text-align: center;">ಹೌದು/ಇಲ್ಲ</p> <p style="text-align: center;">ಹೌದು/ಇಲ್ಲ</p>																																			

<p>ಪೂರಕ ತ್ಯಾಜ್ಯ ದಾಸ್ತಾನಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ನಗರ/ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿನ ತ್ಯಾಜ್ಯ ದಾಸ್ತಾನಿನ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ವಿಧ ತೆರೆದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ದಾಸ್ತಾನಿನ ನಿವೇಶನಗಳು ಕಲ್ಲು ಕಟ್ಟಡದ ತೊಟ್ಟುಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಸಿಲಿಂಡರ್ ತೊಟ್ಟುಗಳು ದಾಲಿಡ್/ಹೊದಿಕೆ ಕೊಠಡಿಗಳು/ತೆರೆದ ಸ್ಥಳ ಮುಚ್ಚಿಕೆಯ ಲೋಹ/ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳು 1.1 m³ ವರೆಗಿನ ತೊಟ್ಟುಗಳು 2 to 5 m³ ತೊಟ್ಟುಗಳು 5m³ ಮೇಲಿನ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳು ತೊಟ್ಟು ರಹಿತ ಪಟ್ಟಣಗಳು ತೊಟ್ಟು /ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಅನುಪಾತ ತ್ಯಾಜ್ಯ ದಾಸ್ತಾನು ಕೋಠಿಗಳ ವಾರ್ಡ್‌ವಾರು ವಿವರ(ಲಗತ್ತು) ವಾರ್ಡ್ ಸಂಖ್ಯೆ: ಪ್ರದೇಶ: ಜನಸಂಖ್ಯೆ: ತೊಟ್ಟು ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ: ತೊಟ್ಟು ಗಳನ್ನಿರಿಸಿರುವ ಒಟ್ಟು ಪ್ರಮಾಣ: ತ್ಯಾಜ್ಯ ದಾಸ್ತಾನು ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಒಟ್ಟು ದಾಸ್ತಾನು, ಕ್ಯುಬಿಕ್ ಮೀಟರ್‌ನಲ್ಲಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ</p>	<p>m³ ರಲ್ಲಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆ</p>	
<p>ತ್ಯಾಜ್ಯ ದಾಸ್ತಾನು ಕೋಠಿಗಳಲ್ಲಿ ದಿನನಿತ್ಯ ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ದಾಸ್ತಾನಾಗಿರುವ ಒಟ್ಟು ತ್ಯಾಜ್ಯ</p>	<p>ಆವರ್ತನ ಪ್ರತಿದಿನ</p>	<p>ತೊಟ್ಟುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ</p>
<p>ಕೋಠಿಗಳಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಆವರ್ತನ ನೀಡಿ</p>	<p>ದಿನ ಬಿಟ್ಟು ದಿನ ವಾರಕ್ಕೆರಡು ಸಲ ವಾರಕ್ಕೊಂದು ಸಲ ಆಗಾಗ</p>	
<p>ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿದ ತೊಟ್ಟು ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ</p>		
<p>ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಹಸಿರು, ನೀಲ ಮತ್ತು ಕಪ್ಪು ತೊಟ್ಟು ಗಳಲ್ಲಿ ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡುವ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ದಾಸ್ತಾನು ಕೋಠಿಗಳು ಹೊಂದಿದೆಯೆ</p>	<p>ಹೌದು/ಇಲ್ಲ (ಒಮ್ಮೆ ಹೌದಾದಲ್ಲಿ ವಿವರ ಸೇರಿಸಿ) ಹಸಿರು ತೊಟ್ಟು ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ನೀಲ ತೊಟ್ಟು ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಪ್ಪು ತೊಟ್ಟು ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ</p>	
<p>ದಾಸ್ತಾನು ಕೋಠಿಗಳಿಂದ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಕೈಯಿಂದ ಅಥವಾ ಯಂತ್ರದಿಂದ ಎತ್ತಲಾಗುವುದೇ. ಶೇಕಡಾವಾರು ನೀಡಿ</p>	<p>(%)ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಕೈಯಿಂದ ಎತ್ತುವುದು %</p>	<p>(%) ಯಂತ್ರದಿಂದ ಎತ್ತುವುದು %</p>
<p>ಒಮ್ಮೆ ಯಂತ್ರದಿಂದ ಆದಲ್ಲ - ವಿಧಾನವನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ</p>	<p>ಮುನ್ನೆಲೆಯ ಹೊರಕಾರರು/ಮೇಲ್ಭಾಗದ ಹೊರಕಾರರು (loaders)</p>	
<p>ಮನೆಯಿಂದ ಮನೆಗೆ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಎತ್ತಲಾಗುವುದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಉಪಚಾರಕ ಸ್ಥಾವರಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಲಾಗುವುದೆ</p>	<p>ಹೌದು/ಇಲ್ಲ (ಒಮ್ಮೆ ಹೌದಾದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿ)</p>	
<p>ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಾಗಣೆ</p>	<p>ಸಂಖ್ಯೆ ಮಾಡಿರುವ ಟ್ರಪ್</p>	
<p>ವಿಧ ಮತ್ತು ಬಳಸಿದ ವಾಹನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ (ದಯಮಾಡಿ ಗುರುತು ಮಾಡಿ ಅಥವಾ ಸೇರಿಸಿ)</p>	<p>ಸಾಗಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯ</p>	

	<p>ಎತ್ತು ಗಾಡಿ ಬ್ರಾಕ್ಲರ್ಸ್ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ರಹಿತ ಬ್ರಕ್ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಬ್ರಕ್ ಡಂಪರ್ ಫ್ಲೇಸರ್ಸ್ ತಿರಸ್ಕೃತಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹಾಕರು ದಮ್ಮಸುಗಳು(Compactors) ಇತರೆ ಜೆಸಿಬಿ/ಲೋಡರ್</p>		
	<p>ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಾಗಣೆಯ ಆವರ್ತನ</p>	<p>ಆವರ್ತನ ದಿನ ಬಿಟ್ಟು ದಿನ ವಾರಕ್ಕೆರಡು ಸಲ ವಾರಕ್ಕೊಂದು ಸಲ ಆಗಾಗ</p>	<p>(%) ಸಾಗಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯ</p>
	<p>ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಾಗಣೆಯ ಪರಿಮಾಣ</p>	<p>/tpd</p>	
	<p>ಶೇಕಡಾವಾರು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಒಟ್ಟು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಾಗಣೆ</p>	<p>%</p>	
	<p>ಬಳಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉಪಚಾರಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು</p>		
	<p>ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸಲಾಗಿದೆಯೆ</p>	<p>ಹೌದು/ಇಲ್ಲ</p>	
	<p>ಒಮ್ಮೆ ಹೌದಾದಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣ</p>	<p>/tpd</p>	
	<p>ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಲ್ಲ ದೊರಕುವ ಭೂಮಿ(ಗಳು, ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ)</p>		
	<p>ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆಗಾಗಿ ಹಾಲೀ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವ ಭೂಮಿ</p>		
	<p>ಚಾಲನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು</p>		
	<p>ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿರುವ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು</p>		
	<p>ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ನಗರ/ಪಟ್ಟಣಗಳಿಂದ ಇರುವ ದೂರ</p>		
	<p>ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ವಿವರ</p>		
	<p>ಕಾಂಪೋಸ್ಟಿಂಗ್</p>	<p>ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಕಚ್ಚಾ ಪದಾರ್ಥದ ಪರಿಮಾಣ</p>	
		<p>ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಅಂತಿಮ ಉತ್ಪನ್ನದ ಪರಿಮಾಣ</p>	
		<p>ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ ಪರಿಮಾಣ</p>	
		<p>ಭೂಭರ್ತಿ ಮಾಡಿದ ಉಳಿಕೆ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣ</p>	
	<p>ಎರೆ ಗೊಬ್ಬರ</p>	<p>ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಕಚ್ಚಾ ಪದಾರ್ಥದ ಪರಿಮಾಣ</p>	
		<p>ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಅಂತಿಮ ಉತ್ಪನ್ನದ ಪರಿಮಾಣ</p>	
		<p>ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ ಪರಿಮಾಣ</p>	
		<p>ಭೂಭರ್ತಿ ಮಾಡಿದ ಉಳಿಕೆ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣ</p>	
	<p>ಬಯೋ ಮೀಥೇನಿಕರಣ</p>	<p>ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಕಚ್ಚಾ ಪದಾರ್ಥದ ಪರಿಮಾಣ</p>	
		<p>ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಅಂತಿಮ ಉತ್ಪನ್ನದ ಪರಿಮಾಣ</p>	

		ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ ಪರಿಮಾಣ ಭೂಭರ್ತಿ ಮಾಡಿದ ಉಳಿಕೆ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣ
	ಶೇಖರಿತ ತಿರಸ್ಕೃತ ಇಂಧನ	ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಕಚ್ಚಾ ಪದಾರ್ಥದ ಪರಿಮಾಣ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಅಂತಿಮ ಉತ್ಪನ್ನದ ಪರಿಮಾಣ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ ಭೂಭರ್ತಿ ಮಾಡಿದ ಉಳಿಕೆ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣ
	ತ್ಯಾಜ್ಯ ಇಂಧನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಂದರೆ ಭಸ್ಮೀಕರಣ, ಅನಿಲೀಕರಣ, ಉಷ್ಣ ವಿಭಜನೆ ಅಥವಾ ಇತರ ಯಾವುದೇ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ(ವಿವರ ನೀಡುವುದು)	ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಕಚ್ಚಾ ಪದಾರ್ಥದ ಪರಿಮಾಣ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಅಂತಿಮ ಉತ್ಪನ್ನದ ಪರಿಮಾಣ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ ಭೂಭರ್ತಿ ಮಾಡಿದ ಉಳಿಕೆ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣ
	ಸಹ- ಸಂಸ್ಕರಣ	ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಕಚ್ಚಾ ಪದಾರ್ಥದ ಪರಿಮಾಣ
	ಸಿಮೆಂಟ್ ಸ್ಥಾವರಕ್ಕೆ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಿದ ದಹನ ತ್ಯಾಜ್ಯ	ಪರಿಮಾಣ
	ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಆಧಾರಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರಗಳಿಗೆ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಿದ ದಹನ ತ್ಯಾಜ್ಯ	
	ಇತರೆ	
	ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಲಭಿಸುವ ಸುರಿ ನಿವೇಶನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	
	ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಲಭಿಸುವ ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಭೂಭರ್ತಿ ಸಂಖ್ಯೆ	
	ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಲೇವಾರಿಗಾಗಿ ಲಭಿಸುವ ಅಂತಹ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಿವೇಶನದ ಪ್ರದೇಶ	
	ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಲೇವಾರಿಗಾಗಿ ಹಾಲೇ ಬಳಸುತ್ತಿರುವ ಭೂ ಪ್ರದೇಶ	
	ಸುರಿ ನಿವೇಶನ / ಭೂಭರ್ತಿ ಸೌಲಭ್ಯದಿಂದ ನಗರ/ಪಟ್ಟಣಗಳಿಂದ ಇರುವ ದೂರ	ಕಿ.ಮಿ.ಗಳಲ್ಲಿ
	ಸಮೀಪದ ವಸತಿ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಇರುವ ದೂರ	ಕಿ.ಮಿ.ಗಳಲ್ಲಿ
	ನೀರಿನ ಒಡಲಿನಿಂದ ಇರುವ ದೂರ	ಕಿ.ಮಿ.ಗಳಲ್ಲಿ
	ರಾಜ್ಯ/ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯಿಂದ ಇರುವ ದೂರ	ಕಿ.ಮಿ.ಗಳಲ್ಲಿ
	ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣದಿಂದ ಇರುವ ದೂರ	ಕಿ.ಮಿ.ಗಳಲ್ಲಿ
	ಪ್ರಮುಖ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ಥಳಗಳು ಅಥವಾ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸ್ಥಳಗಳಿಂದ ಇರುವ ದೂರ	ಕಿ.ಮಿ.ಗಳಲ್ಲಿ
	ಪ್ರವಾಹ ಪೀಡನಾ ಪ್ರದೇಶದ ಒಳಗೆ ಇದು ಬರುವುದೆ	ಹೌದು/ಇಲ್ಲ
	ಭೂಕಂಪ ದೋಷ ರೇಖೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ಬರುವುದೆ	ಹೌದು/ಇಲ್ಲ
	ಪ್ರತಿದಿನ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಭೂಭರ್ತಿಯ ಪರಿಮಾಣ	Tpd
	ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಬೇಲಹಾಕಲಾಗಿದೆಯೆ	ಹೌದು/ಇಲ್ಲ
	ನಿವೇಶನದಲ್ಲ ಬೆಳಕಿನ ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರಕುವುದೆ	ಹೌದು/ಇಲ್ಲ
	ತೂಕ ಸೇತುವೆ ಯಂತ್ರದ ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರಕುವುದೆ	ಹೌದು/ಇಲ್ಲ
	ಭೂಭರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿರುವ ವಾಹನಗಳು ಮತ್ತು ಉಪಕರಣಗಳು (ಹೆಸರಿಸುವುದು)	ಬುಲ್ಡೋಜರ್,ದಮ್ಮೆಸು (Compacters) ಇತ್ಯಾದಿ ದೊರಕುವುದೆ
	ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದಲ್ಲ ಆಳುಬಲ ನಿಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆಯೆ	ಹೌದು/ಇಲ್ಲ (ಒಮ್ಮೆ ಹೌದಾದಲ್ಲ)

		ವಿವರ ಲಗತ್ತಿಸಿ)
	ಸಾಕಷ್ಟು ಹೊದಿಕೆ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಲಭಿಸುವುದೆ	ಹೌದು/ಇಲ್ಲ
	ಅನಿಲ ಕಿಂಡಿ ಒದಗಿಸಲು ಮುನ್ನೇರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೆ	ಹೌದು/ಇಲ್ಲ (ಒಮ್ಮೆ ಹೌದಾದಲ್ಲಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ಅಂಕಿಅಂಶ ಲಗತ್ತಿಸುವುದು)
	ಕ್ಷಾಲಕ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಮುನ್ನೇರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೆ	ಹೌದು/ಇಲ್ಲ (ಒಮ್ಮೆ ಹೌದಾದಲ್ಲಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ಅಂಕಿಅಂಶ ಲಗತ್ತಿಸುವುದು)
೧೦	ನಗರದಲ್ಲಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಉತ್ತಮೀಕಗಾಗಿ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗಿದೆಯೆ	ಹೌದು/ಇಲ್ಲ (ಒಮ್ಮೆ ಹೌದಾದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆ ವಿವರ ಲಗತ್ತಿಸುವುದು)
೧೧	ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೆ - ಹೈನು ಸಂಬಂಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು..... ಕಸಾಯಿಖಾನೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ..... ತ್ಯಾಜ್ಯ(ನಿರ್ಮಿತಿ ಮುರುಕಲುಗುಪ್ಪೆ).....	ಪ್ರಸ್ತಾವ, ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕ್ರಮ ಕುರಿತು ವಿವರ ಲಗತ್ತಿಸುವುದು ಹೌದು/ಇಲ್ಲ ಹೌದು/ಇಲ್ಲ ಹೌದು/ಇಲ್ಲ
೧೨	ಮುಚ್ಚುಗಡೆಯೋತ್ತರ ಯೋಜನೆಯ ವಿವರಗಳು	ಯೋಜನೆ ಲಗತ್ತಿಸುವುದು
೧೩	ಎಷ್ಟು ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇವುಗಳಿಗೆ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆಯೆ	ಹೌದು/ಇಲ್ಲ (ಒಮ್ಮೆ ಹೌದಾದಲ್ಲಿ ವಿವರ ಲಗತ್ತಿಸುವುದು)
೧೪	ಬೀದಿ ಕಸ, ಪೂರಕ ದಾಸ್ತಾನು, ಸಾಗಣೆ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯದ ವಿಲೇವಾರಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಾಗಿ ನಿಯೋಜಿಸಿರುವ ಆಳುಬಲದ ವಿವರ ನೀಡುವುದು	
೧೫	ಈ ನಿಯಮಗಳ ಉಪಬಂಧಗಳ ಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ದಾಖಲಿಸುವುದು	
೧೬	ಘನತ್ಯಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಿದ, ಇತರ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು ಪುನರಾವರ್ತಿಸಬಹುದಾದ, ಯಾವುದೇ ನಾವಿನ್ಯ ಚಿಂತನೆಗಳು ಒಮ್ಮೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ದಾಖಲಿಸುವುದು	

ದಿನಾಂಕ:

ನಿರ್ವಾಹಕನ ಸಹಿ

ಸ್ಥಳ:

ಪ್ರಪತ್ರ - ೪

[ನಿಯಮ ೧೫(ಒಡ್‌ಎ), ೨೪(೨) ನೋಡುವುದು]

ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕುರಿತು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಸಲ್ಲಸಬೇಕಾದ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯ ನಮೂನೆ

ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್ ವರ್ಷ	ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಕೆಯ ದಿನಾಂಕ
-----------------	----------------------

೧.	ನಗರ/ಪಟ್ಟಣ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರು	
೨	ಜನಸಂಖ್ಯೆ	
೩	ಪ್ರದೇಶ ಚದರಕಿಲೋಮೀಟರ್‌ನಲ್ಲಿ	
೪	ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ವಿಳಾಸ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ.....	

	ಭ್ಯಾಕ್ ಸಂಖ್ಯೆ ಇ-ಮೇಲ್...	
೫	ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ಪ್ರಭಾರಾಧಿಕಾರಿಯ ಹೆಸರು ದೂರವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ..... ಭ್ಯಾಕ್ ಸಂಖ್ಯೆ ಇ-ಮೇಲ್...	
೬	ನಗರ/ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ನಗರದಲ್ಲಿನ ವಾಸೇತರ ಪ್ರಾಂಗಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ನಗರ/ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿನ ಚುನಾವಣಾ/ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	
೭	ಫನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣ(ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ)	
	ಪ್ರತಿದಿನ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಅಂದಾಜು ಪರಿಮಾಣ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ	/tpd
	ಪ್ರತಿದಿನ ಸಂಗ್ರಹವಾಗುವ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣ	/tpd
	ಪ್ರತಿದಿನ ಸಂಗ್ರಹವಾಗುವ ತಲಾವಾರು ತ್ಯಾಜ್ಯ	/gm/day
	ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ಪರಿಮಾಣ	/tpd
	ಸುರಿ ನಿವೇಶನಕ್ಕೆ/ಭೂಭರ್ತಿಗೆ ವಿಲೆ ಮಾಡಿದ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣ	/tpd
೮	ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ (SWM)ಸೇವೆಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ದಾಸ್ತಾನು ಗೃಹ/ವಾಣಿಜ್ಯ/ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ತೊಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ, ಒಮ್ಮೆ ಹೌದಾದಲ್ಲಿ ಮನೆ ತೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ದಾಸ್ತಾನು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಯ ಶೇಕಡಾವಾರು..... ವಾಣಿಜ್ಯ/ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ತೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ದಾಸ್ತಾನು ವಾಸೇತರ ಪ್ರಾಂಗಣಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಯ ಶೇಕಡಾವಾರು..... ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ಬೀಸಾಡಿ ವಿಲೆವಾರಿ ಮಾಡುವ ಮನೆಗಳ ಶೇಕಡಾವಾರು..... ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ಬೀಸಾಡಿ ವಿಲೆವಾರಿ ಮಾಡುವ ವಾಸೇತರ ಪ್ರಾಂಗಣಗಳ ಶೇಕಡಾವಾರು..... ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆಯೆ ಒಮ್ಮೆ ಹೌದಾದಲ್ಲಿ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ಪ್ರಾಂಗಣಗಳ ಶೇಕಡಾವಾರು.....	ಹೌದು/ಇಲ್ಲ % % % % ಹೌದು/ಇಲ್ಲ %
	ಮನೆಮನೆಯಿಂದ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ	
	ಫನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ನಗರ/ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಮನೆಮನೆಯಿಂದ (D2D) ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆಯೆ	ಹೌದು/ಇಲ್ಲ
	ಒಮ್ಮೆ ಹೌದಾದಲ್ಲಿ	
	ತ್ಯಾಜ್ಯದ D2D ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪ್ತಗೊಳಿಸಿದ ವಾರ್ಡ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ವ್ಯಾಪ್ತಗೊಳಿಸಿದ ಮನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	
	ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು, ರೆಸ್ಟೋರೆಂಟ್‌ಗಳು, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು/ಕಛೇರಿಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪ್ತಗೊಳಿಸಿದ ವಾಸೇತರ ಪ್ರಾಂಗಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	

	<p>ವಾಸದ ಮತ್ತು ವಾಸೇತರ ಪ್ರಾಂಗಣಗಳ ಮನೆಮನೆಯಿಂದ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ, ಶೇಖರಣೆ, ಮಾರ್ಗ - ಮೋಟಾರು ವಾಹನ..... ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಅಳವಡಿಕೆಯ ತ್ರಿಚಕ್ರ ಸೈಕಲ್/ ತಳ್ಳುಗಾಡಿ..... ಇತರ ಸಾಧನ.....</p>	<p style="text-align: right;">%</p> <p style="text-align: right;">%</p> <p style="text-align: right;">%</p>																																										
	<p>ಒಮ್ಮೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ವಿಧಾನ</p>																																											
	<p>ಬೀದಿಗಳ ಗುಡಿಸುವಿಕೆ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಬೇಕಿರುವ ನಗರದಲ್ಲಿನ ರಸ್ತೆ, ಬೀದಿ, ಓಣಿ, ಒಳದಾರಿಗಳ ಉದ್ದ</p>	<p>ಕಿ.ಮಿ.ಗಳಲ್ಲಿ</p>																																										
	<p>ಬೀದಿ ಗುಡಿಸುವ ಆವರ್ತನೆ (Frequency) ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತವಾಗುವ ಶೇಖರಣೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ</p>	<table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>ಆ</td> <td>ದಿ</td> <td>ದಿ</td> <td>ವಾ</td> <td>ಆ</td> <td></td> </tr> <tr> <td>ವ</td> <td>ನ</td> <td>ನ</td> <td>ರ</td> <td>ಗಾ</td> <td></td> </tr> <tr> <td>ಉ</td> <td>ನಿ</td> <td>ಜ</td> <td>ರ</td> <td>ಗ</td> <td></td> </tr> <tr> <td>ರ್</td> <td>ತ್ಯ</td> <td>ಛು</td> <td>ರ</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>ನ</td> <td></td> <td>ದಿ</td> <td>ಡು</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>ನ</td> <td>ಬಾ</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td>ರಿ</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	ಆ	ದಿ	ದಿ	ವಾ	ಆ		ವ	ನ	ನ	ರ	ಗಾ		ಉ	ನಿ	ಜ	ರ	ಗ		ರ್	ತ್ಯ	ಛು	ರ			ನ		ದಿ	ಡು					ನ	ಬಾ						ರಿ		
ಆ	ದಿ	ದಿ	ವಾ	ಆ																																								
ವ	ನ	ನ	ರ	ಗಾ																																								
ಉ	ನಿ	ಜ	ರ	ಗ																																								
ರ್	ತ್ಯ	ಛು	ರ																																									
ನ		ದಿ	ಡು																																									
		ನ	ಬಾ																																									
			ರಿ																																									
		<p>ವ್ಯಾಪ್ತವಾಗುವ ಶೇಖರಣೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ</p>																																										
	<p>ಬಳಸಿರುವ ಸಲಕರಣೆಗಳು ಕೈಯಿಂದ ಗುಡಿಸುವಿಕೆ ಯಂತ್ರದಿಂದ ಗುಡಿಸುವಿಕೆ ಸಪಾಯಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಉದ್ದನೆ ಹಿಡಿಯ ಪೊರಕೆ ಬಳಸುವರೆ ಪ್ರತಿ ಸಪಾಯಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಾಗಿ ತ್ರಿಚಕ್ರ ಸೈಕಲ್/ ತಳ್ಳುಗಾಡಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆಯೆ ತ್ರಿಚಕ್ರ ಸೈಕಲ್/ ತಳ್ಳುಗಾಡಿಗೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಅಳವಡಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೆ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಸಲಕರಣೆಯು ಸಂಗ್ರಹಣೆ/ ತ್ಯಾಜ್ಯ ದಾಸ್ತಾನಿಗೆ ಬಳಸಿದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವುದೆ</p>	<p style="text-align: right;">%</p> <p style="text-align: right;">%</p> <p style="text-align: right;">%</p> <p style="text-align: right;">ಹೌದು/ಇಲ್ಲ</p> <p style="text-align: right;">ಹೌದು/ಇಲ್ಲ</p> <p style="text-align: right;">ಹೌದು/ಇಲ್ಲ</p> <p style="text-align: right;">ಹೌದು/ಇಲ್ಲ</p>																																										
	<p>ಪೂರಕ ತ್ಯಾಜ್ಯ ದಾಸ್ತಾನಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ನಗರ/ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿನ ತ್ಯಾಜ್ಯ ದಾಸ್ತಾನಿನ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ವಿಧ ತೆರೆದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ದಾಸ್ತಾನಿನ ನಿವೇಶನಗಳು ಕಲ್ಲು ಕಟ್ಟಡದ ತೊಟ್ಟಿಗಳು ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಸಿಲಿಂಡರ್ ತೊಟ್ಟಿಗಳು ದಾಲ್ಫೀನ್/ಹೊದಿಕೆ ಕೊಠಡಿಗಳು/ತೆರೆದ ಸ್ಥಳ ಮುಚ್ಚಿಕೆಯ ಲೋಹ/ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳು 1.1 m³ ವರೆಗಿನ ತೊಟ್ಟಿಗಳು 2 to 5 m³ ತೊಟ್ಟಿಗಳು 5m³ ಮೇಲಿನ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳು ತೊಟ್ಟಿ ರಹಿತ ಪಟ್ಟಣಗಳು</p>	<p>m³ ರಲ್ಲಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆ</p>																																										
	<p>ತೊಟ್ಟಿ /ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಅನುಪಾತ ತ್ಯಾಜ್ಯ ದಾಸ್ತಾನು ಕೋರಿಗಳ ವಾರ್ಡ್‌ವಾರು ವಿವರ(ಲಗತ್ತು) ವಾರ್ಡ್ ಸಂಖ್ಯೆ: ಪ್ರದೇಶ: ಜನಸಂಖ್ಯೆ: ತೊಟ್ಟಿ ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ: ತೊಟ್ಟಿ ಗಳನ್ನಿರಿಸಿರುವ ಒಟ್ಟು ಪ್ರಮಾಣ:</p>																																											

	ತ್ಯಾಜ್ಯ ದಾಸ್ತಾನು ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಒಟ್ಟು ದಾಸ್ತಾನು, ಕ್ಯುಚರ್ಕ್ ಮೀಟರ್‌ನಲ್ಲಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ		
	ತ್ಯಾಜ್ಯ ದಾಸ್ತಾನು ಕೋರಿಗಳಲ್ಲಿ ದಿನನಿತ್ಯ ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ದಾಸ್ತಾನಾಗಿರುವ ಒಟ್ಟು ತ್ಯಾಜ್ಯ		
	ಕೋರಿಗಳಿಂದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಅವರ್ತನ ನೀಡಿ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿದ ತೊಟ್ಟಿ ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಅವರ್ತನ ಪ್ರತಿದಿನ	ತೊಟ್ಟಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
		ದಿನ ಬಿಟ್ಟು ದಿನ ವಾರಕ್ಕೆರಡು ಸಲ ವಾರಕ್ಕೊಂದು ಸಲ ಆಗಾಗ	
	ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಹಸಿರು, ನೀಲ ಮತ್ತು ಕಪ್ಪು ತೊಟ್ಟಿ ಗಳಲ್ಲಿ ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡುವ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ದಾಸ್ತಾನು ಕೋರಿಗಳು ಹೊಂದಿದೆಯೆ	ಹೌದು/ಇಲ್ಲ (ಒಮ್ಮೆ ಹೌದಾದಲ್ಲಿ ವಿವರ ಸೇರಿಸಿ) ಹಸಿರು ತೊಟ್ಟಿ ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ನೀಲ ತೊಟ್ಟಿ ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಪ್ಪು ತೊಟ್ಟಿ ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	
	ದಾಸ್ತಾನು ಕೋರಿಗಳಿಂದ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಕೈಯಿಂದ ಅಥವಾ ಯಂತ್ರದಿಂದ ಎತ್ತಲಾಗುವುದೇ. ಶೇಕಡಾವಾರು ನೀಡಿ (%)ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಕೈಯಿಂದ ಎತ್ತುವುದು (%) ಯಂತ್ರದಿಂದ ಎತ್ತುವುದು	% %	
	ಒಮ್ಮೆ ಯಂತ್ರದಿಂದ ಆದಲ್ಲ - ವಿಧಾನವನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ	ಮುನ್ನೆಲೆಯ ಹೊರಕಾರರು/ಮೇಲ್ಭಾಗದ ಹೊರಕಾರರು (loaders)	
	ಮನೆಯಿಂದ ಮನೆಗೆ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಎತ್ತಲಾಗುವುದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಉಪಚಾರಕ ಸ್ಥಾವರಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಲಾಗುವುದೆ	ಹೌದು/ಇಲ್ಲ (ಒಮ್ಮೆ ಹೌದಾದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿ)	
	ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಾಗಣೆ	ಸಂಖ್ಯೆ ಮಾಡಿರುವ ಟ್ರಪ್	
	ವಿಧ ಮತ್ತು ಬಳಸಿದ ವಾಹನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ (ದಯಮಾಡಿ ಗುರುತು ಮಾಡಿ ಅಥವಾ ಸೇರಿಸಿ) ಎತ್ತು ಗಾಡಿ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ರಹಿತ ಟ್ರಕ್ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಟ್ರಕ್ ಡಂಪರ್ ಫ್ಲೇಸರ್ಸ್ ತಿರಸ್ಕೃತಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹಾಕರು ದಮ್ಮಸುಗಳು(Compactors) ಇತರೆ ಜೆಸಿಬಿ/ಲೋಡರ್	ಸಾಗಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯ	
	ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಾಗಣೆಯ ಅವರ್ತನ	ಅವರ್ತನ	(%)

		ದಿನ ಬಿಟ್ಟು ದಿನ ವಾರಕ್ಕೆರಡು ಸಲ ವಾರಕ್ಕೊಂದು ಸಲ ಆಗಾಗ	ಸಾಗಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯ
	ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಾಗಣೆಯ ಪರಿಮಾಣ	/tpd	
	ಶೇಕಡಾವಾರು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಒಟ್ಟು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಾಗಣೆ	%	
	ಬಳಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉಪಚಾರಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು		
	ಘನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸಲಾಗಿದೆಯೆ	ಹೌದು/ಇಲ್ಲ	
	ಒಮ್ಮೆ ಹೌದಾದಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣ	/tpd	
	ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಲ್ಲ ದೊರಕುವ ಭೂಮಿ(ಗಳು, ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಳಲ್ಲ)		
	ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆಗಾಗಿ ಹಾಲೀ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವ ಭೂಮಿ		
	ಚಾಲನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು		
	ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿರುವ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು		
	ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ನಗರ/ಪಟ್ಟಣಗಳಿಂದ ಇರುವ ದೂರ		
	ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ವಿವರ		
	ಕಾಂಪೋಸ್ಟಿಂಗ್	ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಕಚ್ಚಾ ಪದಾರ್ಥದ ಪರಿಮಾಣ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಅಂತಿಮ ಉತ್ಪನ್ನದ ಪರಿಮಾಣ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ ಪರಿಮಾಣ ಭೂಭರ್ತಿ ಮಾಡಿದ ಉಳಿಕೆ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣ	
	ಎರೆ ಗೊಬ್ಬರ	ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಕಚ್ಚಾ ಪದಾರ್ಥದ ಪರಿಮಾಣ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಅಂತಿಮ ಉತ್ಪನ್ನದ ಪರಿಮಾಣ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ ಪರಿಮಾಣ ಭೂಭರ್ತಿ ಮಾಡಿದ ಉಳಿಕೆ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣ	
	ಬಯೋ ಮೀಥೇನಿಕರಣ	ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಕಚ್ಚಾ ಪದಾರ್ಥದ ಪರಿಮಾಣ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಅಂತಿಮ ಉತ್ಪನ್ನದ ಪರಿಮಾಣ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ ಪರಿಮಾಣ ಭೂಭರ್ತಿ ಮಾಡಿದ ಉಳಿಕೆ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣ	
	ಶೇಖರಿತ ತಿರಸ್ಕೃತ ಇಂಧನ	ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಕಚ್ಚಾ ಪದಾರ್ಥದ ಪರಿಮಾಣ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಅಂತಿಮ ಉತ್ಪನ್ನದ ಪರಿಮಾಣ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ ಭೂಭರ್ತಿ ಮಾಡಿದ ಉಳಿಕೆ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣ	

ತ್ಯಾಜ್ಯದಿಂದ ಇಂಧನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಂದರೆ ಭಸ್ಮೀಕರಣ, ಅನಿಲೀಕರಣ, ಉಷ್ಣ ವಿಭಜನೆ ಅಥವಾ ಇತರ ಯಾವುದೇ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ(ವಿವರ ನೀಡುವುದು)	ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಕಚ್ಚಾ ಪದಾರ್ಥದ ಪರಿಮಾಣ
	ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಅಂತಿಮ ಉತ್ಪನ್ನದ ಪರಿಮಾಣ
	ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ ಭೂಭರ್ತಿ ಮಾಡಿದ ಉಳಿಕೆ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಪರಿಮಾಣ
ಸಹ- ಸಂಸ್ಕರಣ	ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಕಚ್ಚಾ ಪದಾರ್ಥದ ಪರಿಮಾಣ
ಸಿಮೆಂಟ್ ಸ್ಥಾವರಕ್ಕೆ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಿದ ದಹನ ತ್ಯಾಜ್ಯ	ಪರಿಮಾಣ
ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಆಧಾರಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರಗಳಿಗೆ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಿದ ದಹನ ತ್ಯಾಜ್ಯ	
ಇತರೆ	
ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಲೇವಾರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು	
ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಲಭಿಸುವ ಸುರಿ ನಿವೇಶನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	
ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಲಭಿಸುವ ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಭೂಭರ್ತಿ ಸಂಖ್ಯೆ	
ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಲೇವಾರಿಗಾಗಿ ಲಭಿಸುವ ಅಂತಹ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಿವೇಶನದ ಪ್ರದೇಶ	
ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಲೇವಾರಿಗಾಗಿ ಹಾಲಿ ಬಳಸುತ್ತಿರುವ ಭೂ ಪ್ರದೇಶ	
ಸುರಿ ನಿವೇಶನ / ಭೂಭರ್ತಿ ಸೌಲಭ್ಯದಿಂದ ನಗರ/ಪಟ್ಟಣಗಳಿಂದ ಇರುವ ದೂರ	ಕಿ.ಮಿ.ಗಳಲ್ಲಿ
ಸಮೀಪದ ವಸತಿ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಇರುವ ದೂರ	ಕಿ.ಮಿ.ಗಳಲ್ಲಿ
ನೀರಿನ ಒಡಲಿನಿಂದ ಇರುವ ದೂರ	ಕಿ.ಮಿ.ಗಳಲ್ಲಿ
ರಾಜ್ಯ/ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯಿಂದ ಇರುವ ದೂರ	ಕಿ.ಮಿ.ಗಳಲ್ಲಿ
ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣದಿಂದ ಇರುವ ದೂರ	ಕಿ.ಮಿ.ಗಳಲ್ಲಿ
ಪ್ರಮುಖ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ಥಳಗಳು ಅಥವಾ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸ್ಮಾರಕದಿಂದ ಇರುವ ದೂರ	ಕಿ.ಮಿ.ಗಳಲ್ಲಿ
ಪ್ರವಾಹ ಪೀಡನಾ ಪ್ರದೇಶದ ಒಳಗೆ ಇದು ಬರುವುದೇ	ಹೌದು/ಇಲ್ಲ
ಭೂಕಂಪ ದೋಷ ರೇಖೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ಬರುವುದೇ	ಹೌದು/ಇಲ್ಲ
ಪ್ರತಿದಿನ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಭೂಭರ್ತಿಯ ಪರಿಮಾಣ	Tpd
ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಬೇಲಹಾಕಲಾಗಿದೆಯೆ	ಹೌದು/ಇಲ್ಲ
ನಿವೇಶನದಲ್ಲ ಬೆಳಕಿನ ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರಕುವುದೇ	ಹೌದು/ಇಲ್ಲ
ತೂಕ ಸೇತುವೆ ಯಂತ್ರದ ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರಕುವುದೇ	ಹೌದು/ಇಲ್ಲ
ಭೂಭರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿರುವ ವಾಹನಗಳು ಮತ್ತು ಉಪಕರಣಗಳು (ಹೆಸರಿಸುವುದು)	ಬುಲ್ಡೋಜರ್,ದಮ್ಮೆಸು (Compactors) ಇತ್ಯಾದಿ ದೊರಕುವುದೇ
ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನದಲ್ಲ ಆಳುಬಲ ನಿಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆಯೆ	ಹೌದು/ಇಲ್ಲ (ಒಮ್ಮೆ ಹೌದಾದಲ್ಲ ವಿವರ ಲಗತ್ತಿಸಿ)
ಹೊದಿಕೆಯನ್ನು ದಿನವಹಿ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೆ	
ಒಮ್ಮೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಭೂಭರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಜಮೆಗೆ ಹೊದಿಕೆ ಮಾಡಿದ ಅವರ್ತನ	
ಹೊದಿಕೆಗೆ ಬಳಸಲಾದ ಸಾಮಗ್ರಿ	
ಸಾಕಷ್ಟು ಹೊದಿಕೆ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಲಭಿಸುವುದೇ	ಹೌದು/ಇಲ್ಲ
ಅನಿಲ ಕಿಂಡಿ ಒದಗಿಸಲು ಮುನ್ನೇರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೆ	ಹೌದು/ಇಲ್ಲ (ಒಮ್ಮೆ ಹೌದಾದಲ್ಲ ತಾಂತ್ರಿಕ

		ಅಂಕಿಅಂಶ ಲಗತ್ತಿಸುವುದು)
	ಕ್ಷಾಲಕ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಮುನ್ನೇರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೆ	ಹೌದು/ಇಲ್ಲ (ಒಮ್ಮೆ ಹೌದಾದಲ್ಲಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ಅಂಕಿಅಂಶ ಲಗತ್ತಿಸುವುದು)
೬	ನಗರದಲ್ಲಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಉತ್ತಮೀಕಣೆಗಾಗಿ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗಿದೆಯೆ	ಹೌದು/ಇಲ್ಲ (ಒಮ್ಮೆ ಹೌದಾದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆ ವಿವರ ಲಗತ್ತಿಸುವುದು)
೧೦	ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೆ - ಹೈನು ಸಂಬಂಧಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು..... ಕಸಾಯಿಖಾನೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ..... C&Dತ್ಯಾಜ್ಯ(ನಿರ್ಮಿತಿ ಮುರುಕಲುಗುಪ್ಪೆ).....	ಪ್ರಸ್ತಾವ, ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕ್ರಮ ಕುರಿತು ವಿವರ ಲಗತ್ತಿಸುವುದು ಹೌದು/ಇಲ್ಲ ಹೌದು/ಇಲ್ಲ ಹೌದು/ಇಲ್ಲ
೧೧	ಮುಚ್ಚುಗಡೆಯೋತ್ತರ ಯೋಜನೆಯ ವಿವರಗಳು	ಯೋಜನೆ ಲಗತ್ತಿಸುವುದು
೧೨	ಎಷ್ಟು ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇವುಗಳಿಗೆ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆಯೆ	ಹೌದು/ಇಲ್ಲ (ಒಮ್ಮೆ ಹೌದಾದಲ್ಲಿ ವಿವರ ಲಗತ್ತಿಸುವುದು)
೧೩	ಬೀದಿ ಕಸ, ಪೂರಕ ದಾಸ್ತಾನು, ಸಾಗಣೆ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯದ ವಿಲೇವಾರಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಾಗಿ ನಿಯೋಜಿಸಿರುವ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸ್ವಂತ ಆಳುಬಲದ ವಿವರ ನೀಡುವುದು	
೧೪	ಬೀದಿ ಕಸ, ಪೂರಕ ದಾಸ್ತಾನು, ಸಾಗಣೆ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯದ ವಿಲೇವಾರಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಾಗಿ ನಿಯೋಜಿಸಿರುವ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರ/ರಿಯಾಯಿತದಾರರ ಆಳುಬಲದ ವಿವರ ನೀಡುವುದು	
೧೫	ಈ ನಿಯಮಗಳ ಉಪಬಂಧಗಳ ಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ದಾಖಲಿಸುವುದು	
೧೬	ಘನತ್ಯಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಿದ, ಇತರ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು ಪುನರಾವರ್ತಿತವಾದುದಾದ, ಯಾವುದೇ ನಾವಿನ್ಯ ಚಿಂತನೆಗಳು ಒಮ್ಮೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ದಾಖಲಿಸುವುದು	

ದಿನಾಂಕ:

ಸಿಇಓ/ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಆಯುಕ್ತರ/

ಸ್ಥಳ:

ನಿರ್ವಾಹಕಾಧಿಕಾರಿಯ/ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯ ಸಹಿ

ಪ್ರಪತ್ರ - ೪

[ನಿಯಮ ೨೪(೩) ನೋಡುವುದು]

ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕುರಿತು ರಾಜ್ಯ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಮಿತಿಯುಕೇಂದ್ರ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯ ನಮೂನೆ

ಭಾಗ ಎ

ಗೆ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಕೇಂದ್ರ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ

ಪರಿವೇಶ್ ಭವನ್, ಈಸ್ಟ್ ಅರ್ಜನ್ ನಗರ

ನವದೆಹಲಿ - ೧೧೦ ೦೩೨

೧	ರಾಜ್ಯ/ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಹೆಸರು	
೨	ರಾಜ್ಯ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಯ ಹೆಸರು & ವಿಳಾಸ	
೩	ಈ ನಿಯಮಗಳಡಿ ರಾಜ್ಯ/ ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಹೊಣೆಯಾಗಿರುವ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	
೪	ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಅಧಿಷ್ಠಾನ ಕೋರಿಕೆ ಅರ್ಜಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	
೫	ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕುರಿತು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಗತಿಯ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಹೇಳಿಕೆ	ದಯಮಾಡಿ ಅಡಕ - ೧ ಎಂದು ಲಗತ್ತಿಸಿ
೬	ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆ, ಸಾಗಣೆ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿ ಕುರಿತು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಗತಿಯ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಹೇಳಿಕೆ	ದಯಮಾಡಿ ಅಡಕ - ೨ ಎಂದು ಲಗತ್ತಿಸಿ
೭	ಅನುಬಂಧ-೨ರ ಅನುಷ್ಠಾನ ಕುರಿತು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಗತಿಯ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಹೇಳಿಕೆ	ದಯಮಾಡಿ ಅಡಕ - ೩ ಎಂದು ಲಗತ್ತಿಸಿ
ದಿನಾಂಕ..... ಸ್ಥಳ.....		ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಥವಾ ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ರಾಜ್ಯ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿ ಅಥವಾ ಮಾಲನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಮಿತಿ

ಭಾಗ ಬಿ

ಪಟ್ಟಣಗಳು/ನಗರಗಳು			
ಪಟ್ಟಣಗಳು/ನಗರಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ			
ಯುಎಲ್‌ಜಿಗಳ (ULBs) ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ			
ವರ್ಗ - ೧ & ವರ್ಗ - ೨ ಪಟ್ಟಣಗಳು/ನಗರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ			
ಅಧಿಷ್ಠಾನದ (Authorisation) ಸ್ಥಿತಿಗತಿ (ಹೆಸರು/ಸಂಖ್ಯೆ)			
ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಅರ್ಜಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ			
ಮಂಜೂರಾದ ಅಧಿಷ್ಠಾನಗಳ (Authorisation) ಸಂಖ್ಯೆ			
ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಷ್ಠಾನಗಳು (Authorisation)			
ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ			
ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪತ್ತಿ (TPD)			
ಸಂಗ್ರಹಿತ			
ಉಪಚರಿಸಿದ			
ಭೂಭರ್ತಿಸಿದ			
ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿಯಮಗಳ ಅನುಬಂಧ - ೧ರ ಪಾಲನೆ (ಪಟ್ಟಣಗಳ ಹೆಸರು/ ಸಂಖ್ಯೆ/ಸಾಮರ್ಥ್ಯ)			
ಪಟ್ಟಣಗಳು/ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಪದ್ಧತಿಗಳು			
ಮನೆಯಿಂದಮನೆಗೆ ಸಂಗ್ರಹಣೆ			
ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆ			
ದಾಸ್ತಾನು			
ಹೊದಿಕೆ ಮಾಡಿ ಸಾಗಣೆ			
ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಂಸ್ಕರಣೆ (ಪಟ್ಟಣಗಳ ಹೆಸರು/ ಸಂಖ್ಯೆ/ಸಾಮರ್ಥ್ಯ)			
ಘನತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ			
ಕ್ರ. ಸಂ. ೦	ಕಾಂಪೋಸ್ಟಿಂಗ್	ಎರೆ ಗೊಬ್ಬರ	ಬಯೋ ಅನಿಲ
RDF/ ಉಂಡೆಕರಣ			
ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯದ ಕಾರ್ಯಶೀಲತೆ			

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಕಾಂಪೋಸ್ಟಿಂಗ್	ಎರೆ ಗೊಬ್ಬರ	ಬಯೋ ಅನಿಲ	RDF/ ಉಂಡೆಕರಣ		
ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಲಿರುವ/ಯೋಜಿತವಾಗಿರುವ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯ						
ಕ್ರ. ಸಂ.	ಕಾಂಪೋಸ್ಟಿಂಗ್	ಎರೆ ಗೊಬ್ಬರ	ಬಯೋ ಅನಿಲ	RDF/ ಉಂಡೆಕರಣ		
ತ್ಯಾಜ್ಯದಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ಥಾವರಗಳು (ಪಟ್ಟಣಗಳ ಹೆಸರು/ ಸಂಖ್ಯೆ/ಸಾಮರ್ಥ್ಯ)						
ಕ್ರ. ಸಂ.	ಸ್ಥಾವರದ ಸ್ಥಳ	ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ	ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆ(MW)	ಷರಾ		
ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಲೇವಾರಿ (ಪಟ್ಟಣಗಳ ಹೆಸರು/ ಸಂಖ್ಯೆ/ಸಾಮರ್ಥ್ಯ)						
ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿರುವುದು						
ಭೂಭರ್ತಿ ನಿರ್ಮಿಸಿರುವುದು						
ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿರುವ ಭೂಭರ್ತಿ						
ಚಾಲನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಭೂಭರ್ತಿ						
ನಿಶ್ಚೇಷವಾದ ಭೂಭರ್ತಿ						
ಬರಡೆ ಹಾಕಿದ ಭೂಭರ್ತಿ						
ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸುರಿ ನಿವೇಶನ (ಪಟ್ಟಣಗಳ ಹೆಸರು/ ಸಂಖ್ಯೆ/ಸಾಮರ್ಥ್ಯ)						
ಹಾಲಿ ಸುರಿ ನಿವೇಶನಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ						
ಮರು ಕ್ಲೇಮುಮಾಡಿದ/ಬರಡೆಹಾಕಿದ ಸುರಿ ನಿವೇಶನಗಳು						
ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಭೂಭರ್ತಿಗೆ ಪರಿವರ್ತಿತವಾಗಿರುವ ಸುರಿ ನಿವೇಶನಗಳು						
ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆ/ಭೂಭರ್ತಿ ನಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ನಿಗಾವಳಿ						
ಕ್ರ. ಸಂ.	ಸೌಲಭ್ಯದ ಹೆಸರು	ಸುತ್ತಲಿನ ಗಾಳಿ	ಅಂತಃಜಲ	ಕ್ವಾಲಕದ ಗುಣಮಟ್ಟ	ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಗುಣಮಟ್ಟ	VOCs
ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುವ ಕ್ರಿಯಾಯೋಜನೆಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ						
ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ						
ಸಲ್ಲಿಸಿರುವ ಕ್ರಿಯಾಯೋಜನೆಯ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ						

ಪ್ರಪತ್ರ - ೪

[ನಿಯಮ ೨೫ ನೋಡುವುದು]

ಅಪಘಾತದ ವರದಿ

೧	ಅಪಘಾತದ ದಿನಾಂಕ ಮತ್ತು ವೇಳೆ	
೨	ಅಪಘಾತವಾಗಲು ಕಾರಣವಾದ ಘಟನೆಗಳ ಕ್ರಮಾನುಗತಿ	
೩	ಅಪಘಾತದಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ತ್ಯಾಜ್ಯ	
೪	ಮನುಷ್ಯನ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ಅಪಘಾತದ ಪರಿಣಾಮಗಳ ನಿರ್ಧರಣೆ	
೫	ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ತುರ್ತು ಕ್ರಮೋಪಾಯಗಳು	
೬	ಅಪಘಾತಗಳ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಉಪಶಮನ ಮಾಡಲು ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಕ್ರಮಗಳು	
೭	ಅಂತಹ ಅಪಘಾತಗಳು ಪುನರಾವರ್ತನೆಯಾಗದಂತೆ ತಡೆಯಲು ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಕ್ರಮಗಳು	
ದಿನಾಂಕ.....		ಸಹಿ
ಸ್ಥಳ.....		ಹುದ್ದೆ

(ಎಫ್ ನಂ. ೧೮-೩/೨೦೦೪- -HSMD)

ಬಸ್ವನಾಥ್ ಸಿನ್ಹ
ಜಂಟಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ

4.1.3. **ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ (ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನಾ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣಾ) ನಿಯಮಗಳು, 2016**

भारत का राजपत्र

The Gazette of India

असाधारण

EXTRAORDINARY

भाग II—खण्ड 3—उप-खण्ड (i)

PART II—Section 3—Sub-section (i)

प्राधिकार से प्रकाशित

PUBLISHED BY AUTHORITY

सं. 178]

नई दिल्ली, शुक्रवार, मार्च 18, 2016/फाल्गुन 28, 1937

No. 178]

NEW DELHI, FRIDAY, MARCH 18, 2016/PHALGUNA 28, 1937

पर्यावरण, वन और जलवायु परिवर्तन मंत्रालय

अधिसूचना

नई दिल्ली, 18 मार्च, 2016

सा.का.नि. 320(अ).—भारत सरकार, तत्कालीन पर्यावरण और वन मंत्रालय द्वारा अधिसूचना संख्या का.आ. 249(अ), तारीख 4 फरवरी, 2011 के तहत प्लास्टिक अपशिष्ट (प्रबंध और प्रहस्तन) नियम, 2011 प्रकाशित किए गए थे, जिन्हें समय-समय पर संशोधित किया गया। इन नियमों ने देश में जनित प्लास्टिक अपशिष्ट के प्रबंध के लिए एक नियामक ढांचा उपलब्ध कराया;

और इन नियमों को अधिक कारगर ढंग से लागू करने और प्लास्टिक अपशिष्ट को न्यूनतम करने, स्रोत पर पृथक्करण, पुनः चक्रण पर बल देने के लिए घरों से अथवा इसके जनन के अन्य किसी स्रोत से अथवा मध्यवर्ती सामग्री पुनः प्राप्ति सुविधा से प्लास्टिक अपशिष्ट के टुकड़ों के संग्रहण में अपशिष्ट बीनने वालों, पुनः चक्रकों और अपशिष्ट संसाधकों को शामिल किया और अपशिष्ट प्रबंध प्रणाली की दीर्घकालिकता के लिए प्रदूषकों के भुगतान करने का सिद्धांत अपनाने के लिए केंद्रीय सरकार ने वर्तमान नियमों की समीक्षा की;

और पर्यावरण (संरक्षण) अधिनियम, 1986 (1986 का 29) की धारा 6, 8 और 25 द्वारा प्रदत्त शक्तियों का प्रयोग करते हुए भारत सरकार, पर्यावरण, वन और जलवायु परिवर्तन मंत्रालय द्वारा मसौदा नियम अर्थात् प्लास्टिक अपशिष्ट प्रबंध नियम, 2015 भारत के राजपत्र में सा.का.नि.423(अ), तारीख 25 मई, 2015 के तहत प्रकाशित कराए गए थे जिसमें जिस तारीख को उक्त अधिसूचना वाले राजपत्र की प्रतियां जनता को उपलब्ध कराई गई थीं उससे 60 दिन की अवधि समाप्त होने से पूर्व इनसे प्रभावित होने वाले संभावित सभी व्यक्तियों से आपत्तियां और सुझाव आमंत्रित किए गए थे;

और उक्त राजपत्र की प्रतियां 25 मई, 2015 को जनता को उपलब्ध करा दी गई थीं।

और उक्त मसौदा नियमों के संबंध में जनता से उक्त अवधि के अंदर प्राप्त आपत्तियों और सुझावों पर केंद्रीय सरकार द्वारा विधिवत विचार किया गया है;

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

[फा. सं. 17-2/2001-एचएसएमडी]

विश्वनाथ सिन्हा, संयुक्त सचिव

MINISTRY OF ENVIRONMENT, FOREST AND CLIMATE CHANGE

NOTIFICATION

New Delhi, the 18th March, 2016

G.S.R. 320(E).—Whereas the Plastic Waste (Management and Handling) Rules, 2011 published *vide* notification number S.O 249(E), dated 4th February, 2011 by the Government of India in the erstwhile Ministry of Environment and Forests, as amended from time to time, provided a regulatory frame work for management of plastic waste generated in the country;

And whereas, to implement these rules more effectively and to give thrust on plastic waste minimization, source segregation, recycling, involving waste pickers, recyclers and waste processors in collection of plastic waste fraction either from households or any other source of its generation or intermediate material recovery facility and adopt polluter's pay principle for the sustainability of the waste management system, the Central Government reviewed the existing rules;

And whereas, in exercise of the powers conferred by sections 6, 8 and 25 of the Environment (Protection) Act, 1986 (29 of 1986), the draft rules, namely, the Plastic Waste Management, Rules, 2015 were published by the Government of India in the Ministry of Environment, Forest and Climate Change *vide* number G.S.R. 423(E), dated the 25th May, 2015 in the Gazette of India, inviting objections and suggestions from all persons likely to be affected thereby, before the expiry of a period of sixty days from the date on which copies of the Gazette containing the said notification were made available to the public;

And Whereas copies of the said Gazette were made available to the public on the 25th May, 2015;

And Whereas the objections and suggestions received within the said period from the public in respect of the said draft rules have been duly considered by the Central Government;

NOW, Therefore, in exercise of the powers conferred by sections 3, 6 and 25 of the Environment (Protection) Act, 1986 (29 of 1986), and in supersession of the Plastic Waste (Management and Handling) Rules, 2011, except as respects things done or omitted to be done before such supersession, the Central Government hereby makes the following rules, namely:-

1. Short title and commencement.- (1) These rules shall be called the Plastic Waste Management Rules, 2016.

(1) Save as otherwise provided in these rules, they shall come into force on the date of their publication in the Official Gazette.

2. Application.-(1) These rules shall apply to every waste generator, local body, Gram Panchayat, manufacturer, Importers and producer.

(2) The rule 4 shall not apply to the export oriented units or units in special economic zones, notified by the Central Government, manufacturing their products against an order for export: Provide this exemption shall not apply to units engaged in packaging of gutkha, tobacco and pan masala and also to any surplus or rejects, left over products and the like.

3. Definitions.- In these rules, unless the context otherwise requires.-

(a) "Act" means the Environment (Protection) Act, 1986 (29 of 1986);

(b) "brand owner" means a person or company who sells any commodity under a registered brand

label.

- (c) **“carry bags”** mean bags made from plastic material or compostable plastic material, used for the purpose of carrying or dispensing commodities which have a self carrying feature but do not include bags that constitute or form an integral part of the packaging in which goods are sealed prior to use.
- (d) **“commodity”** means tangible item that may be bought or sold and includes all marketable goods or wares;
- (e) **“compostable plastics”** mean plastic that undergoes degradation by biological processes during composting to yield CO₂, water, inorganic compounds and biomass at a rate consistent with other known compostable materials, excluding conventional petro-based plastics, and does not leave visible, distinguishable or toxic residue;
- (f) **“consent”** means the consent to establish and operate from the concerned State Pollution Control Board or Pollution Control Committee granted under the Water (Prevention and Control of Pollution) Act, 1974 (6 of 1974), and the Air (Prevention and Control of Pollution) Act, 1981 (14 of 1981);
- (g) **“disintegration”** means the physical breakdown of a material into very small fragments;
- (h) **“extended producer’s responsibility ”** means the responsibility of a producer for the environmentally sound management of the product until the end of its life;
- (i) **“food-stuffs”** mean ready to eat food products, fast food, processed or cooked food in liquid, powder, solid or semi-solid form;
- (j) **“facility”** means the premises used for collection, Storage, recycling, processing and disposal of plastic waste;
- (k) **“importer”** means a person who imports or intends to import and holds an Importer -Exporter Code number, unless otherwise specifically exempted.
- (l) **“institutional waste generator”** means and includes occupier of the institutional buildings such as building occupied by Central Government Departments, State Government Departments, public or private sector companies, hospitals, schools, colleges, universities or other places of education, organisation, academy, hotels, restaurants, malls and shopping complexes;
- (m) **“manufacturer”** means and include a person or unit or agency engaged in production of plastic raw material to be used as raw material by the producer.
- (n) **“multilayered packaging”** means any material used or to be used for packaging and having at least one layer of plastic as the main ingredients in combination with one or more layers of materials such as paper, paper board, polymeric materials, metalised layers or aluminium foil, either in the form of a laminate or co-extruded structure;
- (o) **“plastic”** means material which contains as an essential ingredient a high polymer such as polyethylene terephthalate, high density polyethylene, Vinyl, low density polyethylene, polypropylene, polystyrene resins, multi-materials like acrylonitrile butadiene styrene, polyphenylene oxide, polycarbonate, Polybutylene terephthalate;
- (p) **“plastic sheet”** means Plastic sheet is the sheet made of plastic;
- (q) **“plastic waste”** means any plastic discarded after use or after their intended use is over;
- (r) **“prescribed authority”** means the authorities specified in rule 12;
- (s) **“producer”** means persons engaged in manufacture or import of carry bags or multilayered packaging or plastic sheets or like, and includes industries or individuals using plastic sheets or like or covers made of plastic sheets or multilayered packaging for packaging or wrapping the commodity;
- (t) **“recycling”** means the process of transforming segregated plastic waste into a new product or raw material for producing new products;

- (u) **"registration"** means registration with the State Pollution Control Board or Pollution Control Committee concerned, as the case may be;
- (v) **"street vendor"** shall have the same meaning as assigned to it in clause (l) of sub-section (1) of Section 2 of the Street Vendors (Protection of Livelihood and Regulation of Street Vending) Act, 2014 (7 of 2014);
- (w) **"local body"** means urban local body with different nomenclature such as municipal corporation, municipality, nagarpalika, nagarnigam, nagarpanchayat, municipal council including notified area committee (NAC) and not limited to or any other local body constituted under the relevant statutes such as gram panchayat, where the management of plastic waste is entrusted to such agency;
- (x) **"virgin plastic"** means plastic material which has not been subjected to use earlier and has also not been blended with scrap or waste;
- (y) **"waste generator"** means and includes every person or group of persons or institution, residential and commercial establishments including Indian Railways, Airport, Port and Harbour and Defense establishments which generate plastic waste;
- (z) **"waste management"** means the collection, storage, transportation reduction, re-use, recovery, recycling, composting or disposal of plastic waste in an environmentally safe manner;
- (aa) **"waste pickers"** mean individuals or agencies, groups of individuals voluntarily engaged or authorised for picking of recyclable plastic waste.

4. Conditions.- (1) The manufacture, importer stocking, distribution, sale and use of carry bags, plastic sheets or like, or cover made of plastic sheet and multilayered packaging, shall be subject to the following conditions, namely:-

- a) carry bags and plastic packaging shall either be in natural shade which is without any added pigments or made using only those pigments and colourants which are in conformity with Indian Standard : IS 9833:1981 titled as "List of pigments and colourants for use in plastics in contact with foodstuffs, pharmaceuticals and drinking water", as amended from time to time;
- b) Carry bags made of recycled plastic or products made of recycled plastic shall not be used for storing, carrying, dispensing or packaging ready to eat or drink food stuff;
- c) carry bag made of virgin or recycled plastic, shall not be less than fifty microns in thickness;
- d) plastic sheet or like, which is not an integral part of multilayered packaging and cover made of plastic sheet used for packaging, wrapping the commodity shall not be less than fifty microns in thickness except where the thickness of such plastic sheets impair the functionality of the product;
- e) the manufacturer shall not sell or provide or arrange plastic to be used as raw material to a producer, not having valid registration from the concerned State Pollution Control Boards or Pollution Control Committee;
- f) sachets using plastic material shall not be used for storing, packing or selling gutkha, tobacco and pan masala;
- g) recycling of plastic waste shall conform to the Indian Standard: IS 14534:1998 titled as Guidelines for Recycling of Plastics, as amended from time to time;
- h) The provision of thickness shall not be applicable to carry bags made up of compostable plastic. Carry bags made from compostable plastics shall conform to the Indian Standard: IS 17088:2008 titled as Specifications for Compostable Plastics, as amended from time to time. The manufacturers or seller of compostable plastic carry bags shall obtain a certificate from the Central Pollution Control Board before marketing or selling; and
- i) plastic material, in any form including Vinyl Acetate - Maleic Acid - Vinyl Chloride Copolymer, shall not be used in any package for packaging gutkha, pan masala and tobacco in all forms.

5. Plastic waste management.- (1) The plastic waste management by the urban local bodies in their respective jurisdiction shall be as under:-

- (a) plastic waste, which can be recycled, shall be channelized to registered plastic waste recycler and recycling of plastic shall conform to the Indian Standard: IS 14534:1998 titled as Guidelines for Recycling of Plastics, as amended from time to time.
- (b) local bodies shall encourage the use of plastic waste (preferably the plastic waste which cannot be further recycled) for road construction as per Indian Road Congress guidelines or energy recovery or waste to oil etc. The standards and pollution control norms specified by the prescribed authority for these technologies shall be complied with.
- (c) Thermo set plastic waste shall be processed and disposed off as per the guidelines issued from time to time by the Central Pollution Control Board.
- (d) The inert from recycling or processing facilities of plastic waste shall be disposed of in compliance with the Solid Waste Management Rules, 2000 or as amended from time to time.

6. Responsibility of local body.- (1) Every local body shall be responsible for development and setting up of infrastructure for segregation, collection, storage, transportation, processing and disposal of the plastic waste either on its own or by engaging agencies or producers.

(2) The local body shall be responsible for setting up, operationalisation and co-ordination of the waste management system and for performing the associated functions, namely:-

- (a) Ensuring segregation, collection, storage, transportation, processing and disposal of plastic waste;
 - (b) ensuring that no damage is caused to the environment during this process;
 - (c) ensuring channelization of recyclable plastic waste fraction to recyclers;
 - (d) ensuring processing and disposal on non-recyclable fraction of plastic waste in accordance with the guidelines issued by the Central Pollution Control Board;
 - (e) creating awareness among all stakeholders about their responsibilities;
 - (f) engaging civil societies or groups working with waste pickers; and
 - (g) ensuring that open burning of plastic waste does not take place.
- (3) The local body for setting up of system for plastic waste management shall seek assistance of producers and such system shall be set up within one year from the date of final publication of these rules in the Official Gazette of India.
- (4) The local body to frame bye-laws incorporating the provisions of these rules.

7. Responsibility of Gram Panchayat.- (1) Every gram panchayat either on its own or by engaging an agency shall set up, operationalise and co-ordinate for waste management in the rural area under their control and for performing the associated functions, namely,-

- (a) ensuring segregation, collection, storage, transportation, plastic waste and channelization of recyclable plastic waste fraction to recyclers having valid registration; ensuring that no damage is caused to the environment during this process;
- (b) creating awareness among all stakeholders about their responsibilities; and
- (c) ensuring that open burning of plastic waste does not take place

8. Responsibility of waste generator.- (1) The waste generator shall.-

- (a) take steps to minimize generation of plastic waste and segregate plastic waste at source in accordance with the Solid Waste Management Rules, 2000 or as amended from time to time.
 - (b) not litter the plastic waste and ensure segregated storage of waste at source and handover segregated waste to urban local body or gram panchayat or agencies appointed by them or registered waste pickers', registered recyclers or waste collection agencies;
- (2) All institutional generators of plastic waste, shall segregate and store the waste generated by them in accordance with the Municipal Solid Waste (Management and Handling) Rules, 2000 notified vide S.O. 908(E) dated the 25th September, 2000 under the Act or amendment from time to time and handover

segregated wastes to authorized waste processing or disposal facilities or deposition centers either on its own or through the authorized waste collection agency.

(3) All waste generators shall pay such user fee or charge as may be specified in the bye-laws of the local bodies for plastic waste management such as waste collection or operation of the facility thereof, etc.;

(4) Every person responsible for organising an event in open space, which involves service of food stuff in plastic or multilayered packaging shall segregate and manage the waste generated during such events in accordance with the Municipal Solid Waste (Management and Handling) Rules, 2000 notified vide

S.O. 908(E) dated the 25th September, 2000 under the Act or amendment from time to time.

9. Responsibility of producers, Importers and Brand Owners.- (1) The producers, within a period of six months from the date of publication of these rules, shall work out modalities for waste collection system based on Extended Producers Responsibility and involving State Urban Development Departments, either individually or collectively, through their own distribution channel or through the local body concerned.

(2) Primary responsibility for collection of used multi-layered plastic sachet or pouches or packaging is of Producers, Importers and Brand Owners who introduce the products in the market. They need to establish a system for collecting back the plastic waste generated due to their products. This plan of collection to be submitted to the State Pollution Control Boards while applying for Consent to Establish or Operate or Renewal. The Brand Owners whose consent has been renewed before the notification of these rules shall submit such plan within one year from the date of notification of these rules and implement with two years thereafter.

(3) manufacture and use of non- recyclable multilayered plastic if any should be phased out in Two years time.

(4) The producer, within a period of three months from the date of final publication of these rules in the Official Gazette shall apply to the Pollution Control Board or the Pollution Control Committee, as the case may be, of the States or the Union Territories administration concerned, for grant of registration.

(5) No producer shall on and after the expiry of a period of Six Months from the date of final publication of these rules in the Official Gazette manufacture or use any plastic or multilayered packaging for packaging of commodities without registration from the concerned State Pollution Control Board or the Pollution Control Committees.

(6) Every producer shall maintain a record of details of the person engaged in supply of plastic used as raw material to manufacture carry bags or plastic sheet or like or cover made of plastic sheet or multilayered packaging.

10. Protocols for compostable plastic materials.-Determination of the degree of degradability and degree of disintegration of plastic material shall be as per the protocols of the Indian Standards listed in Schedule-I to these rules.

11. Marking or labelling.-(1) Each plastic carry bag and multilayered packaging shall have the following information printed in English namely,-

- (a) name, registration number of the manufacturer and thickness in case of carry bag;
- (b) name and registration number of the manufacturer in case of multilayered packaging; and
- (c) name and certificate number [Rule 4(h)] in case of carry bags made from compostable plastic

(2) Each recycled carry bag shall bear a label or a mark "recycled" as shown below and shall conform to the Indian Standard: IS 14534: 1998 titled as "Guidelines for Recycling of Plastics", as amended from time to time;

NOTE: PET-Polyethylene terephthalate, HDPE-High density polyethylene, V-Vinyl (PVC), LDPE- Low density polyethylene, PP-Polypropylene, PS-Polystyrene and Other means all other resins and multi-materials like ABS (Acrylonitrile butadiene styrene), PPO (Polyphenylene oxide), PC (Polycarbonate), PBT (Polybutylene terephthalate) etc.

Each carry bag made from compostable plastics shall bear a label “compostable” and shall conform to the Indian Standard : IS or ISO 17088:2008 titled as Specifications for “Compostable Plastics”.

12. Prescribed authority.- (1) The State Pollution Control Board and Pollution Control Committee in respect of a Union territory shall be the authority for enforcement of the provisions of these rules relating to registration, manufacture of plastic products and multilayered packaging, processing and disposal of plastic wastes.

(2) The concerned Secretary-in-charge of Urban Development of the State or a Union Territory shall be the authority for enforcement of the provisions of these rules relating to waste management by waste generator, use of plastic carry bags, plastic sheets or like, covers made of plastic sheets and multilayered packaging.

(3) The concerned Gram Panchayat shall be the authority for enforcement of the provisions of these rules relating to waste management by the waste generator, use of plastic carry bags, plastic sheets or like, covers made of plastic sheets and multilayered packaging in the rural area of the State or a Union Territory.

(4) The authorities referred to in sub-rules (1) to (3) shall take the assistance of the District Magistrate or the Deputy Commissioner within the territorial limits of the jurisdiction of the concerned district in the enforcement of the provisions of these rules.

13. Registration of producer, recyclers and manufacturer,- (1) No person shall manufacture carry bags or recycle plastic bags or multilayered packaging unless the person has obtained a registration from the State Pollution Control Board or the Pollution Control Committee of the Union Territory concerned, as the case may be, prior to the commencement of production;

(2) Every producer shall, for the purpose of registration or for renewal of registration, make an application to the State Pollution Control Board or the Pollution Control Committee of the Union territory concerned, in Form I

(3) Every person recycling or processing waste or proposing to recycle or process plastic waste shall make an application to the State Pollution Control Board or the Pollution Control Committee, for grant of registration or renewal of registration for the recycling unit, in Form II.

(4) Every manufacturer engaged in manufacturer of plastic to be used as raw material by the producer shall make an application to the State Pollution Control Board or the Pollution Control Committee of the Union territory concerned, for the grant of registration or for the renewal of registration, in Form III.

(5) The State Pollution Control Board or the Pollution Control Committee shall not issue or renew registration to plastic waste recycling or processing units unless the unit possesses a valid consent under the Water (Prevention and Control of Pollution) Act, 1974 (6 of 1974) and the Air (Prevention and Control of Pollution) Act, 1981 (14 of 1981) along with a certificate of registration issued by the District Industries Centre or any other Government agency authorised in this regard.

(6) The State Pollution Control Board or the Pollution Control Committee shall not renew registration of producer unless the producer possesses and action plan endorsed by the Secretary in charge of Urban Development of the concerned State or Union Territory for setting of plastic waste management system.

(7) On receipt of the application complete in all respects for the registration for recycling or processing of plastic waste under sub-rule (3), the State Pollution Control Board may, after such inquiry as it considers necessary and on being satisfied that the applicant possesses appropriate facilities, technical capabilities and equipment to handle plastic waste safely, may grant registration to the applicant on fulfilment of the conditions as may be laid down in terms of registration.

(8) Every State Pollution Control Board or Pollution Control Committee shall take a decision on the grant of registration within ninety days of receipt of an application which is complete in all respects.

(9) The registration granted under this rule shall initially be valid for a period of one year, unless revoked, suspended or cancelled and shall subsequently be granted for three years.

(10) State Pollution Control Board or the Pollution Control Committees shall not revoke, suspend or cancel registration without providing the opportunity of a hearing to the producer or person engaged in recycling or processing of plastic wastes.

(11) Every application for renewal of registration shall be made at least one hundred twenty days before the expiry of the validity of the registration certificate.

14. Responsibility of retailers and street vendors- (1) Retailers or street vendors shall not sell or provide commodities to consumer in carry bags or plastic sheet or multilayered packaging, which are not manufactured and labelled or marked, as per prescribed under these rules.

(2) Every retailers or street vendors selling or providing commodities in, plastic carry bags or multilayered packaging or plastic sheets or like or covers made of plastic sheets which are not manufactured or labelled or marked in accordance with these rules shall be liable to pay such fines as specified under the bye-laws of the local bodies.

15. Explicit pricing of carry bags.- (1) The shopkeepers and street vendors willing to provide plastic carry bags for dispensing any commodity shall register with local body. The local body shall, within a period of six months from the date of final publication of these rules in the Official Gazette of India notification of these rules, by notification or an order under their appropriate state statute or byelaws shall make provisions for such registration on payment of plastic waste management fee of minimum rupees forty eight thousand @ rupees four thousand per month. The concerned local body may prescribe higher plastic waste management fee, depending upon the sale capacity. The registered shop keepers shall display at prominent place that plastic carry bags are given on payment.

(2) Only the registered shopkeepers or street vendors shall be eligible to provide plastic carry bags for dispensing the commodities.

(3) The local body shall utilize the amount paid by the customers for the carry bags exclusively for the sustainability of the waste management system within their jurisdictions.

16. State Level Monitoring Committee.- (1) The State government or the union Territory shall, for the purpose of effective monitoring of implementation of these rules, constitute a State Level Advisory Committee consisting of the following persons, namely;-

(a)	the Secretary, Department of Urban Development	- Chairman
(b)	Director from State Department of Environment	- Member
(c)	Member Secretary from State Pollution Control Board
or Pollution Control Committee	- Member
(d)	Municipal Commissioner	- Member
(e)	one expert from Local Body	- Member
(f)	one expert from Non-Governmental
involved in Waste Management	- Member

(g)	Commissioner, Value Added Tax or his nominee,	- Member
(h)	Sales Tax Commissioner or Officer	- Member
(i)	representative of Plastic Association,
Drug Manufacturers Association,
Chemical Manufacturers Association	- Member
(j)	one expert from the field of Industry	- Member and
(k)	one expert from the field of academic institution	- Member
(l)	Director , Municipal Administration	- Convener

The State Level Advisory Body shall meet at least once in Six Month and may invite experts, if it considers necessary.

17. Annual reports.- (1) Every person engaged in recycling or processing of plastic waste shall prepare and submit an annual report in Form-IV to the local body concerned under intimation to the concerned State Pollution Control Board or Pollution Control Committee by the 30th April, of every year.

(2) Every local body shall prepare and submit an annual report in Form –V to the concerned Secretary-in-charge of the Urban Development Department under intimation to the concerned State Pollution Control Board or Pollution Control Committee by the 30th June, every year.

(3) Each State Pollution Control Board or Pollution Control Committee shall prepare and submit an annual report in Form VI to the CPCB on the implementation of these rules by the 31st July, of every year.

(4) The CPCB shall prepare a consolidated annual report on the use and management of plastic waste and forward it to the Central Government along with its recommendations before the 31st August of every year.

SCHEDULE-I

[See rule 10]

1.	IS / ISO 14851: 1999 Determination of the ultimate aerobic biodegradability of plastic materials in an aqueous medium-Method by measuring the oxygen demand in a closed Respirometer
2.	IS / ISO 14852: 1999 Determination of the ultimate aerobic biodegradability of plastic materials in an aqueous medium-Method by analysis of evolved carbon dioxide
3.	IS / ISO 14853: 2005 Plastics- Determination of the ultimate anaerobic biodegradation of plastic materials in an aqueous system-Method by measurement of biogas production
4.	IS /ISO 14855-1: 2005 Determination of the ultimate aerobic biodegradability of plastic materials under controlled composting conditions-Method by analysis of evolved carbon dioxide (Part-1 General method)
5.	IS / ISO 14855-2: 2007 Determination of the ultimate aerobic biodegradability of plastic materials under controlled composting conditions-Method by analysis of evolved carbon dioxide (Part-2: Gravimetric measurement of carbon dioxide evolved in a laboratory- scale test)
6.	IS / ISO 15985: 2004 Plastics- Determination of the ultimate anaerobic biodegradation and disintegration under high-solids anaerobic digestion conditions- Methods by analysis of released biogas
7.	IS /ISO 16929: 2002 Plastics- Determination of degree of disintegration of plastic materials under defined composting conditions in a pilot - scale test
8.	IS / ISO 17556: 2003 Plastics- Determination of ultimate aerobic biodegradability in soil by measuring the oxygen demand in a Respirometer or the amount of carbon dioxide evolved
9.	IS / ISO 20200:2004 Plastics- Determination of degree of disintegration of plastic materials under simulated composting conditions in a laboratory - scale test

FORM - I

[See rules 13 (2)]

APPLICATION FOR REGISTRATION FOR PRODUCERS or Brand Owners

From:

.....

.....(Name and full address of the occupier)

To

The Member Secretary,

..... Pollution Control Board or Pollution Control Committee

.....

.....

Sir,

I/We hereby apply for registration under rule 9 of the Plastic Waste Management Rules, 2015

1. Producers

PART – A GENERAL		
1.(a)	Name and location of the unit	
(b)	Address of the unit	
(c)	Registration required for manufacturing of: (i) Carry bags; (a) petro- based, (b) Compostable (ii) Multilayered plastics	
(d)	Manufacturing capacity	
(e)	In case of renewal, previous registration number and date of registration	
2.	Is the unit registered with the District Industries Centre of the State Government or Union Territory? If yes, attach a copy.	
3.(a)	Total capital invested on the project	
(b)	Year of commencement of production	
4. (a)	List and quantum of products and by-products	
(b)	List and quantum of raw materials used	
5.	Furnish a flow diagram of manufacturing process showing input and output in terms of products and waste generated including for captive power generation and water.	
6.	Status of compliance with these rules- Thickness – fifty micron (Yes/No)	
PART – B PERTAINING TO LIQUID EFFLUENT AND GASEOUS EMISSIONS		
7.	(a) Does the unit have a valid consent under the Water (Prevention and control of Pollution) Act, 1974 (6 of 1974)? If yes, attach a copy	
	(b) Does the unit have a valid consent under the Air (Prevention and Control of Pollution) Act, 1981 (14 of 1981)? If yes, attach a copy	
PART – C PERTAINING TO WASTE		
8.	Solid Wastes or rejects: (a) Total quantum of waste generated (b) Mode of storage within the plant (c) Provision made for disposal of wastes	
9.	Attach or Provide list of person supplying plastic to be used as raw material to manufacture carry bags or plastic sheet of like or multilayered packaging	

10.	Attach or provide list of personnel or Brand Owners to whom the products will be supplied	
11.	Action plan on collecting back the plastic wastes	
		Name and Signature
		Designation
Date :		
Place :		

II Brand Owners:

PART - A GENERAL		
1.	Name, Address and Contact number	
2	In case of renewal, previous registration number and date of registration	
3	Is the unit registered with the District Industries Centre of the State Government or Union Territory? If yes, attach a copy.	
4.(a)	Total capital invested on the project	
(b)	Year of commencement of production	
5. (a)	List and quantum of products and by-products	
(b)	List and quantum of raw materials used	
PART - B PERTAINING TO LIQUID EFFLUENT AND GASEOUS EMISSIONS		
5	Does the unit have a valid consent under the Water (Prevention and control of Pollution) Act, 1974 (6 of 1974)? If yes, attach a copy	
6	Does the unit have a valid consent under the Air (Prevention and Control of Pollution) Act, 1981 (14 of 1981)? If yes, attach a copy	
PART - C PERTAINING TO WASTE		
7.	Solid Wastes or rejects: (c) Total quantum of waste generated (d) Mode of storage within the plant (d) Provision made for disposal of wastes	
8.	Attach or Provide list of person supplying plastic material	
9	Action plan on collecting back the plastic wastes	
		Name and Signature
		Designation
Date :		
Place :		

FORM - II

[see rule 13 (3)]

APPLICATION FORM FOR REGISTRATION OF UNITS ENGAGED IN PROCESSING OR RECYCLING OF PLASTIC WASTE

1.	Name and Address of the unit	
2.	Contact person with designation, Tel./Fax /email	

3.	Date of commencement				
4.	No. of workers (including contract labour)				
5.	Consents Validity	a. Water (Prevention & Control of Pollution) Act, 1974; Valid up to _____ b. Air (Prevention & Control of Pollution) Act, 1981; Valid up to _____ c. Authorization ; valid up to			
6.	Manufacturing Process	Please attach a flow diagram of the manufacturing process flow diagram for each product.			
7.	Products and installed capacity of production (MTA)	Products		Installed capacity	
8.	Waste Management:	S. No.	Type	Category	Qty.
	a. Waste generation in processing plastic-waste	(i)			
		(ii)			
		(iii)			
	b. Waste Collection and transportation (attach details)				
	c. Waste Disposal details	S. No.	Type	Category	Qty
		(i)			
		(ii)			
	d. Provide details of the disposal facility, whether the facility is authorized by SPCB or PCC				
	e. Please attach analysis report of characterization of waste generated (including leachate test if applicable)				
9.	Details of plastic waste proposed to be acquired through sale, auction, contract or import, as the case may be, for use as raw material	(i) Name (ii) Quantity required /year			
10.	Occupational safety and health aspects	Please provide details of facilities			
11.	Pollution Control Measures				
	Whether the unit has adequate pollution control systems or equipment to meet the standards of emission or effluent.	If Yes, please furnish details			
	Whether unit is in compliance with conditions laid down in the said rules.	Yes/No			
	Whether conditions exist or are likely to exist of the material being handled or processed posing adverse immediate or delayed impacts on the environment.	Yes/No			
	Whether conditions exist (or are likely to exist) of the material being handled or processed by any means capable of yielding another material (e.g. leachate) which may possess eco-toxicity.	Yes/No			
12.	Any other relevant information including fire or accident mitigative measures				
13.	List of enclosures as per rule				

Name and Signature

Designation

Date :

Place :

FORM - III

[See rules 13(4)]

APPLICATION FOR REGISTRATION FOR MANUFACTURERS OF PLASTIC RAW MATERIALS

From:

.....

.....(Name and full address of the occupier)

To

The Member Secretary,

..... Pollution Control Board or Pollution Control Committee

.....

.....

Sir,

I/We hereby apply for registration under the Plastic Waste Management Rules, 2011

PART - A GENERAL		
1.(a)	Name and location of the unit	
(b)	Address of the unit	
(c)	In case of renewal, previous registration number and date of registration	
2.	Is the unit registered with the DIC or DCSSI of the State Government or Union Territory? If yes, attach a copy.	
3.(a)	Total capital invested on the project	
(b)	Year of commencement of production	
(c)	List of producers and quantum of raw materials supplied to producers	
		Name and Signature Designation
Date :		
Place :		

Form - IV

[See rules 17 (1)]

FORMAT OF ANNUAL REPORT BY OPERATOR OF PLASTIC WASTE PROCESSING OR RECYCLING FACILITY TO THE LOCAL BODY

Period of Reporting:

(1)	Name and Address of operator of the facility	
(2)	Name of officer in-charge of the facility (Telephone/Fax/Mobile/ E-mail)	
(3)	Capacity:	
(4)	Technologies used for management of plastic waste:	
(5)	Quantity of plastic waste received during the year being reported upon along with the source	
(6)	Quantity of plastic waste processed (in tons): - Plastic waste recycled(in tons) - Plastic waste processed (in tons) - Used (in tons)	
(7)	Quantity of inert or rejects sent for final disposal to landfill sites:	
(8)	Details of land fill facility to which inert or rejects were sent	

	for final disposal: - Address -Telephone	
(9)	Attach status of compliance to environmental conditions, if any specified during grant of Consent or registration	

Signature of Operator

Dated :

Place:

Form - V*[See rules 17(2)]***FORMAT FOR ANNUAL REPORT ON PLASTIC WASTE MANAGEMENT TO BE SUBMITTED BY THE LOCAL BODY****Period of Reporting:**

(1)	Name of the City or Town and State:	
(2)	Population	
(3)	Area in sq. kilometers	
(4)	Name & Address of Local body Telephone No. Fax No. E-mail:	
(5)	Total Numbers of the wards in the area under jurisdiction	
(6)	Total Numbers of Households in the area under jurisdiction	
(7)	Number of households covered by door to door collection	
(8)	Total number of commercial establishments and Institutions in the area under jurisdiction -Commercial establishments - Institutions	
(9)	Number of commercial establishments and Institutions covered by door to door collection -Commercial establishments - Institutions	
(10)	Summary of the mechanisms put in place for management of plastic waste in the area under jurisdiction along with the details of agencies involved in door to door collection	
(11)	Attach details of infrastructure put in place for management of plastic waste generated in the area under jurisdiction	
(12)	Attach details of infrastructure required, if any along with justification	
(13)	Quantity of Plastic Waste generated during the year from area under jurisdiction (in tons)	
(14)	Quantity of Plastic Waste collected during the year from area under jurisdiction (in tons)	
(15)	Quantity of plastic waste channelized for recycling during the year (in tons)	
(16)	Quantity of plastic waste channelized for use during the year (in tons)	
(17)	Quantity of inert or rejects sent to landfill sites during the year (in tons)	
(18)	Details of each of facilities used for processing and disposal of plastic waste Facility-I i) Name of operator ii) Address with Telephone Number or Mobile iii) Capacity iv) Technology Used v) Registration Number vi) Validity of Registration (up to)	

Name of the SPCB or PCC	Estimated Plastic Waste generation Tons Per Annum (TPA)	No. of registered Plastic Manufacturing or Recycling (including multilayer, compostable) units. (Rule 9)			No. of Unregistered plastic manufacturing Recycling units. (in residential or unapproved areas)	Details of Plastic Waste Management (PWM) e.g. Collection, Segregation, Disposal (Co-processing road construction etc.) (Rules 6) (Attach separate	Partial or complete ban on usages of Plastic Carry Bags (through Executive Order) (Attach copy of notification or executive order)	Status of Marking Labelling on carry bags (Rule 8) [Specify the number of units or not complied]	Explicit Pricing of carry bags (Rule 10)	Details of the meeting of State Level Advisory Body (SLA) along with its recommendations on Implementation (Rule 11)	No. of violations and action taken on non-compliance of provisions of these Rules	Number of Municipal Authority or Gram Panchayat-under jurisdiction and Submission of Annual Report to CPCB (Rule 12)
		Plastic units	Compostable Plastic Units	Multilayer Plastic units								

	<p>Facility-II</p> <p>i) Name of operator</p> <p>ii) Address with Telephone Number or Mobile</p> <p>iii) Capacity</p> <p>iv) Technology Used</p> <p>v) Registration Number</p> <p>Validity of Registration (up to)</p>	
(19)	<p>Give details of:</p> <p>Local body's own manpower deployed for collection including street sweeping, secondary storage, transportation, processing and disposal of waste.</p>	
(20)	<p>Give details of:</p> <p>Contractor or concessionaire's manpower deployed for collection including street sweeping, secondary storage, transportation, processing and disposal of waste.</p>	
(21)	<p>Mention briefly, the difficulties being experienced by the local body in complying with provisions of these rules including the financial constrains, if any</p>	
(22)	<p>Whether an Action Plan has been prepared for improving solid waste management practices in the city? If yes (attach copy)</p> <p>Date of revision:</p>	

Signature of CEO or Municipal Commissioner or

Executive Officer or Chief Officer

Date:

Place:

Form-VI

STATE-WISE STATUS OF IMPLEMENTATION OF PLASTIC WASTE MANAGEMENT RULES, 2016 FOR THE YEAR ... ANNUAL REPORT Format

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)

[F. No. 17-2/2001-HSMD]

BISHWANATH SINHA, Jt. Secy.

4.1.4. ಕಟ್ಟಡ ಭಗ್ನಾವಶೇಷಗಳು ನಿರ್ವಹಣಾ ನಿಯಮಗಳು, 2016

[Published In the Gazette of India, Part-II, Section-3, Sub-section (ii)]
Ministry of Environment, Forest and Climate Change

NOTIFICATION

New Delhi, the 29th March, 2016

G.S.R. 317(E).-Whereas the Municipal Solid Wastes (Management and Handling) Rules, 2000 published vide notification number S.O. 908(E), dated the 25th September, 2000 by the Government of India in the erstwhile Ministry of Environment and Forests, provided a regulatory frame work for management of Municipal Solid Waste generated in the urban area of the country;

And whereas, to make these rules more effective and to improve the collection, segregation, recycling, treatment and disposal of solid waste in an environmentally sound manner, the Central Government reviewed the existing rules and it was considered necessary to revise the existing rules with a emphasis on the roles and accountability of waste generators and various stakeholders, give thrust to segregation, recovery, reuse, recycle at source, address in detail the management of construction and demolition waste.

And whereas, the draft rules, namely, the Solid Waste Management Rules, 2015 with a separate chapter on construction and demolition waste were published by the Central Government in the Ministry of Environment, Forest and Climate Change vide G.S.R. 451 (E), dated the 3rd June, 2015 inviting objections or suggestions from the public within sixty days from the date of publication of the said notification;

And Whereas, the objections or suggestions received within the stipulated period were duly considered by the Central Government;

Now, therefore, in exercise of the powers conferred by sections 6, 25 of the Environment (Protection) Act, 1986 (29 of 1986), and in supersession of the Municipal Solid Wastes (Management and Handling) Rules, 2000, except as respect things done or omitted to be done before such supersession, the Central Government hereby notifies the following rules for Management of Construction and Demolition Waste –

1. Short title and commencement.-(1) These rules shall be called the Construction and Demolition Waste Management Rules, 2016.

(2) They shall come into force on the date of their publication in the Official Gazette.

2. Application.-The rules shall apply to every waste resulting from construction, re-modeling, repair and demolition of any civil structure of individual or organisation or authority who generates construction and demolition waste such as building materials, debris, rubble.

3. Definitions –(1) In these rules, unless the context otherwise requires,-

(a) “ ACT’ means the Environment (Protection) Act, 1986 (29 of 1986);

(b) "**construction**" means the process of erecting of building or built facility or other structure, or

building of infrastructure including alteration in these entities,;

- (c) **"construction and demolition waste"** means the waste comprising of building materials, debris and rubble resulting from construction, re-modeling, repair and demolition of any civil structure;
- (d) **"de-construction"** means a planned selective demolition in which salvage, re-use and recycling of the demolished structure is maximized;
- (e) **"demolition"** means breaking down or tearing down buildings and other structures either manually or using mechanical force (by various equipment) or by implosion using explosives.
- (f) **"form"** means a Form annexed to these rules;
- (g) **"local authority"** means an urban local authority with different nomenclature such as municipal corporation, municipality, nagarpalika, nagarnigam, nagarpanchayat, municipal council including notified area committee and not limited to or any other local authority constituted under the relevant statutes such as gram panchayat, where the management of construction and demolition waste is entrusted to such agency;
- (h) **"schedule"** means a schedule annexed to these rules;
- (i) **"service provider"** means authorities who provide services like water, sewerage, electricity, telephone, roads, drainage etc. often generate construction and demolition waste during their activities, which includes excavation, demolition and civil work;
- (j) **"waste generator"** means any person or association of persons or institution, residential and commercial establishments including Indian Railways, Airport, Port and Harbour and Defence establishments who undertakes construction of or demolition of any civil structure which generate construction and demolition waste.

(2) Words and expressions used but not defined herein shall have the same meaning defined in the ACT.

(4) Duties of the waste generator -

(1) Every waste generator shall prima-facie be responsible for collection, segregation of concrete, soil and others and storage of construction and demolition waste generated, as directed or notified by the concerned local authority in consonance with these rules.

(2) The generator shall ensure that other waste (such as solid waste) does not get mixed with this waste and is stored and disposed separately.

(3) Waste generators who generate more than 20 tons or more in one day or 300 tons per project in a month shall segregate the waste into four streams such as concrete, soil, steel, wood and plastics, bricks and mortar and shall submit waste management plan and get appropriate approvals from the local authority before starting construction or demolition or remodeling work and keep the concerned

authorities informed regarding the relevant activities from the planning stage to the implementation stage and this should be on project to project basis.

(4) Every waste generator shall keep the construction and demolition waste within the premise or get the waste deposited at collection centre so made by the local body or handover it to the authorised processing facilities of construction and demolition waste; and ensure that there is no littering or deposition of construction and demolition waste so as to prevent obstruction to the traffic or the public or drains.

(5) Every waste generator shall pay relevant charges for collection, transportation, processing and disposal as notified by the concerned authorities; Waste generators who generate more than 20 tons or more in one day or 300 tons per project in a month shall have to pay for the processing and disposal of construction and demolition waste generated by them, apart from the payment for storage, collection and transportation. The rate shall be fixed by the concerned local authority or any other authority designated by the State Government.

(5) Duties of service provider and their contractors -

(1) The service providers shall prepare within six months from the date of notification of these rules, a comprehensive waste management plan covering segregation, storage, collection, reuse, recycling, transportation and disposal of construction and demolition waste generated within their jurisdiction.

(2) The service providers shall remove all construction and demolition waste and clean the area every day, if possible, or depending upon the duration of the work, the quantity and type of waste generated, appropriate storage and collection, a reasonable timeframe shall be worked out in consultation with the concerned local authority.

(3) In case of the service providers have no logistics support to carry out the work specified in sub-rules (1) and (2) , they shall tie up with the authorised agencies for removal of construction and demolition waste and pay the relevant charges as notified by the local authority.

(6) Duties of local authority-The local authority shall,-

(1) issue detailed directions with regard to proper management of construction and demolition waste within its jurisdiction in accordance with the provisions of these rules and the local authority shall seek detailed plan or undertaking as applicable, from generator of construction and demolition waste;

(2) chalk out stages, methodology and equipment, material involved in the overall activity and final clean up after completion of the construction and demolition ;

(3c) seek assistance from concerned authorities for safe disposal of construction and demolition waste contaminated with industrial hazardous or toxic material or nuclear waste if any;

(4) shall make arrangements and place appropriate containers for collection of waste and shall remove at regular intervals or when they are filled, either through own resources or by appointing private operators;

- (5) shall get the collected waste transported to appropriate sites for processing and disposal either through own resources or by appointing private operators;
- (6) shall give appropriate incentives to generator for salvaging, processing and or recycling preferably in-situ;
- (7) shall examine and sanction the waste management plan of the generators within a period of one month or from the date of approval of building plan, whichever is earlier from the date of its submission;
- (8) shall keep track of the generation of construction and demolition waste within its jurisdiction and establish a data base and update once in a year;
- (9) shall device appropriate measures in consultation with expert institutions for management of construction and demolition waste generated including processing facility and for using the recycled products in the best possible manner;
- (10) shall create a sustained system of information, education and communication for construction and demolition waste through collaboration with expert institutions and civil societies and also disseminate through their own website;
- (11) shall make provision for giving incentives for use of material made out of construction and demolition waste in the construction activity including in non-structural concrete, paving blocks, lower layers of road pavements, colony and rural roads.

(7) Criteria for storage, processing or recycling facilities for construction and demolition waste and application of construction and demolition waste and its products-

- (1) The site for storage and processing or recycling facilities for construction and demolition waste shall be selected as per the criteria given in **Schedule I**;
- (2) The operator of the facility as specified in sub- rules (1) shall apply in **Form I** for authorization from State Pollution Control Board or Pollution Control Committee.
- (3) The operator of the facility shall submit the annual report to the State Pollution Control Board in **Form II**.
- (3) Application of materials made from construction and demolition waste in operation of sanitary landfill shall be as per the criteria given in **Schedule II**.

(8) Duties of State Pollution Control Board or Pollution Control Committee-

- (1) State Pollution Control Board or Pollution Control Committee shall monitor the implementation of these rules by the concerned local bodies and the competent authorities and the annual report shall be sent to the Central Pollution Control Board and the State Government or Union Territory or any other State level nodal agency identified by the State Government or Union Territory administration for generating State level comprehensive data. Such reports shall also contain the comments and suggestions of the State Pollution Control Board or Pollution Control Committee with respect to any comments or changes required;

(2) State Pollution Control Board or Pollution Control Committee shall grant authorization to construction and demolition waste processing facility in **Form-III** as specified under these rules after examining the application received in **Form I**;

(3) State Pollution Control Board or Pollution Control Committee shall prepare annual report in **Form IV** with special emphasis on the implementation status of compliance of these rules and forward report to Central Pollution Control Board before the 31st July for each financial year.

(9) Duties of State Government or Union Territory Administration-

(1) The Secretary in-charge of development in the State Government or Union territory administration shall prepare their policy document with respect to management of construction and demolition of waste in accordance with the provisions of these rules within one year from date of final notification of these rules.

(2) The concerned department in the State Government dealing with land shall be responsible for providing suitable sites for setting up of the storage, processing and recycling facilities for construction and demolition waste.

(3) The Town and Country planning Department shall incorporate the site in the approved land use plan so that there is no disturbance to the processing facility on a long term basis.

(4) Procurement of materials made from construction and demolition waste shall be made mandatory to a certain percentage (say 10-20%) in municipal and Government contracts subject to strict quality control.

(10) Duties of the Central Pollution Control Board - (1) The Central Pollution Control Board shall,-

(a) prepare operational guidelines related to environmental management of construction and demolition waste management;

(b) analyze and collate the data received from the State Pollution Control Boards or Pollution Control Committee to review these rules from time to time;

(c) coordinate with all the State Pollution Control Board and Pollution Control Committees for any matter related to development of environmental standards;

(d) forward annual compliance report to Central Government before the 30th August for each financial year based on reports given by State Pollution Control Boards of Pollution Control Committees.

(11) Duties of Bureau of Indian Standards and Indian Roads Congress -The Bureau of Indian Standards and Indian Roads Congress shall be responsible for preparation of code of practices and standards for use of recycled materials and products of construction and demolition waste in respect of construction activities and the role of Indian Road Congress shall be specific to the standards and practices pertaining to construction of roads.

(12) Duties of the Central Government -

- (1) The Ministry of Urban Development, and the Ministry of Rural Development, Ministry of Panchayat Raj, shall be responsible for facilitating local bodies in compliance of these rules;
- (2) The Ministry of Environment, Forest and Climate Change shall be responsible for reviewing implementation of these rules as and when required.

13. Timeframe for implementation of the provisions of these rules -The timeline for implementation of these rules shall be as specified in **Schedule III**:

14. Accident reporting by the construction and demolition waste processing facilities-In case of any accident during construction and demolition waste processing or treatment or disposal facility, the officer in charge of the facility in the local authority or the operator of the facility shall report of the accident in **Form-V** to the local authority. Local body shall review and issue instruction if any, to the in-charge of the facility.

Schedule I

Criteria for Site Selection for Storage and Processing or Recycling Facilities for construction and demolition Waste

[See Rule 7(1)]

- (1) The concerned department in the State Government dealing with land shall be responsible for providing suitable sites for setting up of the storage, processing and recycling facilities for construction and demolition and hand over the sites to the concerned local authority for development, operation and maintenance, which shall ultimately be given to the operators by Competent Authority and wherever above Authority is not available, shall lie with the concerned local authority.
- (2) The Local authority shall co-ordinate (in consultation with Department of Urban Development of the State or the Union territory) with the concerned organizations for giving necessary approvals and clearances to the operators.
- (3) Construction and demolition waste shall be utilized in sanitary landfill for municipal solid waste of the city or region as mentioned at Schedule I of these rules. Residues from construction and demolition waste processing or recycling industries shall be land filled in the sanitary landfill for solid waste.
- (4) The processing or recycling shall be large enough to last for 20-25 years (project based on-site recycling facilities).
- (5) The processing or recycling site shall be away from habitation clusters, forest areas, water bodies, monuments, National Parks, Wetlands and places of important cultural, historical or religious interest.
- (6) A buffer zone of no development shall be maintained around solid waste processing and disposal facility, exceeding five Tonnes per day of installed capacity. This will be maintained within the

total area of the solid waste processing and disposal facility. The buffer zone shall be prescribed on case to case basis by the local authority in consultation with concerned State Pollution Control Board.

- (7) Processing or recycling site shall be fenced or hedged and provided with proper gate to monitor incoming vehicles or other modes of transportation.
- (8) The approach and or internal roads shall be concreted or paved so as to avoid generation of dust particles due to vehicular movement and shall be so designed to ensure free movement of vehicles and other machinery.
- (9) Provisions of weigh bridge to measure quantity of waste brought at landfill site, fire protection equipment and other facilities as may be required shall be provided.
- (10) Utilities such as drinking water and sanitary facilities (preferably washing/bathing facilities for workers) and lighting arrangements for easy landfill operations during night hours shall be provided and Safety provisions including health inspections of workers at landfill sites shall be carried out made.
- (11) In order to prevent pollution from processing or recycling operations, the following provisions shall be made, namely:
 - (a) Provision of storm water drains to prevent stagnation of surface water;
 - (b) Provision of paved or concreted surface in selected areas in the processing or recycling facility for minimizing dust and damage to the site.
 - (c) Prevention of noise pollution from processing and recycling plant;
 - (d) provision for treatment of effluent if any, to meet the discharge norms as per Environment (Protection) Rules, 1986.
- (12) Work Zone air quality at the Processing or Recycling site and ambient air quality at the vicinity shall be monitored.
- (13) The measurement of ambient noise shall be done at the interface of the facility with the surrounding area, i.e., at plant boundary.
- (14) The following projects shall be exempted from the norms of pollution from dust and noise as mentioned above:

For construction work, where at least 80 percent construction and demolition waste is recycled or reused in-situ and sufficient buffer area is available to protect the surrounding habitation from any adverse impact.
- (15) A vegetative boundary shall be made around Processing or Recycling plant or site to strengthen the buffer zone.

Schedule II

Application of materials made from construction and demolition waste and its products.

[See Rule 7(3)]

Sl. No.	Parameters	Compliance Criteria
1	<p>Drainage layer in leachate collection system at bottom of Sanitary Landfill Gas Collection Layer above the waste at top of Sanitary Landfill and Drainage Layer in top Cover System above Gas Collection Layer of Sanitary Landfill For capping of sanitary landfill or dumpsite, drainage layer at the top</p>	<p>Only crushed and graded hard material (stone, concrete etc.) shall be used having coarse sand size graded material (2mm – 4.75mm standard sieve size).</p> <p>Since the coarse sand particles will be angular in shape (and not rounded as for riverbed sand), protection layers of non-woven geo-textiles may be provided, wherever required, to prevent puncturing of adjacent layers or components.</p>
2	Daily cover	<p>Fines from construction and demolition processed waste having size up to 2 mm shall be used for daily cover over the fresh waste.</p> <p>Use of construction and demolition fines as landfill cover shall be mandatory where such material is available. Fresh soil (sweet earth) shall not be used for such places and borrow-pits shall not be allowed. Exception – soil excavated during construction of the same landfill.</p> <p>During hot windy days in summer months, some fugitive dust problems may arise. These can be minimised by mixing with local soil wherever available for limited period.</p>
3	Civil construction in a sanitary landfill	Non-structural applications, such as kerb stones, drain covers, paving blocks in pedestrian areas.

Schedule III
Timeframe for Planning and Implementation
[See Rule 13]

Sl. No.	Compliance Criteria	Cities with population of 01 million and above	Cities with population of 0.5-01 million	Cities with population of less than 0.5 million
1	Formulation of policy by State Government	12 months	12 months	12 months
2	Identification of sites for collection and processing facility	18 months	18 months	18 months
3	Commissioning and implementation of the facility	18 months	24 months	36 months
4	Monitoring by SPCBs	3 times a year – once in 4 months	2 times a year – once in 6 months	2 times a year – once in 6 months

**The time Schedule is effective from the date of notification of these rules.*

FORM – I
See [Rule 7 (2)]
Application for obtaining authorisation

To,
The Member Secretary

_____ Name of the local authority or Name of the agency :
appointed by the municipal authority

Correspondence address Telephone No. Fax No.	
Nodal Officer and designation (Officer authorized by the competent authority or agency responsible for operation of processing or recycling or disposal facility)	
Authorisation applied for (Please tick mark)	Setting up of processing or recycling facility of construction and demolition waste
Detailed proposal of construction and demolition waste processing or recycling facility to include the following Location of site approved and allotted by the Competent Authority. Average quantity (in tons per day) and composition of construction and demolition waste to be handled	

<p>at the specific site.</p> <p>Details of construction and demolition waste processing or recycling technology to be used.</p> <p>Quantity of construction and demolition waste to be processed per day.</p> <p>Site clearance from Prescribed Authority.</p> <p>Salient points of agreement between competent authority or local authority and operating agency (attach relevant document).</p> <p>Plan for utilization of recycled product.</p> <p>Expected amount of process rejects and plan for its disposal (e.g., sanitary landfill for solid waste).</p> <p>Measures to be taken for prevention and control of environmental pollution.</p> <p>Investment on project and expected returns.</p> <p>Measures to be taken for safety of workers working in the processing or recycling plant.</p> <p>Any preventive plan for accident during the collection, transportation and treatment including processing and recycling should be informed to the Competent Authority (Local Authority) or Prescribed Authority</p>	
Date:	Signature of Nodal Officer

Form-II

See [Rule (7) (3)]

Format for Issue of Authorisation to the Operator

File No.: _____

Date : _____

To,

Ref : Your application number _____ **Dt.**

The _____ State Pollution Control Board or Pollution Control Committee after examining the proposal hereby authorizes _____ having their administrative office at _____ to set up and operate construction and demolition waste processing facility at _____ on the terms and conditions (including the standards to comply) attached to this authorisation letter.

1. The validity of this authorisation is till _____. After expiry of the validity period, renewal of authorisation is to be sought.

2. The _____ State Pollution Control Board or Pollution Control Committee may, at any time, for justifiable reason, revoke any of the conditions applicable under the authorisation and shall communicate the same in writing.

3. Any violation of the provision of the construction and demolition Waste Management Rules, 2016 shall attract the penal provision of the Environment (Protection) Act, 1986 (29 of 1986).

Date:
Place:

(Member Secretary)
**State Pollution Control Board/
Pollution Control Committee**

Form –III

See [Rule 8(2)]

Format of Annual Report to be submitted by Local Authority to the State Pollution Control Board

- (i) Name of the City or Town.....
- (ii) Population.....
- (iii) Name and address of local authority or competent authority

Telephone No :

Fax :

Email ID:

Website:

- (iv) Name of In-charge or Nodal Officer dealing with construction and demolition wastes management with designation

1. Quantity and composition of construction and demolition waste including any deconstruction waste

- (a) Total quantity of construction and demolition waste generated during the whole year in metric ton

Any figures for lean period and peak period generation per day

Average generation of construction and demolition waste (TPD)

Total quantity of construction and demolition waste collected per day

Any Processing / Recycling Facility set up in the city

Status of the facility

- (b) Total quantity of construction and demolition waste processed / recycled (in metric ton)

Non-structural concrete aggregate :

Manufactured sand :

Ready-mix concrete (RMC) :

Paving blocks :

GSB :

Others, if any, please specify :

(c) Total quantity of Construction & Demolition waste disposed by land filling without processing (last option) or filling low lying areas

No of landfill sites used :
Area used :
Whether weigh-bridge : Yes No
facility used for quantity estimation?

(d) Whether construction and demolition waste used in sanitary landfill (for solid waste) as per Schedule III : Yes No

2. Storage facilities

(a) Area or location or plot or societies covered for collection of Construction and Demolition waste

(b) No. of large Projects (including roadways project) covered

(c) Whether Area or location or plot or societies collection is Practiced (if yes, whether done by Competent Authority or Local Authority or through Private Agency or Non-Governmental Organization) :

(d) Storage Bins : -----
Specifications Existing Proposed
(Shape & Size) Number for future

(i) Containers or receptacle (Capacity) :
(ii) Others, please specify :

(e) Whether all storage bins/collection spots are attended for daily lifting : Yes No

(e) Whether lifting of Construction & Demolition Waste from Storage bins is manual or mechanical (please tick mark) please specify mode : Manual Mechanical Others, and equipment used (specify equipment)

3. Transportation

Existing Actually Required/Proposed number

Truck :
Truck-Hydraulic :
Tractor-Trailer :
Dumper-placers :
Tricycle :

Refuse-collector :
Others (Please specify) :

4. Whether any proposal has been made to improve Construction and Demolition waste management practices

**5. Have any efforts been made to involve PPP for processing of Construction & Demolition waste :
If yes, what is (are) the technologies being used, such as:**

Processing / recycling Technology	(Quantity to be processed)	Steps taken
Dry Process	:	
Wet Process	:	
Others, if any, Please specify	:	

6. What provisions are available to check unauthorized operations of:

Encroachment on river bank or wet bodies :
Unauthorized filling of low line areas :
Mixing with solid waste :
Encroachment in Parks, Footpaths etc. :

7. How many slums are provided with construction and demolition waste receptacles facilities:

8. Are municipal magistrates appointed

for taking penal action for non-compliance with these rules: Yes No

[If yes, how many cases registered & settled during last three years (give year wise details)]

Dated:
Commissioner

Signature of Municipal

Form -IV

See [Rule (8)(3)]

**Format of Annual Report to be submitted by the State Pollution Control Board / Committees to the
Central Pollution Control Board**

To,

The Chairman,
Central Pollution Control Board,
PariveshBhawan, East Arjun Nagar,
Delhi-110032

1. Name of the State/Union territory :
2. Name & address of the State
Pollution Control Board/Pollution
Control Committee :
3. Number of municipal authorities
responsible for management of municipal
solid wastes in the State/Union territory
under these rules :
4. A Summary Statement on progress made
by municipal authorities in respect of
implementation of **Schedule III]** : Please attach as Annexure-I
5. A Summary Statement on progress made by
municipal authorities in respect of
implementation of **Schedule IV** : Please attach as Annexure-II

Date:

Chairman or the Member Secretary

Place:

**State Pollution Control Board/
Pollution Control Committee**

Form –V
See [Rule14]
Accident reporting

1. Date and time of accident :
2. Sequence of events leading to accident :
3. The type of construction and demolition waste involved in accident :
4. Assessment of the effects of the accidents
a. on traffic, drainage system and the environment :
5. Emergency measures taken :
6. Steps taken to alleviate the effects
a. of accidents :
7. Steps taken to prevent the recurrence
a. of such an accident :
8. Regular monthly health checkup of workers at

- a. Processing / recycling site shall be made
9. Any accident during the collection,
- a. transportation and treatment including
 - b. processing and recycling should be informed
 - c. to the Competent Authority (Local Authority) or
 - d. Prescribed Authority

Date :
Place:

Authorized Signatory
Designation

[18-6/2014-HSMD]
Bishwanath Sinha, Joint Secretary

4.1.5. ಇ-ತ್ಯಾಜ್ಯ (ನಿರ್ವಹಣಾ) ನಿಯಮಗಳು, 2016

[PUBLISHED IN THE GAZETTE OF INDIA, EXTRAORDINARY PART-II, SECTION-3, SUB-SECTION (i)]

GOVERNMENT OF INDIA
MINISTRY OF ENVIRONMENT, FOREST AND CLIMATE CHANGE

NOTIFICATION

New Delhi, the 23rd March , 2016

G.S.R 338(E). - Whereas the draft rules, namely the e-waste (Management) Rules, 2015, were published by the Government of India in the Ministry of Environment, Forest and Climate Change *vide* number G.S.R. 472(E), dated the 10th June, 2015 in the Gazette of India, Extraordinary Part II, section 3, sub-section (ii) inviting objections and suggestions from all persons likely to be affected thereby, before the expiry of the period of sixty days from the date on which copies of the Gazette containing the said notification were made available to the public;

AND WHEREAS the copies of the Gazette containing the said notification were made available to the public on the 10th day of June, 2015;

AND WHEREAS the objections and suggestions received within the specified period from the public in respect of the said draft rules have been duly considered by the Central Government;

NOW, THEREFORE, in exercise of the powers conferred by sections 6, 8 and 25 of the Environment (Protection) Act, 1986 (29 of 1986), and in supersession of the e-waste (Management and Handling) Rules, 2011, published in the Gazette of India, section 3, sub-section (ii), *vide* number S.O. 1035(E), dated the 12th May, 2011, except as respects things done or omitted to be done before such supersession, the Central Government hereby makes the following rules, namely:-

CHAPTER I

PRELIMINARY

1. Short title and commencement. - (1) These rules may be called the E-Waste (Management) Rules, 2016.

(2) They shall come into force from the 1st day of October, 2016.

2. Application. - These rules shall apply to every manufacturer, producer, consumer, bulk consumer, collection centres, dealers, e-retailer, refurbisher, dismantler and recycler involved in manufacture, sale, transfer, purchase, collection, storage and processing of e-waste or electrical and electronic equipment listed in Schedule I, including their components, consumables, parts and spares which make the product operational but shall not apply to -

(a) used lead acid batteries as covered under the Batteries (Management and Handling) Rules, 2001 made under the Act;

(b) micro enterprises as defined in the Micro, Small and Medium Enterprises Development Act, 2006 (27 of 2006); and

- (c) radio-active wastes as covered under the provisions of the Atomic Energy Act, 1962 (33 of 1962) and rules made there under.

3. Definitions. - (1) In these rules, unless the context otherwise requires, -

- (a) 'Act' means the Environment (Protection) Act, 1986 (29 of 1986);
- (b) 'authorisation' means permission for generation, handling, collection, reception, storage, transportation, refurbishing, dismantling, recycling, treatment and disposal of e-waste, granted to manufacturer, dismantler, refurbisher and recycler;
- (c) 'bulk consumer' means bulk users of electrical and electronic equipment such as Central Government or State Government Departments, public sector undertakings, banks, educational institutions, multinational organisations, international agencies, partnership and public or private companies that are registered under the Factories Act, 1948 (63 of 1948) and the Companies Act, 2013 (18 of 2013) and health care facilities which have turnover of more than one crore or have more than twenty employees;
- (d) 'Central Pollution Control Board' means the Central Pollution Control Board constituted under sub-section (1) of section 3 of the Water (Prevention and Control of Pollution) Act, 1974 (6 of 1974);
- (e) 'collection centre' means a centre or a collection point or both established by producer individually or as association jointly to collect e-waste for channelising the e-waste to recycler and play such role as indicated in the authorisation for Extended Producer Responsibility granted to the producer and having facilities as per the guidelines of Central Pollution Control Board, including the collection centre established by the dismantler or refurbisher or recycler which should be a part of their authorisation issued by the State Pollution Control Board where the facility exists;
- (f) 'component' means one of the parts of a sub-assembly or assembly of which a manufactured product is made up and into which it may be resolved and includes an accessory or attachment to another component;
- (g) 'consumables' means an item, which participates in or is required for a manufacturing process or for functioning of the electrical and electronic equipment and may or may not form part of end-product. Items, which are substantially or totally consumed during a manufacturing process, shall be deemed to be consumables;
- (h) 'consumer' means any person using electrical and electronic equipment excluding the bulk consumers;
- (i) 'channelisation' means to direct the path for movement of e-wastes from collection onwards to authorised dismantler or recycler. In case of fluorescent and other mercury containing lamps, where recyclers are not available, this means path for movement from collection centre to Treatment, Storage and Disposal Facility;
- (j) 'dealer' means any individual or firm that buys or receives electrical and electronic equipment as listed in Schedule I of these rules and their components or consumables or parts or spares from producers for sale;
- (k) 'deposit refund scheme' means a scheme whereby the producer charges an additional amount as a deposit at the time of sale of the electrical and electronic equipment and returns it to the consumer along with interest when the end-of-life electrical and electronic equipment is returned;
- (l) 'dismantler' means any person or organisation engaged in dismantling of used electrical and electronic equipment into their components and having facilities

- as per the guidelines of Central Pollution Control Board and having authorisation from concerned State Pollution Control Board;
- (m) 'disposal' means any operation which does not lead to recycling, recovery or reuse and includes physico-chemical or biological treatment, incineration and deposition in secured landfill;
 - (n) 'end-of-life' of the product means the time when the product is intended to be discarded by the user;
 - (o) 'environmentally sound management of e-waste' means taking all steps required to ensure that e-waste is managed in a manner which shall protect health and environment against any adverse effects, which may result from such e-waste;
 - (p) 'electrical and electronic equipment' means equipment which are dependent on electric current or electro-magnetic field in order to become functional;
 - (q) 'e-retailer' means an individual or company or business entity that uses an electronic network such as internet, telephone, to sell its goods;
 - (r) 'e-waste' means electrical and electronic equipment, whole or in part discarded as waste by the consumer or bulk consumer as well as rejects from manufacturing, refurbishment and repair processes;
 - (s) 'e-waste exchange' means an independent market instrument offering assistance or independent electronic systems offering services for sale and purchase of e-waste generated from end-of-life electrical and electronic equipment between agencies or organisations authorised under these rules;
 - (t) 'Extended Producer Responsibility' means responsibility of any producer of electrical or electronic equipment, for channelisation of e-waste to ensure environmentally sound management of such waste. Extended Producer Responsibility may comprise of implementing take back system or setting up of collection centres or both and having agreed arrangements with authorised dismantler or recycler either individually or collectively through a Producer Responsibility Organisation recognised by producer or producers in their Extended Producer Responsibility - Authorisation;
 - (u) 'Extended Producer Responsibility - Authorisation' means a permission given by Central Pollution Control Board to a producer, for managing Extended Producer Responsibility with implementation plans and targets outlined in such authorisation including detail of Producer Responsibility Organisation and e-waste exchange, if applicable;
 - (v) 'Extended Producer Responsibility Plan' means a plan submitted by a producer to Central Pollution Control Board, at the time of applying for Extended Producer Responsibility - Authorisation in which a producer shall provide details of e-waste channelisation system for targeted collection including detail of Producer Responsibility Organisation and e-waste exchange, if applicable;
 - (w) 'facility' means any location wherein the process incidental to the collection, reception, storage, segregation, refurbishing, dismantling, recycling, treatment and disposal of e-waste are carried out;
 - (x) 'Form' means a form appended to these rules;
 - (y) 'historical e-waste' means e-waste generated from electrical and electronic equipment as specified in Schedule I, which was available on the date from which these rules come into force;
 - (z) 'manufacturer' means a person or an entity or a company as defined in the Companies Act, 2013 (18 of 2013) or a factory as defined in the Factories Act, 1948 (63 of 1948) or Small and Medium Enterprises as defined in Micro, Small and Medium Enterprises Development Act, 2006 (27 of 2006), which has facilities for manufacture of electrical and electronic equipment;

- (aa) 'orphaned products' means non-branded or assembled electrical and electronic equipment as specified in Schedule I or those produced by a company, which has closed its operations;
 - (bb) 'part' means an element of a sub-assembly or assembly not normally useful by itself, and not amenable to further disassembly for maintenance purposes. A part may be a component, spare or an accessory;
 - (cc) 'producer' means any person who, irrespective of the selling technique used such as dealer, retailer, e-retailer, etc.;
 - (i) manufactures and offers to sell electrical and electronic equipment and their components or consumables or parts or spares under its own brand; or
 - (ii) offers to sell under its own brand, assembled electrical and electronic equipment and their components or consumables or parts or spares produced by other manufacturers or suppliers; or
 - (iii) offers to sell imported electrical and electronic equipment and their components or consumables or parts or spares;
 - (dd) 'Producer Responsibility Organisation' means a professional organisation authorised or financed collectively or individually by producers, which can take the responsibility for collection and channelisation of e-waste generated from the 'end-of-life' of their products to ensure environmentally sound management of such e-waste;
 - (ee) 'recycler' - means any person who is engaged in recycling and reprocessing of waste electrical and electronic equipment or assemblies or their components and having facilities as elaborated in the guidelines of Central Pollution Control Board;
 - (ff) 'refurbishment' means repairing of used electrical and electronic equipment as listed in Schedule I for extending its working life for its originally intended use and selling the same in the market or returning to owner;
 - (gg) 'refurbisher' for the purpose of these rules, means any company or undertaking registered under the Factories Act, 1948 or the Companies Act, 1956 or both or district industries centre engaged in refurbishment of used electrical and electronic equipment;
 - (hh) 'Schedule' means the Schedule appended to these rules;
 - (ii) "spares" means a part or a sub-assembly or assembly for substitution which is ready to replace an identical or similar part or sub-assembly or assembly including a component or an accessory;
 - (jj) 'State Government in relation to an Union territory means, the Administrator thereof appointed under article 239 of the Constitution;
 - (kk) 'State Pollution Control Board' means the concerned State Pollution Control Board or the Pollution Control Committee of the Union Territories constituted under sub-section (1) of section 4 of the Water (Prevention and Control of Pollution) Act, 1974 (6 of 1974);
 - (ll) 'target' means the quantity of e-waste to be collected by the producer in fulfilment of Extended Producer Responsibility;
 - (mm) 'transporter' means a person or company or entity engaged in the off-site transportation of e-waste by air, rail, road or water carrying a manifest system issued by the person or company or entity who has handed over the e-waste to the transporter, giving the origin, destination and quantity of the e-waste being transported;
- (2) Words and expressions used in these rules and not defined but defined in the Act shall have the meanings respectively assigned to them in the Act.

CHAPTER II

RESPONSIBILITIES

- 4. Responsibilities of the manufacturer.** - (1) collect e-waste generated during the manufacture of any electrical and electronic equipment and channelise it for recycling or disposal;
- (2) apply for an authorisation in Form 1 (a) in accordance with the procedure prescribed under sub-rule (2) of rule 13 from the concerned State Pollution Control Board, which shall give the authorisation in accordance with Form 1 (bb);
- (3) ensure that no damage is caused to the environment during storage and transportation of e-waste;
- (4) maintain records of the e-waste generated, handled and disposed in Form-2 and make such records available for scrutiny by the concerned State Pollution Control Board;
- (5) file annual returns in Form-3, to the concerned State Pollution Control Board on or before the 30th day of June following the financial year to which that return relates.

5. Responsibilities of the producer. - The producer of electrical and electronic equipment listed in Schedule I shall be responsible for -

- (1) implementing the Extended Producers Responsibility with the following frameworks, namely:-
- (a) collection and channelisation of e-waste generated from the 'end-of-life' of their products or 'end-of-life' products with same electrical and electronic equipment code and historical waste available on the date from which these rules come into force as per Schedule I in line with the targets prescribed in Schedule III in Extended Producer Responsibility - Authorisation;
- (b) the mechanism used for channelisation of e-waste from 'end-of-life' products including those from their service centres to authorised dismantler or recycler shall be in accordance with the Extended Producer Responsibility - Authorisation. In cases of fluorescent and other mercury containing lamps, where recyclers are not available, channelisation may be from collection centre to Treatment, Storage and Disposal Facility;
- (c) for disposal in Treatment, Storage and Disposal Facility, a pre-treatment is necessary to immobilise the mercury and reduce the volume of waste to be disposed off;
- (d) Extended Producer Responsibility - Authorisation should comprise of general scheme for collection of waste Electrical and Electronic Equipment from the Electrical and Electronic Equipment placed on the market earlier, such as through dealer, collection centres, Producer Responsibility Organisation, through buy-back arrangement, exchange scheme, Deposit Refund System, etc. whether directly or through any authorised agency and channelising the items so collected to authorised recyclers;
- (e) providing contact details such as address, e-mail address, toll-free telephone numbers or helpline numbers to consumer(s) or bulk consumer(s) through their website and product user documentation so as to facilitate return of end-of-life electrical and electronic equipment;
- (f) creating awareness through media, publications, advertisements, posters, or by any other means of communication and product user documentation accompanying the equipment, with regard to -

- (i) information on address, e-mail address, toll-free telephone numbers or helpline numbers and web site;
- (ii) information on hazardous constituents as specified in sub-rule 1 of rule 16 in electrical and electronic equipment;
- (iii) information on hazards of improper handling, disposal, accidental breakage, damage or improper recycling of e-waste;
- (iv) instructions for handling and disposal of the equipment after its use, along with the Do's and Don'ts;
- (v) affixing a visible, legible and indelible symbol given below on the products or product user documentation to prevent e-waste from being dropped in garbage bins containing waste destined for disposal;

- (vi) means and mechanism available for their consumers to return e-waste for recycling including the details of Deposit Refund Scheme, if applicable;
 - (g) the producer shall opt to implement Extended Producer Responsibility individually or collectively. In individual producer responsibility, producer may set up his own collection centre or implement take back system or both to meet Extended Producer Responsibility. In collective system, producers may tie-up as a member with a Producer Responsibility Organisation or with e-waste exchange or both. It shall be mandatory upon on the individual producer in every case to seek Extended Producer Responsibility - Authorisation from Central Pollution Control Board in accordance with the Form-1 and the procedure laid down in sub-rule (1) of rule 13;
- (2) to provide information on the implementation of Deposit Refund Scheme to ensure collection of end-of-life products and their channelisation to authorised dismantlers or recyclers, if such scheme is included in the Extended Producer Responsibility Plan.
Provided that the producer shall refund the deposit amount that has been taken from the consumer or bulk consumer at the time of sale, along with interest at the prevalent rate for the period of the deposit at the time of take back of the end-of-life product;
 - (3) the import of electrical and electronic equipment shall be allowed only to producers having Extended Producer Responsibility authorisation;
 - (4) maintaining records in Form-2 of the e-waste handled and make such records available for scrutiny by the Central Pollution Control Board or the concerned State Pollution Control Board;
 - (5) filing annual returns in Form-3, to the Central Pollution Control Board on or before the 30th day of June following the financial year to which that return relates. In case of the Producer with multiple offices in a State, one annual return combining information from all the offices shall be filed;

- (6) the Producer shall apply to the Central Pollution Control Board for authorisation in Form 1, which shall thereafter grant the Extended Producer Responsibility - Authorisation in Form 1(aa).
- (7) Operation without Extended Producer Responsibility-Authorisation by any producer, as defined in this rule, shall be considered as causing damage to the environment.

6. Responsibilities of collection centres. - (1) collect e-waste on behalf of producer or dismantler or recycler or refurbisher including those arising from orphaned products;

Provided the collection centres established by producer can also collect e-waste on behalf of dismantler, refurbisher and recycler including those arising from orphaned products

- (2) ensure that the facilities are in accordance with the standards or guidelines issued by Central Pollution Control Board from time to time;
- (3) ensure that the e-waste collected by them is stored in a secured manner till it is sent to authorised dismantler or recycler as the case may be;
- (4) ensure that no damage is caused to the environment during storage and transportation of e-waste;
- (5) maintain records in Form-2 of the e-waste handled as per the guidelines of Central Pollution Control Board and make such records available for scrutiny by the Central Pollution Control Board or the concerned State Pollution Control Board as and when asked for.

7. Responsibilities of dealers. – (1) in the case the dealer has been given the responsibility of collection on behalf of the producer, the dealer shall collect the e-waste by providing the consumer a box, bin or a demarcated area to deposit e-waste, or through take back system and send the e-waste so collected to collection centre or dismantler or recycler as designated by producer;

- (2) the dealer or retailer or e-retailer shall refund the amount as per take back system or Deposit Refund Scheme of the producer to the depositor of e-waste;
- (3) every dealer shall ensure that the e-waste thus generated is safely transported to authorised dismantlers or recyclers;
- (4) ensure that no damage is caused to the environment during storage and transportation of e-waste.

8. Responsibilities of the refurbisher. – (1) collect e-waste generated during the process of refurbishing and channelise the waste to authorised dismantler or recycler through its collection centre;

- (2) make an application in Form 1(a) in accordance with the procedure laid down in sub-rule (4) of rule 13 to the concerned State Pollution Control Board for grant of one time authorisation;
 - (a) the concerned State Pollution Control Board shall authorise the Refurbisher on one time basis as per Form 1 (bb) and authorisation would be deemed as considered if not objected to within a period of thirty days;
 - (b) the authorised Refurbisher shall be required to submit details of e-waste generated to the concerned State Pollution Control Board on yearly basis;
- (3) ensure that no damage is caused to the environment during storage and transportation of e-waste;
- (4) ensure that the refurbishing process do not have any adverse effect on the health and the environment;

- (5) ensure that the e-waste thus generated is safely transported to authorised collection centres or dismantlers or recyclers;
- (6) file annual returns in Form-3 to the concerned State Pollution Control Board, on or before the 30th day of June following the financial year to which that return relates;
- (7) maintain records of the e-waste handled in Form-2 and such records should be available for scrutiny by the appropriate authority.

9. Responsibilities of consumer or bulk consumer. – (1) consumers or bulk consumers of electrical and electronic equipment listed in Schedule I shall ensure that e-waste generated by them is channelised through collection centre or dealer of authorised producer or dismantler or recycler or through the designated take back service provider of the producer to authorised dismantler or recycler;

- (2) bulk consumers of electrical and electronic equipment listed in Schedule I shall maintain records of e-waste generated by them in Form-2 and make such records available for scrutiny by the concerned State Pollution Control Board;
- (3) consumers or bulk consumers of electrical and electronic equipment listed in Schedule I shall ensure that such end-of-life electrical and electronic equipment are not admixed with e-waste containing radioactive material as covered under the provisions of the Atomic Energy Act, 1962 (33 of 1962) and rules made there under;
- (4) bulk consumers of electrical and electronic equipment listed in Schedule I shall file annual returns in Form-3, to the concerned State Pollution Control Board on or before the 30th day of June following the financial year to which that return relates. In case of the bulk consumer with multiple offices in a State, one annual return combining information from all the offices shall be filed to the concerned State Pollution Control Board on or before the 30th day of June following the financial year to which that return relates

10. Responsibilities of the dismantler. - (1)ensure that the facility and dismantling processes are in accordance with the standards or guidelines prescribed by Central Pollution Control Board from time to time;

- (2) obtain authorisation from the concerned State Pollution Control Board in accordance with the procedure under sub-rule (3) of rule 13;
- (3) ensure that no damage is caused to the environment during storage and transportation of e-waste;
- (4) ensure that the dismantling processes do not have any adverse effect on the health and the environment;
- (5) ensure that dismantled e-waste are segregated and sent to the authorised recycling facilities for recovery of materials;
- (6) ensure that non-recyclable or non-recoverable components are sent to authorised treatment storage and disposal facilities;
- (7) maintain record of e-waste collected, dismantled and sent to authorised recycler in Form-2 and make such record available for scrutiny by the Central Pollution Control Board or the concerned State Pollution Control Board;
- (8) file a return in Form-3, to the concerned State Pollution Control Board as the case may be, on or before 30th day of June following the financial year to which that return relates;
- (9) not process any e-waste for recovery or refining of materials, unless he is authorised with concerned State Pollution Control Board as a recycler for refining and recovery of materials;
- (10) operation without Authorisation by any dismantler, as defined in this rule, shall be considered as causing damage to the environment.

- 11. Responsibilities of the recycler.** – (1) shall ensure that the facility and recycling processes are in accordance with the standards or guidelines prescribed by the Central Pollution Control Board from time to time;
- (2) obtain authorisation from concerned State Pollution Control Board in accordance with the procedure under the sub-rule (3) of rule 13;
 - (3) ensure that no damage is caused to the environment during storage and transportation of e-waste;
 - (4) ensure that the recycling processes do not have any adverse effect on the health and the environment;
 - (5) make available all records to the Central Pollution Control Board or the concerned State Pollution Control Board for inspection;
 - (6) ensure that the fractions or material not recycled in its facility is sent to the respective authorised recyclers;
 - (7) ensure that residue generated during recycling process is disposed of in an authorised treatment storage disposal facility;
 - (8) maintain record of e-waste collected, dismantled, recycled and sent to authorised recycler in Form-2 and make such record available for scrutiny by the Central Pollution Control Board or the concerned State Pollution Control Board;
 - (9) file annual returns in Form-3, to the concerned State Pollution Control Board as the case may be, on or before 30th day of June following the financial year to which that return relates;
 - (10) may accept waste electrical and electronic equipment or components not listed in Schedule I for recycling provided that they do not contain any radioactive material and same shall be indicated while taking the authorisation from concerned State Pollution Control Board;
 - (11) operation without Authorisation by any recycler, as defined in this rule, shall be considered as causing damage to the environment.

12. Responsibilities of State Government for environmentally sound management of E-waste. – (1) Department of Industry in State or any other government agency authorised in this regard by the State Government, to ensure earmarking or allocation of industrial space or shed for e-waste dismantling and recycling in the existing and upcoming industrial park, estate and industrial clusters;

(2) Department of Labour in the State or any other government agency authorised in this regard by the State Government shall:

- a. ensure recognition and registration of workers involved in dismantling and recycling;
- b. assist formation of groups of such workers to facilitate setting up dismantling facilities;
- c. undertake industrial skill development activities for the workers involved in dismantling and recycling;
- d. undertake annual monitoring and to ensure safety & health of workers involved in dismantling and recycling;

(3) State Government to prepare integrated plan for effective implementation of these provisions, and to submit annual report to Ministry of Environment, Forest and Climate Change.

CHAPTER III

PROCEDURE FOR SEEKING AND GRANT OF AUTHORISATION FOR MANAGEMENT OF E-WASTE

13. Procedure for Seeking and Grant of Authorisation. -

- (1) **Extended Producer Responsibility - Authorisation of Producers.** – (i) every producer of electrical and electronic equipment listed in Schedule I, shall make an application for Extended Producer Responsibility - Authorisation within a period of ninety days starting from the date of these rules coming into force in Form-1 to Central Pollution Control Board;
- (ii) on receipt of the application complete in all respects, the Central Pollution Control Board will carry out evaluation of the Extended Producer Responsibility Plan and on being satisfied that the producer has detailed out an effective system to manage Extended Producer Responsibility in the country, shall grant Extended Producer Responsibility - Authorisation, in Form 1(aa) within a period of one hundred and twenty days. The Extended Producer Responsibility - Authorisation shall be valid for a period of five years;

This authorisation shall include among others the targeted quantity of e-waste, product code wise, to be collected during the year. The actual target for collection of e-waste for dismantling or recycling will be fixed on the basis of quantity of electrical and electronic equipment, product code wise, placed in the market in the previous years and taking into consideration the average life of the equipment. The estimated quantity of e-waste generated during the current year will be indicated by the producer and the quantity expected to be collected with the collection scheme proposed to be implemented by the producer will be indicated in the Extended Producer Responsibility plan. The Central Pollution Control Board shall fix the targets in accordance with Schedule III.

- (iii) the Central Pollution Control Board, after giving reasonable opportunity of being heard to the applicant shall refuse to grant Extended Producer Responsibility – Authorisation;
- (iv) in the event of refusal of Extended Producer Responsibility - Authorisation by the Central Pollution Control Board, the producer will forfeit his right to put any Electrical and Electronic Equipment in the market till such time the Extended Producer Responsibility - Authorisation is granted;
- (v) the Central Pollution Control Board after grant of Extended Producer Responsibility - Authorisation shall forward the Extended Producer Responsibility Plan to respective State Pollution Control Board for monitoring;
- (vi) an application for the renewal of Extended Producer Responsibility-Authorisation shall be made in Form-1 before one hundred and twenty days of its expiry to Central Pollution Control Board. The Central Pollution Control Board may renew the authorisation for a period of five years after receipt of compliance report from the concerned State Pollution Control Board which shall submit the compliance report to Central Pollution Control Board within sixty days from the date of the receipt of the application. In case of non receipt of the compliance report from the State Pollution Control Board within stipulated time period of sixty days, Central Pollution Control Board may renew the Extended Producer Responsibility-Authorisation after examining such case on merit basis, subject to no report of violation of the provisions of the Act or the rules made there under or the conditions specified in the Extended Producer Responsibility - Authorisation;

- (vii) every producer of Electrical and Electronic Equipment listed in Schedule I, shall take all steps, wherever required, to comply with the conditions specified in the Extended Producer Responsibility – Authorisation;
 - (viii) the concerned State Pollution Control Board shall monitor the compliance of Extended Producer Responsibility - Authorisation, take cognizance of any non-compliance and inform Central Pollution Control Board for taking action, as necessary;
 - (ix) Central Pollution Control Board shall conduct random check and if in its opinion, the holders of the Extended Producer Responsibility - Authorisation has failed to comply with any of the conditions of the authorisation or with any provisions of the Act or these rules and after giving a reasonable opportunity of being heard and after recording reasons thereof in writing cancel or suspend the Extended Producer Responsibility - Authorisation issued under these rules for such period as it considers necessary in the public interest and inform the concerned State Pollution Control Board within ten days of cancellation.
 - (x) the Central Pollution Control Board shall maintain an online register of Extended Producer Responsibility - Authorisation granted with conditions imposed under these rules for environmentally sound management of e-waste, and which shall be accessible to any citizen of the country.
 - (xi) The producer authorised under the provision of this rule shall maintain records in Form-2 and shall file annual returns of its activities of previous year in Form-3 to the Central Pollution Control Board on or before 30th day of June of every year;
- (2) **Authorisation of Manufacturer.** –
- (i) the manufacturer generating e-waste shall obtain an authorisation from the concerned State Pollution Control Board;
 - (ii) the manufacturer shall make an application for authorisation, within a period of ninety days from the date of these rules coming into force in Form 1(a) to the concerned State Pollution Control Board for grant of authorisation;
 - (iii) on receipt of the application complete in all respects for the authorisation, the concerned State Pollution Control Board may, after such enquiry as it considers necessary and on being satisfied that the applicant possesses appropriate facilities, technical capabilities and equipment to handle e-waste safely, grant within a period of one hundred and twenty days an authorisation in Form 1(bb) to the applicant to carry out safe operations in the authorised place only, which shall be valid for a period of five years;
 - (iv) the concerned State Pollution Control Board after giving reasonable opportunity of being heard to the applicant may refuse to grant any authorisation;
 - (v) every person authorised under these rules shall maintain the record of e-waste handled by them in Form-2 and prepare and submit to the concerned State Pollution Control Board, an annual return containing the details specified in Form-3 on or before the 30th day of June following the financial year to which that return relates;
 - (vi) an application for the renewal of an authorisation shall be made in Form-1(a) before one hundred and twenty days of its expiry and the concerned State Pollution Control Board may renew the authorisation for a period of five years after examining each case on merit and subject to the condition that there is no report of violation of the provisions of the Act or the rules made thereunder or the conditions specified in the authorisation;
 - (vii) manufacturer shall take all steps to comply with the conditions specified in the authorisation;
 - (viii) the concerned State Pollution Control Board shall maintain an online register of authorisations granted with conditions imposed under these rules for

environmentally sound management of e-waste, and which shall be accessible to any citizen of the country.

(3) Procedure for grant of authorisation to dismantler or recycler. - (i) every Dismantler or Recycler of e-waste shall make an application, within a period of one hundred and twenty days starting from the date of coming into force of these rules, in Form-4 in triplicate to the concerned State Pollution Control Board accompanied with a copy of the following documents for the grant or renewal of authorisation, namely:-

- (a) consent to establish granted by the concerned State Pollution Control Board under the Water (Prevention and Control of Pollution) Act, 1974, (25 of 1974) and the Air (Prevention and Control of Pollution) Act, 1981(21 of 1981);
- (b) certificate of registration issued by the District Industries Centre or any other government agency authorised in this regard;
- (c) proof of installed capacity of plant and machinery issued by the District Industries Centre or any other government agency authorised in this behalf;
- (d) in case of renewal, a certificate of compliance of effluent and emission standards, treatment and disposal of hazardous wastes as applicable from the concerned State Pollution Control Board or any other agency designated for this purpose:

Provided that any person authorised or registered under the provisions of the Hazardous Wastes (Management, Handling and Transboundary Movements) Rules, 2008, and the E-waste (Management & Handling) Rules, 2011 prior to the date of coming into force of these rules shall not be required to make an application for authorisation till the period of expiry of such authorisation or registration:

- (ii) the concerned State Pollution Control Board, on being satisfied that the application is complete in all respects and that the applicant is utilising environmentally sound technologies and possess adequate technical capabilities, requisite facilities and equipment to dismantle or recycle and process e-waste in compliance to the guidelines specified by Central Pollution Control Board from time to time and through site inspection, may grant authorisation to such applicants stipulating therein necessary conditions as deemed necessary for carrying out safe operations in the authorised place only;
- (iii) the concerned State Pollution Control Board shall dispose of the application for authorisation within a period of one hundred and twenty days from the date of the receipt of such application complete in all respects;
- (iv) the authorisation granted under these rules shall be valid for a period of five years from the date of its issue and shall be accompanied with a copy of the field inspection report signed by that Board indicating the adequacy of facilities for dismantling or recycling of e-waste and compliance to the guidelines specified by Central Pollution Control Board from time to time;
- (v) the concerned State Pollution Control Board may refuse, cancel or suspend an authorisation granted under these rules, if it has reasons to believe that the authorised dismantler or recycler has failed to comply with any of the conditions of authorisation, or with any provisions of the Act or rules made thereunder, after giving an opportunity to the dismantler or recycler to be heard and after recording the reasons thereof;
- (vi) an application for the renewal of authorisation shall be made in Form - 4 before one hundred and twenty days of its expiry and the concerned State Pollution Control Board may renew the authorisation for a period of five years after

- examining each case on merit and subject to the condition that there is no report of violation of the provisions of the Act or the rules made there under or the conditions specified in the authorisation;
- (vii) the Dismantler and Recycler shall maintain records of the e-waste purchased, processed in Form-2 and shall file annual returns of its activities of previous year in Form-3 to the concerned State Pollution Control Board on or before 30th day of June of every year;
 - (viii) the Central Government and the Central Pollution Control Board may issue guidelines for standards of performance for dismantling and recycling processes from time to time.
- (4) **Procedure for grant of authorisation to refurbisher.** – (i) every refurbisher of e-waste shall make an application, with in a period of one hundred and twenty days starting from the date of coming into force of these rules, in Form 1 (a) in triplicate to the concerned State Pollution Control Board accompanied with a copy of the following documents for the grant or renewal of authorisation, namely:-
- (a) consent to establish granted by the concerned State Pollution Control Board under the Water (Prevention and Control of Pollution) Act, 1974, (25 of 1974) and the Air (Prevention and Control of Pollution) Act, 1981 (21 of 1981);
 - (b) certificate of registration issued by the District Industries Centre or any other government agency authorised in this regard;
 - (c) proof of installed capacity of plant and machinery issued by the District Industries Centre or any other government agency authorised in this behalf.
- (ii) the concerned State Pollution Control Board, on being satisfied that the application is complete in all respects and complies with the guidelines prescribed by Central Pollution Control Board from time to time, may grant one time authorisation in Form 1 (bb) to such applicants stipulating therein necessary conditions as deemed necessary for carrying out refurbishing activities in the authorised place only;
 - (iii) the concerned State Pollution Control Board shall dispose of the application for authorisation within a period of one hundred and twenty days from the date of the receipt of such application complete in all respects;
 - (iv) the concerned State Pollution Control Board may refuse, cancel or suspend a authorisation granted under these rules, if it has reasons to believe that the authorised refurbisher has failed to comply with any of the conditions of authorisation, or with any provisions of the Act or rules made thereunder, after giving an opportunity to the refurbisher to be heard and after recording the reasons thereof;
 - (v) the Refurbisher shall maintain records of the e-waste purchased and refurbished in Form-2 and shall file annual returns of its activities of previous year in Form-3 to the concerned State Pollution Control Board on or before 30th day of June of every year.

14. Power to suspend or cancel an authorisation.- (1) The State Pollution Control Board may, if in its opinion, the holder of Manufacturer or Dismantler or Recycler or Refurbisher Authorisation has failed to comply with any of the conditions of the authorisation or with any provisions of the Act or these rules and after giving a reasonable opportunity of being heard and after recording reasons thereof in writing

cancel or suspend the authorisation issued under these rules for such period as it considers necessary in the public interest and inform Central Pollution Control Board within ten days of cancellation;

(2) The Central Pollution Control Board, if in its opinion, the holders of the Extended Producer Responsibility- Authorisation has failed to comply with any of the conditions of the authorisation or with any provisions of the Act or these rules and after giving a reasonable opportunity of being heard and after recording reasons thereof in writing cancel or suspend the Extended Producer Responsibility- Authorisation issued under these rules for such period as it considers necessary in the public interest and inform State Pollution Control Boards or Pollution Control Committees within ten days of cancellation;

(3) Upon suspension or cancellation of the authorisation, the Central Pollution Control Board or State Pollution Control Board may give directions to the persons whose authorisation has been suspended or cancelled for the safe storage and management of the e-waste and such persons shall comply with such directions.

CHAPTER IV

15. Procedure for storage of e-waste. - Every manufacturer, producer, bulk consumer, collection centre, dealer, refurbisher, dismantler and recycler may store the e-waste for a period not exceeding one hundred and eighty days and shall maintain a record of collection, sale, transfer and storage of wastes and make these records available for inspection:

Provided that the concerned State Pollution Control Board may extend the said period up to three hundred and sixty five days in case the waste needs to be specifically stored for development of a process for its recycling or reuse.

CHAPTER V

REDUCTION IN THE USE OF HAZARDOUS SUBSTANCES IN THE MANUFACTURE OF ELECTRICAL AND ELECTRONIC EQUIPMENT AND THEIR COMPONENTS OR CONSUMABLES OR PARTS OR SPARES

16. Reduction in the use of hazardous substances in the manufacture of electrical and electronic equipment and their components or consumables or parts or spares. – (1) Every producer of electrical and electronic equipment and their components or consumables or parts or spares listed in Schedule I shall ensure that, new Electrical and Electronic Equipment and their components or consumables or parts or spares do not contain Lead, Mercury, Cadmium, Hexavalent Chromium, polybrominated biphenyls and polybrominated diphenyl ethers beyond a maximum concentration value of 0.1% by weight in homogenous materials for lead, mercury, hexavalent chromium, polybrominated biphenyls and polybrominated diphenyl ethers and of 0.01% by weight in homogenous materials for cadmium.

(2) Components or consumables or parts or spares required for the electrical and electronic equipment placed in the market prior to 1st May, 2014 may be exempted from the provisions of sub-rule (1) of rule 16 provided Reduction of Hazardous Substances compliant parts and spares are not available.

(3) The applications listed in Schedule II shall be exempted from provisions of sub-rule (1) of rule 16.

- (4) Every producer of applications listed in Schedule II shall ensure that the limits of hazardous substances as given in Schedule II are to be complied.
- (5) Every producer shall provide the detailed information on the constituents of the equipment and their components or consumables or parts or spares alongwith a declaration of conformance to the Reduction of Hazardous Substances provisions in the product user documentation.
- (6) Imports or placement in the market for new electrical and electronic equipment shall be permitted only for those which are compliant to provisions of sub-rule (1) and sub rule (4) of rule 16.
- (7) Manufacture and supply of electrical and electronic equipment used for defence and other similar strategic applications shall be excluded from provisions of sub-rule (1) of rule 16.
- (8) Every producer while seeking Extended Producer Responsibility - Authorisation will provide information on the compliance of the provisions of sub-rule (1) of rule 16. This information shall be in terms of self-declaration.
- (9) Central Pollution Control Board shall conduct random sampling of electrical and electronic equipment placed on the market to monitor and verify the compliance of Reduction of Hazardous Substances provisions and the cost for sample and testing shall be borne by the Producer. The random sampling shall be as per the guidelines of Central Pollution Control Board.
- (10) If the product does not comply with Reduction of Hazardous Substances provisions, the Producers shall take corrective measures to bring the product into compliance and withdraw or recall the product from the market, within a reasonable period as per the guidelines of the Central Pollution Control Board.
- (11) Central Pollution Control Board shall publish the methods for sampling and analysis of Hazardous Substances as listed in sub-rule(1) of rule 16 with respect to the items listed in Schedule I and II and also enlist the labs for this purpose.

CHAPTER VI

MISCELLANEOUS

17. Duties of authorities. - Subject to other provisions of these rules, the authorities shall perform duties as specified in Schedule IV.

18. Annual Report. – (1) The concerned State Pollution Control Board shall prepare and submit to the Central Pollution Control Board an annual report with regard to the implementation of these rules by the 30th day of September every year in Form-5.

(2) The Central Pollution Control Board shall prepare the consolidated annual review report on management of e-waste and forward it to the Central Government along with its recommendations before the 30th day of December every year.

19. Transportation of e-waste. –The transportation of e-waste shall be carried out as per the manifest system whereby the transporter shall be required to carry a document (three copies) prepared by the sender, giving the details as per Form-6:

Provided that the transportation of waste generated from manufacturing or recycling destined for final disposal to a treatment, storage and disposal facility shall follow the provisions under Hazardous Wastes (Management, Handling and Transboundary Movement) Rules, 2008.

20. Accident reporting.- Where an accident occurs at the facility processing e-waste or during transportation of e-waste, the producer, refurbisher, transporter, dismantler, or recycler, as the case may be, shall report immediately to the concerned State Pollution Control Board about the accident through telephone and e-mail.

21. Liability of manufacturer, producer, importer, transporter, refurbisher, dismantler and recycler.- (1) The manufacturer, producer, importer, transporter, refurbisher, dismantler and recycler shall be liable for all damages caused to the environment or third party due to improper handling and management of the e-waste;

(2) The manufacturer, producer, importer, transporter, refurbisher, dismantler and recycler shall be liable to pay financial penalties as levied for any violation of the provisions under these rules by the State Pollution Control Board with the prior approval of the Central Pollution Control Board.

22. Appeal.- (1) Any person aggrieved by an order of suspension or cancellation or refusal of authorisation or its renewal passed by the Central Pollution Control Board or State Pollution Control Board may, within a period of thirty days from the date on which the order is communicated to him, prefer an appeal in Form 7 to the Appellate Authority comprising of the Environment Secretary of the State.

(2) The Appellate Authority may entertain the appeal after expiry of the said period of thirty days if it is satisfied that the appellant was prevented by sufficient cause from filing the appeal in time.

(3) Every appeal filed under this rule shall be disposed of within a period of sixty days from the date of its filing.

23. The collection, storage, transportation, segregation, refurbishment, dismantling, recycling and disposal of e-waste shall be in accordance with the procedures prescribed in the guidelines published by the Central Pollution Control Board from time to time. Implementation of e-waste (Management and Handling) Amendment Rules, 2011 shall be in accordance with the guidelines prescribed by the Central Pollution Control Board from time to time.

24. Urban Local Bodies (Municipal Committee or Council or Corporation) shall ensure that e-waste pertaining to orphan products is collected and channelised to authorised dismantler or recycler.

SCHEDULE I

[See rules 2, 3(j), 3(y), 3(aa) and 3(ff); 5; 9; 11(10); 13 (1) (i), 13 (1) (vii) and 16(1), 16(11)]

Categories of electrical and electronic equipment including their components, consumables, parts and spares covered under the rules

Sr. No.	Categories of electrical and electronic equipment	Electrical and electronic equipment code
i.	Information technology and telecommunication equipment :	
	Centralised data processing: Mainframes, Minicomputers	ITEW1
	Personal Computing: Personal Computers (Central Processing Unit with input and output devices)	ITEW2
	Personal Computing: Laptop Computers(Central Processing Unit with input and output devices)	ITEW3
	Personal Computing: Notebook Computers	ITEW4
	Personal Computing: Notepad Computers	ITEW5
	Printers including cartridges	ITEW6
	Copying equipment	ITEW7
	Electrical and electronic typewriters	ITEW8
	User terminals and systems	ITEW9
	Facsimile	ITEW10
	Telex	ITEW11
	Telephones	ITEW12
	Pay telephones	ITEW13
	Cordless telephones	ITEW14
	Cellular telephones	ITEW15
	Answering systems	ITEW16
ii.	Consumer electrical and electronics:	
	Television sets (including sets based on (Liquid Crystal Display and Light Emitting Diode technology)	CEEW1
	Refrigerator	CEEW2
	Washing Machine	CEEW3
	Air-conditioners excluding centralised air conditioning plants	CEEW4
	Fluorescent and other Mercury containing lamps	CEEW5

SCHEDULE II

[See rules 16 (3), 16 (4) and 16 (11)]

Applications, which are exempted from the requirements of sub-rule (1) of rule 16	
	Substance
1	Mercury in single capped (compact) fluorescent lamps not exceeding (per burner):
1(a)	For general lighting purposes <30 W : 2.5 mg
1(b)	For general lighting purposes ≥ 30 W and <50 W : 3.5mg
1(c)	For general lighting purposes ≥ 50 W and <150 W : 5mg
1(d)	For general lighting purposes ≥150 W : 15 mg
1(e)	For general lighting purposes with circular or square structural shape and tube diameter ≤17 mm : 7mg
1(f)	For special purposes:5 mg
2(a)	Mercury in double-capped linear fluorescent lamps for general lighting purposes not exceeding (per lamp):
2(a)(1)	Tri-band phosphor with normal life time and a tube diameter < 9mm (e.g. T2): 4mg
2(a)(2)	Tri-band phosphor with normal life time and a tube diameter ≥ 9 mm and ≤ 17 mm (e.g. T5): 3 mg
2(a)(3)	Tri- band phosphor with normal life time and a tube diameter >17 mm and ≤ 28 mm(e.g. T8): 3.5 mg
2(a)(4)	Tri-band phosphor with normal life time and a tube diameter >28 mm (e.g. T12):3.5 mg
2(a)(5)	Tri-band phosphor with long life time (≥25000 h):5mg
2(b)	Mercury in other fluorescent lamps not exceeding(per lamp):
2(b)(1)	Linear halophosphate lamps with tube >28 mm (e.g. T 10 and T12):10 mg
2(b)(2)	Non-linear halophosphate lamps(all diameters):15mg
2(b)(3)	Non-linear tri-band phosphor lamps with tube diameter >17 mm(e.g.T9): 15 mg
2(b)(4)	Lamps for other general lighting and special purposes (e.g. induction lamps):15mg
3	Mercury in cold cathode fluorescent lamps and external electrode fluorescent lamps (CCFL and EEFL)for special purposes not exceeding (per lamp):
3(a)	Short length(≤ 500 mm):3.5mg
3(b)	Medium length(>500 mm and ≤1500 mm): 5mg
3(c)	Long length(>1500 mm): 13mg
4(a)	Mercury in other low pressure discharge lamps (per lamp): 15mg
4(b)	Mercury in High Pressure Sodium(vapour) lamps for general lighting purposes not exceeding (per burner)in lamps with improved colour rendering index Ra>60:

4(b)-I	$P \leq 155$ W : 30 mg
4(b)-II	155 W < $P \leq 405$ W : 40 mg
4(b)-III	$P > 405$ W: 40 mg
4(c)	Mercury in other High Pressure Sodium(vapour)lamps for general lighting purposes not exceeding (per burner):
4(c)-I	$P \leq 155$ W:25mg
4(c)-II	155 W < $P \leq 405$ W:30 mg
4(c)-III	$P > 405$ W:40 mg
4(d)	Mercury in High Pressure Mercury (vapour) lamps (HPMV)
4(e)	Mercury in metal halide lamps (MH)
4(f)	Mercury in other discharge lamps for special purposes not specifically mentioned in this Schedule
5(a)	Lead in glass of cathode ray tubes
5(b)	Lead in glass of fluorescent tubes not exceeding 0.2% by weight
6(a)	Lead as an alloying element in steel for machining purposes and in galvanized steel containing up to 0.35% lead by weight
6(b)	Lead as an alloying element in aluminium containing up to 0.4% lead by weight
6(c)	Copper alloy containing up to 4% lead by weight
7(a)	Lead in high melting temperature type solders (i.e. lead-based alloys containing 85% by weight or more lead)
7(b)	Lead in solders for servers, storage and storage array systems, network infrastructure equipment for switching, signalling, transmission, and network management for telecommunications
7(c)-I	Electrical and electronic components containing lead in a glass or ceramic other than dielectric ceramic in capacitors, e.g. piezoelectric devices, or in a glass or ceramic matrix compound.
7(c)-II	Lead in dielectric ceramic in capacitors for a rated voltage of 125 V AC or 250 V DC or higher
7(c)-III	Lead in dielectric ceramic in capacitors for a rated voltage of less than 125 V AC or 250 V DC
8(a)	Cadmium and its compounds in one shot pellet type thermal cut-offs
8(b)	Cadmium and its compounds in electrical contracts
9	Hexavalent chromium as an anticorrosion agent of the carbon steel cooling system in absorption refrigerators up to 0.75% by weight in the cooling solution
9(b)	Lead in bearing shells and bushes for refrigerant-containing compressors for heating, ventilation, air conditioning and refrigeration (HVACR) application.

11(a)	Lead used in C-press compliant pin connector systems
11(b)	Lead used in other than C-press compliant pin connector systems
12	Lead as a coating material for the thermal conduction module C- ring
13(a)	Lead in white glasses used for optical applications
13(b)	Cadmium and lead in filter glasses and glasses used for reflectance standards.
14	Lead in solders consisting of more than two elements for the connection between the pins and the package of microprocessors with a lead content of more than 80% and less than 85% by weight
15	Lead in solders to complete a viable electrical connection between semiconductor die and carrier within integrated circuit flip chip packages.
16	Lead in linear incandescent lamps with silicate coated tubes
17	Lead halide as radiant agent in high intensity discharge (HID) lamps used for professional reprography applications.
18(a)	Lead as activator in the fluorescent powder (1% lead by weight or less) of discharge lamps when used as specialty lamps for diazoprinting reprography, lithography, insect traps, photochemical and curing processes containing phosphors such as SMS ((Sr, Ba) ₂ Mg Si ₂ O ₇ :Pb)
18(b)	Lead as activator in the fluorescent powder (1% lead by weight or less) of discharge lamps when used as sun tanning lamps containing phosphors such as BSP (Ba Si ₂ O ₅ :Pb)
19	Lead with PbBiSn-Hg and PbInSn-Hg in specific compositions as main amalgam and with PbSn-Hg as auxiliary amalgam in very compact energy saving lamps (ESL)
20	Lead oxide in glass used for bonding front and rear substrates of flat fluorescent lamps used for Liquid Crystal Displays (LCDs)
21	Lead and cadmium in printing inks for the application of enamels on glasses, such as borosilicate and soda lime glasses
23	Lead in finishes of fine pitch components other than connectors with a pitch of 0.65 mm and less
24	Lead in solders for the soldering to machined through hole discoidal and planar array ceramic multilayer capacitors
25	Lead oxide in surface conduction electron emitter displays (SED) used in structural elements, notably in the seal frit and frit ring.
26	Lead oxide in the glass envelope of black light blue lamps
27	Lead alloys as solder for transducers used in high-powered (designated to operate for several hours at acoustic power levels of 125 dB SPL and above) loudspeakers
29	Lead bound in crystal glass

30	Cadmium alloys as electrical/mechanical solder joints to electrical conductors located directly on the voice coil in transducers used in high-powered loudspeakers with sound pressure levels of 100 dB(A) and more
31	Lead in soldering materials in mercury free flat fluorescent lamps (which e.g. are used for liquid crystal displays, design or industrial lighting)
32	Lead oxide in seal frit used for making window assemblies for Argon and Krypton laser tubes
33	Lead in solders for the soldering of thin copper wires of 100 µm diameter and less in power transformers
34	Lead in cermet-based trimmer potentiometer elements
36	Mercury used as a cathode sputtering inhibitor in DC plasma displays with a content up to 30 mg per display
37	Lead in the plating layer of high voltage diodes on the basis of a zinc borate glass body
38	Cadmium and cadmium oxide in thick film pastes used on aluminium bonded beryllium oxide
39	Cadmium in colour converting II-VI LEDs (<10 µg Cd per mm ² of light-emitting area) for use in solid state illumination or display systems.

SCHEDULE III

[See rules 5 (1) (a) and 13 (1) (ii)]

Targets for Extended Producer Responsibility - Authorisation

No.	Year	E-Waste Collection Target (Number/Weight)
(i)	During first two year of implementation of rules	30% of the quantity of waste generation as indicated in Extended Producer Responsibility Plan.
(ii)	During third and fourth years of implementation of rules	40% of the quantity of waste generation as indicated in Extended Producer Responsibility Plan.
(iii)	During Fifth and Sixth years of implementation of rules	50% of the quantity of waste generation as indicated in Extended Producer Responsibility Plan.
(iv)	Seventh year onward of implementation of rules	70% of the quantity of waste generation as indicated in Extended Producer Responsibility Plan.

SCHEDULE IV

[See rule (17)]

LIST OF AUTHORITIES AND CORRESPONDING DUTIES

Sr. No	AUTHORITY	CORRESPONDING DUTIES
1.	Central Pollution Control Board, Delhi	<ul style="list-style-type: none">(i) Grant and Renewal of Extended Producer Responsibility - Authorisation and monitoring of its compliance.(ii) Maintain information on Extended Producer Responsibility - Authorisation on its web site.(iii) Set and revise targets for collection of e-waste from time to time.(iv) Coordination with State Pollution Control Boards(v) Preparation of Guidelines for Environmentally Sound Management of e-waste.(vi) Conduct random check for ascertaining compliance of the e-waste rules and identification of such importers or producers who have not applied for Extended Producer Responsibility authorisation or are not complying with RoHS provision. Wherever necessary, Central Pollution Control Board will seek the help of customs department or any other agency of the Government of India.(vii) Conduct random inspection of dismantler or recycler or refurbisher.(viii) Documentation, compilation of data on e-waste and uploading on websites of Central Pollution Control Board(ix) Actions against violation of these rules.(x) Conducting training programmes.(xi) Submit Annual Report to the Ministry.(xii) Enforcement of provisions regarding reduction in use of hazardous substances in manufacture of electrical and electronic equipment.(xiii) Interaction with IT industry for reducing hazardous substances.(xiv) Set and revise targets for compliance to the reduction in use of hazardous substance in manufacture of electrical and electronic equipment from time to time.(xv) Any other function delegated by the Ministry under these rules from time to time.
2.	State Pollution Control Boards or Committees of Union territories	<ul style="list-style-type: none">(i) Inventorisation of e-waste.(ii) Grant and renewal of authorisation to manufacturers, dismantlers, recyclers and refurbishers.(iii) Monitoring and compliance of Extended Producer Responsibility - Authorisation as directed by Central Pollution Control Board and that of dismantlers, recyclers and refurbishers authorisation.(iv) Conduct random inspection of dismantler or recycler or refurbisher.(v) Maintain online information regarding authorisation granted to manufacturers, dismantlers, recyclers and refurbishers.

Sr. No	AUTHORITY	CORRESPONDING DUTIES
		(vi) Implementation of programmes to encourage environmentally sound recycling. (vii) Action against violations of these rules. (viii) Any other function delegated by the Ministry under these rules.
3.	Urban Local Bodies (Municipal Committee or Council or Corporation)	(i) To ensure that e-waste if found to be mixed with Municipal Solid Waste is properly segregated, collected and is channelised to authorised dismantler or recycler. (ii) To ensure that e-waste pertaining to orphan products is collected and channelised to authorised dismantler or recycler.
4.	Port authority under Indian Ports Act, 1908 (15 of 1908) and Customs Authority under the Customs Act, 1962 (52 of 1962)	(i) Verify the Extended Producer Responsibility - Authorisation. (ii) Inform Central Pollution Control Board of any illegal traffic for necessary action. (iii) Take action against importer for violations under the Indian Ports Act, 1908/Customs Act, 1962.

FORM-1

[See Rules 5(1) (g), 13(1) (i), 13(1) (vi)]

**Applicable to producers seeking Extended Producer Responsibility -
Authorisation**

The application form should contain the following information:

1.	Name and full address along with telephone numbers, e-mail and other contact details of Producer (It should be the place from where sale in entire country is being managed)	:	
2.	Name of the Authorised Person and full address with e-mail, telephone and fax number	:	
3.	Name, address and contact details of Producer Responsibility Organisation, if any with full address, e-mail, telephone and fax number, if engaged for implementing the Extended Producer Responsibility	:	
4.	Details of electrical and electronic equipment placed on market year-wise during previous 10 years in the form of Table 1 as given below:	:	

Table 1: Details of Electrical and Electronic Equipment placed on the market in previous years - Code wise

Sr. No.	Electrical and Electronic Equipment Item	Electrical and Electronic Equipment Code	Quantity, number and weight placed on market (year-wise)									
A	Information technology and telecommunication equipment:											
1	Centralised data processing: Mainframes, Minicomputers	ITEW1										
2	Personal Computing: Personal Computers (Central Processing Unit with input and output devices)	ITEW2										
3	Personal Computing: Laptop Computers(Central Processing Unit with input and	ITEW3										

	output devices)												
4	Personal Computing: Notebook Computers	ITEW4											
5	Personal Computing: Notepad Computers	ITEW5											
6	Printers including cartridges	ITEW6											
7	Copying equipment	ITEW7											
8	Electrical and electronic typewriters	ITEW8											
9	User terminals and systems	ITEW9											
10	Facsimile	ITEW10											
11	Telex	ITEW11											
12	Telephones	ITEW12											
13	Pay telephones	ITEW13											
14	Cordless telephones	ITEW14											
15	Cellular telephones	ITEW15											
16	Answering systems	ITEW16											
B	Consumer electrical and electronics:												
17	Television sets (including sets based on Liquid Crystal Display and Light Emitting Diode technology)	CEEW1											
18	Refrigerator	CEEW2											
19	Washing Machine	CEEW3											
20	Air-conditioners excluding centralised air conditioning plants	CEEW4											
21	Fluorescent and other Mercury containing lamps	CEEW5											

5. Estimated generation of Electrical and Electronic Equipment waste item-wise and estimated collection target for the forthcoming year in the form of Table 2 including those being generated from their service centres, as given below:

Table 2: Estimated generation of Electrical and Electronic Equipment waste item-wise and estimated collection target for the forthcoming year

Sr. No.	Item	Estimated electrical and electronic equipment generation Number and weight	Targeted collection Number and weight

6. Extended Producer Responsibility Plans:

(a) Please provide details of your overall scheme to fulfil Extended Producer Responsibility obligations including targets. This should comprise of general scheme of collection of used/waste Electrical and Electronic Equipment from the Electrical and Electronic Equipment placed on the market earlier such as through dealers and collection centres, Producer Responsibility Organisation, through buy-back arrangement, exchange scheme, Deposit Refund Scheme, etc. whether directly or through any authorised agency and channelising the items so collected to authorised recyclers.

(b) Provide the list with addresses along with agreement copies with dealers, collection centres, recyclers, Treatment, Storage and Disposal Facility, etc. under your scheme.

7. Estimated budget for Extended Producer Responsibility and allied initiatives to create consumer awareness.

8. Details of proposed awareness programmes.

9. Details for Reduction of Hazardous Substances compliance (to be filled if applicable):

(a) Whether the Electrical and Electronic Equipment placed on market complies with the rule 16 (1) limits with respect to lead, mercury, cadmium, hexavalent chromium, polybrominated biphenyls and polybrominated diphenyl ethers;

(b) Provide the technical documents (Supplier declarations, Materials declarations/Analytical reports) as evidence that the Reduction of Hazardous Substances (RoHS) provisions are complied by the product based on standard EN 50581 of EU;

- (c) Documents required:

- i. Extended Producer Responsibility plan;
- ii. Copy of the permission from the relevant Ministry/Department for selling their product;

- iii. Copies of agreement with dealers, collection centre, recyclers, Treatment, Storage and Disposal Facility, etc.;
- iv. Copy of Directorate General of Foreign Trade license/permission as applicable;
- v. Self-declaration regarding Reduction of Hazardous Substances provision;
- vi. Any other document as required.

(Authorised signature)

Place: _____

Date: _____

FORM 1(a)

[See rules 4(2), 8 (2), 13(2) (ii), 13(2) (vi) and 13(4) (i)]

APPLICATION FOR OBTAINING AUTHORISATION FOR GENERATION OR STORAGE OR TREATMENT OR DISPOSAL OF E-WASTE BY MANUFACTURER OR REFURBISHER*

From:
.....

To

The Member Secretary,
..... Pollution Control Board or..... Pollution Control Committee
.....
.....

Sir,

I / We hereby apply for authorisation/renewal of authorisation under rule 13(2) (i) to 13(2) (viii) and/or 13 (4) (i) of the E-Waste (Management) Rules, 2016 for collection/storage/ transportation/ treatment/ refurbishing/disposal of e-wastes.

For Office Use Only

Code No. :

Whether the unit is situated in a critically polluted area as identified by Ministry of Environment and Forests (yes/no);

To be filled in by Applicant

1. Name and full address:

2. Contact Person with designation and contact details such as telephone Nos, Fax. No. and E-mail:

3. Authorisation required for (Please tick mark appropriate activity/ies*)

- (i) Generation during manufacturing or refurbishing*
- (ii) Treatment, if any
- (iii) Collection, Transportation, Storage
- (iv) Refurbishing

4. E-waste details:

- (a) Total quantity e-waste generated in MT/A
- (b) Quantity refurbished (applicable to refurbisher)
- (c) Quantity sent for recycling
- (d) Quantity sent for disposal

5. Details of Facilities for storage/handling/treatment/refurbishing:

6. In case of renewal of authorisation previous authorisation no. and date and details of annual returns:

Place : _____

Signature _____

Date : _____

(Name _____)

Designation: _____

Note:-

(1) * The authorisation for e-waste may be obtained along with authorisation for hazardous waste under the Hazardous Wastes (Management, Handling and Transboundary Movement) Rules, 2008, if applicable.

(2) Wherever necessary, use additional sheets to give requisite and necessary details.

FORM 1 (aa)
[See rules 5 (6) and 13(1)(ii)]

FORMAT OF EXTENDED PRODUCER RESPONSIBILITY - AUTHORISATION

[Extended Producer Responsibility Authorisation for Producer of the Electrical & Electronic Equipment]

Ref: Your application for Grant of Extended Producer Responsibility - Authorisation for following Electrical & Electronic Equipment under E-Waste (Management) Rules, 2016

1. Number of Authorisation:

Date:

2. **M/s.** ----- is hereby granted Extended Producer Responsibility - Authorisation based on:

- (a) overall Extended Producer Responsibility plan
- (b) proposed target for collection of e-waste

3. The Authorisation shall be valid for a period of ___ years from date of issue with following conditions:

(i) you shall strictly follow the approved Extended Producer Responsibility plan, a copy of which is enclosed herewith;

(ii) you shall ensure that collection mechanism or centre are set up or designated as per the details given in the Extended Producer Responsibility plan. Information on collection mechanism/centre including the state-wise setup should be provided;

(iii) you shall ensure that all the collected e-waste is channelised to authorised dismantler or recycler designated as per the details. Information on authorised dismantler or recycler designated state-wise should be provided;

(iv) you shall maintain records, in Form-2 of these Rules, of e-waste and make such records available for scrutiny by Central Pollution Control Board;

(v) you shall file annual returns in Form-3 to the Central Pollution Control Board on or before 30th day of June following the financial year to which that returns relates;

(vi) General Terms & Conditions of the Authorisation:

- a. The authorisation shall comply with provisions of the Environment (Protection) Act, 1986 and the Rules made there under;
- b. The authorisation or its renewal shall be produced for inspection at the request of an officer authorised by the Central Pollution Control Board;
- c. Any change in the approved Extended Producer Responsibility plan should be informed to Central Pollution Control Board on which decision

shall be communicated by Central Pollution Control Board within sixty days;

- d. It is the duty of the authorised person to take prior permission of the concerned State Pollution Control Boards and Central Pollution Control Board to close down the facility;
- e. An application for the renewal of authorisation shall be made as laid down in sub-rule (vi) of rule of 13(1) the E-Waste (Management) Rules, 2016;
- f. The Board reserves right to cancel/amend/revoke the authorisation at any time as per the Policy of the Board or Government.

**Authorized signatory
(with designation)**

**To,
Concerned Producer**

Copy to:

- 1. Member Secretary, Concerned State.
- 2. In-charge, concerned Zonal Office, Central Pollution Control Board.

FORM 1(bb)

[See rules 4(2), 8(2)(a), 13(2) (iii) and 13(4)(ii)]

FORMAT FOR GRANTING AUTHORISATION FOR GENERATION OR STORAGE OR TREATMENT OR REFRUBISHING OR DISPOSAL OF E-WASTE BY MANUFACTURER OR REFRUBISHER

Ref: Your application for Grant of Authorisation

1. (a) Authorisation no. and (b) date of issue
2.of.....is hereby granted an authorisation for generation, storage, treatment, disposal of e-waste on the premises situated at..... for the following:
 - a. quantity of e-waste;
 - b. nature of e-waste.
3. The authorisation shall be valid for a period from to
4. The e-waste mentioned above shall be treated/ disposed off in a manner at
5. The authorisation is subject to the conditions stated below and such conditions as may be specified in the rules for the time being in force under the Environment (Protection) Act, 1986.

Signature -----

Designation -----

Date: -----

Terms and conditions of authorisation

1. The authorisation shall comply with the provisions of the Environment (Protection) Act, 1986, and the rules made thereunder.
2. The authorisation or its renewal shall be produced for inspection at the request of an officer authorized by the concerned State Pollution Control Board.
3. Any unauthorised change in personnel, equipment as working conditions as mentioned in the application by the person authorized shall constitute a breach of his authorisation.
4. It is the duty of the authorised person to take prior permission of the concerned State Pollution Control Board to close down the operations.
5. An application for the renewal of an authorisation shall be made as laid down in sub-rule (vi) of rule 13(2).

FORM-2

[See rules 4(4), 5(4), 6(5), 8(7), 9(2), 10(7), 11(8), 13 (1) (xi), 13(2)(v), 13(3)(vii) and 13 (4)(v)]

FORM FOR MAINTAINING RECORDS OF E-WASTE HANDLED OR GENERATED

Generated Quantity in Metric Tonnes (MT) per year

1.	Name & Address: Producer or Manufacturer or Refurbisher or Dismantler or Recycler or Bulk Consumer*		
2.	Date of Issue of Extended Producer Responsibility Authorisation*/ Authorisation*		
3.	Validity of Extended Producer Responsibility Authorisation*/ Authorisation*		
4.	Types & Quantity of e- waste handled or generated**	Category	Quantity
		Item Description	
5.	Types & Quantity of e-waste stored	Category	Quantity
		Item Description	
6.	Types & Quantity of e-waste sent to collection centre authorised by producer/ dismantler/recycler / refurbisher or authorised dismantler/recycler or refurbisher**	Category	Quantity
		Item Description	
7.	Types & Quantity of e-waste transported*	Category	Quantity
		Quantity	
	Name, address and contact details of the destination		
8.	Types & Quantity of e-waste refurbished*	Category	Quantity
		Item Description	
	Name, address and contact details of the destination of refurbished materials		
9.	Types & Quantity of e-waste dismantled*	Category	Quantity
		Item Description	
	Name, address and contact details of the destination		

10.	Types & Quantity of e-waste recycled*	Category	Quantity
	Types & Quantity of materials recovered	Item Description	
		Quantity	
Name, address and contact details of the destination			
11.	Types & Quantity of e-waste sent to recyclers by dismantlers	Category	Quantity
		Item Description	
	Name, address and contact details of the destination		
12.	Types & Quantity of other waste sent to respective recyclers by dismantlers/recyclers of e-waste	Category	Quantity
		Item Description	
	Name, address and contact details of the destination		
13.	Types & Quantity of e-waste treated & disposed	Category	Quantity
		Item Description	
	Name, address and contact details of the destination		

Note:-

- (1) * Strike off whichever is not applicable
- (2) Provide any other information as stipulated in the conditions to the authoriser
- (3) ** For producers this information has to be provided state-wise

FORM-3

[See rules 4(5), 5(5), 8(6), 9(4), 10(8), 11(9), 13 (1) (xi), 13(2)(v), 13(3)(vii) and 13(4)(v)]

FORM FOR FILING ANNUAL RETURNS

[To be submitted by producer or manufacturer or refurbisher or dismantler or recycler by 30th day of June following the financial year to which that return relates].

Quantity in Metric Tonnes (MT) and numbers

1	Name and address of the producer or manufacturer or refurbisher or dismantler or recycler			
2	Name of the authorised person and complete address with telephone and fax numbers and e-mail address			
3	Total quantity of e-waste collected or channelised to recyclers or dismantlers for processing during the year for each category of electrical and electronic equipment listed in the Schedule I (Attach list) by PRODUCERS			
	Details of the above	TYPE	QUANTITY	No.
3(A)*	BULK CONSUMERS: Quantity of e-waste			
3(B)*	REFURBISHERS: Quantity of e-waste:			
3(C)*	DISMANTLERS: i. Quantity of e-waste processed (Code wise); ii. Details of materials or components recovered and sold; iii. Quantity of e-waste sent to recycler; iv. Residual quantity of e-waste sent to Treatment, Storage and Disposal Facility.			
3(D)*	RECYCLERS: i. Quantity of e-waste processed (Code wise); ii. Details of materials recovered and sold in the market; iii. Details of residue sent to Treatment, Storage and Disposal Facility.			
4	Name and full address of the destination with respect to 3(A)-3(D) above			
5	Type and quantity of materials segregated or recovered from e-waste of different codes as applicable to 3(A)-3(D)	Type	Quantity	

✓ Enclose the list of recyclers to whom e-waste have been sent for recycling.

Place _____

Date _____

Signature of the authorised person

Note:-

- (1) * Strike off whichever is not applicable
- (2) Provide any other information as stipulated in the conditions to the authoriser
- (3) In case filing on behalf of multiple regional offices, Bulk Consumers and Producers need to add extra rows to 1 & 3(A) with respect to each office.

FORM-4

[See rules 13(3)(i) and 13(3)(vi)]

APPLICATION FORM FOR AUTHORISATION OF FACILITIES POSSESSING ENVIRONMENTALLY SOUND MANAGEMENT PRACTICE FOR DISMANTLING OR RECYCLING OF E-WASTE*(To be submitted in triplicate)*

1.	Name and Address of the unit			
2.	Contact person with designation, Tel./Fax			
3.	Date of Commissioning			
4.	No.of workers (including contract labour)			
5.	Consents Validity	a. Water (Prevention and Control of Pollution) Act, 1974; Valid up to _____ b. Air (Prevention and Control of Pollution) Act, 1981; Valid up to _____		
6.	Validity of current authorisation if any	e-waste (Management & Handling) Rules, 2011; Valid up to _____		
7.	Dismantling or Recycling Process	Please attach complete details		
8.	Installed capacity in MT/year	Products	Installed capacity (MTA)	
9.	E-waste processed during last three years	Year	Product	Quantity
10.	Waste Management:			
	a. Waste generation in processing e-waste	Please provide details material wise		
	b. Provide details of disposal of residue.	Please provide details		
	c. Name of Treatment Storage and Disposal Facility utilized for			
11.	Details of e-waste proposed to be procured from re-processing	Please provide details		
12.	Occupational safety and health aspects	Please provide details		
13.	Details of Facilities for dismantling both manual as well as mechanised:			

14.	Copy of agreement with Collection Centre	
15.	Copy agreement with Producer	
16.	Details of storage for dismantled e-waste	
17.	Copy of agreement with Recycler	
18.	Details of Facilities for Recycling	
19.	Copy of agreement with Collection Centre	
20.	Copy agreement with Producer	
21.	Details of storage for raw materials and recovered materials	

II. In case of renewal of **authorisation, previous registration or authorisation no. and date**

I hereby declare that the above statements or information are true and correct to the best of my knowledge and belief.

Signature

Place: _____

Name: _____

Date: _____

Designation: _____

Form-5
[See rule 18 (1)]

FORM FOR ANNUAL REPORT TO BE SUBMITTED BY THE STATE POLLUTION CONTROL BOARD TO THE CENTRAL POLLUTION CONTROL BOARD

To,

The Chairman,
Central Pollution Control Board,
(Ministry of Environment And Forests)
Government Of India, 'Parivesh Bhawan', East Arjun Nagar,
Delhi- 110 0032

1.	Number of authorised manufacturer, refurbisher, collection centre, dismantler and recycler for management of e-waste in the State or Union territory under these rules	:	
2.	Categories of waste collected along with their quantities on a monthly average basis:	:	Please attach as Annexure-I
3.	A Summary Statement code-wise of e-waste collected	:	Please attach as Annexure-II
4.	Details of material recovered from recycling of e-waste	:	
5.	Quantity of CFL received at Treatment, Storage and Disposal Facility	:	
6.	The above report is for the period fromto		

Place: _____

Date: _____

Chairman or the Member Secretary
State Pollution Control Board

Form-6
[See rule 19]

E-WASTE MANIFEST

1.	Sender's name and mailing address (including Phone No.) :	
2.	Sender's authorisation No, if applicable. :	
3.	Manifest Document No. :	
4.	Transporter's name and address :(including Phone No.)	
5.	Type of vehicle :	(Truck or Tanker or Special Vehicle)
6.	Transporter/s registration No. :	
7.	Vehicle registration No. :	
8.	Receiver's name & address :	
9.	Receiver's authorisation No, if applicable. :	
10.	Description of E-Waste (Item, Weight/Numbers) :	
11.	Name and stamp of Sender* (Manufacturer or Producer or Bulk Consumer or Collection Centre or Refurbisher or Dismantler): Signature: Month Day Year	<input type="text"/>
12.	Transporter acknowledgement of receipt of E-Wastes Name and stamp: Signature: Month Day Year	<input type="text"/>
13.	Receiver* (Collection Centre or Refurbisher or Dismantler or Recycler) certification of receipt of E-waste Name and stamp: Signature: Month Day Year	<input type="text"/>

* As applicable

Note:-

Copy number with colour code (1)	Purpose (2)
Copy 1 (Yellow)	To be retained by the sender after taking signature on it from the transporter and other three copies will be carried by transporter.
Copy 2 (Pink)	To be retained by the receiver after signature of the transporter.
Copy 3 (Orange)	To be retained by the transporter after taking signature of the receiver.
Copy 4 (Green)	To be returned by the receiver with his/her signature to the sender

FORM 7
[See rule 22]

**APPLICATION FOR FILING APPEAL
AGAINST THE ORDER PASSED BY CENTRAL POLLUTION CONTROL
BOARD/STATE POLLUTION CONTROL BOARD**

1. Name and address of the person making the appeal :
2. Number, date of order and address of the authority : (certified copy of the
to which passed the order, against which appeal is order be attached)
3. Ground on which the appeal is being made :
4. Relief sought for :
5. List of enclosures other than the order referred :
in point 2 against which the appeal is being filed.

Signature.....

Name and address.....

Place:

Date:

Bishwanath Sinha
Joint Secretary to Government of India
(F No. 12-6/2013-HSMD)

4.2. ಮಾನ್ಯ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನಿರ್ದೇಶನಗಳು

ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಅರ್ಜಿಗೆ (ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿ ಸಂಖ್ಯೆ. 24739/2012) ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ದಿನಾಂಕ: 10.11.2017 ರಂದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಾನ್ಯ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ನೀಡಿದ್ದ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು (http://karnatakajudiciary.kar.nic.in/case-Status_CaseNumber.aspx) ರಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು. ಈ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿಯ ಪರಾಮರ್ಶೆಗಾಗಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ನಿರ್ದೇಶನಗಳು ಕೆಳಕಂಡ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

- 4.2.1. ಮೂಲದಲ್ಲಯೇ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವಿಕೆಯು ಪ್ರಥಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ (ಆದೇಶ ದಿನಾಂಕ: 10.9.2012).
- 4.2.2. ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ (ಆದೇಶ ದಿನಾಂಕ: 22.11.2012)
- 4.2.3. ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸ್ಥಳದ ಹಂಚಿಕೆ ಮತ್ತು ಮಂಜೂರಾತಿ ಪತ್ರ ನೀಡುವುದು (ಆದೇಶ ದಿನಾಂಕ: 08.1.2013)
- 4.2.4. ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿಗಳು (ಆದೇಶ ದಿನಾಂಕ 08.01.2013, 10.01.2013)
- 4.2.5. ಘನ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದಕರು ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಾರರ ಕರ್ತವ್ಯ ಮತ್ತು ಇತರ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನೀಡಲಾದ ಸಮಗ್ರ ಆದೇಶಗಳು (ಆದೇಶ ದಿನಾಂಕ: 17.12.2015)
- 4.2.6. ಸಮರ್ಥ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಮಗ್ರ ಅವಲೋಕನ (ಆದೇಶ ದಿನಾಂಕ 23.06.2016)

4.2.1. ಮೂಲದಲ್ಲಯೇ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವಿಕೆಯು ಪ್ರಥಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ

(ಆದೇಶ ದಿನಾಂಕ: 10.9.2012)

4.2.1. ಮೂಲದಲ್ಲೆಯೇ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವಿಕೆಯು ಪ್ರಥಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ (ಆದೇಶ ದಿನಾಂಕ: 10.9.2012)

ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು.

1. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಗರಿಕರಿಗೂ ಅವರವರ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ ಭಾಗ-4ಎ ರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ಜ್ಞಾಪಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿ ಮನೆಯಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ಪರಿಸರವನ್ನು ಕ್ಲೀನ್ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯಕರವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಕರಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಈ ರೀತಿಯ ವಿಂಗಡಣೆಯಿಂದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳವರು ಇದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

2. ಸಿ.ಆರ್.ಪಿ.ಸಿ ಕಾಯ್ದೆ ನಿಯಮ 20 ಮತ್ತು 21 ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದತ್ತವಾದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಬಳಸಿ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್‌ಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಇವರ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಕರ್ನಾಟಕ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಕಾಯ್ದೆ, 1976 ರ ನಿಯಮ 431 ರಡಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಯಾವ ಮನೆಯವರು ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಸ್ತುವನ್ನು ಒಣ ಮತ್ತು ಹಸಿ ಕಸವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲು ಅಸಮರ್ಥರಾಗಿರುತ್ತಾರೆಯೋ ಅಂತಹವರ ಮೇಲೆ ದಂಡವನ್ನು ವಿಧಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡುವುದು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ರೀತಿಯ ದಂಡವು ರೂ.10/- ಮಾತ್ರವಾಗಿದ್ದು, ಇದು ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಂಗಡಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ವಿಫಲವಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ತ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಂಗಡಣೆ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಾಗಿ ವಿಧಿಸಲಾಗುವ ದಂಡವು ಅತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪ್ರತಿ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಪರಿಸರ ಅಭಿಯಂತರರು ಅಥವಾ ಆರೋಗ್ಯ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ಗಳಿಗೆ ದಂಡ ಹಾಕುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡಬಹುದು.

High Court of Karnataka

Daily Orders of the Case Number: WP 24739/2012 for the date of order 10/09/2012

Honble Justice VIKRAMAJIT SEN (CJ) AND B.V.NAGARATHNA

10/09/2012

Order in WP 24739/2012

Present: Sri. Ajesh Kumar S., for M/s.DSK Legal

Adv. for petitioner

Sri. K.N.Puttegowda, Adv. R-2.

Sri. R.G.Kolle, AGA and Sri. R.Devdas, AGA

for respondent No.1

Sri. Anyan Joseph, Adv. for Sri. Kalyan

Basavaraj, ASG for R22

Sri. Subramanya R. Adv. for M/s.Ashok

Harannahalli Assts., for R-2

Smt. G.Lakshmi, Adv. for Sri.M.N.Ramanjeneya

Gowda, Adv. for R3

Sri. S.Raju, Adv. for R4

The Corporation shall appraise the Court of the steps taken on the following points before the next date of hearing:

i) Appointment of Executive Magistrates invested with powers under Sections 20 and 21 of the Cr.P.C. with respect to powers under Section 431 of the Karnataka Municipal Corporations Act, 1976 for imposition of fines on households which are failing to segregate garbage into dry and wet garbage. At present, we are informed that the fine is Rs.10/- only, which we think may not be sufficient to prevent violation of segregation norms. The powers could be invested either with the Health Inspector or the Environmental Engineer in each ward.

ii) After collection from each household, the segregated waste shall be further collected at three places in every ward and the particulars of which shall be made available.

iii) The Corporation undertakes to remove the garbage/waste presently to the landfills, which have been identified for the purpose.

iv) There can be no gainsaying that the landfills are not a permanent solution. The Corporation has already initiated steps for the award of contracts to commercial entities desirous of converting the garbage/waste into energy, so that the requirement of landfill areas will eventually be made superfluous. Details of contracts awarded, or in the process of being award, shall be disclosed in writing.

v) The matter requires urgent decision. The Corporation as well as the State Government should, therefore, take expeditious steps in regard to item No. (iv) above. Exceptions available under the Transparency Act should be employed by the Government.

vi) Every citizen needs to be reminded that he/she has Fundamental Duties as contained in Part IV-A of the Constitution of India and in this regard, to keep the environment clean by ensuring that waste is segregated in each household so as to enable the Corporation to collect the same for further treatment or disposal as the case may be.

Copy of this order shall be made available to those who are desirous of taking it and in particular, shall be made available to the learned counsel on both sides with the signature of the Court Officer.
Re-notify on 20.09.2012 along with W.P.No.30450/2012.

[Back](#)

DISCLAIMER: The contents of this site are only for information purpose. Users are advised not to rely only on such information for any purpose. Neither the High Court of Karnataka nor the National Informatics Centre , Ministry of Information Technology, Government of India is responsible for any consequences by use of such information.

4.2.2. ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ

(ಆದೇಶ ದಿನಾಂಕ: 22.11.2012)

4.2.2. ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ (ಆದೇಶ ದಿನಾಂಕ: 22.11.2012)

ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು:

1. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಇತರೆ ವಿವರಗಳ ಸಂಬಂಧ ಅಫಿಡೆವಿಟ್ ಅನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ. ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಂತೆ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಫನ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು ಮಾತ್ರ ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾದ ಫನ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಸೂಕ್ತ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಸಂಸ್ಕರಿಸಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ವಾರ್ಡ್‌ನ ಅನುಕೂಲಕರವಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಸಮನ್ವಯತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.

2. ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯು ಎಲ್ಲಾ 28 ವಿಧಾನಸಭಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ಆದೇಶದ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಎರಡು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಮತ್ತು ಹಸಿ ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಬೇಕು.

3. ತ್ಯಾಜ್ಯದ ವಿಂಗಡಣೆಗೆ ಮತ್ತು ಒಣ ಕಸದ ವಿಲೇವಾರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಹಸಿ ಕಸವನ್ನು ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯವರು ಗುರುತಿಸಿರುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗೊಬ್ಬರ ತಯಾರಿಕಾ ಘಟಕಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಲು ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಥವಾ ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ನಾವು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರಥಮ ಹಂತವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ ನಂತರದ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಎಲ್ಲಾ 198 ವಾರ್ಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕಸ ವಿಂಗಡಣೆ ಮತ್ತು ಹಸಿ ಕಸ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಎದುರು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಇಂದಿನಿಂದ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸಬೇಕು.

4. ಪ್ರತಿ ವಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಮೂರು ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವುದು ಆದರ್ಶಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ವಿಲೇವಾರಿಯಲ್ಲಿ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಇಡೀ ನಗರದಲ್ಲಿ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಇರುವ ಅಡೆ ತಡೆಗಳನ್ನು ಇದು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ತೆಗೆದು ಹಾಕುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಿಗದಿತ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

High Court of Karnataka

Daily Orders of the Case Number: WP 24739/2012 for the date of order 22/11/2012

Honble Justice VIKRAMAJIT SEN (CJ) AND B.V.NAGARATHNA

22/11/2012

Order in WP 24739/2012

Present : In W.P.Nos.24739-49/2012

Sri Ajesh Kumar S., Adv. For M/s.DSK Legal, for Petitioners

Sri S.Vijayashankar, Advocate General a/w

Sri R.Devdas, AGA, for R.1

Sri K.N.Puttegowda, Adv. for R.2

Sri M.N.Ramanjaneya Gowda, Adv. for R.3

Sri Gururaj Joshi, Adv. & Sri D.Nagaraj, Adv. for R.21

Sri G.S.Kannur, Adv. for R.23

Sri V.Lakshminarayan, Adv. for Current Contractors

In W.P.No.30450/2012

Sri G.R.Mohan, Adv. Party-inperson

Sri S.Vijayashankar, Advocate General a/w

Sri R.Devdas, AGA for R.1

Sri K.N.Puttegowda, Adv. for R.2

Sri G.S.Kannur, Adv. for R.3

Smt.Gayathri Balu, Adv. for M/s.Khaitan & Co., for R.4

Learned Advocate General who appears states that Government land in Sy.No.31 in Chikkanagamangala village ad measuring 94.35 Acres, within Sarjapur Hobli, has been identified for immediate reception of Municipal Solid Waste (hereinafter, referred to as MSW). It is stated that approximately, 4,500 to 5,000 tonnes of MSW is generated in the Metropolis per day. Sy.No.31 therefore, will be able to receive solid waste for a considerable length of time, thereby, relieving the immediate pressure for land to receive MSW.

B.B.M.P. to issue directions to all Contractors to transport the segregated waste to the said land.

Mr.V.Lakshminarayan, learned Advocate who appears on behalf of the existing Contractors in other writ petitions and who is present in Court submits that if such instructions are issued by the B.B.M.P., the Contractors would abide by the same and transport the segregated waste to the said land.

We direct that atleast seven more lands be identified and made ready for receiving MSW in the next fortnight. Learned counsel for the Pollution Control Board states that they shall immediately carryout joint inspection within three days of receiving intimation with the objective of granting the Board's clearance.

We however, observe that landfills is only a temporary solution and that long term measures have to be initiated by all concerned Authorities as a permanent solution for disposal of garbage from Bangalore.

It is also submitted that in addition thereto, Annexure □R-2□ of the Affidavit filed on behalf of the State contains details of several other locations which are being considered for the purpose of establishing Waste Management Units in Bangalore Urban District. It is agreed by all concerned, that merely receiving MSW is not a permanent solution and that the ideal situation would be for processing the MSW by establishing Plants for receiving and processing the MSW. So far as the table annexed to Annexure □R-2□ is concerned, further steps shall be taken in right earnest so that the Waste Management Units could be set up at the earliest. The Authorities concerned to co-ordinate with each other in this regard.

For the present, wet waste shall be collected from households and transported directly to Chikkanagamangala village. Dry waste shall be collected twice a week from households and shall be transported to Mandur. The State Government has taken a decision to maintain a buffer zone of atleast one k.m. on all landfill Sites. This shall be immediately implemented so far as Mandur is concerned.

Mr.V.Lakshminarayan, learned Advocate who appears for the current contractors states that segregated waste, which are wet and dry waste, shall be separately carried in the vehicles for dumping in the two Sites mentioned by us above.

So far as the Action Taken Report filed by the B.B.M.P. is concerned, it is stated that Segregation and Wet Waste Processing Stations shall be located and made operational in the 28 Assembly Constituencies within two months from today. B.B.M.P. may seek the assistance of N.G.Os or other private agencies for segregation of waste and disposal of the dry waste while wet waste has to be transported to composting sites identified by the B.B.M.P. We see this as the first step to be followed immediately by similar Segregation and Wet Waste Processing Stations, in each of the 198 Wards in Bangalore. Ideally, every ward should have atleast three Segregation and Wet Waste Processing Stations. As far as locating and making Segregation and Wet Waste Processing Stations, in each of the 198 Wards is concerned, this exercise be completed within four months from today. We think that decentralization in the system of MSW management would lend efficacy and prevent bottlenecks impacting the entire city at a given point of time.

It is our honest hope that with these steps, the problems that every resident of Bangalore is facing so far as the collection of MSW in various parts of Bangalore, shall be eradicated atleast to some extent temporarily.

The Affidavit of the Prl. Secretary to Government, Urban Development Department, further states that requisite steps shall be taken on an emergent basis to carryout amendment vis-à-vis the levy of fine on failure of segregation of garbage by the householders or bulk generators by carrying

amendments to Section 431 of the Karnataka Municipal Corporations Act, 1976 and placing it in the Legislature Session commencing on 05/12/2012. The draft proposals called □Municipal Solid Waste (Prohibition of Littering and Regulation, Storage, Delivery and Collection) Rules, 2012□, shall be resubmitted by the B.B.M.P. with modifications within ten days from today.

Keeping the urgent nature of the problem in perspective, learned Advocate General states that the Hon□ble Chief Minister as the Minister in-charge, has passed an Order pursuant to which, Government Order No.UDD 793 MNY 2012, Bangalore, dated 21/11/2012 has been issued. Mr.V.Lakshminarayan, submitted that the Hon□ble Chief Minister does not have the power to pass the said order. This question does not directly arise in the present proceedings and shall be left open to be considered as and when it becomes necessary and relevant.

The Karnataka Compost Development Corporation Limited has in its letter dated 17/11/2012 has mentioned that out of 9,65,363 tonnes of garbage received, the said Corporation has processed 8 lakh tonnes leaving a balance of 1,65,000 tonnes, the processing of which, is in progress at the rate of 200 tonnes per day. Despite this accumulation, it has expressed its willingness to accept 75 to 100 tonnes per day, of segregated wet waste on certain conditions, mentioned in the said letter. We expect the B.B.M.P. to respond to the letter with the urgency that it deserves.

We expect that the State Government shall also respond to the requirements of the Karnataka Compost Development Corporation Limited, as expressed in the aforementioned letter dated 17/11/2012, at paragraph 7 in particular. This arrangement is between the B.B.M.P. and the Karnataka Compost Development Corporation Limited, as well as the State Government.

Learned Advocate General further submits that the Government is actively considering proposals received from various parties, including Foreign concerns, who have considerable experience in the complete disposal of MSW.

A Status Report be filed by the State Government as well as the B.B.M.P. within two weeks from today with reference to the afore mentioned aspects.

List on 06-12-2012 for further consideration.

A copy of this order be made available to all the concerned parties, with the seal and signature of the Court Officer attached to this Court.

[Back](#)

DISCLAIMER: The contents of this site are only for information purpose. Users are advised not to rely only on such information for any purpose. Neither the High Court of Karnataka nor the National Informatics Centre , Ministry of Information Technology, Government of India is responsible for any consequences by use of such information.

4.2.3. ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಘನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸ್ಥಳದ ಹಂಚಿಕೆ ಮತ್ತು ಮಂಜೂರಾತಿ ಪತ್ರ ನೀಡುವುದು

(ಆದೇಶ ದಿನಾಂಕ: 8.1.2013)

**4.2.3. ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ
ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸ್ಥಳದ ಹಂಚಿಕೆ
ಮತ್ತು ಮಂಜೂರಾತಿ ಪತ್ರ ನೀಡುವುದು (ಆದೇಶ
ದಿನಾಂಕ: 8.1.2013)**

ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು:

1. ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಸದರಿಯವರ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ 2015ರ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಮಹಾ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಕಾಂಪೌರಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಅಂದರೆ ವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರಕ್ತಿ, ನೀರು ಸರಬರಾಜು, ಫನ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೊಳಚೆ ನೀರು ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಇತರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದೆ.

2. ಸರ್ಕಾರವು ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಕಾಯ್ದೆ, 1976 ರ ನಿಯಮ 2 ಉಪ ವ್ಯಾಕ್ಯ (vi)ವ್ಯಾಕ್ಯ (BB) ಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾದ ಪ್ರದತ್ತ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಬಳಸಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಲೇವಾರಿ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಅಧಿಸೂಚಿತ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ.

3. ಸದರಿಯವರು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಅಂದರೆ ವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರಕ್ತಿ, ನೀರು ಸರಬರಾಜು, ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೊಳಚೆ ನೀರು ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾದ ಸ್ಥಳದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ದಿನಾಂಕ: 25.6.2007 ರಲ್ಲಿ ಅನುಮೋದಿಸಿದ ಮಹಾ ಯೋಜನೆ 2015 ರಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾದ ಸ್ಥಳದ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ. ಈ ನಕ್ಷೆಯು ಹೋಬಳಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮವಾರು ವಿವರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೇ ವಿವಿಧ ವಲಯಗಳಾದ ದಕ್ಷಿಣ, ಉತ್ತರ, ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಾದ ಜಾಗಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ನೀಡಲಾದ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ. ಬನಶಂಕರಿ 4ನೇ ಹಂತದ 5ನೇ ಬ್ಲಾಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸಿ.ಎ. ಸೈಟ್ ನಂ.5 ರ ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣ 39,086 ಸ್ವೇ.ಮೀ. ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗೆ ದಿನಾಂಕ: 15.1.2009 ರಂದು ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಲಾಗಿದೆ.

4. ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯು ಅವಶ್ಯಕತೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸೈಟುಗಳನ್ನು ಭೂಭರ್ತಿ ಸ್ಥಳವನ್ನಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು

ತಿಳಿಸಿದ ಸ್ಥಳ ನೀಡುವಿಕೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಯವರು, ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದವರು ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಮೀಸಲಿಟ್ಟಿರುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ತಮ್ಮ ಸುಪರ್ದಿಗೆ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಈ ಸ್ಥಳವನ್ನು ನಗರದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಡ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ವಿಭಾಗ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ರೂಪಿಸಬೇಕು.

5. ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಹೇಳಿಕೆಯ ಆಧಾರದಂತೆ ಕೆಲವು ಖಾಸಗಿ ಬಡಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿರುವುದು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ತಾವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವ ಬಡಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆಗೆ ಮತ್ತು ಕೊಳಚೆ ನೀರು ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಕಾಂಪೌರಿಸುವುದನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಅನುಮೋದಿಸಿರುವ ಬಡಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸ್ಥಳವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವಿನಾಯಿತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

6. ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಕಾಯ್ದೆಗೆ ತರಲಾದ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಂತೆ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿರುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉಪಯೋಗ ಜಾಗಗಳು ನಗರದ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಾದ ಜಾಗಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದವರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಲು ಅಗತ್ಯ ಜಾಗವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಬೇಕು. ತದನಂತರ ಈ ಸ್ಥಳದ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಇದನ್ನು ನಗರ ಸಭೆಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಬೇಕು. ಇದು ಈಗಾಗಲೇ ಅನುಮೋದಿಸಿರುವ ಬಡಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಫನತ್ಯಾಜ್ಯ ವಿಲೇವಾರಿಯ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಈಗಾಗಲೇ ಅನುಮೋದನೆಗೊಂಡಿರುವ ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸದಿರುವ ಬಡಾವಣೆಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬಹುದು. ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದವರು ಫನ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ/ ಕೊಳಚೆ ನೀರು ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಮೀಸಲಾದ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಇತರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಬಾರದು.

High Court of Karnataka

Daily Orders of the Case Number: WP 24739/2012 for the date of order 08/01/2013

Honble Justice N.KUMAR AND B.V.NAGARATHNA

08/01/2013

Order in WP 24739/2012

NKJ & BVNJ:

8.1.2013 W.P.Nos. 24739-40/2012

46523/2012, 30450/2012,

46601/2012

By the Constitution 74th amendment, Part IXA was inserted in the Constitution of India which came into effect from 1.6.1993. By this Constitution amendment what is sought to be achieved is decentralization and devolution of power. Article 243S deals with Constitution and composition of Wards Committees, etc., It reads as under : -

□. 243S. Constitution and composition of wards Committees, etc.

(1) There shall be constituted Wards Committees, consisting of one or more Wards, within the territorial area of a Municipality having a population of three lakhs or more.

(2) The Legislature of a State may, by law, make provision with respect to

(a) the composition and the territorial area of a Wards Committee;

(b) the manner in which the seats in a Wards Committee shall be filled

(3) A member of a Municipality representing a ward within the territorial area of the Wards Committee shall be a member of that Committee

(4) Where a Wards Committee consists of

(a) one ward, the member representing that ward in the Municipality; or

(b) two or more wards, one of the members representing such wards in the Municipality elected by the members of the Wards Committee, shall be the Chairperson of that Committee

(5) Nothing in this article shall be deemed to prevent the Legislature of a State from making any provision for the Constitution of Committees in addition to the Wards Committees

2. Giving effect to the said Constitutional mandate, by Act No. 35/1994, the Karnataka Legislature inserted by way of amendment, Section 13A in the Karnataka Municipal Corporations Act, 1976 (for short hereinafter referred to as □the Act□) providing for Wards Committee. The said provision

reads as under : -

□13-A. Wards Committee.-

(1) Where the population of a city is three lakhs or more there shall be constituted Wards Committee consisting of one or more wards within the territorial area of the Corporation.

(2) Each Wards Committee shall consist of.-

(a) the Councillors of the Corporation representing the wards in the Corporation; and

(b) not more than five persons having knowledge and experience in municipal administration, nominated by the Government:

Provided that a person shall not be qualified for being nominated and for being a member of the Wards Committee, if under the provision of this Act or any other law for the time being in force, he is not qualified for being elected as and for being a councilor;

(c) not more than two members nominated by the Government from such non-Government organizations and community based organizations working within the area of the Wards Committee, as the Government may specify in this behalf.

(3) The term of office of the members of the Wards Committees shall be co-extensive with the term of office of the Councillors of the Corporation.

(4) Where a Wards Committee consists of two or more wards, one of the members of the Wards Committee representing a ward in the Corporation shall be elected to be the Chairman of the Wards Committee in such manner as may be prescribed.

(5) The Chairman of the Wards Committee shall vacate the office as soon as he ceases to be a Councillor.

(6) In the event of the office of the Chairman falling vacant before the expiry of its term, the Wards Committee shall elect a new Chairman;

Provided that a Chairman so elected shall hold office so long only as the Chairman in whose place he is elected would have held the office if such vacancy had not occurred.

(7) The functions and duties of a Wards Committee and the procedure to be adopted by a Wards Committee for the transaction of its business shall be such as may be prescribed.

3. A reading of the aforesaid provision makes it clear that, it is obligatory on the part of the State to constitute Wards Committee within the territorial area of the Corporation. The Councilors of the area representing the wards is a member of such Wards Committee. However, the Government is vested with the power to appoint nominees not more than 5 persons having knowledge and experience in Municipal Administration in such Wards Committee. Similarly, not more than 2 members nominated by the Government from such non-Government organizations and community based organizations working within the area of the Wards Committee shall be nominated. The functions and duties of the Wards Committee and the procedure to be adopted by a Wards Committee for the transaction of its business have to be prescribed under the Act. It is unfortunate that even after three years of the constitution of the present Corporation, the Government has not taken any steps to nominate the persons as aforesaid. It is a clear case of total inaction. Probably that is the reason why the Bangalore city is suffering. This problem of garbage is because of the inaction on the part of the Government. If persons with experience in Municipal Administration and persons having similar experience and who are working in non-Governmental organizations and community based organizations were made members of this Wards Committee, probably they could have sorted out this problem and avoided the Bangalore city getting the name of garbage city. Whatever order this Court passes in public interest to sort out the problem of this menace of garbage, unless at the ground level those orders are implemented, proper, prompt, honest step is taken, it is not possible to solve this problem. Therefore, it is of utmost importance that Wards Committee should be constituted at the earliest so that the Councilors who would be the members of such Wards could be held personally liable for any future mismanagement of this garbage clearance. By virtue of such elected office he would be the Chairman of the Wards Committee. It is alleged that not only in this case, in the connected matter which this Court is hearing where there is a challenge to the tender notification, the persons who are at present working as contractors for over a period are all nominees of the Corporators. Similarly, the persons who have bagged the recent contracts are also the nominees of the Corporators. Even in cases where the Corporation is carrying out its cleaning operations, where private contracts are entered into, they are also the nominees of the Corporators. So, the Corporators' hand is seen in every transaction, but they are not made accountable because no Wards Committee is constituted. It is relevant to point out at this stage, Section 26 of the Act which deals with general disqualification for becoming a Councilor. Sub-Clause (k) of Sub-section (1) of Section 26 of the Act says that, a person shall be disqualified for being chosen as and for being a Councilor if, save as hereinafter provided, he has, directly or indirectly, by himself or his partner, any share of interest in any work done by order of the Corporation, or in any contract or employment with or under, or by or on behalf of the Corporation. Similarly, Section 80 of the Act categorically provides that, Councilors have to refrain from taking part in discussion and voting on questions in which they have pecuniary interest. It provides that, no Councilor shall vote on or take part in the discussion of, any question coming up for consideration at a meeting of the Corporation or any Standing Committee, if the question is one in which apart from its general application to the public he has any direct or indirect pecuniary interest by himself, or his partner.

4. Therefore, the legislature has consciously made this provision obviously of its experience of how

these elected members interfere in the running of the Corporation and would have conflict of interest. Therefore, it is of utmost importance to bring it to the notice of the elected representatives that their action as aforesaid would not only lead to their not being able to vote but it may disqualify them from contesting the future election. If the Corporators truly act as representatives of the people, take part actively and honestly in the work of the committee, keep their ward clean, not only they will command respect from the people of that ward they can be assured success in the next elections also. At the same time if they indulge in acts as aforesaid, the people would take care of them. All this is not possible because of the non-constitution of the Wards Committee. Though the Parliament amended by inserting the provision, the provision is in the book, it is not implemented in its true spirit and thus the Constitutional mandate is successfully negated by the State for almost two decades. Probably that is the reason why the Court is also finding it difficult to make any further progress in this public interest petition in granting real relief to the public who are eagerly waiting and looking at this Court. Therefore, the first thing to be done is, the Wards Committee is to be constituted.

5. The learned Government Advocate submits that, as there was no request from the Corporation, the Government has not nominated the members. If any such request were to be made, certainly the Government would immediately make such nomination. Section 13A do not contemplate any such request from the Corporation to nominate the members. It provides for the constitution of the committee. By virtue of the elected representatives of Wards, the Councilor would be the member of the committee and he also would be the Chairman of the said committee. Other members as stipulated in the aforesaid provision are to be nominated by the Government. The moment the Government nominates them, the committee comes into existence and they have to perform their duties as contemplated under the Act. Therefore, he submits if 15 days time is granted, this nomination process would be completed and the Wards committee can commence their work earnestly in terms of the Act and the Rules.

6. Call this case on 21.1.2013 to report compliance in so far as nomination of the members of the Wards Committees to all the 198 Wards of Bruhat Bangalore Mahanagara Palike.

7. The petitioner in W.P. Nos. 24739-40/2012 has filed an IA enclosing the extract of the report by the Comptroller and Auditor General for the year 2010-2011. Dealing with the road and drain works in Bruhat Bangalore Mahanagara Palike it is stated that, the planning process was undertaken without any proper need-assessment or taking into account the road history. There was no sanctity in the approval of programme of works due to execution of large number of works over and above the budgeted works. There were irregularities in accounting of deposits, mis-utilisation of deposits and irregular discounting of bills, etc., Operational controls were not in place and the tendering process was vitiated, tenders were manipulated, estimates were tampered with and funds were siphoned off. Works were executed to benefit the contractors resulting in doubtful, wasteful, irregular and avoidable works. Monitoring and internal control mechanism were absent at all levels. Unfortunately, the counsel for the petitioner has not produced the entire report. He has produced

only few pages. It is not possible to get comprehensive idea of what is said in the said report. In fact, in the end the recommendation is made stating as under : -

- (a) Accountability needs to be fixed on the authorities responsible for vitiating the tendering system.
- (b) Pre-audit should strictly be enforced to curtail manipulations in estimates and execution.
- (c) Accountability mechanism needs to be strengthened to avoid issue of work orders before entering into agreements with the contractors.
- (d) Recovery should be effected from officials responsible for faulty works execution.
- (e) Monitoring at all levels needs to be strengthened.

8. If the aforesaid facts are true, then it is not surprising that this garbage problem is one such problem arisen out of such mis-management. Therefore, the Corporation is directed to place on record the said entire report as well as what action has been taken as per the recommendations in the said report.

9. This Court by order dated 6.11.2012 directed the Karnataka Compost Development Corporation to file a status report within one week from the date of the order. Sri Devdas, learned AGA, was directed to take notice on behalf of the said Corporation. Managing Director of the said Corporation was directed to be personally present in the Court on the next date of hearing. On 22.11.2012 referring to the letter of the said Corporation dated 17.11.2012 wherein they had mentioned that, out of 9,65,363 tonnes of garbage received, the said Corporation has processed 8,00,000 tonnes leaving a balance of 1,65,000 tonnes, the processing of which, is in progress at the rate of 200 tonnes per day. Further, it is recorded in the said order that despite this accumulation, it has expressed its willingness to accept 75 to 100 tonnes per day of segregated wet waste on certain conditions mentioned in the said letter. Therefore, this Court expressed the hope that BBMP would respond to their letter with the urgency that it deserves. Further it was also observed that, the State Government would respond to the requirements of the Karnataka Compost Development Corporation Limited as expressed in their letter. Thereafter, we have not heard anything in the matter. In this context it is necessary to direct the Managing Director of the said Corporation to be present in Court on the next date of hearing, i.e., 21.1.2013 to report to the Court what action has been taken, how the Government has responded to the request as well as the Bangalore City Corporation.

10. In the status report filed by the Corporation it is stated that, the Additional Commissioner (Bommanahalli), Chief Conservator of Forest along with Chief Engineer (Lakes) have inspected the Subramanyapura lake on 18.12.2012 and have reported that there is no dumping of garbage. The Bangalore Development Authority has been requested to put adequate security to prevent debris dumping in the tank bed in future. The petitioner in W.P. No. 46523/2012 files a memo along with a photograph. In the memo it is stated that there is dumping of construction material and garbage in the Raja Kaluve leading to the tank. When the said fact was brought to the notice of the Chief Engineer, Raja Kaluve, he assured that he would investigate the matter and appropriate action would be taken. In spite of the assurance, the said activity is continuing even to this day and in the

interim period 3 to 4 acres of the lake, Raja Kaluve and abutting Gomala land appears to have been encroached by the illegal dumping of garbage, construction debris and covering the same with soil.

11. The Commissioner of the Corporation who is present before the Court fairly submitted that, in view of the aforesaid allegations, he would immediately visit the spot and take appropriate action. He submitted if Raja Kaluve is filled with garbage or construction debris, action would be taken to immediately clear the garbage and construction material and also appropriate action will be taken against all concerned if they have misled the Corporation or submitted any false report. He assured the Court that he would submit the report after visiting the spot.

Call on 21.1.2013.

Copy of this order shall be handed to all the concerned counsels/parties.

(N. KUMAR)
JUDGE

(B V NAGARATHNA)
JUDGE

[Back](#)

DISCLAIMER: The contents of this site are only for information purpose. Users are advised not to rely only on such information for any purpose. Neither the High Court of Karnataka nor the National Informatics Centre , Ministry of Information Technology, Government of India is responsible for any consequences by use of such information.

4.2.4. ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿಗಳು

(ಆದೇಶ ದಿನಾಂಕ 08.01.2013, 10.01.2013)

High Court of Karnataka

Daily Orders of the Case Number: WP 24739/2012 for the date of order 10/01/2013

Honble Justice N.KUMAR AND B.V.NAGARATHNA

10/01/2013

Order in WP 24739/2012

NKJ & BVNJ:

10.1.2013 W.P.Nos. 24739-40/2012

46523/2012, 30450/2012,

46601/2012

ORDER ON FOR BEING SPOKEN TO

By an order dated 8.1.2013, after hearing the learned counsel for the parties, we passed an order directing the Government to constitute Ward Committees in terms of Section 13A of the Act. Before we could sign the said order, the next day it was brought to our notice Section 13A of the Act is substituted by Chapter IIIA by the way of Karnataka Municipal Corporations (Amendment) Act, 2011 which has come into force from 1.8.2011. As the said fact was not brought to our notice the said order came to be passed. Therefore, as the power to constitute Ward Committees by virtue of the said amended provision vests with the Corporation, the order dated 8.1.2013 requires modification. Therefore, this case is listed today for being spoken to.

2. The Karnataka Legislature has passed the Karnataka Municipal Corporations (Amendment) Act, 2011 (Karnataka Act No.3/2011) providing for the constitution of Area Sabhas and Ward Committees in the State of Karnataka to institutionalize community participation in municipal functions and to provide for matters connected therewith or incidental thereto. Accordingly, Chapter IIIA dealing with Area Sabhas and Ward Committees is substituted in place of Section 13A. The Government has issued a notification dated 8.6.2011 in exercise of the powers conferred under sub-section (2) of Section 1 of the Karnataka Municipal Corporations (Amendment) Act, 2011 appointing the 1st day of August 2011 as the date on which the said Act shall come into force. Therefore, the Amendment Act has become effective. However, in Chapter IIIA, sub-section (2) of Section 13A states that the provisions of this Chapter shall apply to such of the Corporations as may be notified by the State Government. In the absence of such notification, all the Corporations which are governed by the Karnataka Municipal Corporations Act have to discharge their functions in terms of the amended provision, having regard to Article 243S of the Constitution of India.

3. Section 13-H reads as under : -

13H. Composition, territorial area and manner of filling of seats in Ward Committee.-

- (1) There shall be a Ward Committee for each ward in the Corporation.**
- (2) The Ward Committee shall consist of the following, namely:-**
- (a) the Councillor of the Corporation representing the Ward, shall be the Chairperson of the Ward Committee;**
- (b) ten other members to be nominated by the Corporation; out of which, there shall be,-**
- (i) at least two members belonging to the Scheduled Castes and the Scheduled Tribes;**
- (ii) at least three women members; and**
- (iii) at least two members representing residents Associations, whatever name called satisfying all conditions mentioned below, namely:-**
- (a) its registered office shall be located with in the jurisdiction of that ward;**
- (b) it shall represent majority of residents, or civic groups, or commercial groups or industrial groups;**
- (c) it shall have been actively engaged in its activities for not less than three years; and**
- (d) it shall be a registered Association by whatever name called, comprising of individuals who serve in a fiduciary capacity;**
- (3) Any person disqualified from being elected as a Councillor shall not be nominated as member of the Ward Committee.**
- (4) An officer of appropriate rank shall be designated by the Commissioner of the Corporation to act as Secretary for each Ward Committee to provide all administrative assistance to it. All minutes of the proceedings of the meeting of the Ward Committee shall be recorded by the Secretary and a copy of the same shall be forwarded to the Corporation.**
- (5) The Secretary of the Ward Committee shall be the convener of the meeting of the Ward Committee who shall convene the meeting in consultation with Chairperson.**
- (6) The Ward Committee shall meet at least once in a month.**
- (7) Decisions of the Ward Committee shall normally be taken by the majority of the nominated members of the Ward Committee:**
- Provided that the Chairperson may exercise a "veto" over any decision by giving reasons in writing. The decision of the Chairperson shall be final and binding.**
- (8) No act done or proceedings taken under this Act by the Ward Committee shall be invalid merely on the ground of any vacancy in it.**
- (9) The Commissioner or his nominee, shall be entitled to take part in the meetings and deliberations of the Ward Committee. The Chairperson of the Ward Committee may request the representatives of**

concerned departments as special invitees to participate in the meetings.

(10) The term of the nominated members shall be co-terminus with the term of the office of the Corporation.

(11) Notwithstanding anything contained in this Act, the Corporation may in addition to the allotment of funds to various projects in the budget, also allot not less than the prescribed amount towards ward development scheme to each ward which shall be utilised by the ward committee in the manner as may be prescribed.

4. Section 13-I which deals with functions of the Ward Committee reads as under : -

13I. Functions of the Ward Committee.- (1) The Ward Committee shall discharge the following functions, namely:-

- (a) prepare and submit Ward Development Scheme to the corporation for allotment of funds;**
- (b) ensure proper utilization of the funds allotted under ward development scheme in the ward.**
- (c) approve the list of beneficiaries for beneficiary oriented schemes of the Corporation submitted by Area Sabhas falling under that ward;**
- (d) scrutinize list of ineligible beneficiaries submitted by the Area Sabhas and submit it to the Corporation;**
- (e) supervise all programmes and schemes being implemented by the Corporation in the ward;**
- (f) ensure timely collection of taxes, fees and other sums due to the Corporation;**
- (g) ensure water supply maintenance in the ward and finalize location of new public taps and public wells;**
- (h) ensure sewerage system maintenance in the ward;**
- (i) ensure proper solid waste management and sanitation work in the ward and finalize location of new public sanitation units;**
- (j) ensure maintenance of street lighting in the ward and finalize location of new street lights;**
- (k) ensure maintenance of parks, open spaces, greening of area in the ward;**
- (l) ensure afforestation, and implementation of rain water harvesting schemes;**
- (m) mobilize voluntary labour and donation by way of goods or money for implementation of Ward Development Scheme and various programmes and schemes of Corporation;**
- (n) inform the Corporation regarding any encroachment of land belonging to the Corporation;**
- (o) perform such other functions as may be assigned to it by the Corporation as per its bye-laws.**

(2) The procedure to be adopted by the Ward Committee in the transaction of its business shall be as may be prescribed in the rules.

5. A reading of the aforesaid two provisions make it clear that, there shall be a Ward Committee for each ward in the Corporation. The said Ward Committee shall consist of the Councilor of the

Corporation representing the ward who shall be the chairperson of the Ward Committee. Then 10 other members of the ward committee are to be nominated by the Corporation. How these 10 persons should be selected is clearly set out in clause (b) of sub-section (2) of Section 13H. As is clear from Section 13-I it is the duty of the Ward Committee to ensure proper solid waste management and sanitation work in the ward and finalize location of new public sanitation units. Therefore, a greater responsibility is thrust on the Councilors of the Corporation representing the ward and his team of 10 members who are to be nominated by the Corporation. It is in the absence of this committee functioning in each ward, probably the task of removal of garbage which was not a problem for the last 5 decades has assumed gigantic proportions in the last couple of months. Therefore, in order to fix the responsibility on the persons who should ensure proper solid waste management it is necessary to constitute a Ward Committee forthwith. That may ease the problem of this garbage which is haunting the city of Bangalore. For the aforesaid purpose, the Council Secretary shall convene the meeting of the Corporation in consultation with the Mayor and the Commissioner, to consider the agenda of nominating the members of the ward committee by the Corporation in terms of clause (b) of sub-section (2) of Section 13-H of the Act. The said meeting shall be held within 3 days from today and we hope by the next date of hearing, i.e., 21.1.2013 the Ward Committees would be functional and report of that would be submitted to the Court.

6. The Commissioner of the Corporation who is present before the Court submits that the meeting of the Corporation would be convened on Tuesday, 15.1.2013 at 3.00 PM.

(N. KUMAR)
JUDGE

(B V NAGARATHNA)
JUDGE

[Back](#)

DISCLAIMER: The contents of this site are only for information purpose. Users are advised not to rely only on such information for any purpose. Neither the High Court of Karnataka nor the National Informatics Centre , Ministry of Information Technology, Government of India is responsible for any consequences by use of such information.

4.2.5. ಘನ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದಕರು ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಾರರ ಕರ್ತವ್ಯ ಮತ್ತು ಇತರ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನೀಡಲಾದ ಸಮಗ್ರ ಆದೇಶಗಳು

(ಆದೇಶ ದಿನಾಂಕ 17.12.2015)

High Court of Karnataka

Daily Orders of the Case Number: WP 24739/2012 for the date of order 17/12/2015

Honble Justice N.KUMAR AND B.V.NAGARATHNA

17/12/2015

Order in WP 24739/2012

W.P.Nos.24739-24740/2012,

C/W. W.P.NO.46601/2012

30450/2012 & 46523/2012

These writ petitions are filed in public interest, complaining of inefficient Solid Waste Management by the Bruhat Bengaluru Mahanagara Palike (□BBMP□ for short). We have already issued several directions for proper solid waste management in Bengaluru City. We have been monitoring the same. In the course of this monitoring, we have noticed that the □garbage crisis□ in Bengaluru was caused due to indiscriminate dumping of mixed waste to the landfill with no processing or any treatment of the leachate to prevent ground water contamination and pollution. These writ petitions have brought into open the deep-rooted causes for mishandling of waste, to the fore. Solid waste generation and its improper management is a key environmental, social and a growing economic problem not only at local levels, but also at national and global levels. Globally, waste management is becoming increasingly sophisticated as separate collection and recycling facilities have become the norm and disposal standards have become more rigorous. A new perception namely, waste is a resource has emerged and schemes to effectively manage waste are aplenty. Effective Solid Waste Management systems are necessary to ensure protection of environment and human health. Inefficient solid waste management has a direct bearing on the standard of living of the citizens and public health as well as our environment. The best way of managing waste is not to create waste in the first place. Article 51A (g) of the Constitution imposes a duty on every citizen to uphold preservation of natural environment.

2. In the course of hearing of these petitions, in order to have first hand information of the ground realities, we have made two field visits covering BBMP landfill at Mavallipura, processing plant of Karnataka Compost Development Corporation (KCDC), a Dry Waste Collection Centre (DWCC), a rag pickers□ colony, scrap dealers depot a privately owned and operated landfill and a privately owned and operated biomethanisation unit. We have interacted with various stakeholders-citizens, NGOs, members of Residents Welfare Association doing segregation and processing on site. Although BBMP, in the light of the interim orders passed by this court, has made efforts to set up various systems to manage waste as well as facilities to process the segregated waste, operationalize Dry Waste Collection Centre, the level of segregating waste at source and the percentage of waste being processed being minimal, city is still vulnerable to the problems of improper Municipal Solid Waste Management.

3. We would like to emphasize at this stage that BBMP alone cannot handle this problem. The co-operation of the citizens, who generate this waste is of paramount importance. Also, the poura karmikas, who collect waste from door-to-door are to be properly educated and trained. Responsibilities have to be fixed on the Corporator of the wards and the members of the ward committee, who are equally responsible for proper Municipal Solid Waste Management. Similarly, the role of Palike officials at the ground level cannot be underestimated. On the contrary, greater responsibility should be foisted on them and they should be made accountable for any improper Municipal Solid Waste Management. In other words, it should be a co-ordinated and collective effort on the part of each one of the stake holders. It is only then, this problem could be tackled effectively. Therefore, in order to achieve this object, we propose to issue certain directions to all the concerned in conformity with the Municipal Solid Waste Management Rules, so that if the law is obeyed and implemented the ultimate object of the law would be achieved.

4. The first and foremost aspect is as follows:

1) Duties of Waste Generators: Every person or group of persons, or residential and commercial establishments, including Indian Railways and Defence cantonments and others, who or which generate solid waste have to follow the below mentioned duties:

(a) No waste generator shall throw the waste generated by him/her on the street, open spaces, drains or water bodies;

(b) Every waste generator shall segregate and store the waste generated in three separate way, namely,

(i) bio-degradable or wet waste;

(ii) non-bio-degradable or dry waste and

(iii) domestic hazardous wastes including sanitary waste

in separate and suitable bins. For that purpose, they shall adopt

□ two bins and one bag system □.

(iv) In this system, they should use a GREEN COLOURED bin to store organic waste or wet waste such as,

kitchen waste: vegetable, fruit peels, cooked food, leftovers, egg shells, chicken/fish bones, rotten fruits/ vegetables, tissue paper soiled with food, tea bags, coffee grinds, leaf plates etc.

Garden waste: Small quantity of garden waste such as fallen leaves, twigs, puja flowers, garlands.

It is made clear that they shall not use a plastic liner or plastic bag in the said bin to store these wastes. The said bin would be a green coloured bin for the purpose of identification.

(v) A red coloured bin should be used for storing (domestic hazardous waste) such as sanitary waste like diapers, sanitary napkins, bandages, condoms, nails, used tissues, medicines, razors, blades, used syringes, injection vials. Again, they shall not use a plastic liner or plastic bag in the said bin. Insofar as the broken glass is concerned, they could use a newspaper for wrapping the same. Also all wet sanitary waste must be wrapped in paper.

(vi) A bag for dry waste, such as plastic covers, bottles, boxes, items chips, toffee wrappers, plastic cups, milk/curd packets, newspapers, magazines, stationery, junk mail, cardboard cartons, pizza boxes, tetrapaks, paper cups and plates, foil containers, metal cans, unbroken glass bottles, rubber, thermocol, old mops, dusters, sponges, cosmetics, ceramics, wooden chips, hair, coconut shells, batteries, CDs, tapes, thermometers, bulbs, tube lights, CFLs etc., must be used. Preferably re-usable bags after disposal of dry waste must be used.

(c) Every day, at a particular time, the waste generator shall handover segregated waste to waste collectors, who are employed either by the BBMP or by the contractors, who are working for BBMP or other private collectors such as vendors empowered by BBMP or such other persons.

(d) Insofar as bulk generators are concerned, they shall store the solid waste in two bins and one bag system, preferably of a size, which could be handled by a single individual without any assistance from any one else;

(e) The commercial establishments shall also adopt two bins and one bag system for disposal of the waste generated in their premises.

(f) It is necessary to point out that the system of two bins and one bag shall also be followed by all the Governmental, semi-Governmental-Central and State Government authorities, private companies, non-governmental organizations, apartments, gated communities, hotels, restaurants, choultries and other instrumentalities of the State, educational institutions, malls, shops, clubs and places of religious worship, in short, every kind of bulk generator as well as private citizens.

(2) Collection of solid waste:

(a) BBMP either by itself or through contractors should organize door-to-door collection of segregated bio-degradable or wet waste and non-bio-degradable or dry solid wastes on a daily basis at pre-informed timings from all residential and non-residential premises, including slums using motorized vehicles or containerized tricycles, handcarts or any other device, which is suitable for collection of segregated waste without necessitating deposition of waste on the ground and multiple handling of waste.

(b) Bio-degradable wastes from fruits and vegetable markets, meat and fish markets, horticultural waste from parks and gardens shall be collected separately and such market waste should be processed or treated within the market area and horticultural waste should be processed within parks and gardens to make optimum use of such wastes and minimize the cost of collection and transportation of such waste, by establishing composting facilities within the park.

(c) Segregated solid waste collected from the door step shall, as far as practicable, be transported directly to the respective waste processing facility having facility of sorting and recovery of recyclable waste. The authority should ensure that after the segregated solid waste is collected from the door step, under no circumstance, it is mixed and transported as mixed waste to a land fill. They shall not only be collected in segregated form but also transported to and processed in the same form in, the

processing facility. Only in an exceptional situation the segregated waste collected from the door step shall be taken to a waste storage places for secondary storage of waste. This is only in an exception and not a rule.

(d) Waste collected from the door step in motorized vehicles shall be directly transported to the processing facility through material recovery facility to be set up at the waste processing site or to the transfer station or transfer point or waste storage depots for facilitating, sorting and bulk transfer of waste to the processing facility in large hauling vehicles or containers.

(e) Vehicles used for transportation of wastes shall be covered and shall have a facility to prevent waste spillage and leachate dropping from the vehicles on the ground en-route to the processing or disposal facility.

(f) Waste shall not be visible to public nor exposed to open environment.

(g) Waste storage at the secondary waste storage depots in exceptional circumstances shall be stored in covered bins or containers, shall be attended daily and at any rate waste shall be picked up before the container start overflowing.

(h) Transportation vehicles shall be covered and so designed that multiple handling of wastes, prior to final disposal is avoided.

(i) Waste depots shall have covered containers for separate storage of bio-degradable or wet waste and non-bio-degradable or dry waste collected from the door step.

(j) The street sweepings and silt collected from the surface drains shall not be left or accumulated on roadsides and shall be transported directly to waste disposal facility or shall be temporarily stored in covered bins or containers kept separately for secondary storage of inert wastes at suitable locations for facilitating onward transportation of such waste to the disposal site. If the street sweepings contain bio-degradable or re-cycleable waste, such waste shall be segregated and sent to respective processing facility.

(k) In order to see that the waste generators obey the said procedure, BBMP shall create public awareness on;

(1) reducing generation of waste,

(2) re-using the waste material to the extent possible,

(3) processing food waste through home

(4) separately stored bio-degradable waste or wet waste and non-bio-degradable waste or dry waste including recycleable waste,

(5) encourage waste pickers to take away the segregated recycleable waste stores,

(6) use newspaper for wrapping pads, condoms, infant/adult diapers, sanitary napkins (menstrual), bandages, condoms, nails, used tissues medicines, swept dust before putting in domestic bins for non-bio-degradable waste;

(7) storing and handing over separately domestic hazards waste such as razors, blades, used syringes injection vials, rubble, paints silt from drains, cement powder, bricks, flower pots, surgical tubes, pesticides cans, used NICD batteries, used needles and syringes, fused tube-lights and bulbs, sharp edged items and healthcare waste;

(8) storing waste separately in separate bins. Citizens to store correct waste at source in separate

domestic or in particular bins meant for it and handover these wastes separately to waste collectors for recycling, processing and disposal of solid waste.

5. These aforesaid directions given by us are in conformity with the Solid Waste Management Rules. Therefore, if there is any act of omission or commission in following these directions, it amounts to violation of the solid waste management rules under the scheme framed thereunder. Hence, it is an offence punishable under Section 431A of the Karnataka Municipal Corporations Act, 1976 and the authorities shall take appropriate action by imposing penalty as prescribed in Schedule XIII to the said Act and recover the same. Due publicity shall also be given about the aforesaid provisions and implement the said provisions in their true spirit.

[Back](#)

DISCLAIMER: The contents of this site are only for information purpose. Users are advised not to rely only on such information for any purpose. Neither the High Court of Karnataka nor the National Informatics Centre , Ministry of Information Technology, Government of India is responsible for any consequences by use of such information.

4.2.6. ಸಮರ್ಥ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಮಗ್ರ ಅವಲೋಕನ

(ಆದೇಶ ದಿನಾಂಕ 23.06.2016)

High Court of Karnataka

Daily Orders of the Case Number: WP 24739/2012 for the date of order 23/06/2016

Honble Justice N.KUMAR AND B.V.NAGARATHNA

23/06/2016

Order in WP 24739/2012

NKJ & BVNJ:

23.06.2016

WP Nos. 24739-24740/2012 (LB-RES)

C/W

W.P. NOS. 46601/2012, 30450/2012, 46523/2012

CCC NO.1641-1650/2013, W.P.NOS.36058-517/2013, 48595/2013, 18167-18168/2014 55575/2014 AND 54409/2015

ORDER

By order dated 17.12.2015, we had issued several directions for waste management. Today, the Commissioner of BBMP as well as the Special Commissioner of the BBMP are present. They submit that effective steps have been taken to effectuate the said directions and they have been substantially complied with. Today, they placed on record a report stating about their Extensive IEC (Information, Education and communication) programmes in order to promote three way segregation of waste at source, which are being conducted through electronic and print media.

They have also initiated various programmes for educating and creating awareness among the citizens. In this regard, Master Trainers have been identified and they have been trained on various aspects of solid waste management. These master trainers are imparting training to the Suchimithras, Resident Welfare Associations (RWAs) and Pourakarmikas. Such training programmes are being conducted. They have also placed on record, a copy of the list of Master Trainers identified, office order with regard to training by Master trainers and also schedule for training Suchimithras is enclosed as Annexure-A.

Various circulars and public notices have been issued to ensure proper waste management practices are implemented like segregation, domestic hazardous waste collection and processing (experimentally it has been initiated in all zones), black spot eradication by providing litter bins, scientific bin system and CCTV monitoring etc.,

They are also enforcing the Notification pertaining to plastic ban. Also, they have collected about Rs.52 Lakhs by way of fine imposed for violation of the same. Similarly, steps have been taken to prosecute offenders under Section 431A of the Karnataka Municipal Corporation Act, 1976 as

prescribed in Schedule XIII and a sum of Rs.62 Lakhs has been collected as penalties from waste Generators. Efforts are also made to channelize bulk generator waste to approved agencies like Noble Exchange and other authorized vendors by involving stake holders like Hotel associations, apartment complexes etc., They have also taken steps to establish transfer stations, strengthening the infrastructure of decentralized waste management by augmenting DWCC, biomethanisation plants, organic waste convertors, shredders. To enhance in-house solid waste managing capacity, BBMP is also procuring additional compactors, auto tippers mechanical sweeping machines. Senior officers have been appointed as Nodal Officers Ward wise to monitor Suchimithras and other activities.

In this back ground we have heard the learned counsel appearing for the respective parties and also the persons representing NGOS.

One thing that now emerges is that the citizens of Bengaluru are taking keen interest in participating in all the programmes of the BBMP in so far as segregating solid waste is concerned. Probably, if the BBMP were to duly publish their efforts through the master trainers, many more public-spirited citizens of Bengaluru may come forward and cooperate with BBMP in undertaking the mammoth job. Therefore, it cannot be said that the public is not cooperating in this endeavor. It is for BBMP to utilize their support, give them due respect and see that they are trained in this uphill task of keeping Bengaluru clean. We are sure, a right move on the part of the Corporation would encourage many more public-spirited people to join hands with BBMP to cooperate in all their activities, in so far as segregation of waste and its management are concerned.

A suggestion made from the NGOs is that in most of the 198 wards of Bengaluru City, Dry Waste Collection Centers are established and they are functioning satisfactorily. If the Corporation provides the necessary infrastructure to them they would be willing to collect from door-to-door dry waste, which is within their wards. This exercise not only helps in collecting dry waste but also reduces the burden of transportation of waste by other agencies including BBMP. This would also ensure segregation of waste in the house holds.

The suggestion is worth considering and the Commissioner, BBMP and the Special Commissioner who are present before the Court submit that they would consider the said proposal and if found viable, certainly, they would extend all help as required to enable these dry waste Collection Centers to collect dry waste from households within each ward.

The Commissioner of the Corporation who has recently taken charge of his office has a few proposals to make. One such proposal which he is considering is being implemented by Mumbai Municipal Corporation i.e., regarding appointment of □Clean-up Marshalls□ to each ward in 2 or 3 in number. If retired Ex-Servicemen are appointed, with an identity authorizing them to identify and penalize the violators of the MSW Rules and the directions issued by this court from time to time, that would, in the long run, help in not only educating the public about their duties, reducing the violations of these rules to a minimum. This suggestion is also worth considering and we are sure, the

Commissioner would be able to mobilize the men in order to give effect to it at the earliest. The Rules are in place and we have also passed many orders from time to time. Huge sums of money has been invested. So, at the ward level implementation of the Rules, our orders are important. Probably, appointment of □Clean-up Marshals□, would be a step in the right direction having regard to the experience and working of BBMP.

Next, he submitted about orders passed by the authorities regarding abolition of plastic bags, which are in force and that substantially, they have been complied with. Violators are being penalized and in the days to come, probably, we could see Bengaluru without plastic bags. If that happens, probably, segregation of waste will make a headway as plastic bags are presently being used to carry and dump unsegregated waste and it would enable the Corporation to implement our orders meticulously.

It is submitted that there is a good response from the public to the concept of □Two Bins one Bag□. But still it is yet to reach every house hold. We find that BBMP is spending substantial amounts for awareness programmes and advertisements. Probably, a portion of that amount could be earmarked for supply of □Two Bins One Bag□ to certain citizens in the City, who are interested in segregation of waste. Before doing that, by taking the advice of the Expert Committee, they could standardize the □Two Bins one bag□ with a particular, distinctive feature, so that if the general public look at them, they would be able to recognize that they are the bins which are earmarked for segregation of waste. Thereafter, sufficient number of such bins could be distributed ward wise and once this happens, probably manufacturers would take the cue and manufacture the bins as per the aforesaid specification and in the long run, public would be benefited. This experiment is worth undertaking and we direct the Corporation to immediately give effect to these directions.

It is also pointed out on behalf of the NGOs that if citizen of Bengaluru are able to undertake the process of composting of wet waste within their house/compound then, probably, segregation, collection and transportation of solid waste could be solved at the household level itself. They demonstrated before this court, the bin that is utilized for the said purpose, the chemical that is required for composing of wet waste and if it is done inside the house, probably, substantially the problem of disposal of wet waste could be solved. Therefore, they submitted that when the Corporation is insisting on water harvesting system to be put in place in respect of for 60 x 40 feet sites, as well as 30 x 40 feet sites, along with the same, they could insist for in situ, home composting or composting inside the house of wet waste. It is suggested that wet waste generated everyday must be put into a bin and microbes added so that composting will take place in normal course and no smell would emanate. It is convenient, easy to use, non-infectious process and it is not a health hazard also. If the process of composting of wet waste is adopted, this waste could be processed in the house and the question of transporting wet waste to the nearest processing centre, to any nearby village would not arise. We direct the citizens of Bengaluru to adopt the process of disposal of wet waste by composting process in their house holds and not dispose the same on the streets or in any other manner, which would give rise to black spots. In this regard, BBMP shall take interest, educate the

masses and utilize a portion of the funds, which they have set apart for advertising for this purpose, demonstrate the process in each ward in the interest of citizens of Bengaluru city. There are many persons, public spirited organizations, who would be interested in participating in this exercise at their cost, who should be encouraged.

Pursuant to the orders passed by us, Mavallipuram Waste Process Unit started functioning much against the wishes of the local public. We made it very clear that it should be run in a professional manner and they should not cause any further health hazard to the villagers and we also said that it should be only organic waste and mixed waste, which should not be processed. Ramki Infrastructure Limited, who are running the said unit did not perform their functions satisfactorily; their contract was terminated. As a result, BBMP took over the unit and they were running satisfactorily. Now, it appears that the contractor has approached Bangalore City Civil Court by way of an application under Section 9 of the Arbitration Act, in Arbitration Application No.195/2016 in which the Civil Court has passed an order to maintain status-quo. The resultant position is that, waste which is dumped in the yard is not being processed. This gives rise to health hazards. Therefore, it is of utmost importance for the BBMP to move the said Court for vacating the interim order as otherwise, the health of the public of Mavallipuram would be affected. The proceedings are pending before this court. Therefore, we are sure that if these facts are brought to the notice of the civil court, it would take up the matter out of turn and dispose of the matter expeditiously within one month from today positively and send a copy of that order to this court. This court would pass further orders on that aspect of the matter.

After the elections to the Corporation, new Ward Committees have not been constituted. Prima facie, this is a violation of the earlier order of this Court. Therefore, the Corporation shall take immediate steps for constitution of Ward Committees consisting of public spirited persons, who will perform their duties and would not assert only their rights. Then only, the orders passed by this court would be effective.

The Government shall finalize the rules taking into consideration the objections filed by all the interested public and publish at the earliest so that it could be implemented in letter and spirit at the earliest.

(N.KUMAR)
JUDGE

(B.V.NAGARATHNA)
JUDGE

4.3. ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಯ್ದೆ

- 4.3.1. 2011 ರ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಯ್ದೆ ಭಾಗ-3 (ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿ)
- 4.3.2. ಅರಣ್ಯ ಜೀವಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಧಿಸೂಚನೆ ಸಂಖ್ಯೆ: ಎಫ್‌ಇಇ 17 ಇಪಿಸಿ 2012 ಬೆಂಗಳೂರು ದಿನಾಂಕ: 11.03.2016 (ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ನಿಷೇಧ)
- 4.3.3. ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ: ಯುಡಿಡಿ 126 ಟಿಎಂಎಸ್ 2016 ಬೆಂಗಳೂರು ದಿನಾಂಕ: 07.08.2017 (ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ನೇರ ವೇತನ ಪಾವತಿ)
- 4.3.4. ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಧಿಸೂಚನೆ ಸಂಖ್ಯೆ: ಕಾಇ 92 ಎಲ್‌ಡಬ್ಲ್ಯೂಎ 2017 ಬೆಂಗಳೂರು ದಿನಾಂಕ: 27.10.2017

4.3.1. 2011 ರ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಯ್ದೆ ಭಾಗ-3

(ವಾರ್ಡ್ ಸಮಿತಿ)

KARNATAKA ACT NO. 03 OF 2011

THE KARNATAKA MUNICIPAL CORPORATIONS (AMENDMENT) ACT, 2011

Arrangement of Sections

Sections:

1. Short title and commencement
2. Insertion of new Chapter IIIA

STATEMENT OF OBJECTS AND REASONS

Amending Act 03 of 2011.- One of the mandatory reforms to be undertaken by the State Government under the Jawaharlal Nehru National Urban Renewal Mission is to enact a law providing for community participation in the Municipal Corporations having a population exceeding three lakhs. It requires the establishment of a three tier structure of governance at the level of municipal council, ward Committee and area sabha.

The State Government, in the Memorandum of Agreement (MOA) entered into with Government of India has already committed to fulfil this reform, and passed orders dated: 05-10-2007 affirming the same.

Therefore, it is considered necessary to amend the Karnataka Municipal Corporations Act, 1976 (Karnataka Act 14 of 1977) to provide for the following:-

- (i) Constitution of Area Sabhas and Ward Committees.
- (ii) Entrusting functions and duties to the Area Sabha and Ward Committees and
- (iii) Institutionalizing citizen participation.

Hence the Bill.

[L.A. Bill No.1 of 2011, File No.Samvyashae 27 Shasana 2010]

[Entry 5 of List II of the Seventh schedule to the constitution of India.]

KARNATAKA ACT NO. 03 OF 2011

(First published in the Karnataka Gazette Extra-ordinary on the fourth day of February, 2011)

THE KARNATAKA MUNICIPAL CORPORATIONS (AMENDMENT) ACT, 2011

(Received the assent of the Governor on the First day of February, 2011)

An Act further to amend the Karnataka Municipal Corporations Act, 1976 to provide for the constitution of Area Sabha and Ward Committees in the State of Karnataka to institutionalise community participation in municipal functions and to provide for matters connected therewith or incidental thereto.

Whereas it is expedient further to amend the Karnataka Municipal Corporations Act, 1976 (Karnataka Act 14 of 1977) to provide for the constitution of Area Sabha and Ward Committees in the State of Karnataka to institutionalize community participation in municipal functions, and to provide for matters connected therewith or incidental thereto;

Be it enacted by the Karnataka State Legislature in the sixty first year of the Republic of India as follows, namely:-

1. Short title and commencement.- (1) This Act may be called the Karnataka Municipal Corporations (Amendment) Act, 2011.

(2) It shall come into force on such date as the State Government, may, by notification, appoint.

2. Insertion of new Chapter IIIA.- In the Karnataka Municipal Corporations Act, 1976 (Karnataka Act 14 of 1977) for section 13A, the following shall be substituted, namely:-

“CHAPTER - IIIA

Area sabhas and Ward Committees

13A. Definitions and application.- (1) In this Chapter, unless the context otherwise requires,-

- (a) “Area” means an area, determined in the manner specified in section 13B;
- (b) “Area Sabha” means, in relation to an Area, a body of all the persons who are registered as voters in the electoral rolls pertaining to any polling station of that Area;
- (c) “Association” means a trust, society, association or organization registered under Karnataka Societies Registration Act, 1960 and fulfil the conditions specified in sub-clause (iii) of clause (c) of sub-section (2) of section 13H.
- (d) “Polling Station” means Polling station set up for conducting elections to the Corporation;
- (e) “Ward Committee” means a committee constituted under section 13H.
- (f) “Ward Development Scheme” shall be the development scheme prepared by the Ward Committee for the budget allotted to it by the Corporation.

(2) The provisions of this Chapter shall apply to such of the Corporations as may be notified by the State Government.

13B. Determination of Areas.- The State Government shall by order determine,-

- (a) the areas into which each Ward may be divided; and
- (b) each area shall comprise the polling area of one or more contiguous polling stations in a ward, but in any case not exceeding total area of five such polling stations:

Provided that polling area of any polling station shall not be divided into two or more areas.

13C. Constitution of Area Sabha.- (1) There shall be an Area Sabha for each area.

(2) All persons who are registered as voters in the electoral rolls of the polling stations in an area shall be members of that Area Sabha.

13D. Representatives of Area Sabha.- (1) Each area shall have an area sabha representative who shall be nominated by the Corporation on the recommendation of the councilor of the particular ward:

Provided that, if no recommendation is received within ninety days from the date of constitution or reconstitution of the Corporation, the Commissioner shall recommend names to the Corporation for nomination.

(2) If councillor of any ward, for any reason ceases to be the Councillor before the expiry of the term of the Corporation, the Area Sabha Representatives of that ward shall also cease to be Area Sabha Representatives and new Area Sabha Representatives shall be nominated in accordance with sub-section (1).

(3) The Area Sabha Representative shall be a member of that Area Sabha.

(4) Any person disqualified for being elected as a Councillor shall not be nominated as Area Sabha Representative.

13E. Term of office.- Except as provided in sub-section (2) of section 13D, the term of office of an Area Sabha Representative shall be co-terminus with that of the Councilor Corporation concerned:

Provided that no person shall continue to be a Area Sabha Representative if, at any time during his tenure, he incurs any of the disqualifications prescribed by or under any law for the time being in force for the purpose of election to the Corporation concerned:

Provided further that no person shall continue or be entitled to hold office as Area Sabha Representative of an Area Sabha of which he ceases to be a member.

13F. Meeting of the Area Sabha.- (1) The Area Sabha shall meet at least once in three months. The Area Sabha Representative shall preside over the meeting of the Area Sabha.

(2) An officer of appropriate rank shall be designated by the Commissioner of the Corporation to act as a nodal officer for each Area Sabha and who shall provide all administrative assistance to the Area Sabha Representative in conducting meetings of the Area Sabha. The nodal officer shall be the convener of the Area Sabha meetings and shall convene the meeting in consultation with the Area Sabha Representative. All minutes of the proceedings of the meeting shall be recorded by the nodal officer and a copy of the same shall be forwarded by him to the Ward Committee.

(3) All decisions in the Area Sabha shall be as far as possible be arrived at through a consensus of all the members present. Where consensus is not possible, the decision shall be taken by the majority of the members present.

13G. Functions and duties of the Area Sabha.- An Area Sabha may, having regard to its managerial, technical, financial and organizational capacity, and the actual conditions prevailing in the Corporation, perform and discharge the following functions and duties, namely:-

- (1) It shall forward proposals for schemes and development programmes to be implemented in the area, to the Ward Committee, or in its absence to the Corporation, for inclusion in the ward development scheme and programs and schemes implemented by the Corporation.
- (2) It shall select eligible persons from the area for beneficiary oriented schemes of the Corporation and forward the same for approval of the Ward Committee or in its absence, to the Corporation.
- (3) It shall cross verify the eligibility of persons getting various kinds of welfare assistance from Government such as pensions and subsidies and submit list of ineligible beneficiaries, if any, to the Ward Committee or in its absence, to the Corporation.
- (4) It shall support tax mapping and to remind and encourage Area Sabha members of their obligations to pay municipal taxes and user charges.
- (5) It may identify the deficiencies in the water supply and suggest remedial measures.
- (6) It may identify deficiencies in the sanitation arrangements and suggest remedial measures.
- (7) It may identify the deficiencies in the street lighting arrangements and suggest remedial measures.

- (8) It shall impart awareness on matters of public interest such as cleanliness, preservation of the environment and prevention of pollution and parks and such other public amenity schemes in the area.
- (9) It may assist the activities in public health centers in the area, especially in disease prevention and family welfare and create awareness and to report outbreak of epidemics and natural calamities.
- (10) It shall provide and mobilize voluntary labour and contributions in cash and kind for development programmes and to supervise such development works through volunteer organizations.
- (11) It shall promote harmony and unity among various groups of people in the Area and encourage cultural and sports activities;
- (12) It may co-operate with the Ward Committee in discharging of any functions assigned to it. and
- (13) It shall perform such other functions as may be assigned to it by the Corporation in accordance with the bye-laws.

13H. Composition, territorial area and manner of filling of seats in Ward Committee.- (1) There shall be a Ward Committee for each ward in the Corporation.

(2) The Ward Committee shall consist of the following, namely:-

- (a) the Councillor of the Corporation representing the Ward, shall be the Chairperson of the Ward Committee;
- (b) **ten other members to be nominated by the Corporation;** out of which, there shall be,-
 - (i) at least two members belonging to the Scheduled Castes and the Scheduled Tribes;
 - (ii) at least three women members; and
 - (iii) at least two members representing residents Associations, whatever name called satisfying all conditions mentioned below, namely:-
 - (a) its registered office shall be located with in the jurisdiction of that ward;
 - (b) it shall represent majority of residents, or civic groups, or commercial groups or industrial groups;
 - (c) it shall have been actively engaged in its activities for not less than three years; and
 - (d) it shall be a registered Association by whatever name called, comprising of individuals who serve in a fiduciary capacity;

(3) Any person disqualified from being elected as a Councillor shall not be nominated as member of the Ward Committee.

(4) An officer of appropriate rank shall be designated by the Commissioner of the Corporation to act as Secretary for each Ward Committee to provide all administrative assistance to it. All minutes of the proceedings of the meeting of the Ward Committee shall be recorded by the Secretary and a copy of the same shall be forwarded to the Corporation.

(5) The Secretary of the Ward Committee shall be the convener of the meeting of the Ward Committee who shall convene the meeting in consultation with Chairperson.

(6) The Ward Committee shall meet at least once in a month.

(7) Decisions of the Ward Committee shall normally be taken by the majority of the nominated members of the Ward Committee:

Provided that the Chairperson may exercise a 'veto' over any decision by giving reasons in writing. The decision of the Chairperson shall be final and binding.

(8) No act done or proceedings taken under this Act by the Ward Committee shall be invalid merely on the ground of any vacancy in it.

(9) The Commissioner or his nominee, shall be entitled to take part in the meetings and deliberations of the Ward Committee. The Chairperson of the Ward Committee may request the representatives of concerned departments as special invitees to participate in the meetings.

(10) The term of the nominated members shall be co-terminus with the term of the office of the Corporation.

(11) Notwithstanding anything contained in this Act, the Corporation may in addition to the allotment of funds to various projects in the budget, also allot not less than the prescribed amount towards ward development scheme to each ward which shall be utilised by the ward committee in the manner as may be prescribed.

13I. Functions of the Ward Committee.- (1) The Ward Committee shall discharge the following functions, namely:-

- (a) prepare and submit Ward Development Scheme to the corporation for allotment of funds;
- (b) ensure proper utilization of the funds allotted under ward development scheme in the ward.
- (c) approve the list of beneficiaries for beneficiary oriented schemes of the Corporation submitted by Area Sabhas falling under that ward;
- (d) scrutinize list of ineligible beneficiaries submitted by the Area Sabhas and submit it to the Corporation;
- (e) supervise all programmes and schemes being implemented by the Corporation in the ward;
- (f) ensure timely collection of taxes, fees and other sums due to the Corporation;
- (g) ensure water supply maintenance in the ward and finalize location of new public taps and public wells;
- (h) ensure sewerage system maintenance in the ward;
- (i) ensure proper solid waste management and sanitation work in the ward and finalize location of new public sanitation units;
- (j) ensure maintenance of street lighting in the ward and finalize location of new street lights;
- (k) ensure maintenance of parks, open spaces, greening of area in the ward;
- (l) ensure afforestation, and implementation of rain water harvesting schemes;
- (m) mobilize voluntary labour and donation by way of goods or money for implementation of Ward Development Scheme and various programmes and schemes of Corporation;
- (n) inform the Corporation regarding any encroachment of land belonging to the Corporation;
- (o) perform such other functions as may be assigned to it by the Corporation as per its bye-laws.

(2) The procedure to be adopted by the Ward Committee in the transaction of its business shall be as may be prescribed in the rules.

13J. Bye-laws.- Every Corporation to which this Chapter is made applicable shall notify bye-laws for transaction of business and for finance and accounting procedures governing the working of Area Sabhas and Ward Committees, within six months from the date of coming into force of this Chapter in that Corporation.

13K. Power to make rules.- Subject to the provisions of this Act, the State Government may, after previous publication, make rules to provide for any matter which is to be or may be prescribed by rules.

13L. Power to remove difficulties.- (1) If any difficulty arises in giving effect to the provisions of this Act, the State Government may, by order, published in the official Gazette make such provisions not inconsistent with the provisions of this Act as may appear to be necessary for removing the difficulty.

(2) Every order so made shall be laid as soon as may be after it is made before each House of the State Legislature.”

By Order and in the name of the Governor of Karnataka

G.K. BOREGOWDA

Secretary to Government,

Department of Parliamentary Affairs and Legislation

4.3.2. ಅರಣ್ಯ ಜೀವಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಧಿಸೂಚನೆ ಸಂಖ್ಯೆ: ಎಫ್‌ಇಇ 17 ಇಪಿಸಿ 2012 ಬೆಂಗಳೂರು ದಿನಾಂಕ: 11.03.2016

(ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ನಿಷೇಧ)

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಪತ್ರ

ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾದುದು
ಬಿಶೇಷ ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರಿಕೆ

ಭಾಗ- IVA	ಬೆಂಗಳೂರು, ಶುಕ್ರವಾರ, ಮಾರ್ಚ್ ೧೧, ೨೦೧೬ (ಪುಷ್ಯಣಿ ೨೧, ಶಕ ವರ್ಷ ೧೯೩೭)	ನಂ. ೩೭೩
Part- IVA	Bengaluru, Friday, March 11, 2016 (Pulhuna 21, Shaka Varsha 1937)	No. 373

ಆರಣ್ಯ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಜೀವಿಕಾಸ್ತ್ರ ಸಚಿವಾಲಯ
ಅಧಿಸೂಚನೆ

ಸಂಖ್ಯೆ: ಅನಜಿ: 17 ಇಪಿಸಿ 2012, ಬೆಂಗಳೂರು, ದಿನಾಂಕ: 11.03.2016.

ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕ್ಯಾರಿಬ್ಯಾಗ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ದೈನಂದಿನ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಇತರೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ವಸ್ತುಗಳು ಅಲಾವಧಿ ಹಾಗೂ ದೀರ್ಘಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಅಪಾಯವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಲು ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ ಕಲಂ-48ಎ ಅನ್ವಯ, ಪ್ರತಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವೂ ಪರಿಸರದ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕ್ಯಾರಿಬ್ಯಾಗ್, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಭತ್ತಿಪತ್ರ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತೋರಣ, ಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಬಾವುಟ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತಟ್ಟೆ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಲೋಟ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಚಮಚಗಳು, ಕ್ಲಿಂಗ್ ಫಿಲ್ಮ್ ಮತ್ತು ಉಟದ ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಹರಡುವ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಹಾಳೆಗಳು ಮತ್ತು ಫರ್ಮೋಕೋಲ್‌ನಿಂದ ತಯಾರಾದ ವಸ್ತುಗಳ ವ್ಯಾಪಕ ಬಳಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಹಾನಿ ಹಾಗೂ ಮಾನವ ಮತ್ತಿತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಅಪಾಯ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಪ್ಯಾಚ್ಚುಗಳು ಬರಂದಿಗಳ, ಮೋರಿಗಳ ಮತ್ತು ಒಳಚರಂಡಿಗಳ ಸರಾಗ ಹರಿವಿಗೆ ತಡೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಜಲಕಾಯಗಳ ಮಾಲಿನ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಆದುದರಿಂದ, ಇಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಪುನರಾವರ್ತನೆಯಾಗದಂತೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ತಡೆಯುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರದತ್ತವಾಗಿರುವ ಪರಿಸರ (ಸಂರಕ್ಷಣೆ) ಕಾಯಿದೆ 1986ರ ಸೆಕ್ಷನ್ 5ರಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕ್ಯಾರಿಬ್ಯಾಗ್, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಭತ್ತಿಪತ್ರ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತೋರಣ, ಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಬಾವುಟ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತಟ್ಟೆ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಲೋಟ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಚಮಚ, ಕ್ಲಿಂಗ್ ಫಿಲ್ಮ್ ಮತ್ತು ಉಟದ ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಹರಡುವ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಹಾಳೆ ಹಾಗೂ ಫರ್ಮೋಕೋಲ್ ಮತ್ತು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮೈಕ್ರೋ ಬೀಡ್‌ನಿಂದ ತಯಾರಾದಂತಹ ಮೇಲ್ಕಂಡ ವಸ್ತುಗಳ ತಯಾರಿಕೆ, ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಬಳಕೆಯನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿ ಸರ್ಕಾರ ರಾಜ್ಯದ ಕೆಳಗಿನ ನಿರ್ದೇಶನವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದೆ. ಈ ಅಧಿಸೂಚನೆ ರಾಜ್ಯಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ನಿರ್ದೇಶನ

- ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಅಂಗಡಿ ಮಾಲೀಕ, ಮಾರಾಟಗಾರ, ಸಗಟುಮಾರಾಟಗಾರ ಅಥವಾ ಚಿಲ್ಲರೆವ್ಯಾಪಾರಿ, ವ್ಯಾಪಾರಿ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟಗಾರರು, ಯಾವುದೇ ದಪ್ಪದ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕ್ಯಾರಿಬ್ಯಾಗ್, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಭತ್ತಿಪತ್ರ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತೋರಣ, ಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬಾವುಟ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತಟ್ಟೆ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಲೋಟ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಚಮಚ, ಕ್ಲಿಂಗ್ ಫಿಲ್ಮ್ ಮತ್ತು ಉಟದ ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಹರಡುವ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಹಾಳೆ ಹಾಗೂ ಫರ್ಮೋಕೋಲ್ ಮತ್ತು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮೈಕ್ರೋ ಬೀಡ್‌ನಿಂದ ತಯಾರಾದಂತಹ ಮೇಲ್ಕಂಡ ವಸ್ತುಗಳ ಬಳಕೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮುಂದುವರೆದು, ಯಾವುದೇ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿ ಯಾವುದೇ ದಪ್ಪದ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕ್ಯಾರಿಬ್ಯಾಗ್, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಭತ್ತಿಪತ್ರ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತೋರಣ, ಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್

ಬಾವುಟ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತಟ್ಟೆ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಲೋಟ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಚಮಚ, ಕ್ಲಿಂಗ್ ಫಿಲ್ಮ್ ಮತ್ತು ಉಟದ ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಹರಡುವ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಹಾಳೆ ಹಾಗೂ ಥರ್ಮೋಕೋಲ ಮತ್ತು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮೈಕ್ರೋ ಬೀಡ್‌ನಿಂದ ತಯಾರಾದಂತಹ ಮೇಲ್ಕಂಡ ವಸ್ತುಗಳ ತಯಾರಿಕೆ, ಸರಬರಾಜು, ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ಸಾಗಾಣಿಕೆ, ಮಾರಾಟ ಮತ್ತು ವಿತರಣೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ನಿಷೇಧಿಸಿದೆ.

ಪರಂತು, ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಸಂದರ್ಭ ಮತ್ತು ಜಟಿಲವಿಧಗಳಿಗೆ ಬಳಸುವ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಈ ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

- ಅ) ಏಕೇಷ್‌ ಆರ್ಥಿಕ ವಲಯ (SEZ) ಮತ್ತು ರಫ್ತು ಉದ್ದೇಶಿತ ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ (EOU) ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ರಫ್ತು ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಿಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ರಫ್ತು ಆರ್ಡರ್ ಮೇರೆಗೆ ಉತ್ಪಾದಿಸಲ್ಪಡುವ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ವಸ್ತುಗಳು.
 - ಆ) ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಉತ್ಪಾದನಾ/ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ಯಾಕ್ ಮಾಡಿ ಸೀಲ್ ಮಾಡಲು ಬಳಸುವ ಹಾಗೂ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಪ್ಯಾಕೇಜಿಂಗ್ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವಿಭಾಜ್ಯವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಪ್ಯಾಕ್‌ಗಳು.
 - ಇ) ಸರ್ಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ಇತರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಸ್ವೀಕೃತವಾದ ಆರ್ಡರ್‌ಗೆ ಎದುರಾಗಿ ಆರಣ್ಯ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವರ್ಸಿಂಗ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬೀಲಗಳು ಹಾಗೂ ಹಾಳೆಗಳು.
 - ಈ) ಪಾಲಿ ಮತ್ತು ಪಾಲಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ (ಹೈಮು ಉತ್ಪನ್ನಗಳು) ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್‌ಗೆ ಬಳಸುವ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ಗಳು.
2. ಈ ನಿರ್ದೇಶನವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆಯಾ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ನಿಯಮಾನುಸಾರ ಪ್ರದತ್ತವಾಗಿರುವ ಅಧಿಕಾರದಂತೆ ಅವರವರ ಕಾರ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ:
- ಆ. ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಆಯುಕ್ತರು, ಜಂಟಿ ಆಯುಕ್ತರುಗಳು, ಕಂದಾಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಪಾಲಿಕೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಡೋಗ್ರಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಅಭಿಯಂತರರು.
 - ಇ. ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು.
 - ಇ. ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ನಗರ ಸಭೆ ಆಯುಕ್ತರು, ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ನಗರ ಸಭೆ ಕಡೋಗ್ರಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಅಭಿಯಂತರರು.
 - ಈ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಯ ಸಹಾಯಕ ಪರಿಸರ ಅಧಿಕಾರಿ, ಉಪ ಪರಿಸರ ಅಧಿಕಾರಿ, ಪರಿಸರ ಅಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಓರಿಯ ಪರಿಸರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು.
 - ಉ. ಕಂದಾಯ ಉಪ ವಿಭಾಗದ ಎಲ್ಲಾ ಸಹಾಯಕ ಆಯುಕ್ತರುಗಳು.
 - ಊ. ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ತಹಶೀಲ್ದಾರರು.
 - ಋ. ಪಾಲಿಜಿ ತೆರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು.
 - ಎ. ಆಹಾರ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು.
 - ಐ. ಕೂಲಿ ಮಾಪನ ಮತ್ತು ಅಳತೆ ಇಲಾಖೆಯ ನಿಯಂತ್ರಕರು, ಉಪ ನಿಯಂತ್ರಕರು, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು.
3. ಈ ನಿರ್ದೇಶನವನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಳಕಂಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಪರಾಧದ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪರಿಸರ (ಸಂರಕ್ಷಣೆ) ಕಾಯಿದೆ, 1986ರ ಸೆಕ್ಷನ್ 19ರ ಅನ್ವಯ ಪ್ರದತ್ತವಾಗಿರುವ ಅಧಿಕಾರದಂತೆ ಈ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದವರ ಮೇಲೆ ಆಯಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮೊಕದ್ದಮೆಯನ್ನು ಹೂಡಲು ಕ್ರಮ ಜರುಗಿಸುವುದು.
- ಆ. ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ (ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಬೇವಿಶಾಸ್ತ್ರ) ಆರಣ್ಯ, ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಜೀವಿಶಾಸ್ತ್ರ ಇಲಾಖೆ.
 - ಆ. ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು
 - ಇ. ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಸಹಾಯಕ ಆಯುಕ್ತರುಗಳು.
 - ಈ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು.
 - ಉ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಳಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪರಿಸರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು.
- ವಿವರಣೆ 1** "ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್" ಎಂದರೆ ಪಾಲಿ ಪ್ರೊಪೈಲಿನ್ (PP), ನಾನ್-ಓವನ್ ಪಾಲಿ ಪ್ರೊಪೈಲಿನ್, ಮಲ್ಟಿ ಲೇಯರ್ಡ್ ಕೊ-ಎಕ್ಸ್ಟ್ರೂಡರ್ ಪಾಲಿ ಪ್ರೊಪೈಲಿನ್, ಪಾಲಿ ಇತಲಿನ್ (PE), ಪಾಲಿ ವಿನೈಲ್ ಕ್ಲೋರೈಡ್ (PVC), ಹೈ ಮತ್ತು ಲೋ ಡೆನ್ಸಿಟಿ ಪಾಲಿ ಇತಲಿನ್ (HDPE & LDPE), ಥರ್ಮೋಕೋಲ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಪಾಲಿ ಸ್ಟಿನ್ (PS), ಪಾಲಿ

ಆಮ್ನಿಡ್ (ನೈಲಾನ್), ಪಾಲಿ ಟೆರೆಫ್ಥೇಲೀಟ್ (PT), ಪಾಲಿ ಮೀಥೈಲ್ ಮೆಥಾಕ್ರಿಲೇಟ್ (PMM) ಮತ್ತು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮೈಸೆಂಜಿ ಬೀಡ್ಗಳಿಂದ ತಯಾರಾದ ಈ ನಿರ್ದೇಶನದಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳು.

ವಿವರಣೆ 2 - "ಕ್ಯಾರಿಬ್ಯಾಗ್" ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ (ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ನಿಭಾವಣೆ) ನಿಯಮಗಳು 2011ರ ನಿಯಮ 3 (ಬಿ)ರಲ್ಲಿ ನೀಡಿರುವ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ಯಶಾವತ್ತಾಗಿ ಬಳಸುವುದು. ಈ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಪ್ಯಾಕ್ ಮಾಡಿ ಸೀಲ್ ಮಾಡಿರುವ ಪ್ಯಾಕೇಜಿಂಗ್ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ಗಳು ಸೇರಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ವಿವರಣೆ 3 - ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮಾಲಿನ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಂಡಲಿಯು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ತ್ಯಾಜ್ಯ (ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ನಿಭಾವಣೆ) ನಿಯಮಗಳು 2011ರ ನಿಯಮ(4)ರ ಚರತ್ತು (ಎ) ನಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಿಮಾಡಲಾಗಿರುವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಒಂದುದಿದ್ದು ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಿಯಮ (4)ರ ಚರತ್ತು (ಬಿ)ನಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಿಮಾಡಲಾಗಿರುವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ.

ವಿವರಣೆ 4 - ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಹೊರಡಿಸಿರುವ ಅಧಿಸೂಚನೆ ಸಂ:ಎಸ್.ಒ.394(ಇ), ದಿನಾಂಕ:16.04.1987ರಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಗುವ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳ ಅನುಸಾರ ಪಟ್ಟಿಮಾಡಲಾಗಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸದವರ ವಿರುದ್ಧ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ (ಸಂರಕ್ಷಣೆ) ಕಾಯಿದೆ, 1986ರ ಸೆಕ್ಷನ್ 19ರಡಿ ದೂರುಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಆದೇಶಾನುಸಾರ ಮತ್ತು ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ

ಮಹೇಂದ್ರ ಜೈನ್

ಸರ್ಕಾರದ ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ
ಅರಣ್ಯ, ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಜೀವಿಶಾಸ್ತ್ರ ಇಲಾಖೆ.

**FOREST, ECOLOGY AND ENVIRONMENT SECRETARIAT
NOTIFICATION**

No. FEE 17 EPC 2012, Bangalore, Dated: 11.03.2016

Whereas, plastic carry bags and other plastic items used in daily life cause short term and long term environmental damage and health hazard;

And whereas, Article 48-A of the Constitution of India, inter alia, envisages that the State shall endeavor to protect and improve the environment;

And whereas, it has come to the knowledge of the Government that, the use of plastic carry bags, banners, buntings, flex, plastic flags, plastic plates, plastic cups, plastic spoons, cling films and plastic sheets used for spreading on dining table and items that are made of thermocol are causing serious environmental hazards and affects health of human beings as well as animals;

And whereas, it is observed that the plastic wastes is also causing blockage of gutters, sewers and drains apart from resulting in pollution of water bodies in urban areas;

And whereas, with a view to prevent the recurrence of such problems, the State Government in exercise of the powers conferred under Section 5 of the Environment (Protection) Act, 1986, issues the following directions imposing ban on manufacture, supply, sale and use of plastic carry bags, plastic banners, plastic buntings, flex, plastic flags, plastic plates, plastic cups, plastic spoons, cling films and plastic sheets used for spreading on dining table including the above items made of thermocol and plastic which use plastic micro beads in the state. This notification comes into effect from the date of its publication in the Official Gazette.

DIRECTION

1. No person including shopkeeper, vendor, wholesaler, retailer, trader, hawker or salesmen shall use plastic carry bags, plastic banners, plastic buntings, flex, plastic flags, plastic plates, plastic cups, plastic spoons, cling films and plastic sheets used for spreading on dining table irrespective of thickness including the above items made of thermocol and plastic which use plastic micro beads. Further, no industry or person shall manufacture, supply, store, transport, sale and/or distribute plastic carry bags, plastic banners, plastic buntings, flex, plastic flags, plastic plates, plastic cups, plastic spoons, cling films and plastic sheets used for spreading on

dining table irrespective of their thickness including the above items made of thermocol and plastic which use plastic micro beads in the State.

Provided that, the plastic used for the following purposes and circumstances are exempted from this notification;

- a) The plastic carry bags manufactured exclusively for export purpose against any export orders in a plastic industry located in Special Economic Zone (SEZ) and Export Oriented Units (EOU).
 - b) The plastic bags which constitute or form an integral part of packaging in which goods are sealed prior to use at manufacturing/processing units.
 - c) The plastic bags and sheets used in Forestry and Horticulture nurseries against the orders from the Govt Departments or from the firms concerned.
 - d) The plastic used for packing of milk and milk products (dairy products).
2. That the following Officers shall enforce this direction in exercise of power conferred on them by law in their jurisdiction.
- a) The Commissioner, Joint Commissioners, Revenue Officers, all Health Officers and all Engineers of BBMP.
 - b) All Deputy Commissioners of the districts.
 - c) All Commissioners of City Corporations, Chief Officers, Health Officers and all Engineers of Urban Local Bodies.
 - d) All Assistant Environmental Officers, Deputy Environmental Officers, Environmental Officers and Senior Environmental Officers of KSPCB.
 - e) All Assistant Commissioners of Revenue Sub Divisions.
 - f) Tahsildars of all Taluks.
 - g) All officers of Commercial Tax Department.
 - h) All officers of Department of Food and Civil supplies.
 - i) The Controller, Deputy Controller and Regional Officers of Legal Metrology Department.
3. That the following officers shall take cognizance of offences and initiate legal action in case of noncompliance of this direction as per the powers conferred on them under section 19 of the Environment (Protection) Act, 1986 and to file complaint in the jurisdictional court of law on all violators.
- a) Secretary to Government (Ecology & Environment), Forest, Environment and Ecology Department.
 - b) Chairman and Member Secretary, KSPCB.
 - c) Deputy Commissioners of the Districts.
 - d) Assistant Commissioners of Revenue Sub Divisions.
 - e) Regional Officers of KSPCB.

Explanation 1- "Plastic" means any of the items mentioned in this direction made out of poly propylene (PP), non-woven poly propylene, multi layered co extruder poly propylene, poly ethylene (PE), poly vinyl chloride (PVC), high and low density poly ethylene (HDPE & LDPE), poly styrene (PS) which is also called thermocol, poly amides (Nylon), poly terephthalate (PT), poly methyl methacrylate (PMM) and plastic micro beads.

Explanation 2- The word "carry bag" will have the same meaning that is provided in Rule 3 (b) of the Plastic Waste (Management and Handling) Rules, 2011. In this definition exemption is provided for plastic bag that constitute or form an integral part of packaging in which goods are sealed prior to use.

Explanation 3- Karnataka State Pollution Control Board shall be responsible for enforcement regarding the functions specified in clause (a) of Rule 4 of the Plastic Waste (Management and Handling) Rules, 2011 and Urban Local Bodies shall be responsible for enforcement regarding the functions specified in clause (b) of rule 4 of the said Rules;

Explanation 4- Officers as mentioned in Government of India's Notification No.S.O.394 (E) dated 16.04.1987 amended from time to time are authorized to file complaints against violation of directions included in this Notification under Section 19 of the Environment (Protection) Act, 1986.

By Order & in the name of the Governor of Karnataka,

Mahendra Jain
Additional Chief Secretary to Government,
Forest, Ecology and Environment Department

4.3.3. ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ: ಯುಡಿಡಿ 126 ಟಿಎಂಎಸ್ 2016 ಬೆಂಗಳೂರು ದಿನಾಂಕ: 07.08.2017

(ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ನೇರ ವೇತನ ಪಾವತಿ)

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ನಡವಳಿಗಳು

ವಿಷಯ: ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆಗಳು (ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ), ನಗರಸಭೆ, ಪುರಸಭೆ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿ ಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಲಿ ಇರುವ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಲು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೇಮಕಾತಿ ನಿಯಮಗಳ ಅನುಮೋದನೆ ಮತ್ತು ಆಯಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹೊರಗುತ್ತಿಗೆ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಂಭಾವನೆ ಪಾವತಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ.

ಓದಲಾಗಿದೆ:

- 1) ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ: ನಅಇ 124 ಟಿಎಂಎಸ್ 2012, ದಿನಾಂಕ 18.05.2016.
- 2) ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಪೌರಾಡಳಿತ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ಇವರ ವಿಕಟತ ಸಂಖ್ಯೆ: ಡಿಎಂಎ 64 ಎಸ್‌ಬಿಬ್ಲೂಡಿಂ 2016-17.
- 3) ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ದಿನಾಂಕ 13.02.2017 ರಂದು ನಡೆದ ಸಭೆಯ ನಡವಳಿಗಳು.
- 4) ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ: ನಅಇ 20 ಟಿಎಂಎಸ್ 2017, ದಿನಾಂಕ 01.03.2017.
- 5) ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸಭಾಯಿ ಕರ್ಮಚಾರಿಗಳ ಆಯೋಗ ಈಗಿನ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ತಂಡವು ಸಲ್ಲಿಸಿರುವ ವರದಿ ದಿನಾಂಕ 22.03.2017.
- 6) ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆಗಳು, ಪುರಸಭೆಗಳ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರ ಮಹಾಸಂಘ ಇವರ ಮನವಿ-ದಿನಾಂಕ 24.05.2017.
- 7) ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸಭಾಯಿ ಕರ್ಮಚಾರಿಗಳ ಆಯೋಗ ಇವರ ಪತ್ರ ಸಂಖ್ಯೆ: ಕರಾಸಕಆ/ಸಿಆರ್/122/2016-17, ದಿನಾಂಕ 30.05.2016.
- 8) ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ದಿನಾಂಕ 23.06.2017 ರಂದು ನಡೆದ ಸಭೆಯ ನಡವಳಿಗಳು.
- 9) ಆಯುಕ್ತರು, ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆ ಇವರ ಪತ್ರ ಸಂಖ್ಯೆ: ಬಿ12(2)ಪಿಆರ್/46/2017-18, ದಿನಾಂಕ 29.06.2017.
- 10) ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಪೌರಾಡಳಿತ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ, ಇವರ ಪತ್ರ ಸಂಖ್ಯೆ: 13651 ಡಿಎಂಎ 10 ಡಿಡಬ್ಲ್ಯೂಡಿ 2017, ದಿನಾಂಕ 28.06.2017.

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ:

ಮೇಲೆ ಓದಲಾದ (1)ರ ದಿನಾಂಕ: 18.05.2016ರ ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಗುತ್ತಿಗೆ / ಹೊರಗುತ್ತಿಗೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ನೌಕರರುಗಳಿಗೆ ಹಲವು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು.

ಮೇಲೆ ಓದಲಾದ (2) ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಪೌರಾಡಳಿತ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ಇವರು ವಿಕಟತದಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಗುತ್ತಿಗೆ / ಹೊರಗುತ್ತಿಗೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರುಗಳ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಕ್ರಮಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ, ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ತೊಂದರೆ ತೊಡಕುಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಹಾಗೂ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಇರುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು

ಸೂಕ್ತವಿರುವುದರಿಂದ, ಹೊರಗುತ್ತಿಗೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರುಗಳ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಕ್ರಮಗೊಳಿಸುವ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಮನರ್ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಮೇಲೆ ಓದಲಾದ (3)ರ ದಿನಾಂಕ 13.02.2017 ರಂದು ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರವಾದ ಚರ್ಚೆಯ ನಂತರ ಇಲಾಖೆಗೆ ಖಾಲಿಯಿರುವ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ತುಂಬಲು ವಿಶೇಷ ನೇಮಕಾತಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಹಾಗೂ ಕೆಲವು ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಪಂಚ ಸಂತವಾಗಿ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಚಿಸಿದರು ಹಾಗೂ ಸಫಾಯಿ ಕರ್ಮಚಾರಿಗಳ ಆಯೋಗದ ಹಿಂದಿನ ಮತ್ತು ಇಂದಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೊಂದಿಗೆ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪರಿಯಾಣ ಮತ್ತು ಪಂಜಾಬ್ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಅಲ್ಲಿನ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಜಾರಿಗೆ ತರುವ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಮೇಲೆ ಓದಲಾದ (4)ರ ಆದೇಶ ದಿನಾಂಕ 01.03.2017ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸಫಾಯಿ ಕರ್ಮಚಾರಿಗಳ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಇಲಾಖಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ತಂಡವನ್ನು ರಚಿಸಿ ಪರಿಯಾಣ ಮತ್ತು ಪಂಜಾಬ್ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಅಲ್ಲಿನ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವ ಸಂಬಂಧ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಆದೇಶಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಮೇಲೆ ಓದಲಾದ (5)ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸಫಾಯಿ ಕರ್ಮಚಾರಿಗಳ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹಾಗೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ತಂಡವು ದಿನಾಂಕ 06.03.2017 ರಿಂದ 09.03.2017 ರವರೆಗೆ ಹರಿಯಾಣ ಮತ್ತು ಪಂಜಾಬ್ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ದಿನಾಂಕ 22.03.2017 ರಂದು ಸಲ್ಲಿಸಿರುವ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿಯು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರ ಹೊರಗುತ್ತಿಗೆ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿ ಹರಿಯಾಣ ರಾಜ್ಯದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಗುತ್ತಿಗೆ ಮೂಲಕ ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರುಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷ ನೇಮಕಾತಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿ ಮಂಜೂರಾಗಿರುವ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕ ಹುದ್ದೆಗಳ ಎದುರಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ವೇತನವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗೆ ಜಮಾ ಮಾಡಲು ಹಾಗೂ ಇ.ಪಿ.ಎಫ್. ಮೊತ್ತವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಇ.ಪಿ.ಎಫ್.ಖಾತೆಗೆ ಜಮಾ ಮಾಡಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ತಂಡವು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ಓದಲಾದ (6)ರ ದಿನಾಂಕ 24.05.2017ರ ಮನವಿಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆಗಳು, ಮರಸಭೆಗಳ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರ ಮಹಾಸಂಘ ಇವರು ಸಲ್ಲಿಸಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಸಂಭಾವನೆಯನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ನೀಡುವಂತೆ ಹಾಗೂ ಹೊರಗುತ್ತಿಗೆ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಿಸಿ ಮುಷ್ಕರ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಕುರಿತು ಮಾನ್ಯ ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ನಗರ ಯೋಜನಾ ಸಚಿವರು, ಮಾನ್ಯ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಹಜ್ ಸಚಿವರು ಮತ್ತು ಪೌರಾಡಳಿತ, ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ಯಮಗಳ ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರು ಹೊರಗುತ್ತಿಗೆ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರುಗಳಿಗೆ ಇಂಧೋರ್ (ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ), ಚೆನ್ನೈ (ತಮಿಳುನಾಡು), ವಾಣಿವಿಲಾಸ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಕೇಂದ್ರ, ಮೈಸೂರು ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆ ನೀಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಇತರ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ವೇತನವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಪಾವತಿಸಲು ಕ್ರಮ ವಹಿಸುವಂತೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಮೇಲೆ ಓದಲಾದ (7)ರ ದಿನಾಂಕ 30.05.2016ರ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ದಿನಾಂಕ: 04.05.2016ರ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ ತ್ರಿಮಾನ್ಯನದನ್ವಯ ಮಾರ್ಚ್ 2017 ರೊಳಗೆ ಗುತ್ತಿಗೆ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡಿ ಗುತ್ತಿಗೆ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಖಾಯಂ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಟೆಂಡರ್ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು 2017 ರೊಳಗೆ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ ಆದೇಶ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸಫಾಯಿ ಕರ್ಮಚಾರಿಗಳ ಆಯೋಗ ಇವರು ಕೋರಿರುತ್ತಾರೆ.

ಮೇಲೆ ಓದಲಾದ (8)ರ ದಿನಾಂಕ 23.06.2017ರಂದು ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯ ಬೆಂಗಳೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ನಗರ ಯೋಜನಾ ಸಚಿವರು, ಮಾನ್ಯ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ ಸಚಿವರು, ಮಾನ್ಯ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವರು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಪೌರಾಡಳಿತ, ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ಯಮಿಗಳ ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರ ಉಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ನಿರ್ಣಯಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

- (1) ದಿನಾಂಕ 4/5/2016ರಂದು ನಡೆದ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಆದೇಶಿಸಿರುವಂತೆ ಹಾಗೂ ದಿನಾಂಕ 13/2/2017ರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿರುವಂತೆ ಕೆಲವು ನೇಮಕಾತಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆಗಳು (ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ), ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿ, ಪುರಸಭೆ ಮತ್ತು ನಗರಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ನೇರ ನೇಮಕಾತಿಗಾಗಿ ಖಾಲಿ ಇರುವ 10,000 ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಲು ಕ್ರಮ ವಹಿಸುವುದು.
- (2) ಮೇಲ್ಕಂಡ ನೇಮಕಾತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆಗಳು (ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ), ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿ, ಪುರಸಭೆ ಮತ್ತು ನಗರಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ದಿನಗೂಲಿ, ಗುತ್ತಿಗೆ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ, ಸಮಾನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಮಾನ ವೇತನ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರುಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಹೊರಗುತ್ತಿಗೆ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುವುದು.
- (3) ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆಗಳು (ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ), ನಗರಸಭೆಗಳು, ಪುರಸಭೆಗಳು ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಗುತ್ತಿಗೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು, ಕಾರ್ಮಿಕ ಗುತ್ತಿಗೆ (ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ರದ್ದತಿ) ಅಧಿನಿಯಮ, 1970ರ ಕಲಂ 31 ರಡಿ ವಿನಾಯತಿ ನೀಡುವ ಸಂಬಂಧ ಅಗತ್ಯ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯು ಹೊರಡಿಸುವುದು.
- (4) ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆಗಳು (ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ), ನಗರಸಭೆಗಳು, ಪುರಸಭೆಗಳು ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕ ಗುತ್ತಿಗೆ (ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ರದ್ದತಿ) ಅಧಿನಿಯಮ, 1970ರ ಕಲಂ 31 ರಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿನಾಯತಿ ನೀಡಿ ಅಧಿಸೂಚನೆ ಹೊರಡಿಸಿದ ನಂತರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರುಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಗುತ್ತಿಗೆ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಸಂಭಾವನೆಯನ್ನು ಪಾವತಿಸುವುದು.
- (5) ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆಗಳು (ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ), ನಗರಸಭೆಗಳು, ಪುರಸಭೆಗಳು ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಹೊರಗುತ್ತಿಗೆ ಮೂಲಕ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದನ್ನು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸುವುದು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಟೆಂಡರ್/ಒಪ್ಪಂದದ ಮುಖಾಂತರ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರ / ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಚಾಲ್ತಿ ಅವಧಿ ಮುಗಿಯುವವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಮುಂದುವರಿಸುವುದು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಗುತ್ತಿಗೆ ಅವಧಿ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡ ನಂತರ ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಹೊರಗುತ್ತಿಗೆ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಸಬಾರದು.

(6) ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲ ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿ 700 ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಒಬ್ಬರಂತೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸುವುದು.

ಮೇಲೆ ಓದಲಾದ (9)ರ ದಿನಾಂಕ 29.06.2017 ರಲ್ಲಿ ಆಯುಕ್ತರು, ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆ ರವರು ಪಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೇರ ನೇಮಕಾತಿ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರಾದ 8000 ಹುದ್ದೆಗಳ ಪೈಕಿ 2514 ಖಾಯಂ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಪ್ರಸ್ತುತ 5486 ಹುದ್ದೆಗಳು ಖಾಲಿಯಿದ್ದು ನೇರ ನೇಮಕಾತಿಯಿಂದ ಭರ್ತಿ ಮಾಡಲು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮೇಲೆ ಓದಲಾದ (10)ರ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಪೌರಾಡಳಿತ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ಇವರು ಸಲ್ಲಿಸಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯಂತೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳು, ನಗರಸಭೆ, ಪುರಸಭೆ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರಾದ ಹುದ್ದೆಗಳ ಪೈಕಿ 13039 ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ನೇರ ನೇಮಕಾತಿಯಿಂದ ಭರ್ತಿ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಹಾಗೂ ಪ್ರಸ್ತುತ 7626 ಖಾಯಂ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು 5413 ಹುದ್ದೆಗಳು ಖಾಲಿಯಿದ್ದು ನೇರ ನೇಮಕಾತಿಯಿಂದ ಭರ್ತಿ ಮಾಡಲು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಂಬಂಧ ಆಯುಕ್ತರು, ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಪೌರಾಡಳಿತ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ ಇವರು ಸಲ್ಲಿಸಿರುವ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಕರಡು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿ ಸಲ್ಲಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

- 1) ಕರ್ನಾಟಕ ಪೌರಸಭೆಗಳ (ರಾಜ್ಯದ ನಗರಸಭೆ, ಪುರಸಭೆ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರ ನೇಮಕಾತಿ) (ವಿಶೇಷ) ನಿಯಮಗಳು.
- 2) ಕರ್ನಾಟಕ ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆಗಳ (ರಾಜ್ಯದ ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರ ನೇಮಕಾತಿ) (ವಿಶೇಷ) ನಿಯಮಗಳು.
- 3) ಕರ್ನಾಟಕ ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆಗಳ (ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರ ನೇಮಕಾತಿ) (ವಿಶೇಷ) ನಿಯಮಗಳು. (ಬಿಬಿಎಂಪಿ)

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಬಗ್ಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಇಲಾಖೆ, ಕಾನೂನು ಇಲಾಖೆ, ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಸನ ರಚನಾ ಇಲಾಖೆ, ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ಸುಧಾರಣಾ ಇಲಾಖೆ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶ ಸಂಖ್ಯೆ ನಅಇ 126 ಟಿಎಂಎಸ್ 2016,

ಬೆಂಗಳೂರು, ದಿನಾಂಕ 7ನೇ ಆಗಸ್ಟ್ 2017

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವ ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆಗಳು (ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ), ನಗರಸಭೆ, ಪುರಸಭೆ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಲಿ ಇರುವ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಲು ವಿಶೇಷ ನೇಮಕಾತಿ ನಿಯಮಗಳ ಅನುಮೋದನೆ ಮತ್ತು ಆಯಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹೊರಗುತ್ತಿಗೆ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಂಭಾವನೆ ಪಾವತಿಸುವ ಕುರಿತು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿದೆ.

(Signature)

(ಅ) ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆಗಳು (ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ), ನಗರಸಭೆ, ಪುರಸಭೆ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಲಿ ಇರುವ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಲು ರಚನೆ ಮಾಡಲಾಗಿರುವ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಿದೆ.

1. ಕರ್ನಾಟಕ ಪೌರಸಭೆಗಳ (ರಾಜ್ಯದ ನಗರಸಭೆ, ಪುರಸಭೆ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರ ನೇಮಕಾತಿ) (ವಿಶೇಷ) ನಿಯಮಗಳು.

2. ಕರ್ನಾಟಕ ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆಗಳ (ರಾಜ್ಯದ ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರ ನೇಮಕಾತಿ) (ವಿಶೇಷ) ನಿಯಮಗಳು.

3. ಕರ್ನಾಟಕ ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆಗಳ (ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರ ನೇಮಕಾತಿ) (ವಿಶೇಷ) ನಿಯಮಗಳು. (ಬಿಬಿಎಂಪಿ)

(ಆ) ಮೇಲ್ಕಂಡ ನಿಯಮಗಳಂತೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆಗಳು (ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ), ನಗರಸಭೆ, ಪುರಸಭೆ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಖಾಲಿ ಇರುವ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡುವುದು. ಹಾಗೂ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ, ದಿನಗೂಲಿ, ಗುತ್ತಿಗೆ, ಸಮಾನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಮಾನ ವೇತನ ಮತ್ತು ಹೊರಗುತ್ತಿಗೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುವುದು.

(ಇ) ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲ ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿ 700 ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಒಬ್ಬರಂತೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸುವುದು.

(ಈ) ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆಗಳು (ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ), ನಗರಸಭೆಗಳು, ಪುರಸಭೆಗಳು ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರ ಸಲುವಾಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಗುತ್ತಿಗೆ (ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ರದ್ದತಿ) ಅಧಿನಿಯಮ, 1970ರ ಕಲಂ 31ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿನಾಯಿತಿ ನೀಡುವುದು. ಹಾಗೂ ಈ ಸಂಬಂಧ ಅಗತ್ಯ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯು ಹೊರಡಿಸುವುದು.

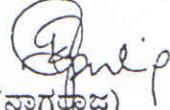
(ಉ) ತದನಂತರ, ಹಾಲಿ ಹೊರಗುತ್ತಿಗೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ, ಅಂದರೆ 700 ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರಂತೆ (ಖಾಯಂ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಸೇರಿ) ನೇರವಾಗಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಅವರಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಸಂಭಾವನೆಯನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ನೀಡುವುದು.

(ಊ) ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆಗಳು (ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ), ನಗರಸಭೆಗಳು, ಪುರಸಭೆಗಳು ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಹೊರಗುತ್ತಿಗೆ ಮೂಲಕ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದನ್ನು ಸ್ಥಗಿತ

ಗೊಳಿಸುವುದು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಟೆಂಡರ್/ಒಪ್ಪಂದದ ಮುಖಾಂತರ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರ / ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಚಾಲ್ತಿ ಅವಧಿಯವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಮುಂದುವರಿಸುವುದು. ತದನಂತರ ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಟೆಂಡರ್‌ನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಮರು-ಟೆಂಡರ್ ಕರೆಯುವುದನ್ನಾಗಲೀ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ.

ದಿನಾಂಕ 12.07.2017 ರಂದು ನಡೆದ 17ನೇ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ ಸಭೆಯ ಪ್ರಕರಣ ಸಂಖ್ಯೆ: ಸಿ:470/2017 ರಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡ ನಿರ್ಣಯವನ್ನಯ ಈ ಆದೇಶವನ್ನು ಮೊರಡಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಆದೇಶಾನುಸಾರ
ಮತ್ತು ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ,

(ನಾಗರಾಜ)

ಸರ್ಕಾರದ ಅಧೀನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ (ಪ್ರ),

ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ (ಎಂ.ಎ-2 ಮತ್ತು ಮಂಡಳಿ)
7/8

ಸಂಕಲನಕಾರರು, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಪತ್ರ, ವಿಕಾಸಸೌಧ, ಬೆಂಗಳೂರು - ಮುಂದಿನ ರಾಜ್ಯಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವಂತೆ ಮತ್ತು 100 ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂತೆ ಕೋರಿದೆ.

ಇವರಿಗೆ,

- 1) ಆಯುಕ್ತರು, ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ, ಬೆಂಗಳೂರು.
- 2) ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಪೌರಾಡಳಿತ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ, ವಿ.ವಿ.ಗೋಪುರ, ಬೆಂಗಳೂರು.
- 3) ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ, -
- 4) ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಯೋಜನಾ ನಿರ್ದೇಶಕರುಗಳು, ಜಿಲ್ಲಾ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೋಶ
- 5) ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆಗಳ ಆಯುಕ್ತರುಗಳು
- 6) ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪೌರಾಯುಕ್ತರು/ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು
- 7) ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸಫಾಯಿ ಕರ್ಮಚಾರಿಗಳ ಆಯೋಗ, ಬೆಂಗಳೂರು
- 8) ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆಗಳು, ಪುರಸಭೆಗಳ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರ ಮಹಾಸಂಘ (ರಿ), ಮೈಸೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಆವರಣ, ಮೈಸೂರು-570024.
- 9) ಪಾರದ/ಮಾಸಿಕ ರಾಜ್ಯಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಣೆಗಾಗಿ.
- 10) ಶಾಖಾ ರಕ್ಷಾ ಕಡತ / ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪ್ರತಿ.

ಪೌರಾಡಳಿತ
ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯದ
ಮುಖಾಂತರ

ಪ್ರತಿಯನ್ನು:

- 1) ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯಕಾರ್ಯದರ್ಶಿರವರ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ (ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ), ವಿಧಾನಸೌಧ (ಪ್ರಕರಣ ಸಂಖ್ಯೆ: ಸಿ:470/2017)
- 2) ಸರ್ಕಾರದ ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ
- 3) ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರ ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ.
- 4) ಸರ್ಕಾರದ ಉಪ-ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ-2 ರವರ ಆಪ್ತ ಸಹಾಯಕರು, ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ.

4.3.4. ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಧಿಸೂಚನೆ
ಸಂಖ್ಯೆ: ಕಾಇ 92 ಎಲ್‌ಡಬ್ಲ್ಯೂಎ 2017
ಬೆಂಗಳೂರು ದಿನಾಂಕ: 27.10.2017

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಪತ್ರ

ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾದುದು

ಬೆಂಗಳೂರು ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರ

ಭಾಗ-IVA	ಬೆಂಗಳೂರು, ಶುಕ್ರವಾರ, ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೨೭, ೨೦೧೭ (ಕಾರ್ತಿಕ ೫, ಶಕ ವರ್ಷ ೧೯೩೯)	ನಂ. ೯೮೦
Part-IVA	Bengaluru, Friday, October 27, 2017 (Karthika 5, Shaka Varsha 1939)	No. 980

ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಚಿವಾಲಯ

ಅಧಿಸೂಚನೆ

ಸಂ. ಕಾಇ ೯೨ ಎಲ್‌ಡಬ್ಲ್ಯೂಎ ೨೦೧೭, ಬೆಂಗಳೂರು, ದಿನಾಂಕ:-27-10-2017.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ (ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆಗಳು, ನಗರಸಭೆಗಳು, ಪುರಸಭೆಗಳು ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು) ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಗುತ್ತಿಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕ (ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ರದ್ದತಿ) ಕಾಯ್ದೆ, 1970ರ ಕಲಂ 31ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿನಾಯಿತಿ ನೀಡಲು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯು ಹೊರಡಿಸಬೇಕೆಂದು ದಿನಾಂಕ: 12-07-2017 ರಂದು ನಡೆದ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಕಂಡ ನಿರ್ಣಯದನುಸಾರ, ಗುತ್ತಿಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕ (ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ರದ್ದತಿ) ಕಾಯ್ದೆ, 1970ರ (ಕೇಂದ್ರೀಯ ಕಾಯ್ದೆ 37- 1970) ಕಲಂ.31ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರದತ್ತವಾಗಿರುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಿ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ (ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆಗಳು, ನಗರಸಭೆಗಳು, ಪುರಸಭೆಗಳು ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು) ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತೆ ಗುತ್ತಿಗೆ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರ ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಗುತ್ತಿಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕ (ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ರದ್ದತಿ) ಕಾಯ್ದೆ, 1970ರ ಪ್ರಾವಧಾನಗಳು ಹಾಗೂ ಅದರನ್ವಯ ಕರ್ನಾಟಕ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯವರೆಗೆ, ಆರು (06) ಷರತ್ತುಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು, ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ, ಕರಡು ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದು, ಈ ಕರಡು ಅಧಿಸೂಚನೆಯಿಂದ ಬಾಧಿತರಾಗುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು/ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳು/ಉದ್ಯೋಗದಾತರು/ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳು/ ಉದ್ಯೋಗದಾತರ ಸಂಘಗಳು/ ಕಾರ್ಮಿಕ ಒಕ್ಕೂಟಗಳು/ಉದ್ಯೋಗದಾತರ ಒಕ್ಕೂಟಗಳು/ ತಮ್ಮ ಲಿಖಿತ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು/ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು/ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಈ ಕರಡು ಅಧಿಸೂಚನೆಯು ರಾಜ್ಯಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಹದಿನೈದು (15) ದಿವಸದೊಳಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ, ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆ, 4ನೇ ಮಹಡಿ, ವಿಕಾಸ ಸೌಧ, ಬೆಂಗಳೂರು-560001, ಇವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಕಲ್ಪಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಗದಿತ ಅವಧಿಯು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡ ನಂತರ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗುವ ಲಿಖಿತ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು/ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು/ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಪರಿಗಣಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕರಡು ಅಧಿಸೂಚನೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ನಂತರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಂದ ಹದಿನೈದು (15) ದಿನದೊಳಗೆ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ/ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿರುವ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಕರಡು ಅಧಿಸೂಚನೆಯು 11ನೇ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2017 ರ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಸಲ್ಲಿಸಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು/ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ವಿದ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ, ಗುತ್ತಿಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕ (ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ರದ್ದತಿ) ಕಾಯ್ದೆ, 1970ರ (ಕೇಂದ್ರೀಯ ಕಾಯ್ದೆ 37- 1970) ಕಲಂ.31ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರದತ್ತವಾಗಿರುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಿ, ಗುತ್ತಿಗೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ (ಬೃಹತ್ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆಗಳು, ನಗರಸಭೆಗಳು, ಪುರಸಭೆಗಳು ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು) ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತೆ ಗುತ್ತಿಗೆ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರ ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಗುತ್ತಿಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕ (ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ರದ್ದತಿ) ಕಾಯ್ದೆ, 1970ರ ಪ್ರಾವಧಾನಗಳು ಹಾಗೂ

ಅದರನ್ವಯ ಕರ್ನಾಟಕ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯವರೆಗೆ, ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಷರತ್ತುಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು, ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಅಧಿಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದೆ;

- (1) ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ದರಗಳನ್ವಯ ವೇತನವನ್ನು ಮುಂಬರುವ ತಿಂಗಳಿನ ಏಳನೇ ತಾರೀಖಿನೊಳಗಾಗಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಪಾವತಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (2) ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಗುತ್ತಿಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕ (ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ರದ್ದತಿ) (ಕರ್ನಾಟಕ) ನಿಯಮಗಳು, 1974ರ ಉಪ ನಿಯಮ 25ರ ಖಂಡ.(V)ರ ಉಪಖಂಡ (ಎ)ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಲಾಗಿರುವ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (3) ಈ ಮಧ್ಯೆ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಖಾಲಿ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಖಾಯಂ ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಭರ್ತಿಗೊಳಿಸಲು ಕ್ರಮ ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (4) ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಎರಡು ಜೊತೆ ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಶೂಗಳು, ಕೈಗವಸು, ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಹಾಗೂ ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (5) ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪೌರಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಕಾಯ್ದೆಗಳ ಪ್ರಾವಧಾನಗಳನ್ವಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

(ಅ) ನೌಕರರ ಭವಿಷ್ಯ ನಿಧಿ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಪ್ರಾವಧಾನಗಳ ಕಾಯ್ದೆ, 1952.

(ಬ) ಕಾರ್ಮಿಕರ ರಾಜ್ಯ ವಿಮಾ ಕಾಯ್ದೆ, 1948

- (6) ನಗರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪೌರ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಆಧಾರ್ ಸಂಖ್ಯೆ, ಸೇವಾ ವಿವರಗಳು ಬಯೋಮೆಟ್ರಿಕ್ ಹಾಜರಾತಿ ಆಧಾರದ ವೇತನ ಪಾವತಿ ಕುರಿತಂತೆ ನಿಖರವಾದ ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಈ ಅಂತಿಮ ಅಧಿಸೂಚನೆಯು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಬರುವುದೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಆದೇಶಾನುಸಾರ
ಮತ್ತು ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ.

ಎಲ್.ಎಸ್. ಶ್ರೀಕಂಠಬಾಬು
ಸರ್ಕಾರದ ಉಪ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ
ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆ.

LABOUR SECRETARIAT

NOTIFICATION

NO: LD 92 LWA 2017, BENGALURU, DATED: 27-10-2017.

Whereas, Government of Karnataka, have taken a decision on 12th July 2017 in the 17th Cabinet Meeting, to directly employ Pura Karmikas (PKs) for cleaning and scavenging, who are working on contract basis by all the Urban Local Bodies-ULBs (all Corporations, City Municipal Councils, Town Municipalities, Town Panchayats including the Bruhat Bengaluru Mahanagara Palike) by obtaining the exemption as laid down in Section 31 of the Contract Labour (Regulation and Abolition) Act, 1970.

Whereas in view of the above decision, while exercising the powers conferred on the State Government under Section 31 of the Contract Labour (Regulation and Abolition) Act, 1970 (Central Act No.37 of 1970), having regard to the need for protection of the rights of the Pura Karmikas employed on contract basis had proposed by way of a draft notification that, all the provisions of the Contract Labour (Regulation and Abolition) Act, 1970 and Karnataka Rules framed thereunder shall not apply to all the Urban Local Bodies-ULBs (Corporations, City Municipal Councils, Town Municipalities, Town Panchayats including the Bruhat Bengaluru Mahanagara Palike) in so far as the employment of Pura Karmikas engaged on contract basis in the processes of Sweeping and Scavenging is concerned, for a period of two (2) years, subject to six (06) conditions. In this draft notification, the concerned Persons/Employees/Employers/Trade Unions / Employers Associations

/ Federation of Trade Unions/Federation of Employer's Associations etc., who are likely to be affected by such Notification were provided an opportunity to submit their objection and/or suggestions in writing to "The Secretary to Government Department of Labour, Government of Karnataka, 4th floor, Vikasa Soudha, Bengaluru-560 001 within fifteen (15) days from the date of publication of the draft Notification in the Official Gazette. Also it was brought to the notice of all concerned through draft notification that, the suggestions and/or objections, submitted to the Competent Authority after the expiry of due date, shall not be considered by the Government of Karnataka.

The aforesaid draft notification was published in the Karnataka Gazette, on 11th September 2017 inviting objections/suggestions within fifteen (15) days from the date of notification. All the objections and suggestions which have been received are duly considered by the Government of Karnataka.

Wherefore, now in exercise of the powers conferred on the State Government under Section.31 of the Contract Labour (Regulation and Abolition) Act, 1970 (Central Act No.37 of 1970), having regard to the need for protection of the rights of the Poura Karmikas (PKs) employed on contract basis hereby specifies that, all the provisions of the Contract Labour (Regulation and Abolition) Act, 1970 and Karnataka Rules framed thereunder shall not apply to all the Urban Local Bodies-ULBs (Corporations, City Municipal Councils, Town Municipalities, Town Panchayats including the Bruhat Bengaluru Mahanagara Palike) in so as far as the employment of Poura Karmikas engaged on contract basis in the processes of Sweeping and Scavenging is concerned, for a period of two (2) years, subject to the following terms and conditions, namely;

- (i) The Urban Local Bodies-ULBs shall compulsorily pay applicable minimum rates of wages through banks to all Poura Karmikas, on or before seventh day of the succeeding month.
- (ii) The ULBs shall comply with the conditions prescribed under sub-clause (a) of clause (v) of sub-rule 25 of the Contract Labour (Regulation and Abolition) (Karnataka) Rules, 1974.
- (iii) The ULBs shall fill-up in the meantime, the vacant posts of regular Poura Karmikas for the aforesaid jobs;
- (iv) The ULBs shall provide two pairs of uniforms, shoes, hand gloves, potable drinking water and first-aid facilities to all the Poura Karmikas.
- (v) The ULBs shall provide social security benefits to all the Poura Karmikas as per the provisions of the following two enactments;
 - (a) The Employees Provident Funds & Miscellaneous Provisions Act, 1952.
 - (b) The Employees State Insurance Act, 1948.
- (vi) The ULBs shall maintain a clear data-base of the Poura Karmikas such as their Aadhar Number, service details and bio-metric attendance based payments.

This notification shall come into force from the date of its publication in the Official Gazette.

By order and in the name of
Governor of Karnataka

L.S. SrikantaBabu
Deputy Secretary to Govt
Labour Department.

ಕ್ಲೀನ್ ಬೆಂಗಳೂರು

'ನಮ್ಮ ಕಸ ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ'

This book was compiled by Sensing Local (www.sensinglocal.in) for BBMP